Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PRIIT PIKAMÄE
της 9ης Σεπτεμβρίου 2021 [1]

Υπόθεση C-213/19

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά

Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας

«Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ – Άρθρο 310, παράγραφος 6, και άρθρο 325 ΣΛΕΕ – Καταπολέμηση της απάτης – Απαίτηση αποτελεσματικότητας – Υποχρέωση απόδοσης των ιδίων πόρων στον προϋπολογισμό της Ένωσης – Οικονομική ευθύνη των κρατών μελών – Τελωνειακή ένωση – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 – Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 – Ενωσιακός τελωνειακός κώδικας – Δασμοί – Εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων καταγωγής Κίνας – Ευρεία και συστημική απάτη – Οργανωμένο έγκλημα – Αφανείς εισαγωγείς – Δασμολογητέα αξία – Δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής – Τελωνειακοί έλεγχοι βασισμένοι σε ανάλυση κινδύνων – Έλεγχοι προ της παράδοσης – Σύσταση εγγυήσεων – Ανυπαρξία ελέγχων – Άρθρα 16 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αποφάσεις 2007/436/ΕΚ και 2014/335/ΕΕ – Κανονισμοί (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 και 609/2014 – Βεβαίωση τελωνειακής οφειλής – Υποχρέωση απόδοσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Εκτίμηση της απώλειας παραδοσιακών ιδίων πόρων – Στατιστική μεθοδολογία βασισμένη στη διορθωμένη μέση τιμή και στην ελάχιστη αποδεκτή τιμή – Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) – Οδηγία 2006/112/ΕΚ – Βάση επιβολής του ΦΠΑ – Ίδιοι πόροι προερχόμενοι από τον ΦΠΑ»

Περιεχόμενα

I. Εισαγωγή 5

II. Το νομικό πλαίσιο 6

A. Το δίκαιο στον τομέα των παραδοσιακών ιδίων πόρων 6

1. Οι αποφάσεις που αφορούν το σύστημα των ιδίων πόρων 6

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2. Οι κανονισμοί σχετικά με τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των ιδίων πόρων 6

3. Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 608/2014 9

4. Ο κανονισμός 1553/89 10

B. Το τελωνειακό δίκαιο 11

1. Ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας 11

2. Ο ενωσιακός τελωνειακός κώδικας 15

3. Ο κανονισμός εφαρμογής 18

4. Ο εκτελεστικός κανονισμός 19

Γ. Η νομοθεσία στον τομέα του ΦΠΑ 21

III. Τα πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία 23

A. Ιστορικό της διαφοράς 23

B. Η προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία 30

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου 32

V. Τα αιτήματα των διαδίκων 32

VI. Επί της προσφυγής 34

A. Επί του παραδεκτού 35

1. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου 36

α) Επί της κοινοποίησης των στοιχείων σχετικά με τους υπολογισμούς που αφορούσαν τη διορθωμένη μέση τιμή, την ελάχιστη αποδεκτή τιμή και τις εκτιμώμενες απώλειες ιδίων πόρων 38

β) Επί των πληροφοριών σχετικά με τους υπολογισμούς που πραγματοποιήθηκαν για τα έτη 2011 έως 2014 βάσει των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake 40

γ) Επί της ενημέρωσης σχετικά με τις πρακτικές των άλλων κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση της μεθοδολογίας OLAF 40

δ) Επί του αιτήματος αποδείξεων όσον αφορά τη φύση των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και όσον αφορά το κράτος μέλος προορισμού των εν λόγω εμπορευμάτων 41

2. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά πλημμέλειες κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και πλημμέλειες του δικογράφου της προσφυγής ιδίως ως προς το τελωνειακό καθεστώς 42 41

3. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά παραβίαση από την Επιτροπή των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου, του estoppel και της καλόπιστης συνεργασίας 42

4. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά την αδυναμία επιβολής υποχρέωσης απόδοσης των ποσών βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ 46

Β. Επί της παράβασης των υποχρεώσεων στον τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και της καταπολέμησης της απάτης, καθώς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης 50

1. Επί των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά την καταπολέμηση των παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης . . . 50

2. Επί των μέτρων που έπρεπε να ληφθούν, βάσει της τελωνειακής νομοθεσίας, για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έναντι της επίμαχης απάτης . 55

α) Επί των χαρακτηριστικών της απάτης που διέπρατταν οι σχετικοί εισαγωγείς και της επίγνωσης των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου 56

β) Επί της υποχρέωσης ανάλυσης των κινδύνων και διενέργειας ελέγχων προ της παράδοσης των εμπορευμάτων, καθώς και επί της αναγκαιότητας σύστασης εγγυήσεων 59

1) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 61

2) Επί της υποχρέωσης χρήσης της ανάλυσης κινδύνων 62

3) Επί της υποχρέωσης διενέργειας ελέγχων προ της παράδοσης 69

4) Επί της υποχρέωσης σύστασης εγγύησης 72

3. Ανακεφαλαίωση των αιτιάσεων που προβάλλονται κατά του Ηνωμένου Βασιλείου . . 75

4. Επί της υποχρέωσης των κρατών μελών να καθορίζουν τα ποσά των δασμών και να καταλογίζουν τα αντίστοιχα ποσά 77

Γ. Επί της παραβάσεως της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά τους ιδίους πόρους και την εκτίμηση απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων που συνιστούν οι δασμοί 78

1. Επί του νομικού καθεστώτος του καταλογισμού των οφειλόμενων ποσών και της απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων 79

2. Επί της παραβάσεως από το Ηνωμένο Βασίλειο της υποχρέωσης να αποδώσει στην Επιτροπή τα ποσά που αντιστοιχούν στους βεβαιωθέντες δασμούς στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake 82

3. Επί της εκτίμησης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων 86

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 87

1) Επί της αρμοδιότητας της Επιτροπής να εκτιμήσει τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων και της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού 87

2) Επί της ενδεχόμενης υποχρέωσης απόδειξης της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας καθώς και του αντιπαραδείγματος 90

β) Επί της ουσίας 93

1) Επί της επισκόπησης της μεθοδολογίας OLAF και της εφαρμογής της ως εργαλείου υπολογισμού απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων 93

2) Επί της εφαρμογής της απόφασης Επιτροπή κατά Πορτογαλίας 95

3) Επί της κατ' αρχήν αποδοχής της προσέγγισης που προτείνει η Επιτροπή για την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων 97

4) Επί της χρήσης εν προκειμένω της βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία μεθοδολογίας 100

i) Επί του καθορισμού του όγκου των εισαγωγών με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής 102

– Επί του διαστήματος από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014 103

– Επί του διαστήματος από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017 104

ii) Επί της αξίας αναφοράς για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών ιδίων πόρων 106

5) Σύνοψη σχετικά με την εκτίμηση των παραδοσιακών ιδίων πόρων 109

4. Επί των τόκων υπερημερίας 113

Δ. Επί της παραβιάσεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ 114

Ε. Επί της παράβασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ρύθμιση σχετικά με τον ΦΠΑ και τους ιδίους πόρους που προέρχονται από τον ΦΠΑ 116

1. Επί του νομικού καθεστώτος της απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης των προερχόμενων από τον ΦΠΑ πόρων 118

2. Επί της αιτιάσεως που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 40 120

3. Επί της αιτιάσεως που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42 121

VII. Επί των δικαστικών εξόδων 123

VIII. Πρόταση 124

I. Εισαγωγή

1. Στην υπό κρίση υπόθεση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άσκησε προσφυγή λόγω παραβάσεως, βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, κατά του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, επειδή, στο διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως και τις 11 Οκτωβρίου 2017 (στο εξής: διάστημα της παράβασης), το καθού, αφενός, δεν καταλόγισε τα ορθά ποσά των δασμών και δεν απέδωσε το ορθό ποσό παραδοσιακών ιδίων πόρων και πόρων βασισμένων στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) που αφορούσαν ορισμένες εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων καταγωγής Κίνας και, αφετέρου, δεν κοινοποίησε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τον καθορισμό εκ μέρους της Επιτροπής του ποσού των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων[2].

2. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, το καθού παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, το οποίο προβλέπει την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, από το άρθρο 310, παράγραφος 6, και το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, καθώς και από πλείονες άλλες διατάξεις του παράγωγου δικαίου σχετικές με την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης και με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους και τον ΦΠΑ.

3. Επομένως, η υπό κρίση υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο την ευκαιρία να αναπτύξει τη νομολογία του σχετικά με την έκταση των υποχρεώσεων που επιβάλλουν οι μνημονευθείσες στο προηγούμενο σημείο διατάξεις σε θέματα καταπολέμησης της απάτης και προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, σε μια περίπτωση όπου η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το καθού κράτος μέλος δεν προσδιόρισε ορθώς τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων, για τα οποία δηλώθηκε, κατά την εισαγωγή τους, δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής λόγω έλλειψης αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου. Στην υπό κρίση υπόθεση τίθενται ζητήματα θεμελιώδους σημασίας, όπως η δυνατότητα της Επιτροπής να εκτιμήσει το ύψος της απαίτησής της όσον αφορά τις απώλειες ιδίων πόρων, σε συνθήκες υπό τις οποίες, ελλείψει ορθής εκτίμησης της αξίας των εμπορευμάτων από το καθού κράτος μέλος, η Επιτροπή στηρίζεται σε στατιστική μέθοδο, ήτοι τις διορθωμένες μέσες τιμές των εισαγόμενων εμπορευμάτων στο επίπεδο της Ένωσης. Τέλος, το Δικαστήριο καλείται να κρίνει αν το κράτος μέλος εισαγωγής των εμπορευμάτων ευθύνεται για τις απώλειες ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο τελωνειακού καθεστώτος στο οποίο οι δασμοί καταβάλλονται μεν κατά την εισαγωγή, πλην όμως ο ΦΠΑ πρέπει να καταβληθεί μεταγενέστερα στο κράτος μέλος προορισμού.

[2] Υπογραμμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 86 της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 7), η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2020/135 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 1), το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιλαμβάνεται κάθε προσφυγής που ασκείται από το εν λόγω κράτος ή κατά αυτού πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, την 1η Ιανουαρίου 2021.

II. Το νομικό πλαίσιο

Α. Το δίκαιο στον τομέα των παραδοσιακών ιδίων πόρων

1. Οι αποφάσεις που αφορούν το σύστημα των ιδίων πόρων

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ[3], η οποία εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014, ορίζει, με διατύπωση κατ' ουσίαν πανομοιότυπη με εκείνη του άρθρου 2, παράγραφος 1, της απόφασης 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ, του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων[4], ότι συνιστούν ιδίους πόρους εγγραφόμενους στον προϋπολογισμό της Ένωσης τα έσοδα από «τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους από […] δασμούς του κοινού δασμολογίου και λοιπούς δασμούς που έχουν θεσπισθεί ή θα θεσπισθούν από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης επί των συναλλαγών με τρίτες χώρες», και «από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή για όλα τα κράτη μέλη στις εναρμονισμένες βάσεις υπολογισμού του ΦΠΑ, οι οποίες καθορίζονται σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες», αντιστοίχως.

5. Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, των ως άνω αποφάσεων, οι δασμοί του κοινού δασμολογίου, ως ίδιοι πόροι της Ένωσης, εισπράττονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, οι οποίες προσαρμόζονται ενδεχομένως προκειμένου να πληρούν τις απαιτήσεις των κανόνων της Ένωσης. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο της απόφασης 2007/436 και το άρθρο 8, παράγραφος 2, της απόφασης 2014/335 προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής τους πόρους στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α′ έως γ′, των ίδιων αποφάσεων.

2. Οι κανονισμοί σχετικά με τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των ιδίων πόρων

6. Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728[5], ο οποίος ίσχυε κατά το πρώτο μέρος του διαστήματος της παράβασης, αντικαταστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2014 από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 609/2014 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ [[6]] και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών[7]. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014, του οποίου το περιεχόμενο αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, σε εκείνο του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, ορίζει τα εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση της Ένωσης επί των παραδοσιακών ιδίων πόρων που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της απόφασης [2014/335] θεωρείται βεβαιωθείσα άπαξ και πληρούνται οι όροι που προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώριση του ποσού και την κοινοποίησή του στον οφειλέτη.»

3 Απόφαση του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 2014, L 168, σ. 105).

4 ΕΕ 2007, L 163, σ. 17.

5 ΕΕ 2000, L 130, σ. 1.

6 Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα.

7 ΕΕ 2014, L 168, σ. 39.

7. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, και παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 609/2014, το οποίο είναι, κατ' ουσίαν, ίδιο με το άρθρο 6, παράγραφος 1 και παράγραφος 3, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 1150/2000, έχει ως εξής:

«1. Λογαριασμοί των ιδίων πόρων, υποδιαιρούμενοι κατά είδος αυτών, τηρούνται στο Δημόσιο Ταμείο κάθε κράτους μέλους ή στον οργανισμό που ορίζεται από αυτό.

[…]

3. Οι απαιτήσεις που βεβαιώνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 καταχωρίζονται στα λογιστικά βιβλία [καλούμενα συνήθως "λογιστικά βιβλία Α"], υπό την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη δεκάτη ενάτη ημέρα του δευτέρου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τον οποίο βεβαιώθηκε η απαίτηση.

Οι απαιτήσεις που έχουν βεβαιωθεί αλλά δεν έχουν καταχωριστεί στα λογιστικά βιβλία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο διότι δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί και δεν έχει συσταθεί για αυτές καμία ασφάλεια, καταχωρίζονται, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο, σε χωριστά λογιστικά βιβλία [καλούμενα συνήθως "λογιστικά βιβλία Β"]. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενεργήσουν κατά τον ίδιο τρόπο σε περίπτωση που οι βεβαιωμένες απαιτήσεις που καλύπτονται από εγγυήσεις αποτελούν αντικείμενο αμφισβήτησης και ενδέχεται να υποστούν μεταβολές, συνεπεία αντιδικίας.

[…]»

8. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 609/2014, το οποίο αντιστοιχεί, ως προς τη διατύπωσή του, με το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1150/2000, ορίζει τα εξής:

«Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10, το ποσό των ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στον λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για τον σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στον οργανισμό που έχει ορίσει.»

9. Από την 1η Οκτωβρίου 2016, η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2016/804 του Συμβουλίου[8], το οποίο έχει ως εξής:

«Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 10, 10α και 10β, το ποσό των ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στον λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για τον σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στην εθνική κεντρική τράπεζά του. Με την επιφύλαξη της επιβολής αρνητικού τόκου όπως αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο, ο εν λόγω λογαριασμός μπορεί να χρεωθεί μόνο κατόπιν εντολής της Επιτροπής.»

10. Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014, του οποίου το περιεχόμενο αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, σε εκείνο του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, έχει ως εξής:

«Αφού αφαιρεθούν τα έξοδα είσπραξης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 και το άρθρο 10 παράγραφος 3 της απόφασης [2014/335], η εγγραφή των παραδοσιακών ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της εν λόγω απόφασης αυτής διενεργείται

[8] Κανονισμός της 17ης Μαΐου 2016 για την τροποποίηση του κανονισμού 609/2014 (ΕΕ 2016, L 132, σ. 85).

το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη δεκάτη ενάτη ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκε η απαίτηση βάσει του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού.

Πάντως, για τις απαιτήσεις που βάσει του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 6 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού καταχωρίζονται σε χωριστά λογιστικά βιβλία, η εγγραφή πρέπει να γίνει το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη δεκάτη ενάτη ημέρα του δευτέρου μήνα που ακολουθεί τον μήνα της είσπραξης των απαιτήσεων.»

11. Το αρχικό κείμενο του άρθρου 12, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 609/2014, του οποίου το περιεχόμενο ήταν, κατ' ουσίαν, ίδιο με εκείνο του άρθρου 11, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 1150/2000, έχει ως εξής:

«1. Κάθε καθυστέρηση στις εγγραφές του λογαριασμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 δημιουργεί για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, την υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας.

[…]

3. Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στην οικονομική και νομισματική ένωση, το επιτόκιο ισούται με το επιτόκιο που εφαρμόζουν την πρώτη ημέρα του εν λόγω μήνα οι αντίστοιχες κεντρικές τράπεζες στις βασικές συναλλαγές αναχρηματοδότησης, προσαυξημένο κατά δύο μονάδες, ή, για τα κράτη μέλη για τα οποία το επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας δεν είναι διαθέσιμο, στο πλησιέστερο επιτόκιο που ισχύει την πρώτη ημέρα του εν λόγω μήνα στη χρηματαγορά του κράτους μέλους, προσαυξημένο κατά δύο μονάδες.

Το επιτόκιο αυτό αυξάνεται κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες κατά μήνα καθυστέρησης. Το αυξημένο κατ' αυτό τον τρόπο επιτόκιο εφαρμόζεται για όλη την περίοδο υπερημερίας.»

12. Από την 1η Οκτωβρίου 2016, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2016/804, το άρθρο 12, παράγραφος 3, του κανονισμού 609/2014 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12, παράγραφος 5, το οποίο έχει ως εξής:

«Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στην οικονομική και νομισματική ένωση, το επιτόκιο είναι ίσο προς το επιτόκιο που εφαρμόζεται την πρώτη ημέρα του εν λόγω μήνα από τις κεντρικές τράπεζες για τις βασικές πράξεις αναχρηματοδότησης, ή είναι μηδενικό, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο, προσαυξημένο κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες. Για τα κράτη μέλη για τα οποία το επιτόκιο της κεντρικής τράπεζας δεν είναι διαθέσιμο, το επιτόκιο ισούται προς το ισοδύναμο επιτόκιο που ισχύει την πρώτη ημέρα του εν λόγω μήνα στη χρηματαγορά του κράτους μέλους, ή είναι μηδενικό, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο, αυξημένο κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες.

Το επιτόκιο αυτό αυξάνεται κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες κατά μήνα καθυστέρησης.

Η συνολική αύξηση σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο δεν υπερβαίνει τις 16 ποσοστιαίες μονάδες. Το αυξημένο κατ' αυτό τον τρόπο επιτόκιο εφαρμόζεται για όλη την περίοδο υπερημερίας.»

13. Το άρθρο 13, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 609/2014, το οποίο επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, το περιεχόμενο του άρθρου 17, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1150/2000, προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα, σύμφωνα με το άρθρο 2, έσοδα να αποδίδονται στην Επιτροπή κατά τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

2. Τα κράτη μέλη απαλλάσσονται της υποχρέωσης να αποδίδουν στην Επιτροπή τα ποσά που αντιστοιχούν στα οφειλόμενα έσοδα που βεβαιώθηκαν βάσει του άρθρου 2 ως μη ανακτήσιμα για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) για λόγους ανωτέρας βίας·

β) για άλλους λόγους που δεν μπορούν να τους καταλογισθούν.

Τα ποσά των βεβαιωθέντων δασμών δηλώνονται ως μη ανακτήσιμα με απόφαση της αρμόδιας διοικητικής αρχής που βεβαιώνει την αδυναμία ανάκτησης.

Τα ποσά των βεβαιωθέντων οφειλόμενων ποσών χαρακτηρίζονται μη ανακτήσιμα το αργότερο μετά την παρέλευση πενταετίας από την ημερομηνία κατά την οποία βεβαιώθηκε το ποσό σύμφωνα με το άρθρο 2 ή, σε περίπτωση διοικητικής ή δικαστικής προσφυγής, από την κοινοποίηση, γνωστοποίηση ή δημοσίευση της οριστικής απόφασης.

[…]»

3. Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 608/2014

14. Όσον αφορά το διάστημα μετά την 1η Ιανουαρίου 2014, το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 608/2014 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης[9], το οποίο επιγράφεται «Μέτρα ελέγχου και εποπτείας», ορίζει τα εξής:

«1. Οι ίδιοι πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης [2014/335] ελέγχονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, με την επιφύλαξη τ[ου] κανονισμ[ού] [1553/89[10]] […].

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αποδίδονται στην Επιτροπή οι ίδιοι πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης [2014/335].

3. Όταν τα μέτρα ελέγχου και εποπτείας αφορούν τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της απόφασης [2014/335]:

α) τα κράτη μέλη διενεργούν τους ελέγχους και τις έρευνες σχετικά με τη βεβαίωση και τη διάθεση των εν λόγω ιδίων πόρων·

[9] ΕΕ 2014, L 168, σ. 29.

[10] Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς είσπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον φόρο επί της προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 1989, L 155, σ. 9).

[…]

γ) τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή, εφόσον τους το ζητήσει, στους ελέγχους που διεξάγουν. Όταν η Επιτροπή συμμετέχει σε έλεγχο, έχει πρόσβαση, εφόσον αυτό απαιτείται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, στα δικαιολογητικά που αφορούν τη βεβαίωση και την απόδοση των ιδίων πόρων, και σε κάθε άλλο έγγραφο σχετικό με τα παραπάνω δικαιολογητικά·

δ) η Επιτροπή δύναται να πραγματοποιεί, και η ίδια, επιτόπιους ελέγχους. Οι εντεταλμένοι από την Επιτροπή για τη διενέργεια αυτών των ελέγχων υπάλληλοι έχουν πρόσβαση σε έγγραφα όπως ορίζεται για τους ελέγχους που αναφέρονται στο στοιχείο γ). Τα κράτη μέλη διευκολύνουν τους εν λόγω ελέγχους.

[…]»

15. Το άρθρο 5 του κανονισμού 608/2014, το οποίο φέρει τον τίτλο «Καταγγελία περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών που θίγουν απαιτήσεις σε παραδοσιακούς ίδιους πόρους», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κατά τη διάρκεια των δύο μηνών μετά το τέλος κάθε τριμήνου, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή περιγραφή των περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας που έχουν διαπιστωθεί και αφορούν ποσό απαιτήσεων άνω των 10 000 ευρώ όσον αφορά τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της απόφασης [2014/335].

Εντός της περιόδου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, κάθε κράτος μέλος διαβιβάζει στοιχεία για τις περιπτώσεις απάτης και παρατυπιών που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή και δεν έχουν αποτελέσει προηγουμένως αντικείμενο κάποιας ανακοίνωσης περί είσπραξης, ακύρωσης ή μη είσπραξης.»

4. Ο κανονισμός 1553/89

16. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1553/89 προβλέπει τα εξής:

«Η βάση των πόρων ΦΠΑ καθορίζεται από τις φορολογητέες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 της [έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των Κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49)] […]».

17. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού:

«Για ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος και με την επιφύλαξη των άρθρων 5 και 6, η βάση των πόρων ΦΠΑ υπολογίζεται με τη διαίρεση του συνόλου των καθαρών εσόδων του ΦΠΑ που εισπράχθηκαν στο κράτος μέλος κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους, διά του συντελεστή με τον οποίο εισπράττεται ο φόρος αυτός κατά το ίδιο αυτό έτος.»

B. Το τελωνειακό δίκαιο

1. Ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας

18. Το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα[11], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 2005[12] (στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας), ορίζει τα εξής:

«1. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις, να διενεργούν κάθε έλεγχο τον οποίο κρίνουν αναγκαίο για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών κανόνων και των άλλων νομοθετικών διατάξεων που διέπουν την είσοδο, την έξοδο, τη διαμετακόμιση, τη μεταφορά και την τελική χρήση εμπορευμάτων που διακινούνται μεταξύ του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας και τρίτων χωρών και την παρουσία εμπορευμάτων που δεν έχουν κοινοτικό χαρακτήρα. Για τον σκοπό της ορθής εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας, οι τελωνειακοί έλεγχοι είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται σε τρίτη χώρα εφόσον αυτό προβλέπεται σε διεθνή συμφωνία.

2. Οι τελωνειακοί έλεγχοι, πλην των δειγματοληπτικών ελέγχων, βασίζονται σε ανάλυση κινδύνου η οποία χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένες τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων και η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό και τον ποσοτικό προσδιορισμό των κινδύνων καθώς και στον σχεδιασμό των αναγκαίων μέτρων για την αξιολόγηση των κινδύνων, σύμφωνα με κριτήρια που ορίζονται σε εθνικό, κοινοτικό και, ενδεχομένως, διεθνές επίπεδο.

Το κοινό πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων και τα κοινά κριτήρια και οι τομείς προτεραιότητας όσον αφορά τον έλεγχο καθορίζονται με τη διαδικασία επιτροπής.

Τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή καθιερώνουν ηλεκτρονικό σύστημα για την υλοποίηση της διαχείρισης των κινδύνων.

3. Όταν διενεργούνται έλεγχοι από αρχές διάφορες των τελωνειακών αρχών, οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές, ει δυνατόν δε κατά τον αυτό χρόνο και στον ίδιο χώρο.

[…]»

19. Ο τίτλος ΙΙ του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα περιείχε το κεφάλαιο 3 το οποίο επιγραφόταν «Δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων» και περιελάμβανε τα άρθρα 28 έως 36.

20. Το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα προέβλεπε τα εξής:

«1. Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 […]:

[…]

11 ΕΕ 1992, L 302, σ. 1.

12 ΕΕ 2005, L 117, σ. 13.

2. α) Για να καθορισθεί αν η συναλλακτική αξία είναι αποδεκτή για τους σκοπούς εφαρμογής της παραγράφου 1, το γεγονός ότι ο αγοραστής και ο πωλητής συνδέονται μεταξύ τους δεν συνιστά αυτό καθαυτό επαρκή αιτία, ώστε να θεωρηθεί η συναλλακτική αξία ως απαράδεκτη. Αν παραστεί ανάγκη, εξετάζονται οι περιστάσεις που ανάγονται στην πώληση και η συναλλακτική αξία γίνεται δεκτή εφόσον οι σχέσεις αυτές δεν έχουν επηρεάσει την τιμή. […]

[…]

3. α) Η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε ή πρόκειται να γίνει από τον αγοραστή προς τον πωλητή ή υπέρ του πωλητή για τα εισαγόμενα εμπορεύματα και περιλαμβάνει όλες τις πληρωμές που έγιναν ή πρόκειται να γίνουν ως όρο της πώλησης των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή στον πωλητή, ή από τον αγοραστή σε τρίτο πρόσωπο για να ικανοποιήσει υποχρέωση του πωλητή. […]

[…]»

21. Το άρθρο 30 του εν λόγω κώδικα είχε ως εξής:

«1. Όταν η δασμολογητέα αξία δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί κατ’ εφαρμογή του άρθρου 29, εφαρμόζονται διαδοχικά οι διατάξεις της παραγράφου 2 στοιχεία α), β), γ) και δ) έως την πρώτη μεταξύ αυτών διάταξη που καθιστά δυνατό τον καθορισμό της […]

2. Οι δασμολογητέες αξίες που καθορίζονται κατ’ εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι οι ακόλουθες:

α) η συναλλακτική αξία πανομοιοτύπων εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται για εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·

β) η συναλλακτική αξία ομοειδών εμπορευμάτων τα οποία πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό την Κοινότητα και τα οποία εξάγονται κατά την ίδια ή περίπου κατά την ίδια χρονική στιγμή με τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα·

γ) η αξία που βασίζεται επί της τιμής μονάδος που αντιστοιχεί στις πωλήσεις μέσα στην Κοινότητα εισαγομένων εμπορευμάτων ή πανομοιοτύπων ή ομοειδών εισαγομένων εμπορευμάτων οι οποίες αντιπροσωπεύουν συνολικά τη μεγαλύτερη ποσότητα και γίνονται, μέσα στην Κοινότητα, προς πρόσωπα που δεν συνδέονται με τους πωλητές·

δ) η υπολογιζόμενη αξία […]

[…]».

22. Το άρθρο 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα είχε ως εξής:

«1. Αν η δασμολογητέα αξία εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν μπορεί να καθορισθεί κατ' εφαρμογή των άρθρων 29 και 30, καθορίζεται, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία εντός της Κοινότητας, με εύλογο τρόπο συμβιβαζόμενο με τις αρχές και τις γενικές διατάξεις:

– της συμφωνίας περί θέσεως σε εφαρμογή του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994,

– του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994,

– και των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

2. Η δασμολογητέα αξία που καθορίζεται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 δεν βασίζεται:

α) επί της τιμής πωλήσεως, εντός της Κοινότητας, εμπορευμάτων που παράγονται εντός της Κοινότητας·

β) επί του συστήματος που προβλέπει την αποδοχή, για δασμολογικούς σκοπούς, της υψηλότερης μεταξύ δύο εναλλακτικών αξιών·

γ) επί της τιμής εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά της χώρας εξαγωγής·

δ) επί του κόστους παραγωγής, εκτός των υπολογιζόμενων αξιών που έχουν καθοριστεί για πανομοιότυπα ή ομοειδή εμπορεύματα σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 στοιχείο δ)·

ε) επί τιμών εξαγωγής με προορισμό μία χώρα που δεν περιλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας·

στ) επί ελαχίστων δασμολογητέων αξιών, ή

ζ) επί αυθαιρέτων ή πλασματικών αξιών.»

23. Το άρθρο 68 του εν λόγω κώδικα όριζε τα εξής:

«Οι τελωνειακές αρχές για να επαληθεύσουν την ακρίβεια των διασαφήσεων που έχουν αποδεχθεί είναι δυνατόν να προβούν:

α) σε έλεγχο των εγγράφων ο οποίος αφορά τη διασάφηση και τα συνημμένα έγγραφα. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν ενδεχομένως να απαιτήσουν από το διασαφιστή να τους προσκομίσει άλλα έγγραφα για τη διαπίστωση της ακρίβειας των στοιχείων της διασάφησης·

β) σε εξέταση των εμπορευμάτων και, ενδεχομένως, σε δειγματοληψία για ανάλυση και λεπτομερή έλεγχο.»

24. Το άρθρο 71 του ίδιου κώδικα είχε ως εξής:

«1. Τα αποτελέσματα της επαλήθευσης της διασάφησης αποτελούν τη βάση για την εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν το τελωνειακό καθεστώς στο οποίο έχουν υπαχθεί τα εμπορεύματα.

2. Όταν δεν πραγματοποιείται η επαλήθευση της διασάφησης, η εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρει η παράγραφος 1 βασίζεται στα στοιχεία της διασάφησης.»

25. Το άρθρο 217 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα όριζε τα εξής:

«1. Κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή […] υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις αυτές διαθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων (καταλογισμός).

[…]

2. Οι πρακτικοί τρόποι καταλογισμού των δασμών καθορίζονται από τα κράτη μέλη. Οι τρόποι αυτοί μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με το αν οι τελωνειακές αρχές, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους υπό τους οποίους γεννάται η τελωνειακή οφειλή, εξασφαλίζονται ή όχι ως προς την καταβολή των εν λόγω ποσών.»

26. Κατά το άρθρο 218, παράγραφος 1, του ως άνω κώδικα:

«Όταν τελωνειακή οφειλή γεννάται από την αποδοχή διασάφησης για τη θέση εμπορεύματος υπό τελωνειακό καθεστώς άλλο εκτός της προσωρινής εισαγωγής με μερική απαλλαγή από τους εισαγωγικούς δασμούς, ή από οιαδήποτε άλλη πράξη που έχει τα ίδια έννομα αποτελέσματα με την αποδοχή αυτή ο καταλογισμός του ποσού που αντιστοιχεί σ' αυτή την τελωνειακή οφειλή πρέπει να πραγματοποιείται μόλις υπολογιστεί το ποσό αυτό και, το αργότερο, τη δεύτερη ημέρα μετά από εκείνη κατά τη διάρκεια της οποίας χορηγήθηκε η άδεια παραλαβής του εμπορεύματος.»

27. Το άρθρο 220, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα προέβλεπε τα εξής:

«Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει καταλογισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 218 και 219 ή έχει καταλογισθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, ο καταλογισμός του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (καταλογισμός εκ των υστέρων). Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με το άρθρο 219.»

28. Το άρθρο 221 του ίδιου κώδικα όριζε τα εξής:

«1. Το ποσό των δασμών πρέπει να γνωστοποιείται στον οφειλέτη, με την κατάλληλη διαδικασία, μόλις καταλογισθεί.

[…]

3. Η γνωστοποίηση στον οφειλέτη δεν είναι δυνατόν να γίνει μετά τη λήξη τριετούς προθεσμίας από την ημερομηνία γένεσης της τελωνειακής οφειλής. Η προθεσμία αυτή αναστέλλεται από τη στιγμή που υποβάλλεται προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 243 και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής.

4. Εάν η τελωνειακή οφειλή έχει γεννηθεί από πράξη η οποία, κατά τη στιγμή της διαπράξεώς της, εδιώκετο ως ποινικό αδίκημα, η γνωστοποίηση στον οφειλέτη είναι δυνατόν να γίνει, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις, μετά την παρέλευση της τριετούς προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3.»

2. Ο ενωσιακός τελωνειακός κώδικας

29. Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [13] (στο εξής: ενωσιακός τελωνειακός κώδικας), ορίζει τα εξής:

«Οι τελωνειακές αρχές είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνες για την εποπτεία του διεθνούς εμπορίου της Ένωσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, συμβάλλουν στο δίκαιο και ανοικτό εμπόριο, στην εφαρμογή των εξωτερικών πτυχών της εσωτερικής αγοράς, στην εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής και των λοιπών κοινών πολιτικών της Ένωσης που έχουν σχέση με το εμπόριο καθώς και στη συνολική ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού. Οι τελωνειακές αρχές εφαρμόζουν μέτρα που αποσκοπούν ιδίως στα ακόλουθα:

α) την προστασία των δημοσιονομικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της·

β) την προστασία της Ένωσης από το αθέμιτο και παράνομο εμπόριο, με παράλληλη υποστήριξη των νόμιμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων·

γ) τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της προστασίας της Ένωσης και των κατοίκων της, καθώς και της προστασίας του περιβάλλοντος, σε στενή συνεργασία ενδεχομένως με άλλες αρχές· και

δ) τη διατήρηση κατάλληλης ισορροπίας ανάμεσα στους τελωνειακούς ελέγχους και τη διευκόλυνση του θεμιτού εμπορίου.»

30. Το άρθρο 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαχείριση κινδύνων και τελωνειακοί έλεγχοι», διαλαμβάνει τα εξής:

«1. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν να διεξάγουν οποιονδήποτε τελωνειακό έλεγχο θεωρούν απαραίτητο.

Οι τελωνειακοί έλεγχοι, μπορούν, ειδικότερα, να συνίστανται στην εξέταση εμπορευμάτων, στη δειγματοληψία, στην επαλήθευση της ακρίβειας και της πληρότητας των πληροφοριών που περιέχονται σε διασάφηση ή γνωστοποίηση και της ύπαρξης, της γνησιότητας, της ακρίβειας και της ισχύος εγγράφων, στην εξέταση των λογαριασμών οικονομικών φορέων και άλλων καταχωρίσεων, στον έλεγχο των μεταφορικών μέσων, στην επιθεώρηση των αποσκευών και άλλων εμπορευμάτων που μεταφέρονται ή φέρονται από πρόσωπα και στη διενέργεια επίσημων ερευνών και σε άλλες παρεμφερείς πράξεις.

2. Οι τελωνειακοί έλεγχοι, εκτός από τους δειγματοληπτικούς, βασίζονται κυρίως στην ανάλυση των κινδύνων με τη χρήση ηλεκτρονικών τεχνικών επεξεργασίας δεδομένων, με σκοπό τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των κινδύνων και τη θέσπιση των απαραίτητων αντιμέτρων, με βάση κριτήρια που καθορίζονται σε εθνικό, ενωσιακό και, ενδεχομένως, διεθνές επίπεδο.

[13] ΕΕ 2013, L 269, σ. 1.

3. Οι τελωνειακοί έλεγχοι διεξάγονται εντός κοινού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων που βασίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών και των αποτελεσμάτων αναλύσεων κινδύνων μεταξύ των τελωνειακών διοικήσεων και καθορίζει κοινά κριτήρια και πρότυπα κινδύνων, μέτρα ελέγχου και τομείς ελέγχων με προτεραιότητα.

Οι έλεγχοι που βασίζονται σε πληροφορίες και σε κριτήρια αυτού του είδους διεξάγονται χωρίς να θίγονται άλλοι έλεγχοι που πραγματοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή άλλες ισχύουσες διατάξεις.

4. Οι τελωνειακές αρχές αναλαμβάνουν τη διαχείριση κινδύνων, προκειμένου να διαφοροποιήσουν τα επίπεδα κινδύνου που συνδέονται με εμπορεύματα υπό τελωνειακό έλεγχο ή τελωνειακή επιτήρηση και να καθορίσουν εάν τα εμπορεύματα θα αποτελέσουν αντικείμενο ειδικών τελωνειακών ελέγχων και, εάν ναι, πού.

Η διαχείριση κινδύνων περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η συλλογή δεδομένων και πληροφοριών, η ανάλυση και αξιολόγηση κινδύνου, η αίτηση για δράση και η ανάληψη δράσης και η τακτική παρακολούθηση και επανεξέταση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της, βάσει διεθνών, ενωσιακών και εθνικών πηγών και στρατηγικών.

5. Οι τελωνειακές αρχές ανταλλάσσουν πληροφορίες όσον αφορά τους κινδύνους και ανάλυση των κινδύνων όταν:

α) μια τελωνειακή αρχή κρίνει ότι οι κίνδυνοι είναι σημαντικοί και ότι πρέπει να διενεργηθεί τελωνειακός έλεγχος, τα δε αποτελέσματα του ελέγχου αποδεικνύουν ότι έχει πράγματι συμβεί το γεγονός που επιφέρει τους κινδύνους, ή

β) τα αποτελέσματα του ελέγχου δεν αποδεικνύουν μεν ότι το γεγονός που επιφέρει τους κινδύνους έχει συμβεί, αλλά η οικεία τελωνειακή αρχή θεωρεί ότι η απειλή ενέχει υψηλό κίνδυνο αλλού στην Ένωση.

6. Για τον καθορισμό των κοινών κριτηρίων και προτύπων κινδύνων, των μέτρων ελέγχου και των τομέων ελέγχων με προτεραιότητα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, λαμβάνονται υπόψη όλα τα ακόλουθα:

α) η αναλογικότητα προς τον κίνδυνο,

β) ο επείγων χαρακτήρας της αναγκαίας εφαρμογής των ελέγχων,

γ) οι πιθανές επιπτώσεις στη ροή του εμπορίου, στα επιμέρους κράτη μέλη και στους πόρους που προορίζονται για τους ελέγχους.

7. Τα κοινά κριτήρια και πρότυπα κινδύνου που αναφέρονται στην παράγραφο 3 περιλαμβάνουν όλα τα ακόλουθα:

α) περιγραφή των κινδύνων,

β) τους παράγοντες ή τους δείκτες κινδύνου βάσει των οποίων επιλέγονται τα εμπορεύματα ή οι οικονομικοί φορείς για τελωνειακό έλεγχο,

γ) τη φύση των τελωνειακών ελέγχων στους οποίους πρέπει να προβούν οι τελωνειακές αρχές,

δ) τη διάρκεια εφαρμογής των τελωνειακών ελέγχων που αναφέρονται στο στοιχείο γ).

8. Οι τομείς ελέγχων με προτεραιότητα καλύπτουν ιδιαίτερα τελωνειακά καθεστώτα, είδη εμπορευμάτων, οδούς διακίνησης, τρόπους μεταφοράς ή οικονομικούς φορείς, που υπόκεινται για ορισμένη χρονική περίοδο σε αυξημένα επίπεδα ανάλυσης κινδύνου και τελωνειακών ελέγχων, με την επιφύλαξη των άλλων ελέγχων που διενεργούνται συνήθως από τις τελωνειακές αρχές.»

31. Το άρθρο 53 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Μετατροπή νομισμάτων», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν και/ή κοινοποιούν μέσω του Διαδικτύου τις τιμές συναλλάγματος που εφαρμόζονται όταν η μετατροπή νομισμάτων είναι απαραίτητη για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων εκφράζονται σε νόμισμα άλλο από αυτό του κράτους μέλους στο οποίο προσδιορίζεται η δασμολογητέα αξία,

β) απαιτείται η ισοτιμία του ευρώ σε εθνικό νόμισμα για τον καθορισμό της δασμολογικής κατάταξης των εμπορευμάτων και του ποσού του εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού, συμπεριλαμβανομένων των κατώτατων αξιών των δασμών του κοινού δασμολογίου.»

32. Τα άρθρα 70 και 74 του εν λόγω κώδικα περιλαμβάνουν κανόνες σχετικούς με τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων, οι οποίοι αντιστοιχούν, κατ' ουσίαν, σε εκείνους που περιέχονταν στα άρθρα 29 έως 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

33. Κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το ποσό του καταβλητέου εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού το καθορίζουν, μόλις λάβουν τις απαιτούμενες πληροφορίες, οι τελωνειακές αρχές που είναι αρμόδιες για τον τόπο στον οποίο γεννάται ή λογίζεται γεννηθείσα η τελωνειακή οφειλή, σύμφωνα με το άρθρο 87 του εν λόγω κώδικα.

34. Το άρθρο 103 του εν λόγω κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Περιορισμός της τελωνειακής οφειλής», ορίζει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Δεν γνωστοποιείται τελωνειακή οφειλή στον οφειλέτη μετά το πέρας περιόδου τριών ετών από την ημερομηνία γένεσης της τελωνειακής οφειλής.

2. Αν η τελωνειακή οφειλή έχει γεννηθεί ως αποτέλεσμα πράξης η οποία, κατά τη στιγμή της διαπράξεώς της, διωκόταν ως ποινικό αδίκημα, η περίοδος των τριών ετών που καθορίζεται στην παράγραφο 1 παρατείνεται σε πέντε έτη κατ' ελάχιστο όριο και 10 έτη κατ' ανώτατο όριο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.»

35. Το άρθρο 105 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Προθεσμία καταλογισμού», ορίζει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Όταν γεννάται τελωνειακή οφειλή υπό περιστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, το καταβλητέο ποσό του εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού καταλογίζεται εντός δεκατεσσάρων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία οι τελωνειακές αρχές είναι σε θέση να καθορίσουν το εν λόγω ποσό του εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού και να λάβουν απόφαση.»

36. Κατά το άρθρο 188 του εν λόγω κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επαλήθευση τελωνειακής διασάφησης»:

«Για την επαλήθευση της ακρίβειας των στοιχείων τελωνειακής διασάφησης η οποία έχει γίνει αποδεκτή, οι τελωνειακές αρχές μπορούν:

α) να εξετάζουν τη διασάφηση και τα συνοδευτικά έγγραφα,

β) να ζητούν από τον διασαφιστή να παράσχει άλλα έγγραφα,

γ) να εξετάζουν τα εμπορεύματα,

δ) να λαμβάνουν δείγματα για ανάλυση ή λεπτομερή έλεγχο των εμπορευμάτων.»

37. Το άρθρο 191 του εν λόγω κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Αποτελέσματα της επαλήθευσης», ορίζει τα εξής:

«1. Τα αποτελέσματα της επαλήθευσης της τελωνειακής διασάφησης χρησιμεύουν ως βάση για την εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν το τελωνειακό καθεστώς στο οποίο έχουν υπαχθεί τα εμπορεύματα.

2. Όταν δεν πραγματοποιείται επαλήθευση της τελωνειακής διασάφησης, η παράγραφος 1 εφαρμόζεται με βάση τα στοιχεία της εν λόγω διασάφησης.

3. Τα αποτελέσματα της επαλήθευσης την οποία πραγματοποιούν οι τελωνειακές αρχές έχουν την ίδια αποδεικτική αξία σε ολόκληρο το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.»

3. Ο κανονισμός εφαρμογής

38. Το άρθρο 181α του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92[14], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1335/2003 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2003[15] (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής), ορίζει τα εξής:

«1. Οι τελωνειακές αρχές δεν υποχρεούνται να καθορίζουν τη δασμολογητέα αξία εισαγόμενων εμπορευμάτων βάσει της μεθόδου της συναλλακτικής αξίας εάν, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 2, λόγω ευλόγων αμφιβολιών δεν ικανοποιούνται από το γεγονός ότι η δηλούμενη αξία αντιπροσωπεύει το πράγματι πληρωθέν ή πληρωτέο ποσό όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα.

2. Όπου οι τελωνειακές αρχές έχουν τις αμφιβολίες που περιγράφονται στην παράγραφο 1 δύνανται να ζητούν πρόσθετες πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 178, παράγραφος 4. Εάν οι αμφιβολίες αυτές εξακολουθούν να παραμένουν, οι τελωνειακές αρχές πρέπει να κοινοποιούν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο, πριν λάβουν την τελική απόφαση, γραπτώς εφόσον αυτό ζητείται, την αιτιολογία στην οποία στηρίζονται οι αμφιβολίες αυτές και του παρέχουν λογικά περιθώρια απάντησης. Η τελική απόφαση καθώς και η σχετική αιτιολόγησή της κοινοποιούνται στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο εγγράφως.»

14 ΕΕ 1993, L 253, σ. 1.

15 ΕΕ 2003, L 187, σ. 16.

39. Το άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής ορίζει τα εξής:

«Η χορήγηση της άδειας παραλαβής επιτρέπει τη βεβαίωση των εισαγωγικών δασμών που προσδιορίζονται σύμφωνα με τα στοιχεία της διασάφησης. Όταν οι τελωνειακές αρχές κρίνουν ότι οι έλεγχοι στους οποίους προέβησαν είναι δυνατό να οδηγήσουν στον προσδιορισμό ποσού δασμών ανώτερου από το ποσό που προκύπτει από τα στοιχεία της διασάφησης, απαιτούν, επιπλέον, τη σύσταση εγγύησης επαρκούς για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του ποσού που προκύπτει από τα στοιχεία της διασάφησης και εκείνου στο οποίο τα εμπορεύματα μπορεί να υπόκεινται οριστικά. Ωστόσο, ο διασαφιστής έχει την ευχέρεια, αντί να προβεί στη σύσταση της εγγύησης αυτής, να ζητήσει την άμεση βεβαίωση του ποσού των δασμών στους οποίους τα εμπορεύματα υπόκεινται οριστικά.»

4. Ο εκτελεστικός κανονισμός

40. Το άρθρο 48 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα[16] (στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός), το οποίο επιγράφεται «Διατάξεις για την τιμή συναλλάγματος που χρησιμοποιείται για τους δασμούς», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η αξία του ευρώ, όταν απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 53 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κώδικα, καθορίζεται μία φορά το μήνα.

Η τιμή συναλλάγματος που πρέπει να χρησιμοποιείται είναι η τελευταία τιμή συναλλάγματος που καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πριν την προτελευταία ημέρα του μήνα και ισχύει κατά τη διάρκεια ολόκληρου του επόμενου μήνα.

Ωστόσο, εάν η τιμή που ισχύει στην αρχή του μήνα αποκλίνει άνω του 5 % από την τιμή που καθορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πριν από την 15η ημέρα του ίδιου μήνα, η τελευταία αυτή τιμή ισχύει από την 15η και μέχρι τη λήξη του συγκεκριμένου μήνα.»

41. Το άρθρο 140 του εκτελεστικού κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μη αποδοχή δηλωθείσας συναλλακτικής αξίας» και αποσκοπεί στην εφαρμογή του άρθρου 70, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, ορίζει τα εξής:

«1. Όταν οι τελωνειακές αρχές έχουν εύλογες αμφιβολίες σχετικά με το αν η δηλωθείσα συναλλακτική αξία αντιπροσωπεύει το συνολικό πληρωθέν ή πληρωτέο ποσό όπως αναφέρεται στο άρθρο 70 παράγραφος 1 του κώδικα, μπορούν να ζητούν από τον διασαφιστή να παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες.

2. Εάν εξακολουθούν να έχουν αμφιβολίες, οι τελωνειακές αρχές δύνανται να αποφασίσουν ότι η αξία των εμπορευμάτων δεν μπορεί να προσδιορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 1 του κώδικα.»

[16] ΕΕ 2015, L 343, σ. 558.

42. Το άρθρο 144 του εκτελεστικού κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εφεδρική μέθοδος» και αποσκοπεί στην εφαρμογή του άρθρου 74, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, προβλέπει τα εξής:

«1. Κατά τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 3 του κώδικα, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί εύλογη ελαστικότητα κατά την εφαρμογή των μεθόδων που προβλέπονται στα άρθρα 70 και 74 παράγραφος 2 του κώδικα. Η αξία που καθορίζεται με τον τρόπο αυτό πρέπει, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να βασίζεται σε δασμολογητέες αξίες που έχουν καθοριστεί προγενέστερα.

2. Όταν η δασμολογητέα αξία δεν μπορεί να καθορισθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, χρησιμοποιούνται άλλες κατάλληλες μέθοδοι. Στην περίπτωση αυτή, η δασμολογητέα αξία δεν καθορίζεται με βάση οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

α) την τιμή πώλησης, στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, εμπορευμάτων που παράγονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης·

β) ένα σύστημα βάσει του οποίου χρησιμοποιείται η υψηλότερη μεταξύ δύο εναλλακτικών αξιών για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας·

γ) την τιμή των εμπορευμάτων στην εγχώρια αγορά της χώρας εξαγωγής·

δ) το κόστος παραγωγής, εκτός των υπολογιζόμενων αξιών που έχουν καθοριστεί για πανομοιότυπα ή ομοειδή εμπορεύματα σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κώδικα·

ε) τις τιμές εξαγωγής με προορισμό μία τρίτη χώρα·

στ) τις ελάχιστες δασμολογητέες αξίες·

ζ) αυθαίρετες ή πλασματικές αξίες.»

43. Το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Σύσταση εγγύησης» και αποσκοπεί στην εφαρμογή του άρθρου 191 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, ορίζει τα εξής:

«Στην περίπτωση που οι τελωνειακές αρχές θεωρούν ότι από την επαλήθευση της τελωνειακής διασάφησης ενδέχεται να προκύψει υψηλότερο πληρωτέο ποσό εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού ή άλλων επιβαρύνσεων από εκείνο που προκύπτει από τα στοιχεία της τελωνειακής διασάφησης, η παράδοση των εμπορευμάτων τελεί υπό την προϋπόθεση της σύστασης εγγύησης επαρκούς για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του ποσού σύμφωνα με τα στοιχεία της διασάφησης και του ποσού που τελικώς ενδέχεται να καταστεί πληρωτέο.

Ωστόσο, ο διασαφιστής δύναται να ζητήσει την άμεση γνωστοποίηση της τελωνειακής οφειλής στην οποία είναι δυνατό να υπόκεινται τελικώς τα εμπορεύματα, αντί για την κατάθεση της εν λόγω εγγύησης.»

Γ. Η νομοθεσία στον τομέα του ΦΠΑ

44. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας[17], όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/69/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009[18] (στο εξής: οδηγία 2006/112), ορίζει τα εξής:

«Στον ΦΠΑ υπόκεινται οι ακόλουθες πράξεις:

[…]

β) [ο]ι εξ επαχθούς αιτίας ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται στο έδαφος ενός κράτους μέλους:

i) από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή ή από μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή […]

[…]

δ) οι εισαγωγές αγαθών.»

45. Κατά άρθρο 73 της οδηγίας αυτής, «η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο».

46. Κατά το άρθρο 83 της εν λόγω οδηγίας:

«Για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, η βάση επιβολής του φόρου αποτελείται από τα ίδια στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της βάσης επιβολής του φόρου για την παράδοση στο έδαφος του κράτους μέλους των ιδίων αγαθών σύμφωνα με το κεφάλαιο 2. Ειδικά, για τις πράξεις που εξομοιώνονται με ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, η βάση επιβολής του φόρου καθορίζεται από την τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, από το κόστος των αγαθών, όπως προσδιορίζονται κατά το χρόνο πραγματοποίησης των εν λόγω πράξεων.»

47. Το άρθρο 85 της οδηγίας 2006/112 προβλέπει τα εξής:

«Η βάση επιβολής του φόρου για τις εισαγωγές αγαθών συνίσταται στο ποσό που καθορίζεται ως δασμολογητέα αξία σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις.»

17 ΕΕ 2006, L 347, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2007, L 335, σ. 60.

18 ΕΕ 2009, L 175, σ. 12.

48. Το άρθρο 86, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«Στη βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνονται, κατά τον βαθμό που δεν έχουν ήδη περιληφθεί σε αυτή, τα ακόλουθα:

α) δασμοί, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και άλλοι φόροι που οφείλονται εκτός του κράτους μέλους εισαγωγής καθώς και όσα οφείλονται λόγω της εισαγωγής, με εξαίρεση τον ΦΠΑ που πρόκειται να εισπραχθεί·

β) παρεπόμενα έξοδα, όπως έξοδα προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, τα οποία πραγματοποιούνται μέχρι τον πρώτο τόπο προορισμού των αγαθών στο έδαφος του κράτους μέλους εισαγωγής καθώς και εκείνα που προκύπτουν από τη μεταφορά σε άλλο τόπο προορισμού που βρίσκεται στο εσωτερικό της Κοινότητας, εφόσον αυτός ο τελευταίος τόπος είναι γνωστός κατά το χρόνο κατά τον οποίο επέρχεται η γενεσιουργός αιτία του φόρου.»

49. Το άρθρο 87 της οδηγίας 2006/112 ορίζει τα εξής:

«Δεν περιλαμβάνονται στη βάση επιβολής του φόρου τα ακόλουθα:

α) οι μειώσεις της τιμής με τη μορφή έκπτωσης για προκαταβολική πληρωμή,

β) οι εκπτώσεις και επιστροφές τιμήματος, που χορηγούνται στον αποκτώντα κατά το χρόνο πραγματοποίησης της εισαγωγής.»

50. Κατά το άρθρο 138 της οδηγίας αυτής:

«1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από τον φόρο τις παραδόσεις αγαθών τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του αντίστοιχου εδάφους τους αλλά εντός της Κοινότητας από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, εφόσον οι παραδόσεις αυτές πραγματοποιούνται για άλλον υποκείμενο στον φόρο ή για νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών.

2. Εκτός από τις παραδόσεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

[…]

γ) τις παραδόσεις αγαθών που συνίστανται σε αποστολή με προορισμό άλλο κράτος μέλος, οι οποίες θα καλύπτονταν από τις απαλλαγές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και στα στοιχεία α) και β), εάν είχαν πραγματοποιηθεί για άλλον υποκείμενο στον φόρο.»

51. Το άρθρο 143 της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

[…]

δ) τις εισαγωγές αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, στην περίπτωση που η παράδοση των αγαθών αυτών, εάν διενεργηθεί από τον εισαγωγέα που αναγνωρίζεται ως υπόχρεος του φόρου με βάση το άρθρο 201, απαλλάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 138,

[…]

2. Η απαλλαγή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ) εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες την εισαγωγή αγαθών ακολουθεί η παράδοση αγαθών που απαλλάσσεται δυνάμει του άρθρου 138 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο γ) μόνον εάν, κατά τη στιγμή της εισαγωγής, ο εισαγωγέας έχει παράσχει στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής τις ακόλουθες τουλάχιστον πληροφορίες:

α) τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ που χορηγείται από το κράτος μέλος εισαγωγής ή τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του φορολογικού αντιπροσώπου του, υπόχρεου καταβολής του ΦΠΑ, που χορηγείται από το κράτος μέλος εισαγωγής·

β) τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του αποκτώντος, στον οποίον παραδίδονται τα αγαθά σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 1, ο οποίος χορηγείται σε άλλο κράτος μέλος, ή τον δικό του αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ο οποίος χορηγείται στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών όταν τα αγαθά αποτελούν αντικείμενο μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 2 στοιχείο γ)·

γ) την απόδειξη ότι τα εισαγόμενα αγαθά προορίζονται να μεταφερθούν ή να αποσταλούν από το κράτος μέλος εισαγωγής σε άλλο κράτος μέλος.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η απόδειξη που αναφέρεται στο στοιχείο γ) κοινοποιείται στις αρμόδιες αρχές μόνον κατόπιν σχετικού αιτήματος.»

III. Τα πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία

A. Ιστορικό της διαφοράς

52. Από την 1η Ιανουαρίου 2005, η Ευρωπαϊκή Ένωση κατάργησε όλες τις ποσοστώσεις που εφαρμόζονταν στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης από χώρες μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, περιλαμβανομένης της Κίνας.

53. Στις 20 Απριλίου 2007, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) απηύθυνε στα κράτη μέλη το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής 2007/015 προκειμένου να τα ενημερώσει για τον κίνδυνο δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα εισαγόμενα από την Κίνα.

54. Με το εν λόγω μήνυμα, η OLAF κάλεσε όλα τα κράτη μέλη, αφενός, να αναλύουν τις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων, ιδίως, από την Κίνα, με σκοπό τον εντοπισμό τυχόν ενδείξεων σχετικών με εισαγωγές για τις οποίες δηλώνεται δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, και, αφετέρου, να διενεργούν κατάλληλους ελέγχους κατά τους εκτελωνισμούς τέτοιων εισαγωγών.

55. Εν συνεχεία, προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εντοπίσουν τις αποστολές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, η OLAF, σε συνεργασία με το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής (στο εξής: JRC), επεξεργάστηκε ένα εργαλείο εκτίμησης των κινδύνων βασισμένο σε δεδομένα στο επίπεδο της Ένωσης (στο εξής: μεθοδολογία OLAF). Το εργαλείο αυτό συνίσταται, κατ' αρχάς, στον υπολογισμό διορθωμένης μέσης τιμής για κάθε κλωστοϋφαντουργικό προϊόν και υπόδημα εισαγόμενο από την Κίνα το οποίο υπάγεται στα κεφάλαια 61 έως 64 της συνδυασμένης ονοματολογίας του δασμολογίου[19]. Οι διορθωμένες μέσες τιμές υπολογίζονται βάσει των μηνιαίων τιμών εισαγωγών των σχετικών προϊόντων από την Κίνα, όπως αυτές αντλούνται, σε σχέση με χρονικό διάστημα 48 μηνών, από τη βάση στατιστικών στοιχείων Comext, η οποία είναι βάση δεδομένων αναφοράς για το διεθνές εμπόριο και ττελεί υπό τη διαχείριση της Eurostat. Οι προαναφερθείσες τιμές εκφράζουν αξία ανά χιλιόγραμμο για καθέναν από τους 495 οκταψήφιους κωδικούς προϊόντων της συνδυασμένης ονοματολογίας και επισημαίνουν τη χώρα καταγωγής και τη χώρα προορισμού στην Ένωση. Εν συνεχεία, υπολογίζεται μέσος όρος για ολόκληρη την Ένωση (οι διορθωμένες μέσες τιμές για την ΕΕ-28) βάσει του αριθμητικού μέσου όρου (μη σταθμισμένου μέσου όρου) των διορθωμένων μέσων τιμών των 28 κρατών μελών[20]. Για τον υπολογισμό των μέσων όρων, οι ακραίες αξίες, ήτοι οι αδικαιολόγητα υψηλές ή χαμηλές αξίες, εξαιρούνται και, για τον λόγο αυτό, η μέση τιμή καλείται «διορθωμένη». Τέλος, υπολογίζεται μια αξία η οποία αντιστοιχεί στο 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής και συνιστά την «ελάχιστη αποδεκτή τιμή», που εκφράζεται επίσης ως τιμή ανά χιλιόγραμμο, η οποία χρησιμοποιείται ως κατώτατο όριο που παρέχει στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών τη δυνατότητα να εντοπίζουν τις ιδιαίτερα χαμηλές δηλωθείσες κατά την εισαγωγή αξίες και, επομένως, τις εισαγωγές υψηλού κινδύνου.

56. Το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής AM/2009/001, το οποίο απέστειλε η OLAF στις 23 Ιανουαρίου 2009, αφορούσε την επιχείρηση «Argus», διάρκειας έξι μηνών, στο πλαίσιο της οποίας η OLAF είχε αναλάβει να επιτηρεί τη διακίνηση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από διάφορες τρίτες χώρες, κυρίως όμως από την Ασία, και να διαβιβάζει κάθε μήνα στα κράτη μέλη κατάλογο των εισαγωγών του προηγούμενου μήνα οι οποίες προσδιορίστηκαν ως ενέχουσες κίνδυνο όσον αφορά τη δασμολογητέα αξία τους. Με το ως άνω μήνυμα, η OLAF ζήτησε από τα κράτη μέλη να της κοινοποιήσουν, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών, την εφαρμογή φίλτρων κινδύνου, να προσδιορίζουν τις αποστολές υψηλού κινδύνου και να προβαίνουν σε επαληθεύσεις μετά τον εκτελωνισμό βάσει των ανακοινώσεών της.

57. Το 2011, κατά τη δράση ελέγχου προτεραιότητας με την ονομασία «Discount» (στο εξής: PCA Discount), την οποία συντόνισε η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης της Επιτροπής και στην οποία έλαβαν μέρος όλα τα κράτη μέλη, περιλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, εφαρμόστηκαν οι ελάχιστες αποδεκτές τιμές προκειμένου να εντοπιστούν και να ελεγχθούν οι εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα των οποίων η δασμολογητέα αξία ήταν τόσο χαμηλή ώστε να τις καθιστά ύποπτες.

58. Το 2014, η OLAF συντόνισε την κοινή τελωνειακή επιχείρηση με την ονομασία «Snake», της οποίας το επιχειρησιακό στάδιο διεξήχθη από τις 17 Φεβρουαρίου έως τις 17 Μαρτίου 2014 και στην οποία έλαβαν μέρος όλα τα κράτη μέλη καθώς και οι κινεζικές τελωνειακές αρχές. Στόχος της συμμετοχής των κινεζικών τελωνειακών αρχών ήταν η εξασφάλιση διασαφήσεων για εξαγωγή βάσει των οποίων θα μπορούσε να ελεγχθεί η δηλωθείσα αξία για τα σχετικά προϊόντα

19 Στο εξής: σχετικά προϊόντα ή κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα.

20 Διευκρινίζεται ότι το διάστημα της παράβασης είναι προγενέστερο της έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης (βλ. υποσημείωση 2 των παρουσών προτάσεων) και, επομένως, η Ένωση απαρτιζόταν από 28 κράτη μέλη. Επομένως, για τους σκοπούς των παρουσών προτάσεων, γίνεται αναφορά στην ΕΕ-28.

κατά την εισαγωγή στην Ένωση. Στην τελική έκθεση της επιχείρησης Snake, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν προφίλ κινδύνου βασισμένα στις ελάχιστες αποδεκτές τιμές όπως εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας επιχείρησης.

59. Μετά τους ελέγχους που πραγματοποίησαν στο πλαίσιο της ως άνω επιχείρησης βάσει των προφίλ κινδύνου, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου βεβαίωσαν συμπληρωματικούς δασμούς για 24 οικονομικούς φορείς σε σχέση με τις εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια τριετούς χρονικού διαστήματος από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014.

60. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου 14-11-1, ο οποίος πραγματοποιήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο από τις 27 έως τις 31 Οκτωβρίου 2014, η Επιτροπή εξέτασε έντυπα πληροφοριών για τους κινδύνους, κοινοποιήσεις αμοιβαίας συνδρομής και 24 πράξεις εισαγωγής επιλεγμένες με τυχαίο τρόπο, εκ των οποίων 23 ήταν καταχωρισμένες στα λογιστικά βιβλία Β.

61. Στο διάστημα από τον Νοέμβριο του 2014 έως τον Φεβρουάριο του 2015, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου κοινοποίησαν τις ειδοποιήσεις πληρωμής των εν λόγω ποσών στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, εκδίδοντας 24 εντολές εκ των υστέρων είσπραξης με την ονομασία «ειδοποιήσεις πληρωμής C18» (στο εξής: ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake), οι οποίες ακυρώθηκαν μεταγενέστερα.

62. Στις 16 Ιανουαρίου 2015, η OLAF κίνησε έρευνα, η οποία στόχευε ειδικώς ορισμένα κράτη μέλη, περιλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, και κάλυπτε χρονικό διάστημα αναγόμενο στο 2013.

63. Στο διάστημα από το 2013 έως το 2016, η Her Majesty's Revenue and Customs (φορολογική και τελωνειακή αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου, στο εξής: HMRC) και η μεθοριακή αστυνομία του Ηνωμένου Βασιλείου διεξήγαγαν την επιχείρηση «Badminton». Η επιχείρηση αυτή, η οποία αφορούσε κυρίως την απάτη στον τομέα του ΦΠΑ, υπήρξε το πλαίσιο αρχικής ποινικής έρευνας με στόχο τέσσερις σημαντικούς οικονομικούς φορείς που εισήγαν σχετικά προϊόντα από την Κίνα βάσει του «τελωνειακού καθεστώτος 42», ήτοι του καθεστώτος στο πλαίσιο του οποίου οι δασμοί καταβάλλονται μεν κατά την εισαγωγή, πλην όμως ο ΦΠΑ καταβάλλεται μεταγενέστερα στο κράτος μέλος προορισμού (στο εξής: τελωνειακό καθεστώς 42) [21].

64. Στο διάστημα από τον Φεβρουάριο του 2015 έως τον Ιούλιο του 2016, το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε μέρος σε δέκα συναντήσεις που διοργάνωσε η OLAF, με αντικείμενο τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα.

65. Στις 19 και 20 Φεβρουαρίου 2015, η OLAF οργάνωσε την πρώτη διμερή συνάντηση με την HMRC με σκοπό να συζητηθούν η συνέχεια της επιχείρησης Snake και η χρήση των διορθωμένων μέσων τιμών ως δεικτών κινδύνου δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Κατά τη συνάντηση αυτή, η OLAF επισήμανε ότι ο όγκος των εισαγωγών των οποίων η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία μπορεί να ήταν χαμηλότερη της πραγματικής λόγω απάτης δεν είχε μειωθεί και ότι από τα στατιστικά στοιχεία προέκυπτε ότι η δόλια διακίνηση

[21] Στο παράρτημα Β του εκτελεστικού κανονισμού περιλαμβάνεται ο τίτλος ΙΙ, «Κωδικοί που αφορούν τις κοινές απαιτήσεις περί δεδομένων για διασαφήσεις και γνωστοποιήσεις», και από το σημείο 1/10 του τίτλου αυτού, το οποίο επιγράφεται «Καθεστώς», προκύπτει ότι, κατά την κατάθεση τελωνειακής διασάφησης, ο εισαγωγέας οφείλει να υποδεικνύει έναν τετραψήφιο κωδικό, του οποίου τα δύο πρώτα ψηφία αντιπροσωπεύουν το ζητούμενο καθεστώς. Ο «κωδικός 40» αντιστοιχεί στη θέση σε ανάλωση με ταυτόχρονη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων (στο εξής: τελωνειακό καθεστώς 40), ο δε κωδικός 42 αφορά τη θέση σε ανάλωση με ταυτόχρονη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων με απαλλαγή από τον ΦΠΑ για παράδοση σε άλλο κράτος μέλος.

ήταν πιο αυξημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο διότι τα άλλα κράτη μέλη είχαν λάβει μέτρα. Η HMRC επισήμανε, από την πλευρά της, ότι είχε την πρόθεση να απευθύνει εντολές είσπραξης του διαφυγόντος ΦΠΑ και των διαφυγόντων δασμών στις επιχειρήσεις που είχαν εντοπιστεί κατά την επιχείρηση Snake και κατόπιν αναλύσεων της ίδιας της HMRC, συνολικού ύψους άνω των 800 εκατομμυρίων λιρών στερλινών (GBP).

66. Το Ηνωμένο Βασίλειο επανέλαβε την πρόθεσή του να προβεί στην εν λόγω είσπραξη κατά την ad hoc συνάντηση που διεξήχθη στις 25 και 26 Φεβρουαρίου 2015 σχετικά με την «απάτη στον τομέα της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής», την οποία οργάνωσε η OLAF με συμμετοχή των αρχών των κρατών μελών. Κατά τη συνάντηση αυτή, η OLAF «συνέστησε θερμά», μεταξύ άλλων, στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν κατάλληλα φίλτρα κινδύνου για τον προσδιορισμό των αποστολών με δυνητικώς χαμηλότερη της πραγματικής δασμολογητέα αξία, να απαιτούν εγγυήσεις για τις αποστολές που προσδιορίζονται ως ύποπτες και να διεξάγουν έρευνες για τη διαπίστωση της δασμολογητέας αξίας. Η OLAF εξέθεσε επίσης τις δυνητικές απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων σε επίπεδο Ένωσης λόγω των εισαγωγών των οποίων η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία μπορεί να είναι χαμηλότερη της πραγματικής, ιδίως όσον αφορά τις εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο [22].

67. Στις 16 Ιουνίου 2015, η OLAF διαβίβασε το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής 2015/013, με το οποίο ζήτησε από τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα προφύλαξης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έναντι του κινδύνου εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής.

68. Τον Μάιο του 2015, το Ηνωμένο Βασίλειο δρομολόγησε την επιχείρηση με την ονομασία «Breach» για την καταπολέμηση της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, ένας εκ των σκοπών της ως άνω επιχείρησης ήταν να καθοριστεί, μετά την ακύρωση των 24 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, η δασμολογητέα αξία των εντοπισθέντων κατά την επιχείρηση Snake εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε αξία χαμηλότερη της πραγματικής, και να απαιτηθούν τα ποσά των διαφυγόντων παραδοσιακών ιδίων πόρων. Η επιχείρηση περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, προηγούμενους ελέγχους και εκ των υστέρων επισκέψεις σε σχέση με τις ύποπτες αποστολές, αναλύσεις εγγράφων, ελέγχους και επιθεωρήσεις, την εξέταση του εμπορικού χαρακτήρα των σχετικών πωλήσεων και την εξέταση των δεσμών μεταξύ του εισαγωγέα, των πρακτόρων μεταφορών και άλλων επιχειρήσεων, καθώς και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εισαγωγέων, με σκοπό τον προσδιορισμό των δόλιων δραστηριοτήτων. Πραγματοποιήθηκαν επίσης περίπου τριάντα προηγούμενοι έλεγχοι και ελήφθησαν δείγματα. Εκδόθηκαν πλείονες ειδοποιήσεις πληρωμής C18. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Ηνωμένο Βασίλειο διαβεβαίωσε ότι τα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο της εν λόγω επιχείρησης ήταν ακόμη σε ισχύ.

69. Στις 28 Ιουλίου 2015, η OLAF οργάνωσε τη δεύτερη διμερή συνάντηση με την HMRC. Η HMRC επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι συνέχιζε τη διαδικασία είσπραξης άνω των 800 εκατομμυρίων GBP, μεταξύ άλλων διά της δικαστικής οδού, και ότι είχε συστήσει πολυεπιστημονική ομάδα δράσης στο πλαίσιο της επιχείρησης Breach, με σκοπό την εξέταση της κατάστασης των εισαγωγέων που εμπλέκονταν στη δόλια διακίνηση. Εντούτοις, κατά την HMRC,

[22] Για το διάστημα από τον Μάιο του 2013 έως τον Μάρτιο του 2015, πρόκειται για «δυνητικές απώλειες» ύψους 589 676 121 ευρώ επί ποσότητας σχεδόν ενάμισι δισεκατομμυρίου χιλιογράμμων σχετικών προϊόντων.

η χρήση δεικτών κινδύνου βασισμένων σε μέσες τιμές θα ήταν αντιπαραγωγική και θα συνιστούσε υπερβολικό μέτρο λαμβανομένου υπόψη του όγκου των εισαγωγών με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο.

70. Στις 3 Φεβρουαρίου 2016, η OLAF οργάνωσε τρίτη διμερή συνάντηση με την HMRC, η οποία γνωστοποίησε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε ελέγξει τις δεκαέξι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake. Η OLAF συνέστησε εκ νέου στην HMRC να κάνει χρήση των βασισμένων στην ελάχιστη αποδεκτή τιμή δεικτών κινδύνου στο επίπεδο της Ένωσης. Υπογράμμισε ότι ήταν υψηλό ποσοστό εισαγωγών με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο για τις οποίες θεωρείτο ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία ήταν χαμηλότερη της πραγματικής και ότι αυτό συνεπαγόταν σημαντικές απώλειες δασμών.

71. Στις 22 και 23 Μαρτίου 2016, η OLAF οργάνωσε τέταρτη διμερή συνάντηση με την HMRC. Τόνισε εκ νέου τη χρησιμότητα της εφαρμογής των δεικτών κινδύνου σε επίπεδο Ένωσης ως προληπτικού μέτρου κατά την εισαγωγή και πρότεινε πρακτικά μέτρα για τη σταδιακή εφαρμογή τους από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου. Η OLAF ενημέρωσε εκ νέου για την τότε επικρατούσα κατάσταση, καταδεικνύοντας ότι οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων αυξάνονταν στο Ηνωμένο Βασίλειο, κυρίως λόγω της κατάχρησης του τελωνειακού καθεστώτος 42.

72. Τον Ιούλιο του 2016, κατά τη διάρκεια διμερούς συνάντησης, η OLAF παρουσίασε έκθεση, κατά την οποία οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων αυξάνονταν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

73. Στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου 2016, κατά τη διάρκεια πολυμερούς συνάντησης, οι γαλλικές αρχές παρουσίασαν τα αποτελέσματα της επιχείρησης με την ονομασία «Octopus», την οποία είχαν διεξαγάγει με τη συμμετοχή δέκα κρατών μελών (περιλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) και τη στήριξη της OLAF. Από την τελική έκθεση σχετικά με τη συγκεκριμένη επιχείρηση προκύπτει ότι οι περιπτώσεις απάτης που συνίστανται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής αποδίδονταν σε οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα. Ο παραλήπτης που αναγραφόταν στις διασαφήσεις εισαγωγής ήταν σχεδόν πάντοτε αφανής επιχειρηματίας ή «αναγεννώμενη» επιχείρηση. Οι γαλλικές αρχές κατέληξαν επίσης στο συμπέρασμα ότι στη μεγάλη πλειονότητα των μεταφερόμενων εμπορευμάτων, τα οποία ελέγχονταν στη Γαλλία βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων, η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν χαμηλότερη της πραγματικής, ως αποτέλεσμα απάτης στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42.

74. Τον Οκτώβριο του 2016, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου διεξήγαγαν δοκιμαστική επιχείρηση, με την ονομασία «Samurai», με στόχο τις εισαγωγές δύο οικονομικών φορέων που έπαυσαν τις δραστηριότητές τους αμέσως μόλις η HMRC αμφισβήτησε τις διασαφήσεις τους.

75. Την 1η Μαρτίου 2017, η OLAF περάτωσε την έρευνά της σχετικά με το φαινόμενο της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής κατά τις εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο και υπέβαλε την έκθεσή της (στο εξής: έκθεση OLAF) από την οποία προέκυπτε ότι οι εισαγωγείς στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν παρακάμψει την καταβολή υψηλών ποσών δασμών υποβάλλοντας κατά την εισαγωγή παραποιημένα τιμολόγια, εικονικά τιμολόγια και ανακριβείς διασαφήσεις περί δασμολογητέας αξίας. Η OLAF εντόπισε σοβαρή επέκταση του μηχανισμού απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για εμπορεύματα τα οποία διήλθαν από το Ηνωμένο Βασίλειο στο διάστημα από το 2013 έως το

2016. Το χρονικό αυτό διάστημα συνέπιπτε με την εφαρμογή από άλλα κράτη μέλη προφίλ κινδύνων βασισμένων στο εργαλείο εκτίμησης των κινδύνων βάσει των διορθωμένων μέσων τιμών, κατά τη σύσταση της OLAF.

76. Σύμφωνα με το πόρισμα της έκθεσης, κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, οι δόλιες εισαγωγές που διήλθαν από το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω της ακαταλληλότητας των ελέγχων. Το 2016, άνω του 50 % των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων που προέρχονταν από την Κίνα και εισήχθησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο δηλώθηκαν σε τιμές κάτω των ελάχιστων αποδεκτών, και περίπου 80 % των συνολικών απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων αποδίδονταν στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα που εισήχθησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

77. Στην έκθεση OLAF διευκρινιζόταν επίσης ότι διέπρατταν την απάτη οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν σε ολόκληρη την Ένωση. Η πλειονότητα των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο αφορούσε προμήθειες προοριζόμενες για τη μαύρη αγορά κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων σε άλλα κράτη μέλη. Οι περισσότερες από τις ως άνω εισαγωγές πραγματοποιήθηκαν διά της κατάχρησης του τελωνειακού καθεστώτος 42 [23]. Συγκεκριμένα, κατά τις εκτιμήσεις της OLAF, η φοροδιαφυγή όσον αφορά τον οφειλόμενο ΦΠΑ στα κράτη μέλη τελικού προορισμού των εμπορευμάτων, ιδίως στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ισπανία και την Ιταλία, ήταν επίσης σημαντική. Η OLAF υπογράμμισε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είχε εφαρμόσει τα προφίλ κινδύνου που βασίζονται στις ελάχιστες αποδεκτές τιμές, όπως είχε συστήσει, και δεν είχε διενεργήσει κατάλληλους τελωνειακούς ελέγχους κατά την εισαγωγή, εξαιρουμένου διαστήματος ενός μήνα στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake [24].

78. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την έκθεση αυτή, το Ηνωμένο Βασίλειο έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία, χωρίς να διενεργήσει τελωνειακούς ελέγχους, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερης της πραγματικής, με αποτέλεσμα τη μη είσπραξη και τη μη απόδοση στον προϋπολογισμό της Ένωσης σημαντικού μέρους των δασμών. Επομένως, στην έκθεσή της, η OLAF υπολόγισε τις συνακόλουθες απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για το διάστημα από το 2013 έως το 2016 [25]. Ειδικότερα, καθόρισε, για τον κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας κάθε σχετικού προϊόντος, την ποσότητα (σε χιλιόγραμμα) των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής (ήτοι χαμηλότερη της σχετικής ελάχιστης αποδεκτής τιμής) και τη διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας αξίας και της σχετικής διορθωμένης μέσης τιμής (διορθωμένης μέσης τιμής για την ΕΕ-28) του σχετικού προϊόντος, εφαρμόζοντας εν συνεχεία επί της διαφοράς τον ισχύοντα δασμολογικό συντελεστή. Στο πλαίσιο αυτό, η OLAF συνέστησε στην HMRC να λάβει κάθε κατάλληλο μέτρο προκειμένου να εισπράξει το εν λόγω ποσό και να εφαρμόσει τους δείκτες κινδύνου.

[23] Από την ίδια έκθεση προκύπτει ότι, το 2016, το 87 % των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων χαμηλής αξίας στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, παρότι, κατά το ίδιο διάστημα, το καθεστώς αυτό χρησιμοποιήθηκε μόνο για το 15 % των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα που καταγράφηκαν στο σύνολο της ΕΕ-28. Κατά την OLAF, η ως άνω διαφορά επιβεβαιώνει τη μετατόπιση προς το Ηνωμένο Βασίλειο δόλιων πράξεων οι οποίες τελούνταν αρχικά σε άλλα κράτη μέλη.

[24] Βλ. σημείο 58 των παρουσών προτάσεων.

[25] Η OLAF προσδιόρισε σε 1 987 429 507,96 ευρώ το συνολικό ποσό των εν λόγω απωλειών, το οποίο ανέλυσε ως εξής: 325 230 822,55 ευρώ το 2013, 480 098 912,45 ευρώ το 2014, 535 290 329,16 ευρώ το 2015 και 646 809 443,80 ευρώ το 2016.

79. Από τον Νοέμβριο του 2016 έως τον Οκτώβριο του 2018, δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού 608/2014 περί ελέγχου και εποπτείας των παραδοσιακών ιδίων πόρων, εντεταλμένοι υπάλληλοι της Επιτροπής διενήργησαν πέντε ελέγχους οι οποίοι αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής.

80. Κατά τον έλεγχο 16-11-1, ο οποίος διενεργήθηκε από τις 14 έως τις 18 Νοεμβρίου 2016, η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι τα ποσά των δασμών που είχαν ακυρωθεί στα λογιστικά βιβλία Β αντιστοιχούσαν στις συμπληρωματικές οφειλές οι οποίες απαιτήθηκαν μεν αρχικά μέσω της έκδοσης των 24 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake σχετικά με τις εντοπισθείσες στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake εισαγωγές, πλην όμως ανακλήθηκαν εν συνεχεία, κάλεσε τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να προσδιορίσουν τη δασμολογητέα αξία όλων των σχετικών διασαφήσεων εισαγωγής, να υπολογίσουν εκ νέου τους συμπληρωματικούς οφειλόμενους δασμούς επί των αξιών αυτών, να καταχωρίσουν τις αντίστοιχες οφειλές στα λογιστικά βιβλία Β και να εισπράξουν τα σχετικά ποσά το συντομότερο δυνατόν.

81. Η Επιτροπή έθεσε επίσης στις εθνικές αρχές ερωτήσεις σχετικά με το αν εφάρμοζαν το εργαλείο των διορθωμένων μέσων τιμών που επεξεργάστηκε η OLAF για τον εντοπισμό των εισαγωγών για τις οποίες δηλώνεται δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, αν διενεργούσαν φυσικούς ελέγχους κατά τον εκτελωνισμό και αν ζητούσαν συστηματικά την καταβολή εγγύησης που κάλυπτε τους δασμούς που μπορεί να καθίσταντο απαιτητοί, βάσει του άρθρου 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής.

82. Κατά τον έλεγχο 17-11-1, ο οποίος πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 12 Μαΐου 2017, η Επιτροπή επέλεξε, προς διενέργεια επιτόπιου ελέγχου, δώδεκα διασαφήσεις εισαγωγής υποβληθείσες κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017, με ιδιαιτέρως χαμηλές αξίες. Η σχετική εξέταση επιβεβαίωσε ότι οι δώδεκα παρτίδες τις οποίες κάλυπταν οι εν λόγω διασαφήσεις είχαν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση χωρίς έλεγχο και χωρίς σύσταση εγγύησης. Οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου επιβεβαίωσαν ότι δεν είχαν λάβει τα μέτρα που ζήτησε η OLAF αρχικώς μετά την επιχείρηση Snake το 2014 και εκ νέου με την έκθεση ελέγχου 16-11-1. Εξήγησαν ότι τούτο οφειλόταν κυρίως στην εκτίμηση των νομικών συμβούλων τους περί ανυπαρξίας αποδεκτής μεθόδου εκτίμησης. Εντούτοις, οι επίμαχες εισαγωγές θα εξετάζονταν από την ομάδα δράσης που είχε συσταθεί στο πλαίσιο της επιχείρησης Breach.

83. Κατά τον έλεγχο 17-11-2, ο οποίος διενεργήθηκε από τις 13 έως τις 17 Νοεμβρίου 2017, οι υπάλληλοι της Επιτροπής εξέτασαν πέντε διασαφήσεις εισαγωγής με ιδιαιτέρως χαμηλές αξίες οι οποίες αφορούσαν εισαγωγείς που είχαν ήδη εντοπιστεί στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake ως δυνητικοί δράστες απάτης, βάσει μίας εκ των 24 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της προαναφερθείσας επιχείρησης και αφορούσαν συνολικό ποσό 62 003 024,23 GBP. Εντούτοις, δεν στάθηκε δυνατό να εντοπιστούν οι οφειλές που αντιστοιχούσαν στις διάφορες διασαφήσεις εισαγωγής και τούτο δικαιολογούσε, κατά την HMRC, την ακύρωσή τους.

84. Κατά τον ως άνω έλεγχο, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ενημέρωσαν τους υπαλλήλους της Επιτροπής ότι είχαν δρομολογήσει, από τις 12 Οκτωβρίου 2017, την επιχείρηση με την ονομασία «Swift Arrow». Το Ηνωμένο Βασίλειο εξέθεσε ότι τα προφίλ κινδύνου που χρησιμοποιούνταν στο πλαίσιο της νέας επιχείρησης δεν βασίζονταν στα κατώτατα όρια που είχε καθορίσει η OLAF, αλλά στα εθνικά κατώτατα όρια ή προφίλ κινδύνου που είχε καθορίσει η HMRC βάσει αποκλειστικώς και μόνον των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Εντούτοις, τα εν λόγω προφίλ εφαρμόζονταν μόνο σε ορισμένους οικονομικούς φορείς οι οποίοι είχαν προσδιοριστεί προηγουμένως ως δραστηριοποιούμενοι σε συναλλαγές που ενείχαν απάτη. Οι

αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου διενεργούν φυσικούς ελέγχους, κατά τον εκτελωνισμό, στα εμπορευματοκιβώτια που εντοπίζονται βάσει των προφίλ κινδύνου. Εάν εκτιμούν ότι η δηλωθείσα αξία δεν είναι δικαιολογημένη, οι αρχές απαιτούν την καταβολή εγγύησης πριν από την παράδοση των εμπορευμάτων.

85. Κατά τον έλεγχο 18-11-1, ο οποίος διενεργήθηκε από τις 16 έως τις 20 Απριλίου 2018, οι υπάλληλοι της Επιτροπής έλεγξαν 25 διασαφήσεις εισαγωγής οι οποίες αφορούσαν το διάστημα από τις 12 Οκτωβρίου 2017, ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης με την ονομασία «Swift Arrow», έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Διαπιστώθηκε ότι μόνον επτά από τις 25 καταχωρίσεις ιδιαιτέρως χαμηλής αξίας εντοπίστηκαν μέσω του προφίλ κινδύνου που επεξεργάστηκε η HMRC και ότι τα 18 λοιπά εμπορευματοκιβώτια τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία χωρίς να αμφισβητηθεί η δασμολογητέα αξία. Οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου επισήμαναν ότι, από τη δρομολόγηση της επιχείρησης Swift Arrow, το προφίλ κινδύνου είχε προσαρμοστεί ώστε να περιλαμβάνει περισσότερους οικονομικούς φορείς, κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ) και σημεία εισόδου και, επομένως, εάν οι επίμαχες εισαγωγές είχαν πραγματοποιηθεί τον Απρίλιο του 2018, το προφίλ θα είχε εντοπίσει ένδεκα επιπλέον καταχωρίσεις.

86. Επιπλέον, κατά τις εθνικές αρχές, αρκετοί από τους επιλεγέντες οικονομικούς φορείς διέκοψαν τις εισαγωγές τους όταν περιλήφθηκαν στα προφίλ κινδύνου, υποβλήθηκαν σε ελέγχους πριν από την παράδοση των εμπορευμάτων και κλήθηκαν να καταβάλουν εγγυήσεις πριν από τη χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων.

87. Εντούτοις, οι εθνικές αρχές αρνήθηκαν να γνωστοποιήσουν τις λεπτομέρειες της μεθόδου υπολογισμού που χρησιμοποίησε η HMRC για τον καθορισμό των εγγυήσεων που απαιτήθηκαν στο πλαίσιο της επιχείρησης Swift Arrow και για την κατάρτιση των εντολών εκ των υστέρων είσπραξης, ήτοι των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake.

88. Τον Μάιο του 2018, στο πλαίσιο της επιχείρησης Breach, το Ηνωμένο Βασίλειο εξέδωσε ειδοποιήσεις πληρωμής C18 (στο εξής: ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach) συνολικού ύψους 25 εκατομμυρίων GBP για χρονικό διάστημα το οποίο ανέτρεχε έως το 2015.

89. Κατά τον έλεγχο 18-11-2, ο οποίος πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 12 Οκτωβρίου 2018, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου επέμειναν στην ως άνω άρνηση γνωστοποίησης στοιχείων. Επιβεβαίωσαν πάντως ότι, τον Απρίλιο του 2018, είχαν βεβαιώσει για επτά οικονομικούς φορείς, αρκετοί εκ των οποίων είχαν ήδη μπει στο στόχαστρο κατά την επιχείρηση Snake, συμπληρωματικούς δασμούς συνολικού ύψους 19 434 197,73 GBP.

Β. Η προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία

90. Με έγγραφα της 24ης Μαρτίου 2017 και της 28ης Ιουλίου 2017, η Επιτροπή ζήτησε από το Ηνωμένο Βασίλειο πληροφορίες αναφορικά με τις ενέργειες στις οποίες προέβη σε συνέχεια της έκθεσης OLAF. Επισήμανε ότι δεν έλαβε από το Ηνωμένο Βασίλειο συγκεκριμένες συμπληρωματικές πληροφορίες και ότι κανένα στοιχείο δεν υποδήλωνε ότι το εν λόγω κράτος είχε λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη της διαπιστωθείσας στην ως άνω έκθεση απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Ελλείψει αντίθετων πληροφοριών, η Επιτροπή ανέφερε ότι ήταν υποχρεωμένη να ζητήσει από το Ηνωμένο Βασίλειο να αποδώσει ποσό παραδοσιακών ιδίων πόρων το οποίο αντιστοιχούσε στις απώλειες που καθόρισε η OLAF (κατόπιν αφαίρεσης των εξόδων είσπραξης).

91. Με ένα εκ των τριών εγγράφων της 28ης Ιουλίου 2017, η Επιτροπή ζήτησε επίσης να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου σε συνέχεια της έκθεσης του ελέγχου 16-11-1, επαναλαμβάνοντας συναφώς το αίτημα να της προσκομιστούν η νομική αξιολόγηση η οποία είχε ως αποτέλεσμα την ακύρωση των 24 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake καθώς και ο κατάλογος των καταχωρίσεων σχετικά με καθεμιά από τις 24 υποθέσεις, περιλαμβανομένων των υπολογισμών που πραγματοποιήθηκαν για τη βεβαίωση των τελωνειακών οφειλών.

92. Το Ηνωμένο Βασίλειο απάντησε στα αιτήματα αυτά με έγγραφα της 8ης Αυγούστου 2017 και της 12ης Οκτωβρίου 2017. Όσον αφορά, κατ' αρχάς, την έκθεση OLAF, το Ηνωμένο Βασίλειο επισήμανε ότι ελήφθησαν μέτρα για την καταπολέμηση του προβλήματος της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, όπως η δρομολόγηση της επιχείρησης Breach. Εξάλλου, το δίκαιο της Ένωσης δεν επιβάλλει συγκεκριμένο μοντέλο ελέγχου και, επομένως, κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει τον καλύτερο τρόπο επιβολής της νομοθεσίας. Επιπλέον, τα μέτρα ελέγχου προ της παράδοσης των εμπορευμάτων, περιλαμβανομένης της λήψης εγγυήσεων, δεν είναι, εκ φύσεως, πιο αποτελεσματικά από τα εκ των υστέρων μέτρα, όπως αυτά που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο. Στον βαθμό που βασίζεται στην εφαρμογή δεδομένων διαπιστωθέντων σε επίπεδο Ένωσης, η μεθοδολογία OLAF δεν είναι ούτε αξιόπιστη ούτε κατάλληλη για το Ηνωμένο Βασίλειο. Το μοντέλο αυτό είναι αμφιλεγόμενο και, για τον λόγο αυτό, το Ηνωμένο Βασίλειο ανέπτυξε τη δική του προσέγγιση, η οποία είναι απαλλαγμένη από τις αδυναμίες της μεθοδολογίας OLAF. Ακολούθως, όσον αφορά τις ενέργειες σε συνέχεια της έκθεσης του ελέγχου 16-11-1, το Ηνωμένο Βασίλειο ανέφερε ότι ο λόγος ακύρωσης των 24 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake και της αντίστοιχης αφαίρεσης των ποσών από τα λογιστικά βιβλία Β ήταν η αδυναμία απόδειξης του ποσού των πραγματικών αξιών των εισαγόμενων εμπορευμάτων, διευκρινίζοντας ότι ομάδα εμπειρογνωμόνων θα επέλυε το πρόβλημα αυτό στο πλαίσιο της επιχείρησης Breach. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο επανέλαβε ότι δεν μπορούσε να προσκομίσει τη νομική αξιολόγηση της HMRC που είχε οδηγήσει στην ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, επικαλούμενο συναφώς λόγους εμπιστευτικότητας και προστασίας του δικηγορικού απορρήτου.

93. Στις 9 Μαρτίου 2018, η Επιτροπή απηύθυνε στο Ηνωμένο Βασίλειο προειδοποιητική επιστολή.

94. Στις 22 Ιουνίου 2018, το Ηνωμένο Βασίλειο απάντησε στην προειδοποιητική επιστολή. Με το παράρτημα της απάντησής του, το εν λόγω κράτος ζήτησε από την Επιτροπή να του διαβιβάσει το πλήρες κείμενο της έκθεσης OLAF, καθότι διέθετε μια εκδοχή η οποία δεν περιείχε το πλήρες κείμενο, καθώς και να απαντήσει σε λεπτομερείς ερωτήσεις σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των απαιτούμενων ποσών παραδοσιακών ιδίων πόρων.

95. Στις 24 Σεπτεμβρίου 2018, η Επιτροπή απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την οποία απάντησε, μεταξύ άλλων, στα αιτήματα που διατύπωσε το εν λόγω κράτος με το παράρτημα του από 22ας Ιουνίου 2018 εγγράφου και έταξε προθεσμία απάντησης δύο μηνών.

96. Στις 19 Δεκεμβρίου 2018, μη έχοντας λάβει απάντηση στην αιτιολογημένη γνώμη από το Ηνωμένο Βασίλειο εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, αφού πρώτα ενημέρωσε το Ηνωμένο Βασίλειο, στις 18 Δεκεμβρίου 2018, ότι θα ελάμβανε τη σχετική απόφαση την επομένη.

97. Στις 9 Ιανουαρίου 2019, πραγματοποιήθηκε τεχνική συνάντηση μεταξύ των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής, κατά την οποία εταιρία συμβούλων εξέθεσε τα συμπεράσματά της, τα οποία περιέχονταν σε έκθεση που είχε παραγγείλει το Ηνωμένο Βασίλειο.

98. Στις 11 Φεβρουαρίου 2019, το Ηνωμένο Βασίλειο απάντησε στην Επιτροπή την απάντησή του στην αιτιολογημένη γνώμη, η οποία συνίστατο σε διαβιβαστικό σημείωμα και παράρτημα που περιελάμβανε έκθεση εταιρίας συμβούλων.

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

99. Στις 7 Μαρτίου 2019, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή, εκτιμώντας ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αντέκρουσαν τις αιτιάσεις τις οποίες η ίδια είχε διατυπώσει με την αιτιολογημένη γνώμη.

100. Το Βασίλειο του Βελγίου, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία και η Σλοβακική Δημοκρατία (στο εξής, από κοινού: οι παρεμβαίνοντες) κατέθεσαν υπομνήματα παρεμβάσεως υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου στην υπό κρίση υπόθεση.

101. Με έγγραφο της 6ης Ιουνίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε τη διεξαγωγή αποδείξεων ή τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, ώστε το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Επιτροπή να απαντήσει σε σειρά ερωτήσεων, ορισμένες εκ των οποίων είχαν ήδη τεθεί με τα αιτήματα παροχής πληροφοριών που είχε απευθύνει στην Επιτροπή στις 22 Ιουνίου 2018 και στις 22 Μαρτίου 2019. Με έγγραφο της 11ης Απριλίου 2019, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Επιτροπή να απαντήσει στις ερωτήσεις που έθεσε με το αίτημα της 22ας Μαρτίου 2019 (στο εξής: αναδιατυπωμένο αίτημα παροχής πληροφοριών) [26].

102. Με έγγραφο της 14ης Οκτωβρίου 2020, το Δικαστήριο έθεσε στην Επιτροπή και στο Ηνωμένο Βασίλειο ερωτήσεις προς γραπτή απάντηση. Στις 16 Νοεμβρίου 2020, οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις εγγράφως.

103. Στις 8 Δεκεμβρίου 2020, διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση κατά την οποία ανέπτυξαν προφορικώς τους ισχυρισμούς τους, αφενός, το Ηνωμένο Βασίλειο, προς στήριξη του οποίου παρενέβησαν η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Δημοκρατία της Λεττονίας και η Πορτογαλική Δημοκρατία, και, αφετέρου, η Επιτροπή. Οι ως άνω μετέχοντες στη διαδικασία κλήθηκαν να επικεντρώσουν τις αγορεύσεις τους στο περιεχόμενο των απαντήσεων που μνημονεύθηκαν στο προηγούμενο σημείο των παρουσών προτάσεων.

V. Τα αιτήματα των διαδίκων

104. Με την προσφυγή της, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο,

– μη καταλογίζοντας τα ορθά ποσά των δασμών και μη αποδίδοντας το ορθό ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων [βάσει του ΦΠΑ] σχετικά με ορισμένες εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 8 της απόφασης 2014/335, από τα άρθρα 2 και 8

[26] Παρατηρώ ότι το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη απαντήσει στο αίτημα αυτό.

της απόφασης 2007/436, από τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 12 και 13 του κανονισμού 609/2014, από τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 11 και 17 του κανονισμού 1150/2000, από το άρθρο 2 του κανονισμού 1553/89, καθώς και από το άρθρο 105, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα·

– συνεπεία της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, από τα άρθρα 325 και 310, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ, από τα άρθρα 3 και 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, από το άρθρο 13 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, από το άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής, από το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού καθώς και από το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και δ′, τα άρθρα 83, 85, 86 και 87 και το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, και παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου·

– [Οι αντίστοιχες απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων, οι οποίες πρέπει να αποδοθούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης (κατόπιν αφαίρεσης των εξόδων είσπραξης) ανέρχονται σε:

  – 496 025 324,30 ευρώ το 2017 (έως και 11 Οκτωβρίου 2017)·

  – 646 809 443,80 ευρώ το 2016·

  – 535 290 329,16 ευρώ το 2015·

  – 480 098 912,45 ευρώ το 2014·

  – 325 230 822,55 ευρώ το 2013·

  – 173 404 943,81 ευρώ το 2012·

  – 22 777 312,79 ευρώ το 2011.] [27]

– μη γνωστοποιώντας στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που ήταν αναγκαίες για τον προσδιορισμό του ποσού των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων και μη παρέχοντας, όπως ζητήθηκε, το περιεχόμενο της νομικής αξιολόγησης της νομικής υπηρεσίας της HMRC ή την αιτιολογία της απόφασης που οδήγησε στην ακύρωση των βεβαιωμένων τελωνειακών οφειλών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ και από το άρθρο 2, παράγραφος 2, και παράγραφος 3, στοιχείο δ′, του κανονισμού 608/2014· και

– να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας στα δικαστικά έξοδα.

105. Το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί από το Δικαστήριο:

– να κρίνει την προσφυγή εν όλω ή εν μέρει απαράδεκτη·

[27] Όσον αφορά τα αιτήματα που διατυπώνονται στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, παρατηρείται ότι επαναλαμβάνονται δύο φορές στο δικόγραφο της προσφυγής, στην αρχή και στο τέλος του εγγράφου. Τα αιτήματα δεν διατυπώνονται, όμως, με πανομοιότυπο τρόπο. Συγκεκριμένα, παρότι δεν περιλαμβάνεται στο petitum στην αρχή του δικογράφου της προσφυγής, το μέρος μεταξύ αγκυλών (στο εξής: τρίτη περίοδος του πρώτου αιτήματος) παρεμβάλλεται στα αιτήματα στο τέλος του δικογράφου της προσφυγής (σημείο 370) και επαναλαμβάνεται στο υπόμνημα απαντήσεως της Επιτροπής (σημείο 285).

– επικουρικώς, να διαπιστώσει ότι

  – το Ηνωμένο Βασίλειο δεν παρέβη την υποχρέωσή του καταπολέμησης της απάτης ούτε όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους ούτε στο πλαίσιο της καλόπιστης συνεργασίας·

  – τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είχαν συνέπειες για τον προϋπολογισμό της Ένωσης και, ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν οφείλει να αποδώσει κανένα ποσό στην Ένωση·

– επικουρικώς, εάν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι συγκεκριμένη παράβαση είχε ως αποτέλεσμα απώλεια για την Ένωση, να επιτρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο να εκτιμήσει και να αναγνωρίσει τους συμπληρωματικούς παραδοσιακούς ιδίους πόρους που απορρέουν από τη διαπίστωση ευθύνης και να μην καθορίσει το ίδιο το ποσό των απωλειών·

– έτι επικουρικότερον, εάν το Δικαστήριο αποφασίσει να αποφανθεί το ίδιο επί του αιτήματος που αφορά τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων, να εξετάσει την εκτίμησή τους από το Ηνωμένο Βασίλειο·

– όλως επικουρικότερον, εάν το Δικαστήριο δεν δεχθεί τις μεθοδολογικές επιλογές του Ηνωμένου Βασιλείου, «να αναγνωρίσει ότι, κατά την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, η Επιτροπή οφείλει να ανταποκρίνεται στο μέτρο απόδειξης που εφαρμόζεται στις αγωγές αποζημιώσεως κατά κράτους μέλους, κάτι το οποίο δεν έπραξε»·

– να απορρίψει την απαίτηση που σχετίζεται με τους ιδίους πόρους που προέρχονται από τον ΦΠΑ, λόγω έλλειψης νομικής βάσης και προσδιορισμού των απωλειών, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

106. Όλα τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη ζητούν, κατ' ουσίαν, να απορριφθεί η προσφυγή. Η Σλοβακική Δημοκρατία και η Πορτογαλική Δημοκρατία ζητούν, επιπλέον, να καταδικαστεί η Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

VI. Επί της προσφυγής

107. Προτού αναλύσω τους λόγους που προέβαλε η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της, πρέπει να εξετάσω τις ενστάσεις απαραδέκτου τις οποίες προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο με το υπόμνημα αντικρούσεως (ενότητα Α). Επί της ουσίας, η υπό κρίση προσφυγή διαρθρώνεται γύρω από τέσσερις λόγους. Κατά πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά το διάστημα της παράβασης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, παράλειψη η οποία συνιστά παράβαση τόσο των γενικών υποχρεώσεων περί προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και καταπολέμησης της απάτης όσο και της υποχρέωσης που υπέχουν οι τελωνειακές αρχές να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να διενεργούν ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνων και να απαιτούν την καταβολή εγγυήσεων (ενότητα Β). Κατά δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις διατάξεις της ρύθμισης περί ιδίων πόρων, δεδομένου ότι οι δασμοί των εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν υπολογίστηκαν ορθά και

τα ποσά των ιδίων πόρων που σχετίζονται με τους εν λόγω δασμούς δεν βεβαιώθηκαν ούτε αποδόθηκαν στον προϋπολογισμό της Ένωσης κατά τον χρόνο που έπρεπε να αποδοθούν (ενότητα Γ). Τρίτον, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα που αφορά παράβαση της υποχρέωσης τήρησης της αρχής καλόπιστης συνεργασίας η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ (ενότητα Δ). Τέταρτον, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, δεδομένου ότι η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων δεν καθορίστηκε ορθά κατά την εισαγωγή τους και υπολειπόταν της πραγματικής, λόγω έλλειψης αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τη νομοθεσία περί ΦΠΑ και δεν απέδωσε στον προϋπολογισμό της Ένωσης το σύνολο των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ (ενότητα Ε).

Α. Επί του παραδεκτού

108. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο προβάλλει πέντε κατηγορίες ενστάσεων απαραδέκτου, οι οποίες αφορούν, πρώτον, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, δεύτερον, πλημμέλειες κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και πλημμέλειες του δικογράφου της προσφυγής όσον αφορά τον καταλογισμό του ΦΠΑ δυνάμει του τελωνειακού καθεστώτος 42[28], τρίτον, παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου, του estoppel και της καλόπιστης συνεργασίας, τέταρτον, αδυναμία επιβολής υποχρέωσης απόδοσης των ποσών βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, και, πέμπτον, πρόωρη άσκηση της προσφυγής όσον αφορά το διάστημα από την 1η Μαΐου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017.

109. Η πέμπτη ένσταση απαραδέκτου συνδέεται, εγγενώς, με την εξέταση των ουσιαστικών επιχειρημάτων του δεύτερου λόγου της προσφυγής, ο οποίος αφορά την έλλειψη βεβαίωσης και απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, των ιδίων πόρων που αντιστοιχούν στους δασμούς. Επομένως, η επιχειρηματολογία του Ηνωμένου Βασιλείου περί πρόωρης άσκησης της προσφυγής όσον αφορά το διάστημα από την 1η Μαΐου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, η οποία προβλήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας ενστάσεως απαραδέκτου, έχει στην πραγματικότητα ως στόχο να αντικρούσει την παράβαση που προσάπτεται στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής και να μειώσει την έκταση των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων των οποίων τη βεβαίωση ζητεί η Επιτροπή. Επομένως, προτείνω να αναλυθεί η πέμπτη κατηγορία ένστασης απαραδέκτου στο πλαίσιο της επί της ουσίας εξέτασης του δεύτερου λόγου της προσφυγής.

110. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστούν κατ' αρχάς οι τέσσερις πρώτες κατηγορίες ενστάσεων απαραδέκτου, προκειμένου να κριθεί αν η υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως ασκήθηκε παραδεκτώς από την Επιτροπή.

[28] Στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, ο εισαγωγέας των εμπορευμάτων οφείλει να αναγράφει, στο ενιαίο διοικητικό έγγραφο, κωδικό που ξεκινά από τα ψηφία 42 προκειμένου να εξασφαλίσει απαλλαγή από τον ΦΠΑ. Το εν λόγω καθεστώς εφαρμόζεται όταν τα εμπορεύματα που εισάγονται σε κράτος μέλος από χώρα εκτός της Ένωσης προορίζονται να μεταφερθούν σε άλλο κράτος μέλος. Κατά το άρθρο 143 της οδηγίας 2006/112, όταν χρησιμοποιείται το εν λόγω τελωνειακό καθεστώς, οι εισαγωγές απαλλάσσονται μεν από τον ΦΠΑ στο κράτος μέλος άφιξης, πλην όμως πρέπει να φορολογούνται στο κράτος μέλος προορισμού των αγαθών.

1. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

111. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι απαράδεκτη διότι τα δικαιώματά του άμυνας δεν έγιναν σεβαστά ούτε στο πλαίσιο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας ούτε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

112. Προκαταρκτικώς, αφενός, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας είναι να παρασχεθεί στο οικείο κράτος μέλος η δυνατότητα να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης και να προβάλει λυσιτελώς τα μέσα άμυνάς του κατά των αιτιάσεων της Επιτροπής [29]. Το νομότυπο της διαδικασίας συνιστά ουσιώδη εγγύηση παρεχόμενη από τη Συνθήκη ΛΕΕ όχι μόνο για την προστασία των δικαιωμάτων του εν λόγω κράτους μέλους, αλλά και για να διασφαλιστεί ότι η δίκη που ενδέχεται να κινηθεί θα έχει ως αντικείμενο διαφορά η οποία έχει καθοριστεί με σαφήνεια [30].

113. Εξάλλου, μολονότι η αιτιολογημένη γνώμη πρέπει να περιλαμβάνει συνεκτική και λεπτομερή παράθεση των λόγων βάσει των οποίων η Επιτροπή σχημάτισε την πεποίθηση ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη μια από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη, η προειδοποιητική επιστολή δεν μπορεί να υπόκειται σε απαιτήσεις ακριβείας εξίσου αυστηρές με εκείνες που ισχύουν για την αιτιολογημένη γνώμη, δεδομένου ότι η προειδοποιητική επιστολή κατ' ανάγκην συνίσταται απλώς σε μια πρώτη σύντομη περίληψη των αιτιάσεων. Τίποτε δεν εμποδίζει επομένως την Επιτροπή να αναπτύξει λεπτομερώς, με την αιτιολογημένη γνώμη, τις αιτιάσεις που έχει ήδη διατυπώσει συνοπτικότερα στην προειδοποιητική επιστολή [31].

114. Αφετέρου, όσον αφορά την ένδικη διαδικασία, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, οι αιτιάσεις πρέπει να εκτίθενται στην προσφυγή κατά τρόπο συνεπή και ακριβή, ούτως ώστε να παρέχεται στο κράτος μέλος και στο Δικαστήριο η δυνατότητα να αντιληφθούν επακριβώς την έκταση της προσαπτόμενης παραβάσεως του δικαίου της Ένωσης, όπερ συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου το μεν κράτος να μπορέσει να προβάλει λυσιτελώς τους αμυντικούς ισχυρισμούς του, το δε Δικαστήριο να μπορέσει να διαπιστώσει την ύπαρξη της προβαλλόμενης παραβάσεως [32]. Ειδικότερα, η Επιτροπή οφείλει να εκθέτει στο δικόγραφο της προσφυγής της, κατά τρόπο συνεπή και λεπτομερή, τους λόγους για τους οποίους σχημάτισε την πεποίθηση ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη κάποια από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις Συνθήκες [33].

115. Υπό το πρίσμα της νομολογίας αυτής, πρέπει να κριθεί αν η Επιτροπή εξασφάλισε τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.

29 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (C-33/04, EU:C:2005:750, σκέψη 70), της 31ης Μαΐου 2018, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-526/16, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:356, σκέψη 49), και της 18ης Οκτωβρίου 2018, Επιτροπή κατά Ρουμανίας (C-301/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:846, σκέψη 32).

30 Βλ. απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Τέλος ταξινόμησης) (C-552/15, EU:C:2017:698, σκέψεις 28 και 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

31 Πρβλ. αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-337/05, EU:C:2008:203, σκέψη 23), και της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-530/11, EU:C:2014:67, σκέψη 40).

32 Βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-356/15, EU:C:2018:555, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33 Βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-356/15, EU:C:2018:555, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

116. Κατά πρώτον, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι προσβλήθηκαν τα δικαιώματά του άμυνας, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αντέδρασε επαρκώς ούτε σε συνέχεια του πρώτου αιτήματός του παροχής πληροφοριών [34] ούτε σε συνέχεια του αναδιατυπωμένου αιτήματος παροχής πληροφοριών, τα οποία αφορούσαν κυρίως πληροφορίες αναγκαίες ώστε να μπορέσει το ίδιο να ανασυνθέσει το ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων που απαίτησε η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της.

117. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι οι λεπτομερείς τεχνικές πληροφορίες που παρέσχε η Επιτροπή με το υπόμνημα απαντήσεως εξακολουθούν να μην καθιστούν δυνατή την ανασύνθεση του εν λόγω ποσού. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τη μέθοδο την οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή προς διόρθωση των στοιχείων ή όσον αφορά το αν τα μη συγκεντρωτικά στοιχεία που διαθέτει το Ηνωμένο Βασίλειο αντιστοιχούν στα ημερήσια συγκεντρωτικά στοιχεία τα οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή κατά τους υπολογισμός των παραδοσιακών ιδίων πόρων, ήτοι τα στοιχεία του συστήματος «Επιτήρηση 2».

118. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι η Επιτροπή προσέβαλε τα δικαιώματά του άμυνας και παραβίασε την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας γνωστοποιώντας καθυστερημένα, ήτοι στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, μέρος των απαιτούμενων πληροφοριών. Βάλλει επίσης κατά της άρνησης της Επιτροπής να του παράσχει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα τα οποία έλαβαν τα άλλα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της επίμαχης απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Οι εν λόγω πληροφορίες ήταν όμως, κατά την άποψή του, απαραίτητες για να αμυνθεί κατά των ισχυρισμών της Επιτροπής ότι άλλα κράτη μέλη έλαβαν κατάλληλα μέτρα που αποδείχθηκαν αποτελεσματικά στο πλαίσιο της καταπολέμησης των εισαγωγών για τις οποίες η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής. Ήταν επίσης κρίσιμες προκειμένου, αφενός, να εξακριβωθεί αν τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρειά του και συνιστούν εύλογη προσέγγιση για την καταπολέμηση της σχετικής απάτης, και, αφετέρου, να διατυπωθούν επιχειρήματα σχετικά με τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της εσφαλμένης συμπεριφοράς των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου και του μη καταλογισμού των παραδοσιακών ιδίων πόρων.

119. Κατά δεύτερον, το Ηνωμένο Βασίλειο προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν του εξασφάλισε πρόσβαση σε όλα τα αναγκαία για την άμυνά του στοιχεία, δεδομένου ότι δεν του παρέσχε τις ζητηθείσες πληροφορίες όσον αφορά τους υπολογισμούς της σχετικά με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους για το διάστημα από το 2011 έως το 2014.

120. Κατ' εμέ, τα ως άνω επιχειρήματα πρέπει να απορριφθούν.

121. Ειδικότερα, όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου λόγω μη απόκρισης στο αίτημα παροχής πληροφοριών το οποίο είχε επισυναφθεί στην απάντηση του Ηνωμένου Βασιλείου στην από 22 Ιουνίου 2018 προειδοποιητική επιστολή, διαπιστώνεται ότι, στην αιτιολογημένη γνώμη της 23ης Σεπτεμβρίου 2018 [35], η Επιτροπή απάντησε ρητώς στο αίτημα αυτό.

122. Ειδικότερα, με την απάντησή του στην προειδοποιητική επιστολή, το κράτος μέλος είχε προσάψει στην Επιτροπή ότι το παράρτημα 2 της έκθεσης OLAF, της 1ης Μαρτίου 2017, δεν ήταν πλήρες και ότι έλειπαν πολλές σελίδες. Στην αιτιολογημένη γνώμη όμως, η Επιτροπή εξήγησε ότι το εν λόγω παράρτημα είχε αντικατασταθεί με το παράρτημα 7 της έκθεσης OLAF, της 1ης Μαρτίου 2017, το οποίο περιελάμβανε όλες τις πληροφορίες σχετικά με τη

34 Αίτημα το οποίο επισυνάφθηκε στην από 22 Ιουνίου 2018 απάντηση του Ηνωμένο Βασιλείου προς την προειδοποιητική επιστολή.

35 Βλ. σημεία 301 έως 326 της αιτιολογημένης γνώμης.

χρησιμοποιηθείσα από την OLAF μεθοδολογία. Η Επιτροπή διευκρίνισε επιπλέον ότι βάση του παραρτήματος 2 ήταν τα έγγραφα που δόθηκαν στο ενδιαφερόμενο κράτος κατά τη συνάντηση της 28ης Ιουλίου 2015 μεταξύ της OLAF και του Ηνωμένου Βασιλείου. Επομένως, η Επιτροπή εξέθεσε τη μεθοδολογία OLAF στην αιτιολογημένη γνώμη της επισυνάπτοντας δύο έγγραφα στο παράρτημα 7 της έκθεσης OLAF[36], τα οποία επισυνάφθηκαν επίσης στο δικόγραφο της προσφυγής που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο.

123. Συνεπώς, η αιτιολογημένη γνώμη περιέχει πλήρεις επεξηγήσεις όσον αφορά την αντικατάσταση του παραρτήματος, η οποία δεν δημιουργεί, κατά τη γνώμη μου, πρόβλημα κατανόησης των αιτιάσεων που προβάλλονται, στην αιτιολογημένη γνώμη, έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι παρεμποδίστηκε η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του εν λόγω κράτους.

124. Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι τα δικαιώματά του άμυνας προσβλήθηκαν επειδή η Επιτροπή δεν απάντησε στο αναδιατυπωμένο αίτημά του παροχής πληροφοριών, το οποίο της απευθύνθηκε μετά την κατάθεση της υπό κρίση προσφυγής, ήτοι στις 7 Μαρτίου 2019. Το επιχείρημα αυτό περιλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τέσσερις αιτιάσεις.

α) Επί της κοινοποίησης των στοιχείων σχετικά με τους υπολογισμούς που αφορούσαν τη διορθωμένη μέση τιμή, την ελάχιστη αποδεκτή τιμή και τις εκτιμώμενες απώλειες ιδίων πόρων

125. Με την πρώτη αιτίαση, το Ηνωμένο Βασίλειο προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν του παρέσχε τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τους υπολογισμούς που αφορούσαν τη διορθωμένη μέση τιμή, την ελάχιστη αποδεκτή τιμή και τις εκτιμώμενες απώλειες ιδίων πόρων, ούτε τα μέσα ώστε να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή τα χρησιμοποίησε.

126. Διαπιστώνεται επ' αυτού ότι, με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή απαντά στα ερωτήματα που περιέχονται στο αναδιατυπωμένο αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με τον υπολογισμό της διορθωμένης μέσης τιμής και των ελάχιστων αποδεκτών τιμών, καθώς και των εκτιμήσεων απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή εξηγεί, μεταξύ άλλων, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε πάντοτε πλήρη πρόσβαση στα χρησιμοποιηθέντα δεδομένα, όπως στην τηλεφόρτωση «DL 53», ώστε να μπορεί να ανασυνθέση τη διορθωμένη μέση τιμή για την ΕΕ-28 και τις εκτιμήσεις απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων μέσω του διαδικτυακού τόπου Theseus του JRC[37], δεδομένου ότι το κράτος μέλος είχε πλήρη πρόσβαση στον διαδικτυακό τόπο από το 2010, εφόσον είχε πραγματοποιήσει προσομοιώσεις βάσει των εν λόγω δεδομένων[38]. Ειδικότερα, στις εκθέσεις που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα

[36] Πρόκειται συγκεκριμένα, αφενός, για την τεχνική έκθεση του JRC με τίτλο «The estimation of fair prices of traded goods from outlier-free trade data» (Η εκτίμηση της δίκαιης τιμής των διατιθέμενων στο εμπόριο εμπορευμάτων, βάσει των εμπορικών στοιχείων, εκτός ακραίων τιμών) και, αφετέρου, για το έγγραφο της OLAF, με τίτλο «Η δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων: μέθοδος υπολογισμού των εκτιμώμενων απωλειών όσον αφορά τους δασμούς».

[37] Όσον αφορά τις εν λόγω εκτιμώμενες απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, η τηλεφόρτωση (με την ονομασία «DL 53») που χρησιμοποίησε η OLAF για τον υπολογισμό των εν λόγω απωλειών ήταν ήδη διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο Theseus κατά τη δημοσίευση της τελικής έκθεσης της OLAF, την 1η Μαρτίου 2017, καθώς και μεταγενέστερα. Περιλαμβανόταν επίσης στο παράρτημα 7 της έκθεσης OLAF. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου, η Επιτροπή παρέπεμψε στην εν λόγω τηλεφόρτωση στα σημεία 307 και 308 της αιτιολογημένης γνώμης.

[38] Βλ. παράρτημα Α.32 του δικογράφου της προσφυγής, στο οποίο παρατίθενται οι πίνακες του παραρτήματος D της έκθεσης που προσαρτήθηκε στην απάντηση της 11ης Φεβρουαρίου 2019.

7 της έκθεσης OLAF [39], πρώτον, επεξηγούνταν η μεθοδολογία του υπολογισμού της διορθωμένης μέσης τιμής και της ελάχιστης αποδεκτής τιμής και ιδίως η «εκκαθάριση» των στοιχείων καθώς και η εκτίμηση των απωλειών (ήτοι η διαφορά τιμής μεταξύ της δηλωθείσας τιμής και της διορθωμένης μέσης τιμής), δεύτερον, παρεχόταν ο κατάλογος διορθωμένων μέσων τιμών που χρησιμοποιήθηκαν για κάθε κατηγορία προϊόντων, τρίτον, συνοψίζονταν τα βήματα που έπρεπε να ακολουθηθούν για την πρόσβαση στη διορθωμένη μέση τιμή για την ΕΕ-28 στον διαδικτυακό τόπο Theseus, και, τέταρτον, εκτίθεντο οι λόγοι στους οποίους στηρίχθηκε η επιλογή του καθορισμού της ελάχιστης αποδεκτής τιμής στο 50 % της μέσης διορθωμένης τιμής. Επιπλέον, το παράρτημα 7 της έκθεσης OLAF προσαρτήθηκε στο παράρτημα 35 του δικογράφου της προσφυγής [40], η δε Επιτροπή παρέπεμψε σε αυτό με την αιτιολογημένη γνώμη. Ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο γνώριζε τα στοιχεία και τα έγγραφα χάρη στα οποία μπορούσε, εφόσον παρίστατο ανάγκη, να επαναλάβει τους υπολογισμούς που πραγματοποίησε η Επιτροπή. Εξάλλου, όσον αφορά τους όγκους εμπορευμάτων για την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε αντίγραφο του συνόλου της χρησιμοποιηθείσας βάσης δεδομένων Surveillance 2, ώστε να μπορέσει να υπολογίσει το ίδιο τις απώλειες. Ειδικότερα, όπως εξέθεσε η Επιτροπή, πρόκειται για βάση δεδομένων η οποία έχει καταρτιστεί από το ίδιο το θεσμικό όργανο και συγκεντρώνει τα στοιχεία που αφορούν, μεταξύ άλλων, τους όγκους τους οποίους παρέχουν τα ίδια τα κράτη μέλη. Επομένως, με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή εξέθεσε ότι τα επίμαχα στοιχεία βασίζονταν αποκλειστικώς και μόνον σε στοιχεία κατά την εισαγωγή τα οποία διαβιβάστηκαν από το ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο στις υπηρεσίες της Επιτροπής και καταχωρίστηκαν απλώς στη βάση δεδομένων [41].

127. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή αποκρίθηκε, με τις πληροφορίες τις οποίες παρέσχε με το υπόμνημα απαντήσεως, στα δύο αιτήματα παροχής πληροφοριών. Εντούτοις, επικρίνει την καθυστερημένη κοινοποίηση των πληροφοριών. Συναφώς, λαμβανομένων υπόψη των επεξηγήσεων που εκτέθηκαν στο προηγούμενο σημείο, διαπιστώνεται ότι ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή υπολόγισε τη διορθωμένη μέση τιμή και την ελάχιστη αποδεκτή τιμή καθώς και η μέθοδος που εφάρμοσε για να εκτιμήσει τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων κοινοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (και, επομένως, ήταν γνωστά στο Ηνωμένο Βασίλειο), όπως προκύπτει από τις επεξηγήσεις που παρέχονται στο παράρτημα 7 της έκθεσης OLAF. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι πληροφορίες που σχετίζονται με το υπόμνημα απάντησης συνιστούν νέες πληροφορίες.

128. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι τα στοιχεία που χρησιμοποίησε η Επιτροπή ήταν έγγραφα στα οποία είχε πρόσβαση το Ηνωμένο Βασίλειο, δεδομένου ότι η Επιτροπή εξήγησε, τόσο πριν από την υπό κρίση υπόθεση όσο και κατά τη διάρκειά της, τον τρόπο με τον οποίο το κράτος μέλος μπορούσε να αποκτήσει πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία και να ανασυνθέσει τους υπολογισμούς της Επιτροπής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε ήδη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που ζήτησε με το αναδιατυπωμένο αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με τις διορθωμένες μέσες τιμές για την ΕΕ-28, τις ελάχιστες αποδεκτές τιμές και τις απώλειες ιδίων πόρων.

[39] Εκθέσεις με τίτλο «Η δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων: μέθοδος υπολογισμού των εκτιμώμενων απωλειών όσον αφορά τους δασμούς» και «Η εκτίμηση της δίκαιης τιμής των διατιθέμενων στο εμπόριο εμπορευμάτων, βάσει των εμπορικών στοιχείων, εκτός ακραίων τιμών» (παράρτημα Α.35).

[40] Από το εν λόγω παράρτημα προκύπτει ότι οι διορθωμένες μέσες τιμές υπολογίζονται βάσει των στοιχείων που αφορούν τις εισαγωγές, τα οποία εξάγονται από τη βάση στατιστικών στοιχείων Comext, για διάστημα 48 μηνών. Πρόκειται για βάση δεδομένων αναφοράς για το διεθνές εμπόριο αγαθών, την οποία διαχειρίζεται η Eurostat. Γίνεται ρητή παραπομπή σε αυτή στο σημείο 309 της αιτιολογημένης γνώμης.

[41] Κατά την Επιτροπή, το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στα μη συγκεντρωτικά στοιχεία μέσω της εφαρμογής SurvRecapp. Επομένως, μπορεί να συμβουλευτεί, να εισαγάγει, να επικαιροποιήσει ή να διαγράψει τα διάφορα στοιχεία που κατέχει.

β) Επί των πληροφοριών σχετικά με τους υπολογισμούς που πραγματοποιήθηκαν για τα έτη 2011 έως 2014 βάσει των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake

129. Με τη δεύτερη αιτίαση, το Ηνωμένο Βασίλειο προσάπτει, με το υπόμνημα αντικρούσεως, στην Επιτροπή ότι δεν του παρέσχε πρόσβαση σε όλα τα αναγκαία για την άμυνά του στοιχεία καθόσον οι προγενέστερες του 2014 διασαφήσεις καταστράφηκαν, δεδομένου ότι διατηρούνται για διάστημα τεσσάρων μόνον ετών. Επιπλέον, με το αναδιατυπωμένο αίτημα παροχής πληροφοριών, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε πληροφορίες σχετικά με τους υπολογισμούς της Επιτροπής για τα έτη 2011 έως 2014.

130. Επισημαίνεται όμως, ότι στο παράρτημα του υπομνήματος ανταπαντήσεως[42], το Ηνωμένο Βασίλειο υπέβαλε στο Δικαστήριο πίνακα των 23 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake τις οποίες εξέδωσε, αντίγραφά τους και πίνακες με τους υπολογισμούς που χρησιμοποίησε. Επομένως, η ένσταση απαραδέκτου η οποία αφορά τους υπολογισμούς που πραγματοποιήθηκαν για τα έτη 2011 έως 2014 βάσει των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Επιπλέον, κατά το μέτρο που βάλλει κατά του βασίμου των υπολογισμών που πραγματοποίησε η Επιτροπή βάσει των ως άνω ειδοποιήσεων πληρωμής, το Ηνωμένο Βασίλειο επιδιώκει, στην πραγματικότητα, να αμφισβητήσει την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων κατά το ως άνω διάστημα. Εντούτοις, η συγκεκριμένη αμφισβήτηση θα εξεταστεί στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, περί παράβασης των διατάξεων σχετικά με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους και με την εκτίμησή τους.

γ) Επί της ενημέρωσης σχετικά με τις πρακτικές των άλλων κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση της μεθοδολογίας OLAF

131. Με την τρίτη αιτίαση, το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί να ενημερωθεί για τις πρακτικές των άλλων κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση της μεθοδολογίας OLAF ως εργαλείου ανάλυσης κινδύνων για τη διενέργεια (ή μη) ελέγχων πριν από τον εκτελωνισμό.

132. Συναφώς, παρότι η συγκριτική ανάλυση της συμπεριφοράς των άλλων κρατών μελών μπορεί να είναι ενδιαφέρουσα για να διαπιστωθεί ο ενδεχομένως εύλογος χαρακτήρας των επιλογών του Ηνωμένου Βασιλείου, η ανάλυση των πρακτικών των άλλων κρατών μελών στον τομέα αυτόν δεν μπορεί να έχει αντίκτυπο στην άσκηση εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου των δικαιωμάτων του άμυνας ούτε στην έκβαση της υπό κρίση προσφυγής λόγω παραβάσεως. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη ΛΕΕ στηριζόμενα στο γεγονός ότι και άλλα κράτη μέλη παρέβησαν και παραβαίνουν ενδεχομένως τις υποχρεώσεις τους[43]. Το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής κατά του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ακόμη και αν οι πρακτικές των άλλων κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση της μεθοδολογίας OLAF ως εργαλείου ανάλυσης κινδύνων για τη διενέργεια [ή μη] ελέγχων πριν από τον εκτελωνισμό, αποδειχθούν διαφορετικές.

42 Βλ. παράρτημα D.5, σ. 149 έως 1332.

43 Βλ. απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-48/10, EU:C:2010:704, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

δ) Επί του αιτήματος αποδείξεων όσον αφορά τη φύση των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και όσον αφορά το κράτος μέλος προορισμού των εν λόγω εμπορευμάτων

133. Με την τέταρτη αιτίαση, το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί αποδείξεις σχετικά με τη φύση των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και σχετικά με το κράτος μέλος προορισμού των εν λόγω εμπορευμάτων.

134. Ειδικότερα, με την αιτίαση αυτή το Ηνωμένο Βασίλειο επιδιώκει, στην πραγματικότητα, να αμφισβητήσει το βάσιμο του δεύτερου και του τρίτου λόγου της προσφυγής, οι οποίοι αφορούν αντιστοίχως την εκτίμηση των ιδίων πόρων και την παράβαση των διατάξεων στον τομέα των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω αιτίαση τίθεται, στην πραγματικότητα, υπό αμφισβήτηση η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τη φύση των εμπορευμάτων που έλαβε υπόψη για τις εκτιμήσεις της και τον ενδεχόμενο προορισμό των εν λόγω εμπορευμάτων. Επιπλέον, θεωρώ ότι πρέπει να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία της Επιτροπής η οποία, προς απόρριψη της αιτίασης περί έλλειψης στοιχείων όσον αφορά τη φύση και τον όγκο των εμπορευμάτων που ελήφθησαν υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας διαδικασίας, υποστηρίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εισήγαγε το ίδιο στη βάση δεδομένων Surveillance 2 τις πληροφορίες στις οποίες στηρίχθηκε η Επιτροπή στην αιτιολογημένη γνώμη και στο δικόγραφο της προσφυγής της[44]. Επομένως, δεν διαπιστώνεται ουδεμία προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω έλλειψης ενημέρωσης όσον αφορά τη φύση των εμπορευμάτων και το κράτος μέλος προορισμού τους.

135. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, είναι απορριπτέα η πρώτη ένσταση απαραδέκτου, με την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο προβάλλει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία καθώς και κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

2. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά πλημμέλειες κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και πλημμέλειες του δικογράφου της προσφυγής ιδίως ως προς το τελωνειακό καθεστώς 42

136. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, διά της μη κοινοποίησης, κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής φάση και, εν συνεχεία, στο δικόγραφο της προσφυγής, λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την πραγματική βάση των ενδεχόμενων παραβάσεων, ιδίως στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, η Επιτροπή δεν του έδωσε τη δυνατότητα να αντιληφθεί τις σχετικές αιτιάσεις και, επομένως, είτε να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του είτε να προετοιμάσει την άμυνά του. Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει ότι ουδεμία πληροφορία παρέχεται όσον αφορά το ύψος των απωλειών ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ, την ταυτότητα των σχετικών οικονομικών φορέων και τα κράτη μέλη προορισμού, καθώς και όσον αφορά τα μέτρα που έλαβαν τα εν λόγω κράτη μέλη για την ανάκτηση του οφειλόμενου από τους οικονομικούς φορείς ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει ότι η σχετική απαίτηση είναι απαράδεκτη.

137. Εντούτοις, παρατηρώ κατ' αρχάς ότι η υπό κρίση ένσταση απαραδέκτου αφορά το περιεχόμενο και την επάρκεια των πραγματικών και αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της. Κατά τη γνώμη μου όμως, τα στοιχεία αυτά εμπίπτουν μάλλον στην εξέταση του βασίμου της προβαλλόμενης παράβασης παρά της

[44] Βλ. σημείο 126 των παρουσών προτάσεων.

νομιμότητας της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και του επακόλουθου δικογράφου της προσφυγής[45]. Επομένως, φρονώ ότι η επιχειρηματολογία η οποία αφορά την ανεπάρκεια των πληροφοριών που κοινοποίησε η Επιτροπή πρέπει να εξεταστεί κατά την ανάλυση από το Δικαστήριο των προσκομισθέντων από την Επιτροπή αποδεικτικών στοιχείων.

138. Εν συνεχεία, εάν υποτεθεί ότι το Δικαστήριο δέχεται τον χαρακτηρισμό ένστασης απαραδέκτου, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο συνάγεται ότι τα στοιχεία τα οποία γνωστοποιήθηκαν κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής επικοινωνία και επαναλαμβάνονται στο δικόγραφο της προσφυγής, επαρκούσαν ώστε το Ηνωμένο Βασίλειο να μπορέσει να αμυνθεί. Συγκεκριμένα, από την έκθεση OLAF, στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή, προκύπτει ότι τελικός προορισμός της πλειονότητας των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, στο μέτρο που υπάγονταν στο τελωνειακό καθεστώς 42 και που ο προορισμός τους μπορούσε να εξακριβωθεί, δεν ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά άλλα κράτη μέλη, όπερ είχε ως συνέπεια σημαντικές απώλειες σχετικές με τον ΦΠΑ στα κράτη μέλη προορισμού των αγαθών[46]. Η OLAF επισήμανε επίσης ότι, στο πλαίσιο του επίμαχου σχεδίου απάτης, μεγάλο μέλος των αγαθών διοχετεύονταν στη μαύρη αγορά, με αποτέλεσμα να μην καταβάλλεται καθόλου ΦΠΑ. Οι ισχυρισμοί αυτοί εκτέθηκαν, εν συνεχεία, στην αιτιολογημένη γνώμη και επαναλήφθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, συμμερίζομαι την άποψη την οποία εκφράζει η Επιτροπή στο υπόμνημα απαντήσεως, ότι τα στοιχεία που κοινοποιήθηκαν κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής φάση και αναπτύχθηκαν εν συνεχεία στο δικόγραφο της προσφυγής ήταν τέτοια ώστε να μην εμποδίζεται το Ηνωμένο Βασίλειο να αμυνθεί έναντι των ισχυρισμών που αφορούσαν τις εν λόγω απώλειες.

139. Ως εκ τούτου, προτείνω να απορριφθεί η δεύτερη ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο.

3. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά παραβίαση από την Επιτροπή των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου, του estoppel και της καλόπιστης συνεργασίας

140. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι η υπό κρίση προσφυγή, στον βαθμό που καλύπτει το διάστημα έως το τέλος του Φεβρουαρίου του 2015, πρέπει να απορριφθεί καθότι παραβιάζει τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου, του estoppel και της καλόπιστης συνεργασίας. Υποστηρίζει ότι η OLAF, με πλήθος δηλώσεων στις οποίες προέβη το 2014 και το 2015, καθώς και στην έκθεση του Μαρτίου του 2017, δημιούργησε σε αυτό δικαιολογημένη εμπιστοσύνη[47]. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, από την έκθεση OLAF προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η εν λόγω υπηρεσία δεν εντόπισε, σε καμία χρονική στιγμή πριν από το πέρας της επιχειρησιακής φάσης της επιχείρησης Snake τον Μάρτιο του 2014[48], παράβαση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχει το Ηνωμένο Βασίλειο από το δίκαιο της Ένωσης. Ειδικότερα, το Ηνωμένο Βασίλειο παραπέμπει σε τρεις συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις τις οποίες παρείχαν, κατ' αυτό, η Επιτροπή και η OLAF κατά το διάστημα της παράβασης, από τις οποίες προκύπτει, αφενός, ότι θεωρούσαν ότι δεν παρέβαινε τις υποχρεώσεις που υπείχε από το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και της καταπολέμησης

45 Πρβλ. απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2009, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-372/05, EU:C:2009:780, σκέψη 33).

46 Βλ. σημείο 77 των παρουσών προτάσεων.

47 Βλ. σημεία 116 επ. του υπομνήματος αντικρούσεως.

48 Βλ. σημείο 28 της εν λόγω έκθεσης.

της απάτης και, αφετέρου, ότι δεν επρόκειτο να κινηθεί εις βάρος του διαδικασία λόγω παραβάσεως. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να επιτραπεί στην Επιτροπή να αναθεωρήσει τη θέση της όπως είχε βασιστεί στις ως άνω τρεις διαβεβαιώσεις.

141. Κατ' αρχάς, από πρακτικό των εκπροσώπων του εν λόγω κράτους προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια συνάντησης που πραγματοποιήθηκε με την OLAF στις 13 Ιουνίου 2014, η OLAF εξέφρασε «ικανοποίηση για την πρόοδο που σημείωσε το Ηνωμένο Βασίλειο καθώς και για τα μέτρα που είχαν ήδη ληφθεί κατά την ημερομηνία αυτή και εκείνα που εξετάζονταν προς λήψη». Η φράση αυτή συνιστούσε σαφή διαβεβαίωση ότι η OLAF δεν θεωρούσε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβαινε τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και την καταπολέμηση της απάτης [49].

142. Εν συνεχεία, μια ακόμη δήλωση υπαλλήλου της Επιτροπής, τον Οκτώβριο του 2014, ο οποίος ενημέρωσε το Ηνωμένο Βασίλειο ότι η συμμετοχή του στην PCA Discount ήταν «ικανοποιητική» και ότι «[είχαν] τεθεί σε εφαρμογή εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο» οι αναγκαίες δράσεις για την υλοποίηση της επιχείρησης, συνιστούσε σαφή και μη αμφιλεγόμενη διαβεβαίωση ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά τη συμμετοχή του στη συγκεκριμένη επιχείρηση [50]. Όσον αφορά το αντεπιχείρημα της Επιτροπής ότι η ως άνω διαβεβαίωση αφορούσε μία και μόνη περίπτωση στο πλαίσιο της PCA Discount, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την εν λόγω διαβεβαίωση με την αιτιολογία ότι θεωρεί πλέον ότι ο έλεγχος μίας και μόνης περίπτωσης δεν επαρκεί για τη θεμελίωση της ως άνω διαβεβαίωσης. μεταβάλλοντας την αρχική επιλογή της να στηριχθεί σε μία και μόνη περίπτωση προκειμένου να παράσχει διαβεβαιώσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο.

143. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο παραπέμπει στην πρώτη διμερή συνάντηση της OLAF με την HMRC, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Φεβρουαρίου 2015, κατά τη διάρκεια της οποίας υπάλληλος της OLAF δήλωσε, σύμφωνα με τα πρακτικά που κατάρτισαν υπάλληλοι του Ηνωμένου Βασιλείου, ότι, «μέχρι τώρα», το κράτος μέλος είχε «πράξει τα δέοντα». Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η τελευταία αυτή διαβεβαίωση αφορούσε όλα τα μέτρα που είχε λάβει έως τότε και όχι μόνον το ζήτημα της έκδοσης των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake.

144. Η αναθεώρηση από την Επιτροπή των τριών ως άνω διαβεβαιώσεων στο παρόν στάδιο παραβιάζει όχι μόνον την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αλλά και την αρχή της ασφάλειας δικαίου, την οποία μπορούν να επικαλεστούν τα κράτη μέλη [51], την αρχή venire contra factum proprium nemini licet, καθώς και την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ [52]. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις του τελωνειακού δικαίου αναγνωρίζουν κάποια ευελιξία όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την καταπολέμηση απάτης όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση και δεν απαιτούν ρητώς ένα σύστημα ελέγχων βασισμένο σε φίλτρα εντοπισμού και προηγούμενους ελέγχους και, επομένως,

[49] Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η πρώτη αυτή διαβεβαίωση ενέκρινε όντως τις προσπάθειες που είχε καταβάλει και τα μέτρα που είχε λάβει το Ηνωμένο Βασίλειο για την επίτευξη της εν λόγω προόδου έως τον Ιούνιο του 2014 και όχι μόνον, όπως εσφαλμένως υποστηρίζει η Επιτροπή, τα μελλοντικά σχέδια που εξέταζε το εν λόγω κράτος.

[50] Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, όμως, η Επιτροπή γνώριζε, κατά τον χρόνο του γεγονότος αυτού, ότι, στο πλαίσιο της PCA Discount, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν πραγματοποιήσει ελέγχους εγγράφων και επισκέψεις παρακολούθησης μετά την παράδοση των εμπορευμάτων, πλην όμως δεν είχαν διενεργήσει προηγούμενους ελέγχους, δεν είχαν λάβει δείγματα, ούτε είχαν ζητήσει εγγυήσεις.

[51] Βλ. απόφαση της 26ης Μαΐου 1982, Γερμανία και Bundesanstalt für Arbeit κατά Επιτροπής (44/81, EU:C:1982:197, σκέψεις 16 έως 18).

[52] Ο ισχυρισμός αυτός δεν αναιρείται από την κατοχυρωμένη στη νομολογία αρχή ότι, αφενός, η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη δεν είναι δυνατό να θεμελιώνεται σε παράνομη πρακτική (απόφαση της 11ης Απριλίου 2018, SEB bankas, C-532/16, EU:C:2018:228, σκέψη 50) και, αφετέρου, επίκληση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν χωρεί έναντι ρητής διάταξης του δικαίου της Ένωσης [απόφαση της 7ης Απριλίου 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, σκέψη 47].

δεν αποκλείεται η Επιτροπή και η OLAF να διαβεβαίωσαν όντως το Ηνωμένο Βασίλειο ότι, έως τον Φεβρουάριο του 2015, το σύστημά του τελωνειακού ελέγχου ήταν σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης.

145. Ως προς το ζήτημα αυτό, προκειμένου να εξεταστούν τα επιχειρήματα του Ηνωμένου Βασιλείου, υπενθυμίζεται εξαρχής ότι δικαίωμα επίκλησης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχει κάθε πρόσωπο στο οποίο θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες λόγω συγκεκριμένων διαβεβαιώσεων που του έδωσε [53]. Παρότι πρόκειται για γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με την απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες [54], το Δικαστήριο επέκτεινε επίσης την εφαρμογή της στις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών [55].

146. Εντούτοις, το δικαίωμα επίκλησης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προϋποθέτει ότι έχουν δοθεί από τις αρμόδιες αρχές της Ένωσης στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από τις αρμόδιες αρχές της Ένωσης. Ειδικότερα, το εν λόγω δικαίωμα έχει ο ιδιώτης στον οποίο θεσμικό όργανο, φορέας ή οργανισμός της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις [56], και τούτο, κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι, στην περίπτωση της εξέτασης ενστάσεως απαραδέκτου την οποία προβάλλει κράτος μέλος επικαλούμενο παραβίαση της αρχής δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το κράτος μέλος είναι εκείνο που, κατ' εφαρμογήν της αρχής reus in exceptione fit actor, οφείλει να αποδείξει την παραβίαση [57].

147. Φρονώ ότι, εν προκειμένω, από τη δικογραφία συνάγεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε εκ μέρους της Επιτροπής ή της OLAF διαβεβαιώσεις οι οποίες μπορούσαν να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.

148. Ειδικότερα, όσον αφορά τις τρεις δηλώσεις στις οποίες παραπέμπει το Ηνωμένο Βασίλειο, εκτιμώ ότι καμία εξ αυτών δεν συνιστά συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη επιβεβαίωση ότι η δράση και η αδράνεια του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν σύμφωνες προς το δίκαιο της Ένωσης ή ότι το κράτος αυτό δεν παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης. Συγκεκριμένα, αφενός, η προβαλλόμενη δήλωση του υπαλλήλου της OLAF, κατά τη συνάντηση της 13ης Ιουνίου 2014 [58], είναι υπερβολικά γενικόλογη για να μπορεί να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τον αποκλεισμό του ενδεχομένου άσκησης προσφυγής λόγω παραβάσεως. Επιπλέον, η δήλωση αυτή πρέπει να αναλυθεί στο πλαίσιό της, από το οποίο προκύπτει ότι έγινε κατά τη διάρκεια συνάντησης μεταξύ της OLAF και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με την επιχείρηση Snake και, ειδικότερα, κατά τη διάρκεια συζήτησης που αφορούσε την ενδεχόμενη έκδοση από το εν λόγω κράτος των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake. Εντούτοις, δεν αμφισβητείται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ανακάλεσε αυτές τις ειδοποιήσεις πληρωμής μετά τη συνάντηση και, επομένως, η ως άνω

53 Πρβλ. αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 1987, Van den Bergh en Jurgens και Van Dijk Food Products (Lopik) κατά ΕΟΚ (265/85, EU:C:1987:121, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 7ης Απριλίου 2011, Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-321/09 P, EU:C:2011:218, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Πρβλ. απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (C-104/89 και C-37/90, EU:C:1992:217, σκέψη 15).

55 Πρβλ. αποφάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2001, Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-373/99, EU:C:2001:662, σκέψη 56), της 24ης Απριλίου 2007, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-523/04, EU:C:2007:244, σκέψη 28), της 1ης Ιουνίου 2016, Ουγγαρία κατά Επιτροπής (T-662/14, EU:T:2016:328, σκέψη 57), και διάταξη της 23ης Μαρτίου 2011, Εσθονία κατά Επιτροπής (C-535/09 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:171, σκέψεις 72 και 73).

56 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 7ης Απριλίου 2011, Ελλάδα κατά Επιτροπής (C-321/09 P, EU:C:2011:218, σκέψη 25), και της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 62).

57 Βλ., κατ' αναλογίαν, όσον αφορά την παύση της παράβασης εντός της προθεσμίας, προτάσεις της γενικής εισαγγελέα V. Trstenjak στην υπόθεση Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-536/07, EU:C:2009:340, σημείο 39).

58 Βλ. πρώτη διαβεβαίωση την οποία προβάλλει το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία παρατίθεται στο σημείο 141 των παρουσών προτάσεων.

δήλωση, η οποία βεβαίωνε την πρόοδο που ενδεχομένως είχε σημειώσει το κράτος αυτό, απώλεσε μεγάλο μέρος της αξίας της. Το ίδιο συμβαίνει με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η OLAF κατά τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Φεβρουαρίου 2015, οι οποίες εκκινούσαν από την παραδοχή ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε εκδώσει τις επίμαχες ειδοποιήσεις πληρωμής [59]. Αφετέρου, όσον αφορά την παρατήρηση, που διατυπώθηκε τον Οκτώβριο του 2014, ότι η OLAF θεωρούσε ικανοποιητική τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην PCA Discount και ότι οι αναγκαίες δράσεις για την υλοποίηση της επιχείρησης αυτής «εφαρμόστηκαν κατά τρόπο πρόσφορο και αποτελεσματικό» [60], διαπιστώνεται ότι δεν συνιστά εκτίμηση όσον αφορά την τήρηση του δικαίου της Ένωσης από το Ηνωμένο Βασίλειο στον τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, δεδομένου ότι αφορούσε μία και μόνη περίπτωση στο πλαίσιο της PCA Discount, και ότι δεν αντικατοπτρίζει κατ' ανάγκην το περιεχόμενο ολόκληρης της επικοινωνίας του εν λόγω κράτους με την Επιτροπή και την OLAF την εποχή εκείνη.

149. Επομένως, οι τρεις δηλώσεις ή ισχυρισμοί που προβάλλει το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούν να χαρακτηριστούν «συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες» διαβεβαιώσεις, κατά μείζονα λόγο καθότι διατυπώθηκαν σε μια συγκυρία η οποία χαρακτηριζόταν από έντονο και συνεχή διάλογο σε σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ, αφενός, υπηρεσιών της OLAF και της Επιτροπής και, αφετέρου, του Ηνωμένου Βασιλείου. Μάλιστα, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, οι δηλώσεις αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο της δράσης που ανέλαβε η OLAF [61] με σκοπό να πείσει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα τελωνειακού ελέγχου προ του εκτελωνισμού βασισμένα σε ανάλυση κινδύνων, όπως το βασισμένο στις ελάχιστες αποδεκτές τιμές κατώτατο όριο. Από το ως άνω πλαίσιο προκύπτει σαφώς ότι ούτε η OLAF ούτε η Επιτροπή παρείχαν τέτοιες διαβεβαιώσεις.

150. Εν πάση περιπτώσει, τέτοιες δηλώσεις ή ισχυρισμοί δεν εμποδίζουν, επίσης, την *αντικειμενική διαπίστωση της μη τήρησης* των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη βάσει της προβλεπόμενης στο άρθρο 258 ΣΛΕΕ διαδικασίας. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η εν λόγω διαδικασία στηρίζεται στην αντικειμενική διαπίστωση της αθέτησης εκ μέρους κράτους μέλους των υποχρεώσεων που του επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, και ένα κράτος μέλος δεν είναι δυνατόν να επικαλείται τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της καλόπιστης συνεργασίας για να εμποδίσει την αντικειμενική αυτή διαπίστωση, διότι η αποδοχή τέτοιου δικαιολογητικού λόγου θα προσέκρουε στον σκοπό που επιδιώκει η όλη διαδικασία [62]. Όσον αφορά, ειδικότερα, τα σχόλια των υπηρεσιών της Επιτροπής και τον ενδεχόμενο αντίκτυπό τους ως προς το βάσιμο των ισχυρισμών που προβάλλει η Επιτροπή με τις αιτιάσεις της εις βάρος του Ηνωμένου Βασιλείου, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή δεν μπορεί να παρέχει εγγυήσεις περί της συμβατότητας δεδομένης συμπεριφοράς με το δίκαιο της Ένωσης και δεν έχει, σε καμία περίπτωση, την εξουσία να επιτρέπει ενέργειες αντίθετες προς το δίκαιο της Ένωσης [63]. Φρονώ ότι από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν, στο πλαίσιο ενός συστήματος που τα καθιστά υπεύθυνα για την κατάλληλη εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας της Ένωσης στο εθνικό έδαφός τους, να αποποιούνται την ευθύνη για παραβίαση του δικαίου της Ένωσης την οποία ενδεχομένως διέπραξαν, υποστηρίζοντας ότι η Επιτροπή δεν τους την προσήψε σε συγκεκριμένο χρόνο.

59 Βλ. πρώτη διαβεβαίωση την οποία προβάλλει το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία παρατίθεται στο σημείο 140 των παρουσών προτάσεων.

60 Βλ. δεύτερη διαβεβαίωση την οποία προβάλλει το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία παρατίθεται στο σημείο 142 των παρουσών προτάσεων.

61 Βλ., μεταξύ άλλων, μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής AM 2007/015, της 20ής Απριλίου 2007, και κατευθυντήριες γραμμές της PCA Discount του 2011.

62 Πρβλ. και κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 24ης Απριλίου 2007, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-523/04, EU:C:2007:244, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 6ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-562/07, EU:C:2009:614, σκέψη 18).

63 Πρβλ. απόφαση της 15ης Ιουνίου 2000, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-348/97, EU:C:2000:317, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

151. Τέλος, αρκεί η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα που βασίζονται στην ασφάλεια δικαίου, την αρχή του estoppel και την έλλειψη καλόπιστης συνεργασίας της Επιτροπής με το Ηνωμένο Βασίλειο στερούνται, όπως προκύπτει από το υπόμνημα αντικρούσεως, αυτοτελούς περιεχομένου. Συγκεκριμένα, στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εξηγεί κατ' ουσίαν τους λόγους για τους οποίους παραβιάστηκαν, κατ' αυτό, οι ως άνω αρχές [64] και, επομένως, οι σχετικοί ισχυρισμοί εξαρτώνται από τα εξετασθέντα ανωτέρω επιχειρήματα περί παραβίασης της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και πρέπει να απορριφθούν για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτέθηκαν στο πλαίσιο της εξέτασης αυτής.

152. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, η υπό κρίση ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί.

4. Επί της ενστάσεως απαραδέκτου η οποία αφορά την αδυναμία επιβολής υποχρέωσης απόδοσης των ποσών βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ

153. Το Ηνωμένο Βασίλειο προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής, στον βαθμό που ζητείται, κατά βάση, με αυτήν να υποχρεωθεί να καταβάλει συγκεκριμένα και εξαιρετικά υψηλά ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

154. Ειδικότερα, επικαλούμενο τη νομολογία του Δικαστηρίου [65], το Ηνωμένο Βασίλειο προβάλλει το απαράδεκτο του μέρους των αιτημάτων της προσφυγής που αφορά την απόδοση στον προϋπολογισμό της Ένωσης καθορισμένου ποσού παραδοσιακών ιδίων πόρων ύψους περίπου 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, για τον λόγο ότι, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο δεν μπορεί να επιβάλει σε κράτος μέλος την υποχρέωση να αποδώσει στον προϋπολογισμό της Ένωσης καθορισμένα ποσά ιδίων πόρων τα οποία δεν καταβλήθηκαν λόγω παραβάσεων που προσάπτονται στο κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, η τρίτη περίοδος του πρώτου αιτήματος της προσφυγής που διατυπώνεται στο σημείο 370 του σχετικού δικογράφου είναι απαράδεκτη, κατά μείζονα λόγο διότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο τέτοιας προσφυγής, το Δικαστήριο μπορεί μόνον να διαπιστώσει την παράβαση από το κράτος μέλος των υποχρεώσεων που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης και δεν μπορεί να το διατάξει να λάβει συγκεκριμένα μέτρα.

155. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν δέχεται επίσης το επιχείρημα της Επιτροπής ότι «διάρθρωσε» προσεκτικά τα αιτήματα της προσφυγής στην υπό κρίση υπόθεση, προκειμένου να αποφύγει το σφάλμα στο οποίο υπέπεσε στις δύο προαναφερθείσες υποθέσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας. Πρόκειται για ένα τέχνασμα με σκοπό να παρακαμφθεί η έλλειψη αρμοδιότητας του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι η Επιτροπή επιδιώκει να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα με εκείνο που επιδίωξε στις δύο ως άνω υποθέσεις χρησιμοποιώντας διαφορετική διατύπωση.

156. Επιπλέον, η προσέγγιση της Επιτροπής στερεί από το Ηνωμένο Βασίλειο τη δυνατότητα που του παρέχει το άρθρο 260 ΣΛΕΕ να επανορθώσει κάθε παράβαση που διαπιστώνεται βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ και, επομένως, δεν σέβεται τις αντίστοιχες αρμοδιότητες της Επιτροπής, του Δικαστηρίου και των κρατών μελών δυνάμει των Συνθηκών της Ένωσης.

64 Βλ., μεταξύ άλλων, σημεία 114, 115 και 131 του υπομνήματος αντικρούσεως.

65 Βλ. αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-104/02, EU:C:2005:219, σκέψεις 48 έως 51), και της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψεις 43 έως 45).

157. Η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει από εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας[66]. Είναι αληθές ότι στην υπόθεση εκείνη το Δικαστήριο έκανε δεκτή προσφυγή η οποία είχε ως αίτημα να διαπιστωθεί ότι το καθού κράτος μέλος είχε παραβεί την υποχρέωσή του να αποδώσει στην Ένωση ιδίους πόρους καθορισμένου ποσού, πλην όμως, όπως προκύπτει από τη σκέψη 56 της εν λόγω απόφασης, στην υπόθεση εκείνη δεν αμφισβητούνταν ούτε η ύπαρξη τελωνειακής οφειλής ούτε το ύψος των απωλειών ιδίων πόρων.

158. Εκτιμώ ότι η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συναφώς, από την τρίτη περίοδο του πρώτου αιτήματος της προσφυγής καθίσταται σαφές ότι σκοπός της Επιτροπής, με την απαρίθμηση στο δικόγραφο της προσφυγής των ποσών των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων για το διάστημα από το 2011 έως το 2017, είναι να εκθέσει την έκταση της παράβασης, προσδιορίζοντας ποσοτικά τις απώλειες. Παρότι στην τρίτη αυτή περίοδο γίνεται λόγος για «απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων οι οποίες πρέπει να αποδοθούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης»[67], διατύπωση που επικρίθηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο, θεωρώ ότι το επίμαχο μέρος της φράσης δεν πρέπει να γίνει αντιληπτό ως αίτημα επιβολής υποχρέωσης καταβολής των επίμαχων στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής ποσών, αλλά σκοπός του είναι να προσδιορίσει ποσοτικά την παράβαση και να αναφέρει τα συγκεκριμένα ποσά τα οποία δεν αποδόθηκαν στον προϋπολογισμό της Ένωσης από το κράτος μέλος.

159. Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αντλείται από τις δύο υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας[68], αρκεί, κατά τη γνώμη μου, η διαπίστωση ότι η διατύπωση των αιτημάτων της Επιτροπής στις υποθέσεις εκείνες, η οποία επικρίθηκε από το Δικαστήριο στις ως άνω αποφάσεις, διαφέρει από τη διατύπωση των επίμαχων αιτημάτων στην παρούσα διαδικασία. Συγκεκριμένα, στις υποθέσεις εκείνες η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να υποχρεώσει το καθού κράτος μέλος να καταβάλει τα ποσά, εάν διαπίστωνε ότι το καθού κράτος μέλος είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από το δίκαιο της Ένωσης[69]. Στο πλαίσιο των δύο αποφάσεών του, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Επιτροπή ζητούσε από το Δικαστήριο όχι να αναγνωρίσει ότι το καθού κράτος μέλος είχε παραβεί τις υποχρεώσεις του, αλλά να το υποχρεώσει να λάβει ορισμένα συγκεκριμένα μέτρα[70]. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται, κατά τη γνώμη μου, ότι, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στη διαπίστωση της παραβίασης του δικαίου της Ένωσης που προσάπτεται σε κράτος μέλος, χωρίς το Δικαστήριο να μπορεί να υποχρεώσει το καθού κράτος μέλος να προβεί σε ενέργειες για την εξάλειψη της παράβασης. Επιπλέον, το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από τη διατύπωση κατά την οποία η «αναγνώριση μιας τέτοιας παραβάσεως υποχρεώνει […] το συγκεκριμένο κράτος μέλος να λάβει τα μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου»[71], η οποία

66 Απόφαση C-392/02 (EU:C:2005:683).

67 Χρήση μέλλοντος στο κείμενο στην αγγλική γλώσσα.

68 Σημείο 237 του υπομνήματος αντικρούσεως, με παραπομπή στην απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-104/02, EU:C:2005:219, σκέψεις 48 έως 51), και απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψεις 43 έως 45).

69 Ειδικότερα, στις εν λόγω υποθέσεις, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να διαπιστώσει, αντιστοίχως, ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε «να καταβάλλει στον κοινοτικό προϋπολογισμό τόκους σε περίπτωση καθυστερημένης βεβαιώσεως» (απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-104/02, EU:C:2005:219, σκέψη 1) και «να πιστώσει αμέσως στον λογαριασμό της Επιτροπής τους ιδίους πόρους που δεν εξοφλήθηκαν λόγω των παραβάσεων» (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψη 1).

70 Αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-104/02, EU:C:2005:219, σκέψεις 49 και 50), και της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψεις 44 και 45).

71 Αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-104/02, EU:C:2005:219, σκέψη 49), και της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψη 44).

περιλαμβάνεται πλέον στο άρθρο 260 ΣΛΕΕ. Επομένως, η βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου είναι διαδικασία *λόγω παραβάσεως* και όχι διαδικασία *εκδόσεως διαταγής*.

160. Δεδομένου ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 258 ΣΛΕΕ διαδικασία βασίζεται στην αντικειμενική διαπίστωση της μη τήρησης από κράτος μέλος των υποχρεώσεων που αυτό υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, οι αποφάσεις τις οποίες εκδίδει το Δικαστήριο βάσει της διάταξης αυτής είναι, εξ ορισμού, αναγνωριστικού χαρακτήρα[72] και, επομένως, το Δικαστήριο *δύναται* να αναγνωρίσει, στις προσφυγές λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ που αφορούν ποσά παραδοσιακών ιδίων πόρων, ότι το κράτος μέλος δεν απέδωσε τα σχετικά ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης[73]. Εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, το συμπέρασμα αυτό προκύπτει επίσης από την απόφαση Επιτροπή κατά Δανίας[74], στην οποία το Δικαστήριο έκρινε παραδεκτό το αίτημα με το οποίο του ζητήθηκε να αναγνωρίσει ότι, μη αποδίδοντας στην Επιτροπή συγκεκριμένο ποσό ιδίων πόρων και τους αντίστοιχους τόκους υπερημερίας, οι δανικές αρχές παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους. Επιπλέον, σε πρόσφατη απόφαση[75], το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι, «αρνούμενη να αποδώσει παραδοσιακούς ίδιους πόρους ύψους 2 120 309,50 ευρώ, […] η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει» από το δίκαιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι το Δικαστήριο μπορεί να κρίνει παραδεκτό αίτημα στο δικόγραφο της προσφυγής της Επιτροπής με το οποίο υποδεικνύεται συγκεκριμένο ποσό απωλειών ιδίων πόρων το οποίο η Επιτροπή εκτιμά ότι οφείλεται.

161. Το ως άνω συμπέρασμα δεν αναιρείται από το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η προμνησθείσα νομολογία πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του αν το κράτος μέλος κατά του οποίου ασκείται η προσφυγή λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ αμφισβητεί ή όχι την έκταση των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων που συνδέονται με την παράβαση. Κατά τη γνώμη μου, το επιχείρημα αυτό είναι ατελέσφορο λόγω της ίδιας της φύσης της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, η οποία περιλαμβάνει το δικαίωμα του κράτους μέλους να αμφισβητήσει ενώπιον του Δικαστηρίου τόσο τα πραγματικά στοιχεία που προβλήθηκαν προς στήριξη της προσφυγής της Επιτροπής όσο και τη νομική βάση της προσφυγής, άρα, όπως είναι απολύτως λογικό, και την έκταση των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων. Αυτό προκύπτει από τη δυνατότητα της Επιτροπής να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως, διαφορά μεταξύ αυτής και κράτους μέλους με αντικείμενο την υποχρέωση του κράτους μέλους να θέσει ορισμένο ποσό ιδίων πόρων της Ένωσης στη διάθεση του θεσμικού οργάνου, η οποία είναι συμφυής με το σύστημα των ιδίων πόρων, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης[76]. Επιπλέον, στην πιο πρόσφατη νομολογία του στον συγκεκριμένο τομέα, το Δικαστήριο έκανε

72 Βλ. von Bardeleben, E., Donnat, F., και Siritzky, D., *La Cour de justice de l'Union européenne et le droit du contentieux européen*, La Documentation française, Παρίσι, 2012, σ. 196, και προτάσεις της γενικής εισαγγελέα E. Sharpston στην υπόθεση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (Προσωρινός μηχανισμός μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία) (C-719/17, EU:C:2019:917, σκέψη 100).

73 Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας (68/88, EU:C:1989:339), της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας (C-392/02, EU:C:2005:683), της 3ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-60/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:219), και, πιο πρόσφατα, της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601).

74 Απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2005 (C-392/02, EU:C:2005:683, σκέψεις 31 έως 34).

75 Απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601, σκέψη 76 και διατακτικό).

76 Βλ. απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής (C-575/18 P, EU:C:2020:530, σκέψη 68).

δεκτό αίτημα της Επιτροπής να διαπιστώσει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης λόγω μη απόδοσης συγκεκριμένου ποσού ιδίων πόρων, παρότι το καθού κράτος μέλος αμφισβητούσε την ύπαρξη απαίτησης της Ένωσης επί του επίμαχου ποσού [77].

162. Εξάλλου, δεν πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την οποία η υπό κρίση είναι απαράδεκτη καθότι συνιστά «συγκαλυμμένη» μορφή αγωγής αποζημιώσεως και καθότι ζητείται με αυτήν η καταδίκη του κράτους μέλους επειδή δεν απέδωσε συγκεκριμένα ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως σχετικής με ιδίους πόρους, είναι πρόδηλο ότι διακυβεύονται χρηματικές υποχρεώσεις και κανένας κανόνας του δικαίου της Ένωσης δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να τις επικαλεστεί στο πλαίσιο της προβαλλόμενης παράβασης. Στον συγκεκριμένο τομέα, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται προσφυγής λόγω παραβάσεως ακριβώς διότι κράτη μέλη αμφισβητούν την υποχρέωσή τους να αποδώσουν τα ζητηθέντα από την Επιτροπή ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

163. Τέλος, επισημαίνεται ότι, στο υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η τρίτη περίοδος του πρώτου αιτήματος πρέπει να γίνει αντιληπτή ως αίτημα που αφορά ορισμένα συγκεκριμένα ποσά τα οποία το Ηνωμένο Βασίλειο δεν απέδωσε στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ίδια η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι «η [υπό κρίση] προσφυγή δεν είναι αγωγή αποζημιώσεως», αλλά ότι με αυτήν ζητείται να αναγνωριστεί το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως μη αποδίδοντας ορισμένα συγκεκριμένα ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης, διατύπωση η οποία, όπως προεκτέθηκε, είναι σύμφωνη προς τη νομολογία σχετικά με τις προσφυγές λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ.

164. Υπό το πρίσμα της προμνησθείσας νομολογίας και των διευκρινίσεων που παρέσχε η Επιτροπή, εκτιμώ ότι η τρίτη περίοδος του πρώτου αιτήματος έχει την έννοια ότι ζητείται από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν απέδωσε ορισμένα συγκεκριμένα ποσά στον προϋπολογισμό της Ένωσης κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης και ότι, λαμβανομένης υπόψη της ως άνω νομολογίας, το αίτημα αυτό είναι παραδεκτό.

165. Επικουρικώς, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, αν το Δικαστήριο αποφασίσει να καθορίσει το ποσό που θα πρέπει να αποδοθεί στην Ένωση, θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην εκτίμηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθότι στο κράτος μέλος απόκειται να εκτιμήσει το οφειλόμενο ποσό. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η ορθή προσέγγιση για τον κατ' αρχήν καθορισμό του ύψους των απωλειών των ιδίων πόρων περιλαμβάνει τρία στάδια, τα οποία η Επιτροπή συγχέει στο δικόγραφο της προσφυγής της (ήτοι, την παράβαση των υποχρεώσεων του κράτους, τον αιτιώδη σύνδεσμο και την απόδειξη του ποσού της παράβασης).

166. Συναφώς, τα επιχειρήματα που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο βασίζονται στην παραδοχή ότι η Επιτροπή υποχρεούται να αποδείξει ότι τα μέτρα που ενδεχομένως έλαβε το κράτος μέλος ήταν προδήλως ακατάλληλα. Από την εξέταση των εν λόγω επιχειρημάτων προκύπτει, όμως, ότι ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος είναι βάσιμοι.

167. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τις τέσσερις πρώτες ενστάσεις απαραδέκτου τις οποίες προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο.

[77] Βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601).

Β. Επί της παράβασης των υποχρεώσεων στον τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και της καταπολέμησης της απάτης, καθώς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης

168. Με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, κατά το διάστημα της παράβασης, παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις και τα αιτήματα της Επιτροπής και της OLAF σχετικά με τον κίνδυνο απάτης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η παράλειψη αυτή συνιστά, κατ' αρχάς, παράβαση τόσο των γενικών υποχρεώσεων στον τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης όσο και των ειδικών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 310, παράγραφος 6, και στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της απάτης. Πέραν τούτου, η ως άνω παράλειψη συνιστά αθέτηση, εκ μέρους των τελωνειακών αρχών, της υποχρέωσης, κατ' αρχάς, να λάβουν μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 3 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, εν συνεχεία, να διενεργούν ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνων, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 13 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, και, τέλος, να απαιτήσουν την καταβολή εγγυήσεων βάσει του άρθρου 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής και του άρθρου 244 του εκτελεστικού κανονισμού.

169. Προτού εγκύψω στις συγκεκριμένες αιτιάσεις της Επιτροπής, πρέπει να εξετάσω τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από το άρθρο 310, παράγραφος 6, και το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, διατάξεις τις οποίες επικαλέστηκε η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της, καθώς και, ιδίως, τους σκοπούς τους και τη σχετική νομολογία. Εν συνεχεία, θα πρέπει να εξεταστεί το βάσιμο των συγκεκριμένων επιχειρημάτων που προβλήθηκαν βάσει των διατάξεων αυτών και των διατάξεων του παράγωγου δικαίου που μνημονεύθηκαν στο προηγούμενο σημείο.

1. Επί των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά την καταπολέμηση των παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης

170. Στο μέτρο που το άρθρο 310, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι «η Ένωση και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 325, καταπολεμούν την απάτη ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης», είναι διάταξη που απλώς παραπέμπει στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με τον συγκεκριμένο λόγο, εφόσον αντλείται από παράβαση των διατάξεων του πρωτογενούς δικαίου, η Επιτροπή προσάπτει, στην πραγματικότητα, στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι παρέβη τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από το άρθρο 325 ΣΛΕΕ. Το τελευταίο αυτό άρθρο κατέχει κεντρική θέση στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης στο επίπεδο του πρωτογενούς δικαίου[78], αφού ορίζει ποιες είναι και ποια έκταση έχουν οι υποχρεώσεις της Ένωσης και των κρατών μελών στον επίμαχο τομέα, οι οποίες εξειδικεύονται, στο επίπεδο του παράγωγου δικαίου, με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, τον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα, τον κανονισμό εφαρμογής και τον εκτελεστικό κανονισμό.

[78] Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 325 ΣΛΕΕ διαδέχθηκε το άρθρο 280 ΣΕΚ, που τέθηκε σε ισχύ με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1999, το οποίο αποτελούσε εξέλιξη του προγενέστερου άρθρου 209 Α της Συνθήκης του Μάαστριχτ του 1992.

171. Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων αποτελεί προτεραιότητα στην οποία τα κράτη μέλη και η Ένωση αποδίδουν σημασία εδώ και πολλά χρόνια [79], δεδομένου ότι οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (που απαρτίζονται από τους τελωνειακούς δασμούς και τις εισφορές ζάχαρης) εισπράττονται από τα κράτη μέλη για λογαριασμό της Ένωσης [80]. Το 2017, τα κράτη μέλη παρακρατούσαν, για τα έξοδα είσπραξης, το 20 % των παραδοσιακών ιδίων πόρων [81]. Η τελωνειακή απάτη είναι διογκούμενο φαινόμενο, το οποίο θίγει την είσπραξη και, επομένως, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Οι απώλειες που συνδέονται με την τελωνειακή απάτη εκτιμήθηκαν, το 2013, σε 185 εκατομμύρια ευρώ ετησίως [82]. Οι αρνητικές συνέπειες της τελωνειακής απάτης υπερβαίνουν τον τομέα των οικονομικών συμφερόντων που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό της Ένωσης, εκτείνονται στον πολιτικό, οικονομικό και δημοσιονομικό τομέα και έχουν άμεσες συνέπειες στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς [83].

172. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 325, παράγραφοι 1 και 2, ΣΛΕΕ δεν επιβάλλει απλώς αφηρημένη υποχρέωση στα κράτη μέλη να καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης [84], αλλά καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τα μέτρα τα οποία υποχρεούνται να εφαρμόζουν για την καταπολέμηση της απάτης και την πρόληψη τέτοιων δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, η διάταξη αυτή απαιτεί τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση των παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, αφενός, κατά την παράγραφο 1, να είναι αποτρεπτικά και αποτελεσματικά και, αφετέρου, κατά την παράγραφο 2, να μην είναι διαφορετικά από εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

173. Υπόμνηση των απαιτήσεων αυτών γίνεται και στη νομολογία, από την οποία προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 325, παράγραφοι 1 και 2, ΣΛΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση προς επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος, μη υποκείμενη σε οποιαδήποτε συμπληρωματική αίρεση [85]. Στον βαθμό που η καταπολέμηση, μέσω αποτρεπτικών και αποτελεσματικών μέτρων, των παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης συνεπάγεται την είσπραξη των δασμών και την απόδοση των αντίστοιχων ποσών στον προϋπολογισμό της Ένωσης ως παραδοσιακών ιδίων πόρων της Ένωσης, οποιοδήποτε κενό στην είσπραξη των δασμών συνεπάγεται δυνητικά μείωση των

79 Τα κράτη μέλη βεβαιώνουν τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους και κοινοποιούν τα βεβαιωθέντα ποσά στην Επιτροπή. Έτσι, με την πράξη του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1995, θεσπίστηκε η σύμβαση σχετικά με τη προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Πράξη του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1995, για την κατάρτιση της σύμβασης σχετικά με τη προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΕΕ 1995, C 316, σ. 48).

80 Τα εν λόγω ποσά κοινοποιούνται στην Επιτροπή μέσω μηνιαίων καταστάσεων των λογιστικών βιβλίων Α. Οι βεβαιωθείσες απαιτήσεις που δεν καταχωρίστηκαν στα λογιστικά βιβλία Α διότι δεν εισπράχθηκαν από τα κράτη μέλη και δεν συστάθηκε καμία εγγύηση (ή, ακόμη και αν χορηγήθηκε εγγύηση, όταν οι απαιτήσεις αμφισβητούνται παρ' όλα αυτά) καταχωρίζονται σε χωριστά λογιστικά βιβλία. Οι εν λόγω απαιτήσεις αποσβέννυνται ανάλογα με τις πληροφορίες που διαβιβάζουν κάθε έτος τα κράτη μέλη.

81 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο – Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2017 (ΕΕ 2018, C 348, σ. 1).

82 SWD (2013) 483 final.

83 Βλ. Djurdjevic, Z., «Fraud adversely affecting the budget of the European Union: the forms, methods and causes», Financial Theory and Practice, 2006, τόμ. 30, σ. 254 και 255.

84 Όσον αφορά τον ορισμό των εννοιών «απάτη» και «οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα», κατά το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, και τη διάκρισή τους, βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση Scialdone (C-574/15, EU:C:2017:553, σημεία 65 επ.). Όσον αφορά την ιστορική εξέλιξη της διάταξης αυτής, πριν από τη Συνθήκη της Λισσαβώνας (άρθρο 209 Α της Συνθήκης ΕΚ), βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs στην υπόθεση Επιτροπή κατά ΕΚΤ (C-11/00, EU:C:2002:556).

85 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Taricco κ.λπ. (C-105/14, EU:C:2015:555, σκέψεις 50 και 51), και της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 38). Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι, καίτοι τα κράτη μέλη υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως στον δικαιούχο επιδότησης χρηματοδοτούμενης εν μέρει από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, εντούτοις το άρθρο 325 ΣΛΕΕ δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη κανέναν περιορισμό, πέραν εκείνου που αφορά την αποτελεσματικότητα των μέτρων, ως προς τη διαδικασία μέσω της οποίας πρέπει να καθίσταται δυνατή η επίτευξη ενός τέτοιου αποτελέσματος (απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2020, Úrad špeciálnej prokuratúry, C-603/19, EU:C:2020:774, σκέψη 55).

πόρων. Επομένως, τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική και πλήρη είσπραξη των δασμών, και τούτο προϋποθέτει ότι ο τελωνειακός έλεγχος διενεργείται προσηκόντως [86]. Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη της Ένωσης οφείλουν να λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο ικανό να διασφαλίσει την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες ή προκύπτουν από πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης [87]. Από τη δε νομολογία του Δικαστηρίου στον τομέα των γεωργικών ρυθμίσεων καθίσταται σαφές ότι η απαίτηση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης συνιστά ειδικότερη έκφραση της γενικότερης υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας την οποία υπέχουν τα κράτη μέλη από το νυν άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ [88]. Φρονώ ότι, κατ' αναλογίαν, στον τομέα της καταπολέμησης της τελωνειακής απάτης, το άρθρο 325 ΣΛΕΕ συνιστά ειδικότερη έκφραση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ [89], το δε άρθρο 325 ΣΛΕΕ εξειδικεύεται στον τομέα του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης με τις διατάξεις του τελωνειακού κώδικα. Ως εκ τούτου, στον τομέα της καταπολέμησης της τελωνειακής απάτης, δεν είναι δυνατή η αυτοτελής επίκληση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ [90].

174. Από την προμνησθείσα νομολογία αντλούνται δύο παραδοχές. Αφενός, πέραν της υποχρέωσης των κρατών μελών να προβλέπουν, δυνάμει του άρθρου 325, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, κατάλληλες κυρώσεις για την καταπολέμηση της απάτης και των άλλων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, οι απαιτήσεις οποίες απορρέουν από την προαναφερθείσα νομολογία ισχύουν επίσης και για τις διοικητικές δραστηριότητες των κρατών μελών, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη δυνάμει των Συνθηκών τα δεσμεύουν πλήρως [91].

175. Αφετέρου, από την ως άνω νομολογία προκύπτει ότι το άρθρο 325, παράγραφοι 1 και 2, ΣΛΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη δεσμευτικές υποχρεώσεις αποτελέσματος όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τους σκοπούς που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη και, ειδικότερα, την υποχρέωση την οποία υπέχουν να καταπολεμούν την απάτη και τις δραστηριότητες που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης ώστε να ελαχιστοποιούνται οι ενδεχόμενες απώλειες για τα δημόσια οικονομικά της Ένωσης στο σύνολό τους. Τούτο συνεπάγεται ότι, εφόσον σκοπός της διάταξης είναι η καταπολέμηση της απάτης με αποδοτικά μέτρα, η αποτελεσματικότητα συγκεκριμένου μέτρου ή συνόλου μέτρων μπορεί να διαπιστωθεί μόνον στο πλαίσιο σαφώς

86 Πρβλ. αποφάσεις της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Taricco κ.λπ. (C-105/14, EU:C:2015:555, σκέψη 51), της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 38), και της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ. (C-612/15, EU:C:2018:392, σκέψεις 51 έως 53).

87 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-391/17, EU:C:2019:919, σκέψη 70).

88 Βλ. αποφάσεις της 11ης Οκτωβρίου 1990, Ιταλία κατά Επιτροπής (C-34/89, EU:C:1990:353, σκέψη 12), της 21ης Φεβρουαρίου 1991, Γερμανία κατά Επιτροπής (C-28/89, EU:C:1991:67, σκέψη 31), και της 21ης Ιανουαρίου 1999, Γερμανία κατά Επιτροπής (C-54/95, EU:C:1999:11, σκέψη 66).

89 Βλ., μεταξύ άλλων, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση Scialdone (C-574/15, EU:C:2017:553, σημεία 75 επ.). Ο σημαντικός βαθμός αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 325, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, έχει τις ρίζες του στο ιστορικό θέσπισης της πρώτης διάταξης. Κατά κάποιον τρόπο, το άρθρο 325, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, συνιστά κωδικοποίηση, σε έναν ειδικό τομέα, της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας. Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, οσάκις κανονιστική ρύθμιση του δικαίου της Ένωσης δεν προβλέπει κύρωση σε περίπτωση παράβασής της, ή παραπέμπει στις νομικές και διοικητικές εθνικές διατάξεις, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο που εγγυάται την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης (βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας, 68/88, EU:C:1989:339, σκέψη 23, και της 15ης Ιανουαρίου 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, σκέψη 36].

90 Δεν συμβαίνει το ίδιο όσον αφορά την εφαρμογή της εν λόγω αρχής στο πλαίσιο των αιτιάσεων της Επιτροπής σχετικά με την κοινοποίηση των εγγράφων και των στοιχείων ώστε να μπορέσει να καθορίσει τα επίμαχα ποσά. Οι εν λόγω αιτιάσεις θα εξεταστούν στην ενότητα Δ των παρουσών προτάσεων.

91 Πρβλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414, σκέψη 39).

καθορισμένης κατάστασης και όχι αφηρημένα. Συγκεκριμένα, η εγκληματικότητα, περιλαμβανομένης της ιδιαιτέρως επικίνδυνης συνιστώσας της, ήτοι του οργανωμένου εγκλήματος στον τομέα της απάτης και των άλλων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, είναι, εξ ορισμού, φαινόμενο το οποίο εξελίσσεται και προσαρμόζεται βαθμιαία στη συγκυρία όπου εντάσσεται. Επομένως, τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη με σκοπό την καταπολέμηση του φαινομένου αυτού πρέπει να είναι ικανά να το αντιμετωπίσουν με διαρκή τρόπο. Καίτοι μέτρα τα οποία έλαβαν τα κράτη μέλη, ακόμη και πρόσφατα, κατά δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θεωρήθηκαν αποτελεσματικά, ενδέχεται να μην είναι πλέον υπό τις παρούσες συνθήκες. Ως εκ τούτου, το άρθρο 325, παράγραφοι 1 και 2, ΣΛΕΕ, ως διάταξη η οποία περιλαμβάνει υποχρέωση αποτελέσματος, επιβάλλει στα κράτη μέλη όχι μόνον τη λήψη ιδιαίτερων μέτρων για την πρόληψη των δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα, αλλά και τη διαρκή αξιολόγηση και προσαρμογή, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών.

176. Για τους ως άνω λόγους, το αμυντικό επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τα μέσα τα οποία εφαρμόζουν για την πρόληψη των παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα των ιδίων πόρων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται να υπονοεί ότι, στο μέτρο που είναι υπεύθυνα, μέσω των εθνικών αρχών τους, για την εφαρμογή των τελωνειακών καθεστώτων και την είσπραξη των δασμών, τα κράτη μέλη διαθέτουν επίσης ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς την εφαρμογή των μέτρων πρόληψης στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τελωνειακής απάτης.

177. Φρονώ ότι η ως άνω προσέγγιση επιδέχεται κριτική για δύο λόγους. Κατά πρώτον, στο δίκαιο της Ένωσης υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ, αφενός, της είσπραξης δασμών που πραγματοποιείται άμεσα μέσω των κρατών μελών και, αφετέρου, των ιδίων πόρων της Ένωσης, σχέση την οποία δεν αρνείται το Ηνωμένο Βασίλειο [92]. Κατά δεύτερον, καίτοι τα κράτη μέλη διαθέτουν όντως κάποια ευελιξία όσον αφορά την επιλογή των μέτρων πρόληψης της απάτης και της προσβολής των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, εντούτοις, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου [93], η διακριτική αυτή ευχέρεια δεν είναι απεριόριστη και υπόκειται στην αρχή της αποτελεσματικότητας, η οποία επιβάλλει να είναι τα ληφθέντα μέτρα αποτελεσματικά και αποτρεπτικά και, ειδικότερα, να διασφαλίζουν αποτελεσματική είσπραξη των ιδίων πόρων της Ένωσης, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων των δασμών του κοινού δασμολογίου, με την επιφύλαξη πάντως του αναγκαίου σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης [94]. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, όταν κράτος μέλος δέχεται μέτρα παραιτούμενο γενικώς και αδιακρίτως από την είσπραξη του ΦΠΑ,

92 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 26), στην οποία το Δικαστήριο διαπίστωσε την «άμεση σχέση» μεταξύ των εσόδων από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή όσον αφορά την εναρμονισμένη βάση του ΦΠΑ και των ιδίων πόρων, με αποτέλεσμα οποιοδήποτε κενό στην είσπραξη των εν λόγω εσόδων να οδηγεί δυνητικά σε μείωση των αντίστοιχων πόρων.

93 Κατά τη νομολογία, καίτοι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στους υποκειμένους στον ΦΠΑ και έχουν προς τούτο κάποια διακριτική ευχέρεια όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τον τρόπο χρήσης των μέσων που διαθέτουν, η εν λόγω διακριτική ευχέρεια περιορίζεται, μεταξύ άλλων, από την υποχρέωση εξασφάλισης της αποτελεσματικής είσπραξης των ιδίων πόρων της Κοινότητας (απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-132/06, EU:C:2008:412, σκέψεις 21 και 37 έως 39). Βλ., εξάλλου, άρθρο 3, στοιχεία α' έως δ', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

94 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Απριλίου 2016, Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206, σκέψεις 20 και 21), της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψεις 33 έως 36), και της 17ης Ιανουαρίου 2019, Dzivev κ.λπ. (C-310/16, EU:C:2019:30, σκέψεις 27, 30 και 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

παρότι υποχρεούται να διασφαλίζει την είσπραξη ολόκληρου του φόρου που οφείλεται στο έδαφός του καθώς και την αποτελεσματική είσπραξη των ιδίων πόρων της Ένωσης, παραβαίνει τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης [95].

178. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει επίσης ότι η εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από κράτος μέλος παραβιάζει την αρχή της αποτελεσματικότητας μόνον εάν υφίσταται «πρόδηλος και σημαντικός κίνδυνος ατιμωρησίας» ή αν καταλήγει σε απουσία κύρωσης [96]. Κατά τη γνώμη μου, όμως, η ως άνω ερμηνεία αναιρείται από τη νομολογία σύμφωνα με την οποία η αποτελεσματικότητα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης υπερισχύει της διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών [97].

179. Απορριπτέα είναι επίσης τα επιχειρήματα που αντλεί το Ηνωμένο Βασίλειο, αφενός, από το γεγονός ότι η υποχρέωση διασφάλισης αποτελεσματικής είσπραξης των ιδίων πόρων απαιτεί να καταβάλλονται απλώς και μόνον εύλογες προσπάθειες για τον έλεγχο και την είσπραξη των δασμών και των φόρων που αποδίδονται στους πόρους, και, αφετέρου, από το γεγονός ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιδεικνύουν «επιμέλεια» κατά την είσπραξη των ιδίων πόρων [98]. Συγκεκριμένα, από τις παρούσες προτάσεις [99] προκύπτει ότι η αποτελεσματικότητα μέτρου ληφθέντος για την προάσπιση των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης μπορεί να εκτιμηθεί μόνον στο πλαίσιο συγκεκριμένων περιστάσεων, εντός του οποίου πρέπει να διαπιστωθεί αν οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού υπήρξαν εύλογες και επιμελείς. Εξυπακούεται ότι ευρεία και οργανωμένη τελωνειακή απάτη απαιτεί από το κράτος μέλος να επενδύσει περισσότερους πόρους από ό,τι υπό συνήθεις περιστάσεις προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που υπέχει από τις ιδρυτικές Συνθήκες [100].

180. Δεν μπορεί επίσης να γίνει δεκτό το επιχείρημα που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο ότι η Επιτροπή οφείλει να αποδείξει, πέραν της αναποτελεσματικότητας των εθνικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης, το γεγονός ότι το κράτος μέλος ευθύνεται για αμελή ή αυθαίρετη συμπεριφορά. Επ' αυτού, το Ηνωμένο Βασίλειο ερμηνεύει εσφαλμένως τη νομολογία που επικαλείται [101], από την οποία ουδόλως προκύπτει ότι η Επιτροπή όφειλε να καταδείξει αμέλεια ή αυθαίρετη συμπεριφορά εκ μέρους του κράτους μέλους προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη παράβασης. Αντιθέτως, η σχετική νομολογία πρέπει, κατ' εμέ, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι

95 Βλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-132/06, EU:C:2008:412), και της 11ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-174/07, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2008:704), στις οποίες το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 22 της έκτης οδηγίας 77/388 και από το άρθρο 10 ΣΕΚ (νυν άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ). Συγκεκριμένα, οσάκις κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης δεν προβλέπει κύρωση σε περίπτωση παράβασής της, ή παραπέμπει στις νομικές και διοικητικές εθνικές διατάξεις, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο που εγγυάται την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης (πάγια νομολογία από την απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας, 68/88, EU:C:1989:339, σκέψη 23).

96 Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:564, σημείο 83).

97 Συγκεκριμένα, κατά τις σκέψεις 34 και 35 της απόφασης της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936), ανεξαρτήτως της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν όταν επιλέγουν τους κατασταλτικούς μηχανισμούς τους, τα κράτη μέλη οφείλουν να καθιστούν ποινικά αδικήματα τις περιπτώσεις σοβαρής απάτης, προκειμένου να διασφαλίζεται αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Συγκεκριμένα, στις προτάσεις που επικαλέστηκε το Ηνωμένο Βασίλειο, ο γενικός εισαγγελέας Y. Bot εκτίμησε ότι το δίκαιο είναι αποτελεσματικό μόνον εάν η παράβασή του τιμωρείται, το δε εθνικό νομικό πλαίσιο για την κύρωση της σχετικής με τον ΦΠΑ απάτης πρέπει να είναι κατάλληλο για την αντιμετώπιση του κινδύνου ατιμωρησίας (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση M.A.S. και M.B. C-42/17, EU:C:2017:564, σημεία 82 έως 87). Επί της απαίτησης αποτελεσματικότητας, βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση Scialdone (C-574/15, EU:C:2017:553, σημείο 77).

98 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414, σκέψη 49).

99 Βλ. σημείο 175 των παρουσών προτάσεων.

100 Για τον λόγο αυτό, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 3, της απόφασης 2014/335, τα κράτη μέλη παρακρατούν, ως έξοδα είσπραξης, το 20 % των δασμών. Το εν λόγω ποσοστό ήταν 25 % βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 3, της απόφασης 2007/436.

101 Βλ. αποφάσεις της 16ης Μαΐου 1991, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-96/89, EU:C:1991:213, σκέψη 37), της 15ης Ιουνίου 2000, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-348/97, EU:C:2000:317, σκέψη 64), και της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Δανίας (C-19/05, EU:C:2007:606, σκέψη 18).

το κράτος μέλος δεν μπορεί να απαλλαγεί μονομερώς, με αυθαίρετο τρόπο, από την υποχρέωση βεβαίωσης απαίτησης επί του ποσού της τελωνειακής οφειλής και εγγραφής του για λογαριασμό της Επιτροπής ως ιδίων πόρων [102].

181. Βεβαίως, είναι αληθές, όπως επισήμανε το Ηνωμένο Βασίλειο, ότι οι διατάξεις αυτές των Συνθηκών δεν επιβάλλουν ρητώς την επίτευξη απόλυτου αποτελέσματος, ούτε απαιτούν τα μέτρα τελωνειακού ελέγχου να εξαλείφουν σε κάθε περίπτωση την απάτη εις βάρος των ιδίων πόρων της Ένωσης. Εντούτοις, από το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, όπως και από την προμνησθείσα νομολογία, καθίσταται σαφές ότι τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει των διατάξεων του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα ή του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα πρέπει να είναι αποτελεσματικά. Η προβλεπόμενη σε επίπεδο πρωτογενούς δικαίου αρχή της αποτελεσματικότητας δεν έχει την έννοια, στο πλαίσιο του τελωνειακού κώδικα, ότι επιβάλλει την πλήρη εξάλειψη κάθε τελωνειακής απάτης, αφού η απαίτηση αυτή δεν είναι ρεαλιστική, δεδομένου ότι η μη προσήκουσα συμπεριφορά, μεταξύ άλλων στον τελωνειακό τομέα, δεν θα εκλείψει ποτέ από την κοινωνία. Εντούτοις, διά της αρχής αυτή θεσμοθετείται υποχρέωση ελέγχου των προσβολών των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και κατάλληλης αντίδρασης απέναντι σε κινδύνους που μπορούν να προβλεφθούν για το μέλλον ή να αποδειχθούν στο παρόν.

182. Στο μέτρο που, όπως προεκτέθηκε, από τις υποχρεώσεις τις οποίες ανέλαβαν τα κράτη μέλη δυνάμει των ιδρυτικών Συνθηκών προκύπτει ότι τα μέτρα που λαμβάνουν πρέπει να είναι αποτελεσματικά ως προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στον βαθμό που, παρότι τα κράτη μέλη διαθέτουν κάποια διακριτική ευχέρεια ως προς το ποια μέτρα λαμβάνουν, η διακριτική αυτή ευχέρεια περιορίζεται από την προαναφερθείσα αρχή της αποτελεσματικότητας, και τούτο συνεπάγεται ότι η αποτελεσματικότητά τους δεν είναι δυνατόν να εκτιμάται αφηρημένα, αλλά πρέπει να εκτιμηθεί στο πλαίσιο συγκεκριμένης κατάστασης. Εν συνεχεία, πρέπει να εξεταστεί το βάσιμο των αιτιάσεων που προβλήθηκαν κατά του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά το διάστημα της παράβασης.

2. Επί των μέτρων που έπρεπε να ληφθούν, βάσει της τελωνειακής νομοθεσίας, για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έναντι της επίμαχης απάτης

183. Με την προσφυγή της, η Επιτροπή προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν εξάλειψε κινδύνους τελωνειακής απάτης και δεν έλαβε αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμησή τους. Προκειμένου να κριθεί το βάσιμο της υπό κρίση προσφυγής, υπενθυμίζεται προκαταρκτικώς ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της προσαπτόμενης παράβασης και να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που του είναι αναγκαία για να ελέγξει την ύπαρξη της παράβασης αυτής, χωρίς η Επιτροπή να μπορεί να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο [103]. Εν προκειμένω, τίθεται το ζήτημα αν η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς ότι τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο για την καταπολέμηση της απάτης η οποία συνίσταται στη δήλωση

[102] Από τη νομολογία προκύπτει ότι υφίσταται άρρηκτη σχέση μεταξύ της υποχρέωσης βεβαίωσης απαίτησης επί του ποσού τελωνειακής οφειλής και της υποχρέωσης εγγραφής του για λογαριασμό της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προθεσμίας, προσθέτοντας ενδεχομένως τόκους υπερημερίας, σχέση η οποία εξαρτάται από τη βεβαίωση των ιδίων πόρων και δεν μπορεί να εξαρτάται από την αυθαιρεσία ή τη μη επιμελή συμπεριφορά κράτους μέλους, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας L. A. Geelhoed στις προτάσεις του στην υπόθεση Επιτροπή κατά Δανίας (C-392/02, EU:C:2005:142, σημείο 57). Εξάλλου, τα κράτη μέλη οφείλουν να βεβαιώνουν τις απαιτήσεις, ακόμη και αν τις αμφισβητούν. Εάν δεν προβεί στην εν λόγω βεβαίωση, το σχετικό κράτος μέλος μπορεί να διαταράξει τη δημοσιονομική ισορροπία της Ένωσης, έστω προσωρινά (πρβλ. αποφάσεις της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Δανίας, C-19/05, EU:C:2007:606, της 16ης Μαΐου 1991, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-96/89, EU:C:1991:213, σκέψη 38, και της 15ης Ιουνίου 2000, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-348/97, EU:C:2000:317, σκέψη 11). Επομένως, κατά τη γνώμη μου, το κράτος μέλος δεν μπορεί να απαλλαγεί μονομερώς από τη βεβαίωση των απαιτήσεων.

[103] Βλ. αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2005, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-287/03, EU:C:2005:282, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 19ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Μάλτας (C-376/09, EU:C:2011:320, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής κατά την εισαγωγή των προϊόντων στο διάστημα της παράβασης στερούνταν αποτελεσματικότητας για την είσπραξη του συνόλου των ιδίων πόρων της Ένωσης υπό μορφή δασμών, παρά το γεγονός ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου γνώριζαν τα χαρακτηριστικά της απάτης που διαπραττόταν στα σύνορά του καθώς και την έκτασή της [104].

α) Επί των χαρακτηριστικών της απάτης που διέπρατταν οι σχετικοί εισαγωγείς και της επίγνωσης των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου

184. Η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται να συμφωνούν ότι στο εν λόγω κράτος διαπράχθηκε ευρεία και οργανωμένη απάτη πριν από το διάστημα της παράβασης και κατά τη διάρκειά του. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι η επίμαχη απάτη συνίστατο σε δηλώσεις εξαιρετικά χαμηλής αξίας από εισαγωγείς, που ήταν κινεζικές εγκληματικές ομάδες οι οποίες δραστηριοποιούνταν στο πλαίσιο δικτύου κάνοντας χρήση «αναγεννώμενων» επιχειρήσεων, ήτοι επιχειρήσεων που συστήνονταν με αποκλειστικό σκοπό τη διάπραξη της απάτης και με πολύ περιορισμένους πόρους ώστε να μπορούν να τεθούν υπό εκκαθάριση ή να εξαφανιστούν μόλις οι τελωνειακές αρχές αμφισβητούσαν την ορθότητα των δηλωθεισών δασμολογητέων αξιών, καθιστώντας μάλλον απίθανη, ακόμη και πρακτικώς αδύνατη, κάθε εκ των υστέρων είσπραξη δασμών [105]. Η απάτη εμφάνιζε κινητικότητα και γρήγορα αντανακλαστικά, υπό την έννοια ότι οι δόλιες εισαγωγές μετατοπίζονταν ταχέως από ένα κράτος μέλος σε άλλο και, εντός του ίδιου κράτους μέλους, από ένα σημείο σε άλλο, αμέσως μόλις εκδηλωνόταν η παραμικρή πρόθεση ελέγχου από τις εθνικές αρχές. Επομένως, οι δόλιες δραστηριότητες αφορούσαν πολύ μεγάλους όγκους προϊόντων που μπορούσαν να μετατοπιστούν προς τα κράτη μέλη τα οποία διέθεταν σχετικά αδύναμο μηχανισμό ελέγχου.

185. Συναφώς, είναι αξιοσημείωτο ότι, παρότι αρνείται ότι παρέβη της υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει, στην έκθεση που επισυνάπτεται στην από 11ης Φεβρουαρίου 2019 απάντησή του στην αιτιολογημένη γνώμη, ότι «υπήρχε αναμφίβολα [στο Ηνωμένο Βασίλειο] απάτη βασισμένη στη δήλωση χαμηλότερης δασμολογητέας αξίας για εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτει το δικόγραφο της προσφυγής της Επιτροπής» [106]. Στην ίδια έκθεση αναγνωρίζεται επίσης ότι «[ο]υδεμία χωρεί αμφιβολία όσον αφορά την απάτη και ότι έπρεπε να ληφθούν αντίμετρα για την πάταξη της απάτης και τη διευκόλυνση του θεμιτού εμπορίου για τους νόμιμους οικονομικούς φορείς» [107]. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι είναι θύμα της απάτης και ότι δεν έχει κανένα συμφέρον να καθιστά δυνατή τη συνέχιση ή την επέκταση της εγκληματικής αυτής δραστηριότητας.

186. Επομένως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και της ένδικης διαδικασίας το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνώρισε, παρά ταύτα, την ύπαρξη της απάτης, υποστηρίζοντας επανειλημμένως, με το υπόμνημα αντικρούσεως,

104 Πρβλ. απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 54), από την οποία προκύπτει, τηρουμένων των αναλογιών, ότι η μη εξάλειψη των κινδύνων τελωνειακής απάτης και η μη λήψη μέτρων σχετικά με τους εν λόγω κινδύνους μπορούν να προσαφθούν στα κράτη μέλη μόνον εάν οι αρχές τους γνώριζαν τους εν λόγω κινδύνους κατά το διάστημα της παράβασης.

105 Έκθεση OLAF, σύνοψη και σημείο 6.

106 Βλ. σημείο 2.6 της έκθεσης εταιρίας συμβούλων που προσαρτάται στην απάντηση του Ηνωμένου Βασιλείου της 11ης Φεβρουαρίου 2019.

107 Σημείο 2.4 της έκθεσης εταιρίας συμβούλων που προσαρτάται στην απάντηση του Ηνωμένου Βασιλείου της 11ης Φεβρουαρίου 2019.

ότι απέκτησε σταδιακά μόνον επίγνωση της απάτης αυτής [108]. Συγκεκριμένα, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, είναι πρόδηλο ότι, κατά την PCA Discount, τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2011, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν είχαν σαφή εικόνα της συχνότητας αυτού του είδους απάτης, δεδομένου ότι σκοπός της επιχείρησης ήταν να «εξακριβωθεί ο κίνδυνος δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής» για τα σχετικά προϊόντα. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η OLAF και ορισμένα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη άρχισαν μόλις στο τέλος του 2014 και κατά τη διάρκεια της επιχείρησης Snake να αντιλαμβάνονται καλύτερα τις δόλιες ενέργειες που είχαν απέναντί τους. Στη δε έκθεση OLAF επισημαίνεται μόνον ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε επαρκή γνώση της απάτης από το 2014. Μετά την ως άνω επιχείρηση, η επίγνωση της απάτης εκ μέρους των κρατών μελών, και ειδικότερα η γνώση της πραγματικής έκτασης και της ευρωπαϊκής διάστασής της, διευρύνθηκε περαιτέρω, ιδίως στις αρχές του 2015 [109] και κατά τη διάρκεια του 2017 [110].

187. Η Πορτογαλική Δημοκρατία προσυπογράφει το ως άνω αμυντικό επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου, υποστηρίζοντας, κατ' ουσίαν, ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν είχαν επίγνωση της ύπαρξης γενικευμένης πρακτικής ψευδών διασαφήσεων όταν παρέλαβαν το επίσημο μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής της OLAF το 2015 [111]. Επιπλέον, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος γνώριζε, από τον Μάρτιο του 2012, την ύπαρξη περιπτώσεων απάτης που συνίστατο στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, με τη συμμετοχή αφανών επιχειρηματιών, δεν του παρείχε συγκεκριμένες ενδείξεις όσον αφορά την ύπαρξη ανακριβών διασαφήσεων τις οποίες έπρεπε να ελέγχει συστηματικά.

188. Εν προκειμένω όμως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν απολύτως ενήμερο σχετικά με την απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και με την αναγκαιότητα λήψης αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση της εν λόγω απάτης κατά το διάστημα της παράβασης. Συγκεκριμένα, ήδη τον Απρίλιο του 2007, με μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής, η OLAF επισήμανε τον κίνδυνο που ενείχαν τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα υποδήματα από την Κίνα, εκθέτοντας τις σχετικές λεπτομέρειες [112]. Με το ίδιο μήνυμα, η OLAF κάλεσε όλα τα κράτη μέλη, αφενός, να αναλύουν τις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων, ιδίως, από την Κίνα, με σκοπό τον εντοπισμό τυχόν ενδείξεων σχετικών με εισαγωγές για τις οποίες δηλώνεται δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, και, αφετέρου, να διενεργούν κατάλληλους ελέγχους κατά τους εκτελωνισμούς των εν λόγω εισαγωγών [113]. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω χαρακτηριστικών της απάτης κατά την εισαγωγή, η OLAF διευκρίνιζε ήδη από τότε ότι το ζήτημα ήταν πιθανό να

[108] Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει επίσης ότι το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει κάθε ισχυρισμό περί παράβασης για το διάστημα πριν από τον Ιούνιο του 2015, δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο απέκτησε επαρκή γνώση της εν λόγω απάτης μόλις τότε, ήτοι όταν η OLAF απέστειλε επίσημο μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής στα κράτη μέλη (AM/2015/013 της 16ης Ιουνίου 2015), συνιστώντας τη λήψη ορισμένων μέτρων ελέγχου για την καταπολέμηση της εν λόγω απάτης.

[109] Μεταξύ άλλων κατά την ad hoc συνάντηση που οργάνωσε η Επιτροπή στις 25 και 26 Φεβρουαρίου 2015. Κατά την εν λόγω συνάντηση, η OLAF «συνέστησε θερμά», μεταξύ άλλων, στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν κατάλληλα φίλτρα κινδύνου για τον προσδιορισμό αποστολών με δυνητικώς χαμηλότερη της πραγματικής δασμολογητέα αξία, να απαιτούν εγγυήσεις για τις αποστολές που προσδιορίζονται ως ύποπτες και να διεξάγουν έρευνες για τη διαπίστωση της δασμολογητέας αξίας.

[110] Ήτοι στο πλαίσιο της επιχείρησης Octopus.

[111] Κατά το εν λόγω κράτος μέλος, από το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής AM/2015/013 της 16ης Ιουνίου 2015, το οποίο είναι επίσημο μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής που αποστέλλει η OLAF στα κράτη μέλη, και από το σημείο 83 της ειδικής έκθεσης αριθ. 24/2015 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τίτλο «Αντιμετώπιση της ενδοκοινοτικής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ: ανάγκη για περαιτέρω δράση», προκύπτει ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν γνώριζαν την ύπαρξη γενικευμένης πρακτικής ψευδών διασαφήσεων.

[112] Βλ. μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής AM 2007/015 της 20ής Απριλίου 2007. Εξάλλου, στο συγκεκριμένο μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής επισημαινόταν ήδη, κατόπιν αρχικής έρευνας, η ύπαρξη του προβλήματος, το οποίο είχε εντοπιστεί στη Γερμανία το 2005.

[113] Με το εν λόγω μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής, η OLAF καλούσε ήδη «όλα τα κράτη μέλη» να αναζητήσουν «ενδεχόμενες ενδείξεις διατήρησης των τιμολογίων [για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα] σε τεχνητά χαμηλά επίπεδα»· να «καθορίσουν την πραγματική αξία [...] των εμπορευμάτων [εφόσον υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής]»· να «διενεργούν τους κατάλληλους ελέγχους κατά τους εκτελωνισμούς που θα πραγματοποιηθούν στο μέλλον επί [τέτοιων εισαγωγών]» και να «λάβουν πρόσφορα μέτρα διασφάλισης».

αγγίζει όλα τα κράτη μέλη, υπογραμμίζοντας ότι υφίστατο κίνδυνος εκτροπής της απάτης προς άλλους λιμένες της Ένωσης[114]. Ως εκ τούτου, το 2007, η OLAF είχε ήδη διαπιστώσει τα βασικά στοιχεία του δόλιου εμπορίου και τα είχε κάνει αμέσως γνωστά στα κράτη μέλη.

189. Επιπλέον, στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, το 2009, η Επιτροπή επισήμανε παρατυπίες διαπιστωθείσες στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες, όχι όμως στο Ηνωμένο Βασίλειο. Διαπιστώνεται ωστόσο ότι με το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής που απέστειλε στα κράτη μέλη η Επιτροπή επισήμανε ρητώς ότι «[α]φορά όλα τα κράτη μέλη» και τα κάλεσε να «λάβουν κατάλληλα μέτρα για την καταπολέμηση του ενδημικού φαινομένου δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής»[115]. Ασφαλώς, τέτοια μηνύματα αμοιβαίας συνδρομής αποσκοπούν στη γνωστοποίηση πληροφοριών[116] και δεν ήταν δυνατόν να προβλέπουν υποχρέωση διενέργειας τελωνειακών ελέγχων, για τους οποίους είναι υπεύθυνες οι εθνικές αρχές[117]. Εντούτοις, τα εν λόγω μηνύματα αποτελούσαν εκκλήσεις προς το Ηνωμένο Βασίλειο να εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης[118].

190. Ως εκ τούτου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η OLAF και τα κράτη μέλη άρχισαν να κατανοούν πραγματικά τον επίμαχο δόλιο μηχανισμό μόνον κατά την ολοκλήρωση της επιχείρησης Snake. Συγκεκριμένα, αφενός, μια κοινή τελωνειακή επιχείρηση, όπως η επιχείρηση Snake, αποτελεί απόκριση σε πρόβλημα το οποίο έχει ήδη εντοπιστεί σαφώς σε επίπεδο της Ένωσης[119]. Όπως αναφέρεται στην τελική έκθεση σχετικά με την εν λόγω επιχείρηση, η προετοιμασία της στηρίχθηκε στη διενεργηθείσα από την OLAF «διεξοδική εκτίμηση των απειλών που συνεπάγεται η τελωνειακή απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και επηρεάζει την [Ένωση] [, η οποία] επιβεβαίωσε ότι ο κλωστοϋφαντουργικός τομέας είχε πληγεί σημαντικά από […] τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής [και] τα περισσότερο επηρεαζόμενα κεφάλαια ήταν τα κεφάλαια 61 έως 64 της ΣΟΕ». Αφετέρου, από έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνάγεται ότι η Επιτροπή είχε παράσχει «σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες

114 Βλ. μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής ΑΜ 2007/015 της 20ής Απριλίου 2007, ιδίως σημείο 12.

115 Βλ. μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής ΑΜ 2009/001 της 23ης Ιανουαρίου 2009, μεταξύ άλλων σημεία 10 έως 12. Το μήνυμα εφιστούσε επίσης, συναφώς, την προσοχή των κρατών μελών στις συμβουλές που είχε ήδη παράσχει η OLAF με το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής ΑΜ 2007/015 της 20ής Απριλίου 2007. Ειδικότερα, ζητούσε από όλα τα κράτη μέλη να «εντοπίσουν τις αποστολές υψηλού κινδύνου» και να «ελέγξουν την ύπαρξη των εισαγωγέων». Υπογραμμίζεται, εξάλλου, ότι με το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής ΑΜ 2015/013, το οποίο επικαλέστηκε μεταξύ άλλων η Πορτογαλική Δημοκρατία με το υπόμνημα παρεμβάσεως, υπενθυμίζονται οι προειδοποιήσεις που απέστειλε η OLAF στα κράτη μέλη με τα μηνύματα ΑΜ 2007/015 και ΑΜ 2009/001.

116 Πρόκειται για τις πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, και στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 515/97 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1997, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων (ΕΕ 1997, L 82, σ. 1). Κατά το ως άνω άρθρο 17, παράγραφος 2, «[η] Επιτροπή γνωστοποιεί στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών αμέσως μόλις περιέλθουν στη γνώση της όλες τις πληροφορίες που είναι δυνατό να τους επιτρέψουν τη διασφάλιση της τήρησης των τελωνειακών ή γεωργικών ρυθμίσεων». Το άρθρο 18, παράγραφος 1, ορίζει ότι «[η] Επιτροπή κοινοποιεί τις πληροφορίες αυτές [τις οποίες διαβιβάζουν οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους που διαπιστώνουν πράξεις που είναι ή φαίνονται αντίθετες με τις τελωνειακές και γεωργικές ρυθμίσεις και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε κοινοτικό επίπεδο] στις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών».

117 Επί της αρμοδιότητας της Ένωσης στον τομέα της τελωνειακής ένωσης και της άσκησης των ρόλων ελέγχου εκ μέρους των εθνικών αρχών, βλ. Albert, J.-L., «Section 1 – Un pluralisme national préservé», Le droit douanier de l'Union européenne, Βρυξέλλες, Bruylant, 2019, σ. 466 έως 473, και Natarel, V. E., «Le phénomène douanier dans le marché intérieur: à propos de l'exemple français», *Revue des affaires européennes*, 2005, αριθ. 4, σ. 637.

118 Το Ηνωμένο Βασίλειο επικαλείται επίσης τη σύνοψη των συμπερασμάτων της σύσκεψης της επιτροπής τελωνειακού κώδικα, η οποία διεξήχθη στις 9 Μαρτίου 2012, για να υποστηρίξει ότι ούτε η OLAF ούτε τα κράτη μέλη είχαν πλήρη γνώση της έκτασης της απάτης τον Μάρτιο του 2012. Από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι οι πληροφορίες που περιέχει απλώς επαναλήφθηκαν. Βλ. σύνοψη των συμπερασμάτων της σύσκεψης της επιτροπής τελωνειακού κώδικα της 9ης Μαρτίου 2012, σημείο 5, στοιχείο β'.

119 Οι κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις, όπως η επιχείρηση Snake, συνιστούν «ειδική εποπτεία» κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού 515/97 και, ειδικότερα, κατά το στοιχείο γ', του άρθρου αυτού, ειδική εποπτεία της κυκλοφορίας εμπορευμάτων που θεωρείται ότι γίνεται στο πλαίσιο δυνητικών παραβάσεων της τελωνειακής νομοθεσίας. Σκοπός της επιχείρησης είναι, μεταξύ άλλων, ο συντονισμός της δράσης των κρατών μελών στο επίπεδο της Ένωσης για την καλύτερη καταπολέμηση συγκεκριμένης μορφής απάτης.

στα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης από την πραγματική κατά την εφαρμογή της έκπτωσης τομέων ελέγχου προτεραιότητας (Priority Control Area, PCA) στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών υπόδησης από ασιατικές χώρες»[120]. Ως εκ τούτου, όταν προχώρησαν στην PCA Discount, το 2011, τα κράτη μέλη είχαν ήδη πλήρη επίγνωση της απάτης και των μέσων για την καταπολέμησή της[121].

191. Τέλος, η Πορτογαλική Δημοκρατία επικαλείται την ειδική έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου του 2015[122] προκειμένου να αποδείξει ότι η κοινή τελωνειακή επιχείρηση ήταν η πρώτη που ανέδειξε την ύπαρξη της απάτης. Αρκεί όμως να τονιστεί ότι, σύμφωνα με την έκθεση εκείνη, μια κοινή τελωνειακή επιχείρηση της OLAF είχε οδηγήσει στη διαπίστωση ότι «40 % των [κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα] που τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία σύμφωνα με το τελωνειακό καθεστώς 42 είχαν δηλωθεί με χαμηλότερη δασμολογητέα αξία» και είχε ως σκοπό να αναδείξει το προϋφιστάμενο πρόβλημα και τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν. Μια τέτοια διαπίστωση δεν ισοδυναμεί με συμπέρασμα ότι η καταπολέμηση της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής είναι νέο πρόβλημα, αλλά επιβεβαιώνει αντιθέτως ότι επρόκειτο για σημαντική αιτία της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής.

192. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, καθ' όλο το διάστημα της παράβασης και, ιδίως, από την αρχή του διαστήματος αυτού, το Ηνωμένο Βασίλειο είχε πλήρη γνώση των βασικών χαρακτηριστικών τόσο της απάτης όσο και των μέτρων που μπορούσαν να ληφθούν για την καταπολέμησή της. Η γνώση αυτή μπορούσε να δημιουργήσει υπόνοιες στις εθνικές τελωνειακές αρχές. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, τίθεται το ζήτημα των αντιμέτρων τα οποία όφειλαν να λάβουν οι εν λόγω αρχές δυνάμει του δικαίου της Ένωσης.

β) Επί της υποχρέωσης ανάλυσης των κινδύνων και διενέργειας ελέγχων προ της παράδοσης των εμπορευμάτων, καθώς και επί της αναγκαιότητας σύστασης εγγυήσεων

193. Η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν έλαβε ορισμένα μέτρα ελέγχου το συντομότερο δυνατόν, παρότι ο κίνδυνος απάτης είχε διαπιστωθεί και η μεγάλη έκτασή της είχε εξακριβωθεί. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ζήτησε επανειλημμένως από τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τα κατώτατα όρια αξίας ως δείκτες του κινδύνου δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, να διενεργούν φυσικούς ελέγχους των αποστολών για τις οποίες δηλώνονται αξίες χαμηλότερες των κατώτατων ορίων ελάχιστης αποδεκτής τιμής, να αμφισβητούν, ενδεχομένως, την δηλωθείσα δασμολογητέα αξία και να απαιτούν εγγυήσεις για την κάλυψη των ενδεχόμενων απαιτήσεων πριν από τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία. Ειδικότερα, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπό κρίση υπόθεση, οι έλεγχοι προ της παράδοσης θα ήταν απαραίτητοι, δεδομένου ότι οι εμπλεκόμενες στην απάτη επιχειρήσεις ήταν εταιρίες που εξαφανίζονταν μόλις αμφισβητούνταν οι διασαφήσεις, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η είσπραξη των δασμών μετά τη θέση των εισαγόμενων εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία. Επιπλέον, ο φυσικός έλεγχος των εμπορευμάτων που

120 Βλ. ειδική έκθεση αριθ. 19/2017 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τίτλο «Διαδικασίες εισαγωγής: οι αδυναμίες του νομικού πλαισίου και η αναποτελεσματική εφαρμογή έχουν αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ», σημείο 94.

121 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η OLAF ζήτησε για πρώτη φορά από τα κράτη μέλη, στις 16 Ιουνίου 2015, όταν απηύθυνε σε αυτά το μήνυμα αμοιβαίας συνδρομής AM 2015/013, να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής.

122 Ειδική έκθεση αριθ. 24/2015, προμνησθείσα στην υποσημείωση 111 των παρουσών προτάσεων. Συναφώς, η Πορτογαλική Δημοκρατία παραθέτει το σημείο 83 της εν λόγω έκθεσης στο οποίο το Ελεγκτικό Συνέδριο επισήμανε ότι κοινή τελωνειακή επιχείρηση με την OLAF είχε οδηγήσει στη διαπίστωση ότι «40 % των [κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα] που τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία σύμφωνα με το τελωνειακό καθεστώς 42 είχαν δηλωθεί με χαμηλότερη δασμολογητέα αξία».

τελούσαν ακόμη υπό τελωνειακή επιτήρηση θα είχε καταστήσει δυνατή την εκτίμηση της ποιότητας των εμπορευμάτων προκειμένου να εξακριβωθεί η δασμολογητέα αξία τους. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε όμως τέτοια μέτρα παρά μόνον στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake.

194. Καλώντας τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τα προληπτικά εργαλεία για τον εντοπισμό των ενδεχόμενων δόλιων εισαγωγών, η Επιτροπή πρότεινε στα κράτη μέλη, μεταξύ των δυνητικών εργαλείων, τη μεθοδολογία OLAF, η οποία συνίσταται, κατ' ουσίαν, στον υπολογισμό των κατώτατων ορίων κινδύνου δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, ήτοι της ελάχιστης αποδεκτής τιμής, για κάθε σχετικό κωδικό προϊόντος της συνδυασμένης ονοματολογίας (σε επίπεδο οκτώ ψηφίων) βάσει της διορθωμένης μέσης τιμής, ήτοι αριθμητικού (μη σταθμισμένου) μέσου όρου των μέσων δηλωθεισών κατά την εισαγωγή αξιών στα 28 κράτη μέλη για καθέναν από τους εν λόγω κωδικούς σε διάστημα τεσσάρων ετών[123]. Η τιμή είναι διορθωμένη υπό την έννοια ότι παραλείπονται υπερβολικά χαμηλές ή υψηλές αξίες που φαίνονται εσφαλμένες. Επομένως, η ελάχιστη αποδεκτή τιμή υπολογίζεται ως ίση προς το 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής για τους διάφορους κωδικούς προϊόντων. Η Επιτροπή στηρίζει τη μεθοδολογία αυτή στην απόφαση EURO 2004. Hungary[124], από την οποία προκύπτει, κατ' αυτήν, ότι, οσάκις «η δηλωθείσα τιμή ήταν πλέον του 50 % χαμηλότερη από τον στατιστικό μέσο όρο των τιμών» και, επομένως, χαμηλότερη των ελάχιστων αποδεκτών τιμών, δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την ακρίβεια των επίμαχων διασαφήσεων και, ως εκ τούτου, τα εν λόγω εμπορεύματα δεν θα πρέπει να τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία χωρίς προηγούμενο έλεγχο. Η Επιτροπή επικαλείται επίσης την απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας[125], στην οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι πρέπει να διενεργείται επαλήθευση της τελωνειακής διασάφησης, ιδίως όταν οι τελωνειακές αρχές διαθέτουν συγκεκριμένα στοιχεία όσον αφορά την ανακρίβεια της εν λόγω διασάφησης.

195. Η Επιτροπή προσάπτει επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν απαιτεί τη σύσταση εγγυήσεων για όλες τις τελωνειακές διασαφήσεις των οποίων η δηλωθείσα αξία μπορεί να θεωρηθεί αδικαιολόγητα χαμηλή και οι οποίες πρέπει, ως εκ τούτου, να επαληθευθούν. Κατά το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού και το άρθρο 248 του κανονισμού εφαρμογής, όταν κατατίθεται τελωνειακή διασάφηση, οι εφαρμοστέοι δασμοί πρέπει είτε να καταβάλλονται είτε να καλύπτονται από εγγύηση πριν από την παράδοση των εμπορευμάτων. Κατά παράβαση των ως άνω διατάξεων, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν ζήτησε την καταβολή εγγυήσεων βασισμένων στο συνολικό ποσό των ενδεχόμενων απαιτήσεων εισαγωγικών δασμών.

196. Το Ηνωμένο Βασίλειο αντιτάσσει, κατ' ουσίαν, ότι απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει ότι οι επιλογές του όσον αφορά τα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης ήταν προδήλως ακατάλληλα ή στερούνταν οιουδήποτε εύλογου χαρακτήρα. Θεωρεί ότι δεν υποχρεούνταν να προβεί σε επαληθεύσεις ή να εξασφαλίσει εγγυήσεις ως προς το σύνολο των διασαφήσεων των οποίων η αξία ήταν χαμηλότερη του 50 % της μέσης τιμής που καθόρισε η OLAF[126]. Στην απόφαση EURO 2004. Hungary[127], το Δικαστήριο εξέθεσε ότι οι εθνικές τελωνειακές αρχές μπορούσαν, χωρίς να υποχρεούνται, να στηριχθούν στη διαφορά τιμής για να απορρίψουν τη δηλωθείσα αξία. Όσον αφορά την απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας[128], το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή καταργεί τη διάκριση μεταξύ, αφενός, των λόγων για τους

123 Η μεθοδολογία OLAF χρησιμοποιεί μέσο όρο των τιμών των κρατών μελών υπολογισμένο σε διάστημα 48 μηνών.

124 Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016 (C-291/15, EU:C:2016:455, σκέψεις 38 και 39).

125 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011 (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψεις 50 και 54).

126 Βλ. σημείο 55 των παρουσών προτάσεων.

127 Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016 (C-291/15, EU:C:2016:455).

128 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011 (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψεις 50 και 54).

οποίους η επαλήθευση μπορεί να δικαιολογείται κατ' εφαρμογήν του εκτελεστικού κανονισμού και του κανονισμού εφαρμογής και, αφετέρου, του χρόνου κατά τον οποίο η επαλήθευση καθίσταται αναγκαία κατά την έννοια της ως άνω απόφασης.

197. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι ήταν το ίδιο θύμα της απάτης και, επομένως, δεν είχε κανένα συμφέρον να ανέχεται τη συνέχιση της εγκληματικής αυτής δράσης. Κατ' αυτό, δεδομένου ότι ο έλεγχος της εν λόγω απάτης είναι ιδιαιτέρως δυσχερής, χρειαζόταν χρόνο για να την εκτιμήσει πλήρως και για να προσδιορίσει τα καλύτερα μέσα για την καταπολέμησή της. Εκτιμά ότι εκπλήρωσε την υποχρέωση που υπέχει να καταπολεμήσει τη συγκεκριμένη απάτη μετέχοντας ενεργά στις επιχειρήσεις καταπολέμησης της απάτης που οργάνωσε η OLAF, ήτοι την PCA Discount το 2011 και την επιχείρηση Snake το 2014. Επιπλέον, από το 2015, το Ηνωμένο Βασίλειο καταπολεμά την απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής μέσω της επιχείρησης Breach, στο πλαίσιο της οποίας οι αρχές του εξέδωσαν πλήθος ειδοποιήσεων πληρωμής C18, οι οποίες αντιπροσωπεύουν δασμούς αξίας σχεδόν 35 εκατομμυρίων GBP. Επιπλέον, το 2016, δρομολογήθηκε η επιχείρηση Samurai, η οποία συνεπάγεται κυρίως προηγούμενους ελέγχους και δραστηριότητες εκμάθησης σχετικά με το τελωνειακό καθεστώς 42. Βάσει των πληροφοριών που απέδωσαν οι τελευταίες αυτές επιχειρήσεις, το Ηνωμένο Βασίλειο δρομολόγησε την επιχείρηση Swift Arrow από τον Οκτώβριο του 2017.

198. Όσον αφορά τη σύσταση των εγγυήσεων, το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί, αφενός, ότι η εφαρμογή προσέγγισης τόσο γενικής όσο αυτή που προτείνει η Επιτροπή για τις εγγυήσεις που πρέπει να απαιτούνται συνιστά απαράδεκτη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων των εισαγωγέων, βάσει τόσο των άρθρων 16 και 17 του Χάρτη όσο και του άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1952 (στο εξής: πρώτο πρόσθετο πρωτόκολλο), και, αφετέρου, ότι, προκειμένου να είναι βάσιμο, το αίτημα σύστασης εγγυήσεων πρέπει να στηρίζεται σε κατάλληλη βάση με σκοπό να καθοριστεί η πραγματική αξία των εμπορευμάτων. Η χρήση της μέσης τιμής ανά κωδικό προϊόντος, κατά τη μεθοδολογία OLAF, θα εξέθετε σε μεγάλο βαθμό τα κράτη μέλη σε απαιτήσεις εκ μέρους των οικονομικών φορέων.

1) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

199. Από την εξέταση των υπομνημάτων των διαδίκων προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν αρνείται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εφάρμοσε, κατά το διάστημα της παράβασης, ορισμένα μέτρα με σκοπό την καταπολέμηση της δόλιας δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, πλην όμως υποστηρίζει ότι ορισμένα χρησιμοποιηθέντα μέτρα ήταν αναποτελεσματικά για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, ενώ άλλα ουδόλως εφαρμόστηκαν. Επομένως, προκειμένου να εξεταστούν τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, πρέπει να καθοριστούν οι σκοποί και η έκταση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη από το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης, ώστε να καταστεί δυνατή η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας (ή μη) των μέτρων που εφάρμοσε το Ηνωμένο Βασίλειο [129].

[129] Παρατηρώ ότι, βεβαίως, στο δικόγραφο της προσφυγής της η Επιτροπή παραπέμπει στην παραβίαση της γενικής αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ ως νομική βάση του πρώτου λόγου της προσφυγής. Εντούτοις, όπως προεκτέθηκε στο σημείο 174 των παρουσών προτάσεων, το άρθρο 325 ΣΛΕΕ και οι επίμαχες τελωνειακές διατάξεις πρέπει να θεωρηθούν ως ειδικότερη έκφραση της γενικής αυτής αρχής και, επομένως, δεν συντρέχει λόγος εξέτασης της παράβασης της γενικής υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου της προσφυγής.

200. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο μέτρο που, προκειμένου να προστατευθούν αποτελεσματικά τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, μπορεί να εξεταστεί η λήψη πολύ διαφορετικών μέτρων, η σύγκρισή τους από απόψεως αποτελεσματικότητας μπορεί να αποδειχθεί δυσχερής σε περίπτωση όπως η επίμαχη εν προκειμένω, δεδομένου ότι το δίκαιο της Ένωσης αναγνωρίζει στα κράτη μέλη κάποια διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την επιλογή των μέτρων [130]. Εντούτοις, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να θεωρηθούν αναποτελεσματικά τα ληφθέντα μέτρα τα οποία, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων συγκεκριμένης κατάστασης, είναι πρόδηλο ότι δεν καθιστούν δυνατή την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκουν το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης. Ως προς τούτο, πρέπει να γίνει δεκτό το αμυντικό επιχείρημα που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας κατά το οποίο απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει, μεταξύ άλλων, ότι τα μέτρα που το εν λόγω κράτος υποστηρίζει ότι εφάρμοσε κατά το διάστημα της παράβασης με σκοπό την πρόληψη της επίμαχης απάτης ήταν προδήλως αναποτελεσματικά για την αποτελεσματική είσπραξη του συνόλου των ιδίων πόρων της Ένωσης υπό μορφή δασμών [131]. Λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας της παράβασης που προσάπτεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, εκτιμώ ότι πρέπει να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι ο βαθμός αποτελεσματικότητας μέτρου που εφαρμόζει ένα κράτος μέλος μπορεί να αναδειχθεί μόνον στο πλαίσιο της λεπτομερούς ανάλυσής του. Επομένως, προκειμένου η μεταχείριση του κράτους μέλους να μην καταστεί αναδρομικά δυσμενής υπό το πρίσμα γνώσεων που αποκτήθηκαν μεταγενέστερα, η αναποτελεσματικότητα των μέτρων που όντως εφαρμόστηκαν μπορεί να προσαφθεί μόνον εκ των προτέρων, ήτοι υπό το πρίσμα των γνώσεων που είχαν στη διάθεσή τους οι αρμόδιες εθνικές αρχές κατά τον χρόνο εφαρμογής τους. Εντούτοις, δεν συμβαίνει το ίδιο στην περίπτωση που το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει επιτακτικά στα κράτη μέλη την υποχρέωση να λάβουν ορισμένα συγκεκριμένα μέτρα. Στην περίπτωση αυτή, ο ίδιος ο νομοθέτης της Ένωσης θα πρέπει να έχει ήδη σταθμίσει την αποτελεσματικότητα του σχετικού μέτρου και, επομένως, η μη εφαρμογή του και μόνον συνιστά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης.

2) Επί της υποχρέωσης χρήσης της ανάλυσης κινδύνων

201. Το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 46, παράγραφοι 2 και 4, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, που έχουν εφαρμογή, αντιστοίχως, πριν από και μετά την 1η Ιουνίου 2016, επιβάλλουν αμφότερα στις εθνικές αρχές να διενεργούν τελωνειακούς ελέγχους που βασίζονται σε «ανάλυση κινδύνου» και να εφαρμόζουν «διαχείριση κινδύνων». Ο κανονισμός (ΕΚ) 648/2005 [132] και οι διατάξεις εφαρμογής του [133] θέσπισαν κοινό σύστημα διαχείρισης κινδύνων στην Ένωση, βάσει του οποίου οι τελωνειακοί έλεγχοι βασίζονται, μεταξύ άλλων, σε ανάλυση των κινδύνων με τη χρήση ηλεκτρονικών τεχνικών επεξεργασίας

130 Βλ. σημεία 175 ως 177 των παρουσών προτάσεων.

131 Φρονώ ότι, αφενός, αναγνωρίζοντας στο δικόγραφο της προσφυγής της ότι πρέπει να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν ήταν αποτελεσματικά, η Επιτροπή δέχεται το ως άνω αμυντικό επιχείρημα του εν λόγω κράτους. Αφετέρου, η Επιτροπή αντικρούει το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι υποχρεούται να αποδείξει ότι τα ενδεχόμενα ληφθέντα από τα εν λόγω κράτος μέτρα ήταν προδήλως ακατάλληλα. Λαμβανομένου, όμως, υπόψη του σκοπού καταπολέμησης της απάτης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ, τα ως άνω επιχειρήματα ισοδυναμούν, στην πραγματικότητα, με επανάληψη του ίδιου περιεχομένου με διαφορετική διατύπωση.

132 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 2005, για τροποποίηση του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ 2005, L 117, σ. 13).

133 Κανονισμός (ΕΚ) 1875/2006 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τροποποίηση του κανονισμού 2454/93 (ΕΕ 2006, L 360, σ. 64).

δεδομένων[134]. Επί του παρόντος, οι κανόνες διαχείρισης των κινδύνων προβλέπονται στο άρθρο 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, του οποίου η παράγραφος 2 επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα. Το άρθρο αυτό, το οποίο ίσχυε στην αρχή του διαστήματος της παράβασης (ήτοι από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Ιούνιο του 2016), προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι οι τελωνειακοί έλεγχοι, πλην των δειγματοληπτικών ελέγχων «*βασίζονται σε ανάλυση κινδύνου* η οποία χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένες τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων, *και η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό και τον ποσοτικό προσδιορισμό των κινδύνων*»[135]. Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις επιβάλλουν κατ' ουσίαν στα κράτη μέλη τη θέσπιση συστήματος διαχείρισης των κινδύνων για τη διενέργεια των συνήθων τελωνειακών ελέγχων[136].

202. Η διαχείριση κινδύνων έχει καταστεί παγκοσμίως σημαντικό εργαλείο στον τομέα των τελωνειακών ελέγχων[137] και αποτέλεσε αντικείμενο πλειόνων μελετών[138]. Ελλείψει κοινοτικών διατάξεων στον συγκεκριμένο τομέα, η Επιτροπή προσέθεσε, στην πρόταση κανονισμού (ΕΚ) 648/2005[139], ορισμό της έννοιας «διαχείριση του κινδύνου» ο οποίος περιλαμβάνει τη «συστηματική θέσπιση και εφαρμογή κάθε μέτρου που είναι αναγκαίο για να περιοριστεί η έκθεση στον κίνδυνο» και καλύπτει «δραστηριότητες όπως η συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών, η ανάλυση και εκτίμηση του κινδύνου, η λήψη και επιβολή μέτρων καθώς και η τακτική παρακολούθηση και επανεξέταση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της, βάσει των διεθνών, κοινοτικών και εθνικών πηγών και στρατηγικών»[140]. Η έννοια της «ανάλυσης κινδύνου» παρεμβλήθηκε, στον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα, με τον κανονισμό 648/2005, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο του 13. Κατά την Επιτροπή, η προσθήκη αυτή ανταποκρινόταν στην ανάγκη να εισαχθεί «υποχρέωση για τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τεχνικές ανάλυσης του κινδύνου», με τη διευκρίνιση ότι «[ε]φόσον δεν υφίστανται κοινοτικά ή διεθνή κριτήρια, εφαρμόζονται τα εθνικά κριτήρια [όπως συνέβαινε κατά τον χρόνο έγκρισης της τροποποίησης

134 Πρόκειται για το σύστημα ελέγχου των εισαγωγών με την ονομασία «Import Control System» (ICS) το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2011. Με τη ρύθμιση αυτή εξειδικεύτηκε το διεθνές πρόγραμμα που δρομολόγησαν αρχικώς οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής («Customs Trade Partnership Against Terrorism») και, εν συνεχεία, το 2005, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), με το οποίο θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο των προτύπων «SAFE» με σκοπό την ασφάλεια των εμπορευματικών συναλλαγών, χωρίς να θίγεται η ρευστότητά τους, με την εκ των προτέρων αποστολή των δεδομένων στις αρμόδιες αρχές.

135 Η υπογράμμιση δική μου. Επιπλέον, το άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα προβλέπει ότι «[ο]ι τελωνειακοί έλεγχοι, εκτός από τους δειγματοληπτικούς, *βασίζονται κυρίως στην ανάλυση των κινδύνων* με τη χρήση ηλεκτρονικών τεχνικών *επεξεργασίας δεδομένων*, με σκοπό τον προσδιορισμό και *την εκτίμηση των κινδύνων και τη θέσπιση των απαραίτητων αντιμέτρων*» (η υπογράμμιση δική μου).

136 Επί της διάκρισης των εννοιών της «διαχείρισης κινδύνων» και της «ανάλυσης κινδύνων», βλ. Drobot, E., και Klevleeva, A., «Risk management in customs control», *Munich Personal RePEc Archive*, 2016. Εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και των προπαρασκευαστικών εργασιών του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, η φράση «διαχείριση κινδύνων» φαίνεται ότι αφορά την εθνική ή από κοινού (στο επίπεδο της Ένωσης) διαχείριση των κινδύνων. Φρονώ ότι η έννοια της «ανάλυσης [των] κινδύνων» παραπέμπει ειδικώς στην ανάλυση που πραγματοποιούν τα κράτη, στο πλαίσιο του τελωνειακού ελέγχου, με σκοπό «τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των κινδύνων και τη θέσπιση των απαραίτητων αντιμέτρων».

137 Βλ. Widdowson, D., «Managing risk in the customs context», σε De Wolf, L., και Sokol, J. B. (επιμ.), *Customs Modernization Handbook*, Παγκόσμια Τράπεζα, Ουάσιγκτον, σ. 91 έως 99.

138 Βλ. Widdowson, D., όπ.π.. Βλ., επίσης, Dunne, M. «À propos de la gestion des risques», *OMD Actualité*, Ιούνιος 2010, και Jacob, C., και Zaharia, S., «Risk management – a new priority system customs and its consequences», Munich Personal RePEc Archive Paper 39352, διατέθηκε στις 17 Ιουνίου 2012.

139 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 (COM/2003/0452 final), βλ. τροποποίηση του άρθρου 4.

140 Εντούτοις, εξ όσων γνωρίζω, δεν υπάρχει στο δίκαιο της Ένωσης ορισμός της έννοιας «ανάλυση κινδύνων». Ο ΠΟΤ τη χαρακτηρίζει «συστηματική χρήση πληροφοριών για τον καθορισμό της συχνότητας με την οποία υλοποιούνται οι καθορισμένοι κίνδυνοι και της έκτασης των πιθανών συνεπειών τους». Βλ. Berr, C., *Répertoire de droit commercial, Douanes*, Dalloz, Ιανουάριο 2013 (επικαιροποίηση: Μάρτιος 2019), σημείο 68. Βλ., επίσης, συλλογή του ΠΟΤ σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων στον τελωνειακό τομέα, η οποία διατίθεται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/international-cooperation_fr#heading_2.

αυτής]» [141]. Με τη νέα αυτή διάταξη, σκοπός της Επιτροπής ήταν, μεταξύ άλλων, η κατάρτιση «κοινού πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου», καθιστώντας δυνατή τη συνέχιση της χρήσης των εθνικών συστημάτων ανάλυσης των κινδύνων και των εθνικών κριτηρίων [142].

203. Επομένως, το συμπέρασμα που προκύπτει από τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, και του άρθρου 46, παράγραφοι 2 και 4, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, κατά το οποίο η εφαρμογή ανάλυσης και αξιολόγησης των κινδύνων βασισμένων σε συστηματική ανάλυση δεδομένων από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το κοινοτικό και το ενωσιακό τελωνειακό δίκαιο, συνιστά υποχρέωση και όχι δυνατότητα, επιρρωννύεται από τη συστηματική ανάλυση του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης. Εξάλλου, τα εφαρμοζόμενα μέτρα τελωνειακού ελέγχου πρέπει να βασίζονται σε ανάλυση κινδύνων και τούτο συνεπάγεται ότι πρέπει να επιλέγονται σε συνάρτηση προς τους κινδύνους που προσδιορίστηκαν κατά την αξιολόγησή τους και να είναι ικανά να τους εξουδετερώσουν. Όπως προεκτέθηκε [143], το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 325 ΣΛΕΕ, έχουν την έννοια ότι συνεπάγονται, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση των κρατών μελών να προσαρμόζουν, με διαρκή τρόπο, τα εργαλεία της ανάλυσης κινδύνων, ώστε να καλύπτουν ανά πάσα στιγμή του κινδύνους που εντοπίζονται από τους τελωνειακούς ελέγχους και να λαμβάνουν διαρκώς υπόψη την εξέλιξή τους. Τούτο σημαίνει ότι η ανάλυση των κινδύνων από τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίζει, μεταξύ άλλων, τα εμπορεύματα που πρέπει να υποβάλλονται σε ελέγχους και τα μέσα διενέργειας των εν λόγω ελέγχων.

204. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, αφ' ης στιγμής ήταν γνωστός στο επίπεδο της Ένωσης σημαντικός κίνδυνος τελωνειακής απάτης στο σύνολο του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης σχετικά με προϊόντα εισαγόμενα από την Κίνα, τα κράτη μέλη όφειλαν, μεταξύ άλλων, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (και μεταγενέστερα του άρθρου 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα), να προσαρμόσουν τις εθνικές μεθόδους διαχείρισης των κινδύνων στον τελωνειακό τομέα. Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω [144], οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν πλήρη γνώση του επίμαχου κινδύνου και τούτο συνεπάγεται ότι θα έπρεπε επίσης να προσαρμόσουν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, τις μεθόδους τους ανάλυσης του κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες και διενεργώντας τους αναγκαίους τελωνειακούς ελέγχους [145]. Δεδομένου ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο γνώριζε τα γεγονότα σχετικά με το σχέδιο τελωνειακής απάτης το 2007 και ότι, εν συνεχεία, ενημερώθηκε τακτικά για την εξέλιξη του εν λόγω σχεδίου, κυρίως μέσω της Επιτροπής, δύσκολα μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του καθού ότι η μη θέσπιση και εφαρμογή εργαλείου ανάλυσης των κινδύνων στην αρχή του διαστήματος της παράβασης τον Νοέμβριο του 2011, ήτοι τέσσερα έτη μετά την παραλαβή των σχετικών πληροφοριών από τις αρχές του εν λόγω κράτους, δεν αντιβαίνει στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

141 Βλ. πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού 2913/92 (COM/2003/0452 final), αιτιολογική έκθεση, σημείο 3. Βλ., επίσης, δελτίο Τύπου IP/03/1100. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τις ως άνω προτάσεις και, επομένως, ο κανονισμός 648/2005 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 4 Μαΐου 2005 (ΕΕ 2005, L 117, σ. 13) και τέθηκε σε ισχύ στις 11 Μαΐου 2005.

142 Βλ. πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού 2913/92.

143 Βλ. σημείο 175 των παρουσών προτάσεων.

144 Βλ. σημεία 188 έως 190 των παρουσών προτάσεων.

145 Η Επιτροπή επισημαίνει, εξάλλου, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη την υποχρέωσή του να θεσπίσει εργαλεία ανάλυσης του κινδύνου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, υπογραμμίζοντας ότι το εν λόγω κράτος όφειλε να είχε θεσπίσει τα εν λόγω εργαλεία νωρίτερα.

205. Από τα υπομνήματά του προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αμφισβητεί κατ' ουσίαν το γεγονός ότι δεν χρησιμοποίησε, κατά το διάστημα της παράβασης, μέθοδο ανάλυσης των κινδύνων για τον εντοπισμό των περιπτώσεων τελωνειακής απάτης που συνίσταντο στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Εντούτοις, απαντώντας στους ισχυρισμούς της Επιτροπής, το Ηνωμένο Βασίλειο εκθέτει ότι η επεξεργασία κατάλληλης μεθόδου ανάλυσης των κινδύνων απαίτησε κάποιο χρόνο, μεταξύ άλλων, λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της επίμαχης απάτης[146], και ότι η μεθοδολογία OLAF δεν ήταν κατάλληλη για την ειδική περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου. Βεβαίως, είναι αληθές, όπως υποστηρίζει το καθού, ότι τα άρθρα 3 και 46 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (εκ των οποίων το δεύτερο αντιστοιχεί στο άρθρο 13 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα) δεν απαιτούν από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν συγκεκριμένο είδος μεθόδων αξιολόγησης των κινδύνων και ουδόλως εμποδίζουν το κράτος μέλος να μην στηριχθεί, προκειμένου να εντοπίσει τις περιπτώσεις τελωνειακής απάτης που συνδέονται με τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, στις στατιστικές μέσες τιμές, αλλά να χρησιμοποιήσει μέθοδο που επικεντρώνεται, στοχευμένα και συγκεκριμένα, στους οικονομικούς φορείς που ειδικεύονται σε αυτό το είδος απάτης, όπως έπραξαν τελικώς οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στο πλαίσιο της επιχείρησης Swift Arrow. Στην πραγματικότητα, τοιουτοτρόπως, το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει, εμμέσως, ότι δεν διέθετε, κατά το διάστημα της παράβασης, κατάλληλη μέθοδο για τη διενέργεια των αναλύσεων των κινδύνων. Φρονώ όμως ότι ο δικαιολογητικός αυτός λόγος δεν ασκεί επιρροή, λαμβανομένης υπόψη της υποχρέωσης που προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και στο άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

206. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από την ανάλυση των αποδεικτικών στοιχείων που περιέχονται στη δικογραφία σχετικά με τις επιχειρήσεις τελωνειακού ελέγχου που διεξήγαγε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης, από τα οποία προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι οι αρχές του εν λόγω κράτους μέλους έκαναν χρήση των εργαλείων ανάλυσης των κινδύνων μόνον στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, της οποίας η επιχειρησιακή φάση διεξήχθη από τις 17 Φεβρουαρίου έως τις 17 Μαρτίου 2014, κατά την οποία η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν, μεταξύ άλλων μέτρων, κατώτατα όρια τιμών ως δείκτες κινδύνου[147]. Δεν αμφισβητείται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε μέρος στην εν λόγω επιχείρηση, κάνοντας χρήση των συνιστώμενων από την OLAF προφίλ κινδύνου, ήτοι της μεθοδολογίας OLAF, ως κατώτατου ορίου κινδύνου, και διενήργησε κατάλληλους ελέγχους στο πλαίσιο της εν λόγω επιχείρησης. Εντούτοις, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, χωρίς να αντικρουστεί επ' αυτού από το Ηνωμένο Βασίλειο, τα εν λόγω μέτρα διήρκεσαν μόνον ένα μήνα, ήτοι κατά την επιχειρησιακή φάση της εν λόγω διαδικασίας. Με άλλα λόγια, πέραν της εν λόγω επιχειρησιακής φάσης, οι

146 Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει το γεγονός ότι έπρεπε «να αποκτήσει κατάλληλες εγκαταστάσεις για την ανάπτυξη και τη διενέργεια προηγούμενων ελέγχων εκτός λιμένα», «να διαθέσει σημαντικό χρόνο και πόρους σε προπαρασκευαστικές εργασίες, στην επεξεργασία και τη δοκιμή των εφαρμοστέων στους προηγούμενους ελέγχους διαδικασιών λαμβανομένης υπόψη της έκτασης της απάτης, αλλά και στη θέσπιση των αντίστοιχων επιχειρησιακών κατευθυντήριων οδηγιών, την κατάρτιση, σε εθνικό επίπεδο, των πολιτικών και των διαδικασιών για τη λήψη εγγυήσεων επί συγκεκριμένων αποστολών για τις οποίες υπήρχαν υπόνοιες απάτης συνιστάμενες σε δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, την κατάρτιση προγράμματος επιτήρησης των ύποπτων οικονομικών φορέων και των αλυσίδων εφοδιασμού τους, και τη θέσπιση προγράμματος κατάρτισης των οικονομικών φορέων».

147 Δεν αμφισβητείται ότι, στο πλαίσιο της PCA Discount, η οποία διεξήχθη τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2011, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έκανε χρήση της ανάλυσης κινδύνων, παρότι οι κατευθυντήριες γραμμές της εν λόγω επιχείρησης προέβλεπαν, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό κατώτατου ορίου κινδύνου που έπρεπε να εφαρμοστεί στις τιμές των εμπορευμάτων. Επιπλέον, η επιχείρηση Samurai, η οποία διεξήχθη τον Σεπτέμβριο του 2016 και στο πλαίσιο της οποίας το Ηνωμένο Βασίλειο υλοποίησε δράσεις ελέγχου και εκμάθησης προ του εκτελωνισμού, είχε περιορισμένη εμβέλεια, καθόσον αφορούσε ειδικότερα μόνον δύο εισαγωγείς. Η επιχείρηση Breach, η οποία διεξάγεται από τον Μάιο του 2015 και είναι ακόμη σε εξέλιξη, κατά τους ισχυρισμούς του Ηνωμένου Βασιλείου στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, περιλαμβάνει μόνον μέτρα με σκοπό να αμφισβητηθούν εκ των υστέρων οι τιμές που θεωρούνται υπερβολικά χαμηλές ώστε να είναι πειστικές (βλ. έκθεση OLAF, σημείο 2, ιδίως 2.1.6 και 2.3, και επίσης «Guidelines for preventing and Detecting Irregularities (under-invoicing) in imports of textiles and footwear», σημεία 5 έως 9).

αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν διενεργούσαν ελέγχους με βάση την ανάλυση των κινδύνων και έλεγχαν, την εποχή εκείνη, τους εισαγωγείς μετά τον εκτελωνισμό, ώστε να τους απευθύνουν αιτήματα εκ των υστέρων [148].

207. Εξάλλου, στο πλαίσιο της άμυνάς του, αντικρούοντας, μεταξύ άλλων, τους ισχυρισμούς της Επιτροπής σχετικά με τη μη διενέργεια ανάλυσης κινδύνων, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η εν λόγω παράλειψη οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι η μεθοδολογία OLAF δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της βρετανικής αγοράς και συνεπάγεται τον εντοπισμό μεγάλου αριθμού νόμιμων εισαγωγών ως εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής [149]. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η αιτίαση αυτή στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι η παράβαση, κατά το δίκαιο της Ένωσης, απορρέει από το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θέσπισε ιδιαίτερη μορφή τελωνειακού ελέγχου κατά τη σύσταση της Επιτροπής ή της OLAF [150]. Από την περιγραφή, όμως, της παράβασης που αποτελεί αντικείμενο του πρώτου λόγου της προσφυγής, καθώς και από άλλα υπομνήματα της Επιτροπής, προκύπτει ότι η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν έκανε χρήση οιασδήποτε μεθόδου ανάλυσης κινδύνων. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την ως άνω ανάλυση, το άρθρο 3 και το άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα επιβάλλουν στα κράτη μέλη τη θέσπιση, στο πλαίσιο τελωνειακών ελέγχων, ανάλυσης κινδύνων και, επομένως, ακόμη και αν, για ίδιους λόγους, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θεώρησε πρόσφορη την εφαρμογή της μεθόδου της Επιτροπής, τούτο δεν το εμπόδιζε να αναπτύξει το ίδιο και να υλοποιήσει τελωνειακούς ελέγχους [151]. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι οι αιτιάσεις του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη μεθοδολογία OLAF ως εργαλείο ανάλυσης κινδύνων είναι αλυσιτελείς.

208. Τούτου λεχθέντος, για λόγους πληρότητας των παρουσών προτάσεων, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η Ένωση «περιλαμβάνει τελωνειακή ένωση που εκτείνεται στο σύνολο των εμπορευματικών συναλλαγών και περιλαμβάνει την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την υιοθέτηση κοινού δασμολογίου στις σχέσεις τους με τις τρίτες χώρες», και ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α′, ΣΛΕΕ, προβλέπει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης στον τομέα της τελωνειακής

148 Συγκεκριμένα, από τα πρακτικά της συνάντησης της HMRC και της OLAF που διεξήχθη στις 13 Ιουνίου 2014 προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο επρόκειτο να διενεργήσει έρευνες σχετικά με τους εισαγωγείς που ενδεχομένως δήλωναν δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής. Υπογραμμίστηκε ότι, δεδομένου ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν λάβει μέτρα μετά την παράδοση των εμπορευμάτων, «η είσπραξη οιασδήποτε οφειλής […] δεν ήταν ιδιαίτερα πιθανή».

149 Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου προσφυγής, πρέπει να εξεταστούν οι αιτιάσεις που αφορούν τη μεθοδολογία OLAF ως εργαλείο εντοπισμού των κινδύνων, ενώ η ανάλυση της εν λόγω μεθοδολογίας ως βάσης για τον υπολογισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων εμπίπτει στην εξέταση του δεύτερου λόγου της υπό κρίση προσφυγής.

150 Οι αιτιάσεις του Ηνωμένου Βασιλείου που αφορούν τη χρήση της ίδιας μεθόδου για τον υπολογισμό του ελλείμματος παραδοσιακών ιδίων πόρων θα εξεταστούν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής.

151 Κατόπιν εξέτασης των αποτελεσμάτων της επιχείρησης Snake, ορισμένα κράτη μέλη, ήτοι η Τσεχική Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Δημοκρατία της Σλοβενίας και η Σλοβακική Δημοκρατία, αποφάσισαν να αναπτύξουν ίδιο σύστημα κατώτατου ορίου αποδεκτών τιμών, μεταξύ άλλων, λόγω της αντίρρησης που διατύπωσε η Τσεχική Δημοκρατία ότι το επίπεδο των μέσων τιμών των εμπορευμάτων της ήταν σημαντικά χαμηλότερο. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η Πολωνική Δημοκρατία έθεσε ζητήματα σχετικά με τη μεθοδολογία OLAF ζητώντας συναφώς από το JRC συμπληρωματικά έγγραφα. Κατά τη γνώμη μου, το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι η Επιτροπή δεν θεώρησε ποτέ την εν λόγω μεθοδολογία υποχρεωτική μέθοδο εκτίμησης για τα κράτη μέλη.

ένωσης[152]. Συναφώς, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας, οι τελωνειακοί κανόνες της Ένωσης κωδικοποιούνται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (και στον κανονισμό εφαρμογής και τον εκτελεστικό κανονισμό) και εφαρμόζονται άμεσα στα κράτη μέλη[153]. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 291 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για την εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης[154]. Παρότι τα κράτη μέλη παραμένουν υπεύθυνα για την είσπραξη των δασμών[155], η άσκηση του καθήκοντος αυτού απαιτεί στενή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης[156]. Επομένως, αφενός, στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, ανατέθηκαν, βάσει του άρθρου 325 ΣΛΕΕ[157], στην Επιτροπή και, ιδίως στην OLAF, ορισμένες εξουσίες ελέγχου και έρευνας[158]. Αφετέρου, όσον αφορά, ιδίως, τη διαχείριση κινδύνων, η Ένωση θέσπισε στρατηγική για τη διασφάλιση της τήρησης των ελάχιστων κανόνων σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου στον τελωνειακό τομέα[159], προβλέποντας ότι οι εθνικές τελωνειακές διοικήσεις λαμβάνουν μέτρα για τη μεταρρύθμιση των διαδικασιών, των τεχνικών και των πόρων όσον αφορά τους ελέγχους που διενεργούνται στα εμπορεύματα[160]. Λαμβανομένων υπόψη των προμνησθεισών διατάξεων και υπό το πρίσμα της αποστολής γενικού συμφέροντος που ανατίθεται στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ[161], εκτιμώ ότι η Επιτροπή είχε την εξουσία να καταρτίσει μη δεσμευτικά κριτήρια, όπως τη μεθοδολογία OLAF, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να διενεργούν ανάλυση

152 Το εξωτερικό σκέλος της εν λόγω αρμοδιότητας είναι η κοινή εμπορική πολιτική ως προς την οποία η Ένωση έχει επίσης αποκλειστική αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, οι δε διατάξεις του παράγωγου δικαίου έχουν ως νομική βάση, μεταξύ άλλων, το άρθρο 207 ΣΛΕΕ που θεσπίζει την εν λόγω πολιτική. Όσον αφορά, ειδικότερα, τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, ζήτημα στο οποίο επικεντρώνεται η επίμαχη τελωνειακή απάτη, σκοπός των διατάξεων του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα είναι η εφαρμογή της συμφωνίας για την εφαρμογή του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, η οποία παρατίθεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, κανόνων οι οποίοι αποτελούν επίσης τομέα αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ένωσης [βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 1/94 (Συμφωνίες προσαρτημένες στη Συμφωνία ΠΟΕ), της 15ης Νοεμβρίου 1994 (EU:C:1994:384, σκέψη 34), και Fabio, M., Customs Law of the European Union, 4η έκδ., Wolters Kluwer, 2012, σημείο 4.01].

153 Νομική βάση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα είναι τα άρθρα 33, 114 και 207 ΣΛΕΕ.

154 Επί της κατανομής των αρμοδιοτήτων από τη Συνθήκη της Λισσαβώνας και έπειτα, βλ. Grave J.-M., «The Impact of the Lisbon Treaty on Customs Matters: A Legal Assessment», *Global Trade and Customs Journal*, τόμ. 5, αριθ. 3, 2010, σ. 110. Επί του «εκτελεστικού ομοσπονδιακού συστήματος», βλ. Limbach, K., *Uniformity of Customs Administration in the European Union*, Bloomsbury Publishing, Λονδίνο, Νοέμβριος 2015, σ. 132.

155 Στον τομέα του τελωνειακού ελέγχου, έχουν ανατεθεί στα κράτη μέλη ορισμένες εξουσίες και, επομένως, στη θεωρία γίνεται λόγος για την «εναπομένουσα αρμοδιότητα» των κρατών μελών στον τελωνειακό τομέα (βλ., μεταξύ άλλων, Albert, J.-L, «L'Union douanière, les apparences d'une solidarité européenne historique», *Gestion & finances publiques*, τόμ. 4, αριθ. 4, 2017, σ. 59 έως 69, και Natarel, E., «Le phénomène douanier dans le marché intérieur: à propos de l'exemple français», *Revue des affaires européennes*, αριθ. 4, 2005, σ. 637). Σχετικά με την «εγκατάλειψη» των παραδοσιακών αρμοδιοτήτων των κρατών στον τελωνειακό τομέα υπέρ των αρχών της Ένωσης, βλ., μεταξύ άλλων, Soulard, C., «Union douanière – Taxation des marchandises», *JurisClasseur Europe*, τεύχος 500, 2016, σημεία 35 και 58.

156 Για τον λόγο αυτό, το άρθρο 33 ΣΛΕΕ προβλέπει νομική βάση για την τελωνειακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Όσον αφορά, ιδίως, τον συντονισμό στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, επισημαίνεται επίσης ότι το άρθρο 325, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης κατά της απάτης, διοργανώνοντας, με τη βοήθεια της Επιτροπής, στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

157 Πρώην άρθρο 280 ΣΕΚ.

158 Βλ., για παράδειγμα, κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 1995, L 312, σ. 1), κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ 1996, L 292, σ. 2), και κανονισμό (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (ΕΕ 1999, L 136, σ. 1).

159 Βλ., μεταξύ άλλων, ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή για τη διαχείριση τελωνειακών κινδύνων και την ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας, COM/2012/0793 final.

160 Όσον αφορά, ειδικότερα, την τελωνειακή ρύθμιση, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε υποχρέωση χρήσης ανάλυσης κινδύνων βασισμένης στα «κριτήρια που ορίζονται σε εθνικό, κοινοτικό και, ενδεχομένως, διεθνές επίπεδο». Βλ. γράμμα του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

161 Από το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή «προάγει το κοινό συμφέρον της Ένωσης», «επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης» και «ασκεί συντονιστικά, εκτελεστικά και διαχειριστικά καθήκοντα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι Συνθήκες». Σχετικά με την εφαρμογή της ως άνω διάταξης στον τελωνειακό τομέα, βλ. Lyons, T., *EC Customs Law*, Oxford University Press, Οξφόρδη, 2018, σ. 138.

κινδύνων στο πλαίσιο των τελωνειακών ελέγχων τους, κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι, εν προκειμένω, οι επίμαχες περιπτώσεις τελωνειακής απάτης αφορούσαν την Ένωση στο σύνολό της και ο κατάλογος μέσων συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής δεν είναι περιορισμένος [162]. Τούτου λεχθέντος, υπογραμμίζεται ότι, παρότι η Επιτροπή διευκρίνισε, στις ανακοινώσεις της, τους σκοπούς της διαχείρισης κινδύνων [163], ελλείψει εναρμονισμένων κανόνων σχετικών με τις μεθόδους ανάλυσης των κινδύνων [164], τα κράτη μέλη ήταν, και παραμένουν, ελεύθερα να επιλέγουν τα συγκεκριμένα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων κατά το διάστημα της παράβασης [165], όπως εξάλλου αναγνώρισε η Επιτροπή στα υπομνήματά της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

209. Όσον αφορά τα ουσιαστικά κριτήρια της μεθοδολογίας OLAF, ως εργαλείου ανάλυσης κινδύνων, επισημαίνεται εν προκειμένω ότι, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις της Επιτροπής στις γραπτές ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, η μεθοδολογία αυτή, ως εργαλείο εντοπισμού της τελωνειακής απάτης, αποτέλεσε αντικείμενο εμβριθούς συζήτησης μεταξύ των κρατών μελών. Επομένως, θεσπίστηκε, ως εργαλείο ανάλυσης κινδύνων, βάσει ομόφωνης απόφασης των κρατών μελών [166]. Από τις επεξηγήσεις της Επιτροπής, κατά τις οποίες τα κατώτατα όρια κινδύνου δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής (ελάχιστη αποδεκτή τιμή) για κάθε σχετικό κωδικό προϊόντος της συνδυασμένης ονοματολογίας (σε επίπεδο οκτώ ψηφίων) υπολογίζονταν βάσει της διορθωμένης μέσης τιμής, ήτοι του αριθμητικού (μη σταθμισμένου) μέσου όρου των μέσων δηλωθεισών κατά την εισαγωγή αξιών στα 28 κράτη μέλη για καθέναν από τους εν λόγω κωδικούς σε διάστημα τεσσάρων ετών, προκύπτει ότι η εν λόγω μεθοδολογία δεν έχει αυθαίρετο χαρακτήρα. Επιπλέον, από τη νομολογία προκύπτει ότι η χρήση στατιστικών στοιχείων, για την αμφισβήτηση της ορθότητας της δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας, ήτοι της ύπαρξης δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης του 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής, βεβαιώνει την ύπαρξη απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής η οποία μπορεί να δημιουργεί αμφιβολίες [167]. Φρονώ, επομένως, ότι η μεθοδολογία OLAF, ως εργαλείο ανάλυσης κινδύνων, βασίζεται σε αντικειμενικά και ουδέτερα κριτήρια.

162 Βλ. Lyons, T., όπ.π., σ. 147.

163 Στην «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ και το σχέδιο δράσης για τη διαχείριση τελωνειακών κινδύνων: Αντιμετώπιση των κινδύνων, ενίσχυση της αλυσίδας εφοδιασμού και διευκόλυνση του εμπορίου» (COM/2014/527), η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η «διαχείριση των κινδύνων σε σχέση με τη διακίνηση των εμπορευμάτων […] απαιτεί την ικανότητα εντοπισμού, αξιολόγησης και ανάλυσης του όλου φάσματος των απειλών και των κινδύνων σε σχέση με τα εμπορεύματα και τις διακινήσεις τους», και ότι πρέπει «να λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία των κινδύνων, […] καθώς και ο αντίκτυπος και οι συνέπειες στην περίπτωση επέλευσης αυτών των κινδύνων, ώστε να λαμβάνονται μέτρα άμβλυνσης και ελέγχου στον κατάλληλο χρόνο και σημείο της αλυσίδας εφοδιασμού» (βλ. παράρτημα της ανακοίνωσης, σημείο Ι).

164 Βλ. Charroux, G., και Woerth, E., «Rapport sur l'évaluation de l'action de la douane dans la lutte contre les fraudes et trafics», της 3ης Ιουνίου 2015, για την Assemblée nationale, Comité d'évaluation et de contrôle des politiques publiques (Γαλλική Εθνοσυνέλευση, Επιτροπή αξιολόγησης και ελέγχου των δημόσιων πολιτικών).

165 Παρότι η ανάλυση κινδύνων προβλέφθηκε στον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα το 2005, απαιτήθηκαν εννέα έτη προκειμένου η Επιτροπή να υιοθετήσει την ανακοίνωση που μνημονεύθηκε στην υποσημείωση 163, η οποία προέβλεπε ανάλυση σχετικά με την εφαρμογή της πολιτικής για τη διαχείριση των τελωνειακών κινδύνων και πρότεινε σχετική στρατηγική. Βλ., μεταξύ άλλων «Στρατηγική της ΕΕ για τη διαχείριση των κινδύνων στον τελωνειακό τομέα», που προσαρτάται στο εν λόγω έγγραφο και διατίθεται στη διεύθυνση https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2014%3A0527%3AFIN.

166 Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι, κατά την επανεξέταση της PCA Discount (Νοέμβριος και Δεκέμβριος 2011) από τις υπηρεσίες της Επιτροπής μετά το πέρας της δράσης, όλα τα κράτη μέλη συμφώνησαν ότι τα κατώτατα όρια δίκαιων τιμών έπρεπε να διατηρηθούν. Για τον λόγο αυτό, κατά την επιχείρηση Snake το 2014 εφαρμόστηκε, εκ νέου, η ελάχιστη αποδεκτή τιμή η οποία καθορίστηκε στο 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής. Τα κράτη μέλη δεν είχαν θέσει ζήτημα τροποποίησης του εν λόγω κατώτατου ορίου κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της επιχείρησης Snake. Εντούτοις, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι κανένα κράτος μέλος δεν ζήτησε τη μείωση της ελάχιστης αποδεκτής τιμής.

167 Βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455). Στη σκέψη 38 της εν λόγω απόφασης, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι «η εν λόγω τελωνειακή αρχή έκρινε ότι η δηλωθείσα συναλλακτική αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων ήταν εξαιρετικά χαμηλή σε σχέση με τις μέσες στατιστικές τιμές εισαγωγής ομοειδών εμπορευμάτων», επιβεβαιώνοντας τοιουτοτρόπως ότι οι «μέσες στατιστικές τιμές» των εμπορευμάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς αμφισβήτηση της ορθότητας της δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας.

210. Εκτιμώ, τέλος, ότι πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου κατά το οποίο η μεθοδολογία OLAF συνεπάγεται τον εντοπισμό μεγάλου αριθμού νόμιμων εισαγωγών, κάτι το οποίο θα μπορούσε να συνιστά, για τους σχετικούς οικονομικούς φορείς, παράβαση των άρθρων 16 και 17 του Χάρτη που αφορούν την επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας, αντιστοίχως. Συναφώς, δεδομένου ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και στο άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα ανάλυση κινδύνων συνιστά αφηρημένη διαχείριση κινδύνων, μέσω της εξέτασης των τελωνειακών κινδύνων και του σχεδιασμού των αναγκαίων αντιμέτρων, ήτοι ενός σχεδίου δράσης για την εφαρμογή των μέτρων τελωνειακού ελέγχου, δεν αντιλαμβάνομαι τον λόγο για τον οποίο η εν λόγω διαχείριση θα μπορούσε να θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα που προβλέπονται στις ως άνω διατάξεις του Χάρτη.

3) Επί της υποχρέωσης διενέργειας ελέγχων προ της παράδοσης

211. Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, ο οποίος ίσχυε στην αρχή του διαστήματος της παράβασης, προέβλεπε ότι οι «τελωνειακές αρχές μπορούν, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις, να διενεργούν κάθε έλεγχο τον οποίο κρίνουν αναγκαίο» [168]. Το διάδοχο άρθρο 46, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα περιέχει, στο πρώτο εδάφιο, παρεμφερή διάταξη και, στο δεύτερο εδάφιο, μη εξαντλητική απαρίθμηση των διάφορων τελωνειακών ελέγχων που μπορούν να διενεργούν τα κράτη μέλη. Φρονώ ότι από το γράμμα των ως άνω διατάξεων και, ειδικότερα, από τη χρήση του ρήματος «μπορούν», προκύπτει ότι δεν έχουν ως σκοπό την ιεράρχηση των διάφορων τύπων τελωνειακού ελέγχου [169]. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν στις εθνικές τελωνειακές αρχές, όταν διενεργούν τελωνειακούς ελέγχους, κάποια διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή και την εφαρμογή των λεπτομερειών του τελωνειακού ελέγχου [170]. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται, εξάλλου, από τις διατάξεις σχετικά με την παράδοση των εμπορευμάτων [171].

212. Εντούτοις, όπως προεκτέθηκε [172], όσον αφορά την ερμηνεία της έκτασης των προβλεπόμενων στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ υποχρεώσεων, η διακριτική ευχέρεια που διαθέτουν οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την επιλογή των μέτρων τελωνειακού ελέγχου περιορίζεται από την απαίτηση διασφάλισης αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε, απόκειται στις εθνικές τελωνειακές αρχές, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα να θεσπίσουν μέτρα με σκοπό «την προστασία των δημοσιονομικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της·». Τη σημασία του εν λόγω σκοπού στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα αναδεικνύει η θέση της ως άνω διάταξης στην αρχή του κώδικα και, επομένως, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την εκτέλεση της αποστολής αυτής [173]. Εν ολίγοις, καίτοι το

168 Αυτή ήταν η διατύπωση της εν λόγω παραγράφου εξαρχής [βλ. πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί θεσπίσεως Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα (COM/90/71 final, ΕΕ 1990, C 128, σ. 1)] και επαναλαμβάνεται πλέον με παρεμφερές περιεχόμενο στο άρθρο 46, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Για την εξέλιξη της εν λόγω διάταξης, βλ. σημείο 202 των παρουσών προτάσεων.

169 Επιπλέον, παρατηρώ ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, στο οποίο ορίζεται η έννοια των «τελωνειακών ελέγχων» κάνει λόγο για «συγκεκριμένες πράξεις των τελωνειακών αρχών με σκοπό την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς την τελωνειακή και λοιπή νομοθεσία που διέπει την είσοδο, την έξοδο, τη διαμετακόμιση, τη διακίνηση, την αποθήκευση και τον ειδικό προορισμό εμπορευμάτων που μεταφέρονται μεταξύ του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης και χωρών ή εδαφών εκτός αυτού του εδάφους, καθώς και την προσκόμιση και διακίνηση εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης μη ενωσιακών εμπορευμάτων και εμπορευμάτων υπό το καθεστώς του ειδικού προορισμού».

170 Βλ., μεταξύ άλλων, Albert, J.-L., Le droit douanier de l'Union européenne, Βρυξέλλες, Bruylant, 2019, σ. 525.

171 Βλ., μεταξύ άλλων, άρθρο 73 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Jääskinen στην υπόθεση Codirex Expeditie (C-542/11, EU:C:2013:123, σημεία 51 επ.).

172 Βλ. σημεία 175 έως 177 των παρουσών προτάσεων.

173 Σχετικά με την αποστολή των τελωνειακών αρχών βάσει της εν λόγω διάταξης, βλ. Lyons, T., όπ.π., σ. 72 επ.

άρθρο 13, παράγραφοι 1 και 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα αναθέτουν τη εφαρμογή και την επιλογή των μεθόδων τελωνειακών ελέγχων στις αρχές των κρατών μελών οι οποίες διαθέτουν συναφώς κάποια διακριτική ευχέρεια, τα μέτρα που επιλέγονται δεν πρέπει να στερούνται αποτελεσματικότητας.

213. Θεωρώ, επομένως, ότι συνάδουν προς τον σκοπό της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης μέθοδοι τελωνειακού ελέγχου όπως οι επίμαχες, οι οποίες, για τη διαφύλαξη των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που είναι σοβαροί και εντοπίζονται σε δεδομένο χρόνο και χώρο, βάσει της ανάλυσης κινδύνων που προεκτέθηκε στις παρούσες προτάσεις. Συγκεκριμένα, όπως επανειλημμένως επισημάνθηκε κατά το διάστημα της παράβασης, ο κύριος κίνδυνος που εντοπίστηκε κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης κατά το διάστημα της παράβασης συνίστατο, ειδικότερα, σε μαζικές εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα, για τις οποίες η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία ήταν χαμηλότερη της πραγματικής και οι οποίες χαρακτηρίζονταν, αφενός, από συστηματική και σκόπιμη διασάφηση των εμπορευμάτων σε αξία χαμηλότερη της πραγματικής και, αφετέρου, από την έλλειψη αξιοπιστίας των εμπλεκόμενων εταιριών, οι οποίες ιδρύονταν, κατά κανόνα, με μοναδικό σκοπό τη διάπραξη της εν λόγω απάτης και εκκαθαρίζονταν μόλις οι εθνικές τελωνειακές αρχές αμφισβητούσαν την υποβληθείσα τελωνειακή διασάφηση. Επομένως, το εν λόγω σχέδιο τελωνειακής απάτης συνεπάγεται σημαντική μείωση των δασμών που μπορούν να εισπραχθούν επί των εμπορευμάτων που τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων τελωνειακού ελέγχου που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένης υπόψη της ως άνω πραγματικής κατάστασης, συγκρίνοντας τα εν λόγω μέτρα με εκείνα που η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν εφάρμοσε.

214. Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι, έως την αρχή της επιχείρησης Swift Arrow τον Οκτώβριο του 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε, γενικώς, μέτρα τελωνειακού ελέγχου προ της παράδοσης, όπως ελέγχους προ του εκτελωνισμού ή λήψεις δειγμάτων, πλην εκείνων που εφαρμόστηκαν κατά τις επιχειρήσεις Snake, στην αρχή του 2014, και Samurai, τον Σεπτέμβριο του 2016. Χωρίς να αμφισβητεί το γεγονός αυτό, θεωρώντας ότι η προτεινόμενη από την OLAF μέθοδος εκτίμησης των κινδύνων δεν ήταν κατάλληλη για τον εντοπισμό των εισαγωγών που αφορούσε η απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι επέλεξε στρατηγική συνιστάμενη στη διενέργεια εκ των υστέρων τελωνειακών ελέγχων, χαρακτηριστικό παράδειγμα της οποίας είναι η επιχείρηση Breach, η οποία ξεκίνησε το 2015 [174]. Στους εκ των υστέρων τελωνειακούς ελέγχους, το Ηνωμένο Βασίλειο απαριθμεί τις επισκέψεις σε σχέση με τις ύποπτες αποστολές, αναλύσεις εγγράφων, ελέγχους και επιθεωρήσεις, την εξέταση του εμπορικού χαρακτήρα των σχετικών πωλήσεων και την εξέταση των δεσμών μεταξύ του εισαγωγέα, των πρακτόρων μεταφορών και άλλων επιχειρήσεων, καθώς και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εισαγωγέων, με σκοπό τον προσδιορισμό των δόλιων δραστηριοτήτων.

215. Όσον αφορά το αμυντικό επιχείρημα που αντλεί το Ηνωμένο Βασίλειο από την αδυναμία διενέργειας ελέγχων προ της παράδοσης λόγω της ακαταλληλότητας της μεθοδολογίας OLAF, επισημαίνεται, όπως προεκτέθηκε [175], ότι, παρότι δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν την προτεινόμενη από την Επιτροπή μέθοδο ανάλυσης κινδύνων, τα κράτη μέλη υπέχουν εντούτοις

[174] Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η επιχείρηση Breach συνεπαγόταν επίσης προηγούμενους ελέγχους. Εντούτοις, παρατηρώ ότι, αφενός, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν διευκρίνισε σε τι συνίσταντο οι εν λόγω έλεγχοι και, αφετέρου, η φάση επέμβασης της επιχείρησης αυτής είχε διάρκεια δύο μόνον ημερών. Βλ. πρακτικά της συνάντησης της 3ης Φεβρουαρίου 2016.

[175] Βλ. σημεία 175 έως 177 των παρουσών προτάσεων.

υποχρέωση από το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 46, παράγραφος 2, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα να θεσπίσουν ελέγχους βασισμένους σε ανάλυση κινδύνων. Ως εκ τούτου, δικαιολογώντας την ανυπαρξία ελέγχων προ της παράδοσης από την έλλειψη κατάλληλης μεθόδου ανάλυσης κινδύνων, το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει, κατ' ουσίαν, ότι παρέβη την υποχρέωση να θεσπίσει τους εν λόγω ελέγχους. Επιπλέον, θεωρώ ότι πρέπει να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Επιτροπής ότι τα εκ των υστέρων μέτρα που απαρίθμησε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθούν αποτελεσματικά. Εκτιμώ ότι η στρατηγική που επέλεξε το εν λόγω κράτος εκ των υστέρων δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματική, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, σε κατάσταση στην οποία η τελωνειακή απάτη συνίστατο στη σκόπιμη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για εισαγόμενα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα. Θεωρώ αδιανόητο να μπορούν τα μέτρα που εξέθεσε το Ηνωμένο Βασίλειο να διασφαλίσουν την είσπραξη των πραγματικά οφειλόμενων δασμών, εφόσον το Ηνωμένο Βασίλειο δεν προσδιόρισε πραγματικά εκ των προτέρων τα εισαγόμενα εμπορεύματα, ενέργεια η οποία προϋποθέτει κατ' ανάγκην φυσικούς ελέγχους προ του εκτελωνισμού και λήψεις δειγμάτων προ της θέσης των επίμαχων εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία[176]. Η διενέργεια των τελωνειακών ελέγχων προ της παράδοσης είναι απαραίτητη όταν οι τελωνειακές αρχές έχουν αμφιβολίες όσον αφορά την ορθότητα της τελωνειακής διασάφησης, πλην όμως καθίσταται αναγκαία κατά μείζονα λόγο στις περιπτώσεις που μοναδικός σκοπός των οικονομικών φορέων είναι η διάπραξη απάτης. Συναφώς, όπως καταδείχθηκε, οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν πλήρη επίγνωση της απάτης που συνίστατο στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και, μετέχοντας στην επιχείρηση Snake, επιβεβαίωσαν εξάλλου, στην πράξη, την αναγκαιότητα λήψης αποτελεσματικών (περιλαμβανομένων εκ των προτέρων) μέτρων καταπολέμησης της εν λόγω απάτης. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου γνώριζαν, από την αρχή του διαστήματος της παράβασης, τη φύση της επίμαχης τελωνειακής απάτης, λόγω της οποίας έπρεπε να έχουν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των προμνησθέντων εκ των υστέρων μέτρων.

216. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει επίσης ότι, κατά την απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας[177], το Δικαστήριο έκρινε ότι οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να διενεργούν συμπληρωματικούς ελέγχους μόνον εάν διαθέτουν «συγκεκριμένες ενδείξεις» όσον αφορά την ανακρίβεια τελωνειακής διασάφησης. Κατά τη γνώμη μου, το συγκεκριμένο αμυντικό επιχείρημα στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της ως άνω απόφασης. Κατ' εμέ, επισημαίνοντας ότι, «προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της τελωνειακής ρύθμισης, η επαλήθευση τελωνειακής διασάφησης πρέπει να διενεργείται πέραν του [σχετικού] κατώτατου ορίου, ιδίως όταν οι τελωνειακές αρχές διαθέτουν συγκεκριμένες ενδείξεις όσον αφορά την ανακρίβεια της εν λόγω διασάφησης», το Δικαστήριο δεν έθεσε κανέναν περιορισμό όσον αφορά την προέλευση των πληροφοριών από τις οποίες απορρέει η ανακρίβεια τελωνειακής διασάφησης. Λαμβανομένων ιδίως υπόψη των αποστολών τους, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, οι εθνικές τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να αντιδρούν στην τελωνειακή απάτη, ακόμη και αν λαμβάνουν τις πληροφορίες σχετικά με την ανακρίβεια των τελωνειακών

176 Η αναποτελεσματικότητα των ληφθέντων μέτρων και η έλλειψη μέτρων επιβεβαιώνονται από εκθέσεις ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το διάστημα αυτό. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι εντόπισε πλείονες συγκεκριμένες αποστολές με πολύ χαμηλές δηλωθείσες αξίες κατά το σχετικό διάστημα. Δίκην παραδείγματος, από την έκθεση ελέγχου 17-11-1 προκύπτει ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου επιβεβαίωσαν ότι δεν είχαν θεσπίσει τα μέτρα που ζήτησε η OLAF μετά την επιχείρηση Snake το 2014 και εκ νέου με την έκθεση ελέγχου 16-11-1. Επιπλέον, από την έκθεση ελέγχου 17-11-2 προκύπτει ότι πέντε παρτίδες οι οποίες εισήχθησαν στις 29 Σεπτεμβρίου 2017 και επιλέχθηκαν από τους υπαλλήλους της Επιτροπής είχαν, κατά μέσο όρο, δηλωθείσα αξία η οποία ανερχόταν μόλις σε 3,3 % της διορθωμένης μέσης τιμής. Η HMRC επιβεβαίωσε ότι οι μεταγενέστερες αποστολές που διασάφησαν οι εν λόγω οικονομικοί φορείς κατασχέθηκαν και ότι εκδόθηκαν εντολές είσπραξης συμπληρωματικών δασμών στο πλαίσιο της επιχείρησης Swift Arrow.

177 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011 (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 50).

διασαφήσεων μέσω της Επιτροπής ή άλλων κρατών μελών. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από το προβλεπόμενο στο άρθρο 46, παράγραφος 3, του εν λόγω κώδικα καθεστώς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, ως έκφραση της τελωνειακής ένωσης της Ένωσης[178]. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου γνώριζαν την ύπαρξη υψηλού κινδύνου τελωνειακής απάτης, όπως εκτέθηκε στις παρούσες προτάσεις, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να ισχυριστεί, όσον αφορά τις δηλωθείσες εν προκειμένω αξίες, ότι οι τελωνειακές αρχές του δεν διέθεταν συγκεκριμένες ενδείξεις σχετικά με την ανακρίβεια διασάφησης όπως η επίμαχη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας[179].

4) Επί της υποχρέωσης σύστασης εγγύησης

217. Κατά το άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής και το άρθρο 244, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού[180], όταν κατατίθεται τελωνειακή διασάφηση, οι εφαρμοστέοι δασμοί πρέπει είτε να καταβάλλονται είτε να καλύπτονται από εγγύηση πριν από την παράδοση των εμπορευμάτων. Συγκεκριμένα, εάν οι τελωνειακές αρχές θεωρούν ότι από την επαλήθευση της τελωνειακής διασάφησης ενδέχεται να προκύψει υψηλότερο πληρωτέο ποσό εισαγωγικού δασμού (ή ενδεχομένως άλλων επιβαρύνσεων) από εκείνο που προκύπτει από τα στοιχεία της τελωνειακής διασάφησης, η παράδοση των εμπορευμάτων θα επιτραπεί μετά τη σύσταση εγγύησης επαρκούς για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ των ποσών αυτών.

218. Συναφώς, όσον αφορά το αν το άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής[181] *απαιτεί* τη σύσταση εγγύησης, επισημαίνεται ότι η διατύπωση των γλωσσικών αποδόσεων που εξέτασα συνηγορεί μάλλον υπέρ της απόψεως ότι η παράδοση υπόκειται *υποχρεωτικώς* στη σύσταση εγγύησης[182]. Όμως, οι διάφορες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 244, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, διάταξης που, κατ' ουσίαν, αντιστοιχεί στο άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής, διαφέρουν. Συγκεκριμένα, τα κείμενα στη γερμανική και την εσθονική γλώσσα υποδηλώνουν ότι η σύσταση εγγύησης αποτελεί δυνατότητα, ενώ οι υπόλοιπες προαναφερθείσες γλωσσικές αποδόσεις υποδεικνύουν ότι πρόκειται περί υποχρέωσης[183]. Λαμβανομένων υπόψη των αποκλίσεων μεταξύ των διάφορων γλωσσικών αποδόσεων του άρθρου 244, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, εκτιμώ ότι το γράμμα του δεν οδηγεί σε ασφαλές συμπέρασμα όσον αφορά το αν η διάταξη αυτή απαιτεί τη σύσταση

178 Όπως προκύπτει από τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης παροτρύνει την ανταλλαγή των εν λόγω πληροφοριών. Ειδικότερα, από το άρθρο 46, παράγραφος 3, του εν λόγω κώδικα, προκύπτει ότι οι τελωνειακοί έλεγχοι διεξάγονται εντός κοινού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων που βασίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών και των αποτελεσμάτων αναλύσεων κινδύνων μεταξύ των τελωνειακών διοικήσεων και καθορίζει κοινά κριτήρια και πρότυπα κινδύνων, μέτρα ελέγχου και τομείς ελέγχων με προτεραιότητα. Επισημαίνω ότι οι παράγραφοι 4 και 5 του ως άνω άρθρου προβλέπουν παρεμφερείς υποχρεώσεις.

179 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011 (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160).

180 Το άρθρο 248 του κανονισμού εφαρμογής επαναλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό, το περιεχόμενο του άρθρου 20 της οδηγίας 82/57/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 1981, περί καθορισμού ορισμένων διατάξεων εφαρμογής της οδηγίας 79/695/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί εναρμονίσεως των διαδικασιών θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων (ΕΕ 1982, L 28, σ. 38), ενώ το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου V, κεφάλαιο 3, τμήμα 1, με τίτλο «Επαλήθευση», του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

181 Διάταξη η οποία ίσχυε από την αρχή του διαστήματος της παράβασης έως την 1η Μαΐου 2016.

182 Συγκεκριμένα, οι αποδόσεις στην ισπανική, τη γερμανική, την εσθονική, την αγγλική, τη γαλλική και την ιταλική γλώσσα του άρθρου 248 του κανονισμού εφαρμογής υποδηλώνουν ότι η παράδοση εξαρτάται *υποχρεωτικά* από τη σύσταση εγγύησης.

183 Απόδοση στη γερμανική γλώσσα: «Sind die Zollbehörden der Auffassung, dass aufgrund einer Überprüfung der Zollanmeldung höhere Einfuhr- oder Ausfuhrabgaben oder andere Abgaben zu entrichten sein könnten als aufgrund der Angaben in der Zollanmeldung, so *kann* die Überlassung der Waren von einer Sicherheitsleistung abhängig gemacht werden, die die Differenz zwischen dem aufgrund der Angaben in der Zollanmeldung ermittelten Betrag und dem Betrag abdeckt, der letztlich zu entrichten sein könnte.» Απόδοση στην εσθονική γλώσσα: «Kui toll leiab, et tollideklaratsiooni õigsuse kontrollimisest tulenev impordi- või eksporditollimaksu või muude tasutavate maksude summa võib olla suurem kui tollideklaratsiooni andmetest tulenev summa, *võib kauba vabastamine sõltuda* tagatise esitamisest, mis on piisav deklaratsiooni andmete põhjal kindlaksmääratud summa ja hiljem tasumisele kuuluda võiva lõppsumma vahe tasumiseks.» (Η υπογράμμιση δική μου.)

εγγύησης ως προϋπόθεση για την παράδοση των εμπορευμάτων ή αν οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών διαθέτουν διακριτική ευχέρεια ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης [184]. Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων ενός ενωσιακού νομοθετήματος, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα το όλο σύστημα και τον σκοπό της ρύθμισης της οποίας αποτελεί στοιχείο. Συναφώς, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται οι προμνησθείσες διατάξεις, εκτιμώ ότι, για τους σκοπούς της ερμηνείας του άρθρου 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής και του άρθρου 74, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι «η άδεια παραλαβής των εμπορευμάτων που αποτελούν αντικείμενο [τελωνειακής διασάφησης] χορηγείται μόνον αν έχει καταβληθεί το ποσό της τελωνειακής οφειλής ή έχει συσταθεί εγγύηση γι' αυτό» [185]. Όσον αφορά το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού, τα άρθρα 89 επ. του εν λόγω κώδικα προβλέπουν αναλυτικά τις διάφορες περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να γίνεται χρήση σύστασης εγγυήσεων, διευκρινίζοντας εξάλλου τις περιπτώσεις στις οποίες δεν απαιτείται η σύσταση εγγύησης [186]. Επομένως, για τους σκοπούς του υπό κρίση λόγου προσφυγής, παρότι οι τελωνειακές αρχές κράτους μέλους διαθέτουν κάποια διακριτική ευχέρεια όταν αποφασίζουν να απαιτήσουν τη σύσταση εγγυήσεων, η εν λόγω διακριτική ευχέρεια περιορίζεται, κατά τη γνώμη μου, από την απαίτηση αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 325 ΣΛΕΕ, όπως ήδη υπογραμμίστηκε στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων [187]. Η αναγκαιότητα διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών απορρέει, επιπλέον, από την αιτιολογική σκέψη 27 του εκτελεστικού κανονισμού που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι, «[λ]αμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να εξασφαλιστεί η κατάλληλη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών, καθώς και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων, είναι αναγκαίο να οριστούν διαδικαστικοί κανόνες για την παροχή εγγύησης», και τις αιτιολογικές σκέψεις 36 και 37 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [188]. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι πρέπει να γίνει δεκτή η προσέγγιση της Επιτροπής κατά την οποία η εφαρμογή των μέτρων τελωνειακού ελέγχου και η απαίτηση σύστασης εγγυήσεων πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά ανάλογα με το αν πρόκειται για αναγνωρισμένες επιχειρήσεις που διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία [189] ή αν πρόκειται, όπως εν προκειμένω, για αναγεννώμενες εταιρίες οι οποίες έχουν ως μοναδικό σκοπό τη διάπραξη απάτης και τίθενται υπό εκκαθάριση μόλις τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία τα εμπορεύματα που διασάφησαν.

219. Όσον αφορά, ειδικότερα τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη μη εφαρμογή των εγγυήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης, αυτά εξετάστηκαν ήδη στις παρούσες προτάσεις, μεταξύ άλλων στο μέρος σχετικά με την υποχρέωση χρήσης ανάλυσης κινδύνων και προηγούμενων ελέγχων και, επομένως, δεν συντρέχει λόγος επανάληψής τους στο παρόν μέρος [190].

184 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Profisa (C-63/06, EU:C:2007:233, σκέψη 13 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

185 Βλ. απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2001, D. Wandel (C-66/99, EU:C:2001:69, σκέψη 36), και διάταξη της 16ης Σεπτεμβρίου 2014, Kyocera Mita Europe κατά Επιτροπής (T-35/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:795, σκέψεις 41 και 42). Παρατηρώ ότι το άρθρο 194 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα προβλέπει παρεμφερείς υποχρεώσεις.

186 Βλ. Lyons, T., όπ.π., σ. 462 και 463.

187 Βλ. σημείο 177 των παρουσών προτάσεων.

188 Στις αιτιολογικές σκέψεις 36 και 37, οι οποίες αφορούν τη σύσταση εγγυήσεων, υπογραμμίζεται, μεταξύ άλλων, ότι σκοπός τους είναι «να διασφαλισθούν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών και να αποφευχθούν πρακτικές απάτης» και διευκρινίζεται ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ο βαθμός κινδύνου και η ιδιαίτερη κατάσταση των οικονομικών φορέων.

189 Κατά τη γνώμη μου, την εν λόγω άποψη περί διαφορετικής μεταχείρισης των οικονομικών φορέων ανάλογα με τη «νομιμότητά» τους ενισχύει η ύπαρξη ιδιαίτερης ιδιότητας, ήτοι της ιδιότητας του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα, στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (άρθρα 38 επ.).

190 Βλ. σημεία 201 έως 216 των παρουσών προτάσεων.

220. Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, αφενός, ότι η εφαρμογή προσέγγισης τόσο ευρείας όσο αυτή που προτείνει η Επιτροπή σχετικά με τις εγγυήσεις που πρέπει να απαιτούνται συνιστά απαράδεκτη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων των εισαγωγέων, βάσει του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου, και, αφετέρου, ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν διέθεταν κανένα αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου να καθορίσουν αξία αντικατάστασης και, επομένως, δεν ήταν σε θέση να απαιτήσουν τη σύσταση εγγυήσεων βάσει της εν λόγω αξίας αντικατάστασης.

221. Κατά τη γνώμη μου, τα ως άνω επιχειρήματα πρέπει να απορριφθούν.

222. Όσον αφορά το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, εμπόδιζε τις τελωνειακές αρχές να ζητήσουν *γενικώς* εγγυήσεις από τους εισαγωγείς, παρατηρώ ότι το εν λόγω κράτος δεν εκθέτει τους ακριβείς λόγους για τους οποίους το αίτημα σύστασης εγγυήσεων θα συνιστούσε προσβολή του εν λόγω δικαιώματος. Βάσει, όμως, του κανόνα actor incumbit probatio, reus in excipiendo fit actor, απόκειται στο εν λόγω κράτος μέλος να αποδείξει τον ισχυρισμό του με τον οποίο αντικρούει την υποχρέωση σύστασης εγγυήσεων στην οποία στηρίζεται η Επιτροπή [191].

223. Εν πάση περιπτώσει, θεωρώ, εκ πρώτης όψεως, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποστηρίζει ότι το άρθρο 248 του κανονισμού εφαρμογής ή το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού προσέβαλαν αυτά καθεαυτά τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο άρθρο 17 του Χάρτη. Πρέπει, επιπλέον, να εξεταστούν εν συντομία τα σχετικά με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου κριτήρια, όπως διατυπώθηκαν στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ), η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς της ερμηνείας του άρθρου 17, κατά τη ρήτρα περί ομοιογένειας που προβλέπεται στο άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη [192]. Κατά την εν λόγω νομολογία, η φορολόγηση συνιστά, κατ' αρχήν, παρέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας [193], η οποία δικαιολογείται, όμως, από το δεύτερο εδάφιο του ως άνω άρθρου 1, το οποίο προβλέπει ρητή εξαίρεση όσον αφορά την καταβολή φόρων ή άλλων εισφορών [194]. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται ότι, κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή φορολογικής πολιτικής, τα κράτη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια [195]. Επιπλέον, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η σύσταση τελωνειακής εγγύησης έχει προσωρινό μόνον χαρακτήρα, η δε εγγύηση αίρεται μόλις καταβληθούν οι ορθοί δασμοί ή μόλις ο εισαγωγέας αποδείξει ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία δεν είναι χαμηλότερη της πραγματικής. Φρονώ ότι, υποστηρίζοντας ότι οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούσαν να εφαρμόσουν προσέγγιση τόσο ευρεία όσο αυτή που προτείνει η

191 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2009, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-372/05, EU:C:2009:780, σκέψεις 72 έως 77).

192 Κατά τις επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη, το εν λόγω άρθρο 17 αντιστοιχεί στο άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου (ΕΕ 2007, C 303, σ. 17).

193 Το ΕΔΔΑ έχει αποφανθεί επανειλημμένως ότι το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου, το οποίο εγγυάται κατ' ουσίαν το δικαίωμα ιδιοκτησίας, περιλαμβάνει τρεις διακριτούς κανόνες: ο πρώτος, ο οποίος περιέχεται στην πρώτη περίοδο του πρώτου εδαφίου και έχει γενικό χαρακτήρα, διατυπώνει την αρχή του σεβασμού της ιδιοκτησίας· ο δεύτερος, ο οποίος περιέχεται στη δεύτερη περίοδο του ίδιου εδαφίου, αφορά τη στέρηση της ιδιοκτησίας την οποία εξαρτά από ορισμένες προϋποθέσεις· όσον αφορά τον τρίτο κανόνα, ο οποίος διατυπώνεται στο δεύτερο εδάφιο, αναγνωρίζει στα συμβαλλόμενα κράτη την εξουσία, μεταξύ άλλων, να ρυθμίζουν τη χρήση των αγαθών σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον, θέτοντας σε ισχύ τους νόμους που κρίνουν αναγκαίους προς τούτο. Δεν πρόκειται, εντούτοις, για κανόνες που δεν σχετίζονται μεταξύ τους. Ο δεύτερος και ο τρίτος κανόνας αφορούν συγκεκριμένα παραδείγματα προσβολής του δικαιώματος ιδιοκτησίας· επομένως, πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της αρχής που κατοχυρώνεται με τον πρώτο κανόνα [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Φεβρουαρίου 1986, James κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1986:0221JUD000879379, § 37), και απόφαση του ΕΔΔΑ της 16ης Ιουνίου 2015, Sargsyan κατά Αζερμπαϊτζάν (CE:ECHR:2015:0616JUD004016706, § 217)].

194 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΕΔΔΑ της 29ης Απριλίου 2008, Burden κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:2008:0429JUD001337805, § 59).

195 Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 23ης Οκτωβρίου 1997, National & Provincial building society, Leeds permanent building society και Yorkshire building society κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1997:1023JUD002131993, § 80).

Επιτροπή όσον αφορά τις εγγυήσεις που μπορούσαν να απαιτηθούν, το Ηνωμένο Βασίλειο αμφισβητεί την ενδεχόμενη συμβατότητα της διοικητικής πρακτικής που συνιστά το εν λόγω θεσμικό όργανο με το θεμελιώδες δικαίωμα ιδιοκτησίας που προβλέπεται στο άρθρο 17 του Χάρτη. Είναι αληθές ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών, η δε εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης μπορεί να περιλαμβάνει διοικητικές πρακτικές [196], όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση [197]. Εντούτοις, η ως άνω αντίρρηση του Ηνωμένου Βασιλείου φαίνεται να έχει υποθετικό χαρακτήρα υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υπόθεσης, στο μέτρο που η συμβατότητα των αποφάσεων και της συμπεριφοράς των εθνικών αρχών με τον Χάρτη μπορεί να εκτιμηθεί όχι κατά τρόπο αφηρημένο, αλλά μόνον στο πλαίσιο συγκεκριμένης διοικητικής πράξης. Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εξέθεσε καμία συγκεκριμένη περίπτωση στην οποία η σύσταση εγγύησης, δυνάμει των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, θα συνιστούσε προσβολή θεμελιώδους κατοχυρωμένου στον Χάρτη δικαιώματος σχετικού οικονομικού φορέα, φρονώ ότι δεν συντρέχει λόγος εξέτασης του συγκεκριμένου αμυντικού επιχειρήματος από το Δικαστήριο.

224. Όσον αφορά το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι οι αρχές του δεν ήταν σε θέση να απαιτήσουν εγγυήσεις για τον λόγο ότι δεν διέθεταν κανένα στοιχείο που καθιστούσε δυνατό τον καθορισμό αξίας αντικατάστασης για τα εισαγόμενα εμπορεύματα, φρονώ ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δικαιολογεί τη μη εφαρμογή τελωνειακού μέτρου με τη μη λήψη άλλου μέτρου, ήτοι τη μη διενέργεια ελέγχων προ της παράδοσης και λήψης δειγμάτων. Ειδικότερα, αποτέλεσμα της εν λόγω παράλειψης ήταν ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν ήταν σε θέση να καθορίσει, κατά τα άρθρα 70 και 74 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, την αξία των σχετικών προϊόντων, παρότι τούτο είναι αναγκαίο για τη σύσταση εγγυήσεων. Τέλος, εφιστάται η προσοχή σε μια ανακολουθία στα αμυντικά επιχειρήματα του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, παρά το γεγονός ότι οι τελωνειακές αρχές του δεν εφάρμοσαν ορθά τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των επίμαχων εμπορευμάτων, είναι εντούτοις δυνατόν, όπως απέδειξε το Ηνωμένο Βασίλειο με την επιχείρηση Breach [198], να καθοριστεί η διαφορά μεταξύ, αφενός, της αξίας των εμπορευμάτων βάσει της οποίας εισπράχθηκαν οι δασμοί και, αφετέρου, της πραγματικής αξίας τους.

3. Ανακεφαλαίωση των αιτιάσεων που προβάλλονται κατά του Ηνωμένου Βασιλείου

225. Ανακεφαλαιώνοντας, υπενθυμίζεται ότι τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης δεν μπορούν να θεωρηθούν αποτελεσματικά κατά την έννοια του άρθρου 325 ΣΛΕΕ και των διατάξεων του παράγωγου δικαίου στον τελωνειακό τομέα. Συγκεκριμένα, εκτιμώ, όσον αφορά τα σχετικά προϊόντα, ότι το εν λόγω κράτος παρέλειψε, κατά το διάστημα της παράβασης, να διενεργήσει τελωνειακούς ελέγχους βασισμένους σε ανάλυση κινδύνων και ελέγχους προ της παράδοσης των εμπορευμάτων καθώς και να απαιτήσει

196 Βλ., ενδεικτικώς, απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo και Apelativna prokuratura – Plovdiv (C-393/19, EU:C:2021:8, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

197 Επί του αφηρημένου παραδείγματος, όταν η οικονομική υποχρέωση που απορρέει από την είσπραξη φόρων ή εισφοράς μπορεί να προσβάλλει το δικαίωμα ιδιοκτησίας, βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 3ης Ιουλίου 2003, Buffalo s.r.l. υπό εκκαθάριση κατά Ιταλίας (CE:ECHR:2003:0703JUD003874697, ιδίως § 36 και 37).

198 Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει ότι, στο πλαίσιο της εν λόγω επιχείρησης, εντοπίστηκαν 239 οικονομικοί φορείς υψηλού κινδύνου και ότι σε πολλούς εξ αυτών κοινοποιήθηκαν εντολές εκ των υστέρων είσπραξης (ειδοποιήσεις C18). Το εν λόγω κράτος υποστηρίζει ότι, κατά την ως άνω επιχείρηση «[δ]ιενεργήθηκαν επίσης τριάντα περίπου προηγούμενοι έλεγχοι και ελήφθησαν δείγματα», χωρίς να διευκρινίζει εντούτοις ούτε πότε και σε ποια έκταση ελήφθησαν τα δείγματα ούτε τους λόγους για τους οποίους προτίμησε να παραιτηθεί από την απαίτηση εγγυήσεων πριν από τη χορήγηση άδειας παράδοσης των εμπορευμάτων, παρότι η εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών είναι, για πρακτικούς λόγους, λιγότερο αποτελεσματικό μέτρο.

εγγυήσεις πριν από τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία. Τα μέτρα ελέγχου μετά τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων δεν ήταν ούτε επαρκή ούτε αποτελεσματικά βάσει των ως άνω διατάξεων. Επομένως, τα μέτρα που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο στερούνταν προδήλως αποτελεσματικότητας, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της επίμαχης απάτης και της γνώσης που μπορούσαν να έχουν σχετικά με αυτήν οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου κατά το διάστημα της παράβασης.

226. Το συμπέρασμα αυτό συνάγεται επίσης από τα στατιστικά στοιχεία που παρέσχε η Επιτροπή, από τα οποία προκύπτει ότι, βάσει της μεθοδολογίας OLAF, ενώ το 2013 το 32,44 % των εισαγωγών δηλώθηκε σε επίπεδο χαμηλότερο της ελάχιστης αποδεκτής τιμής, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 50,50 % το 2016[199]. Το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει ότι, βάσει της προσέγγισης που επεξεργάστηκε η HMRC, το 35,2 % του συνόλου των εισαγωγών από την Κίνα που υπάγονται στα κεφάλαια 61 έως 64 δηλώθηκε, κατά το διάστημα της παράβασης, σε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, ενώ εάν εφαρμοστεί η μεθοδολογία OLAF, το ποσοστό θα ήταν 44,8 %[200]. Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι οι διάδικοι συμφωνούν ότι η επιχείρηση Swift Arrow είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί ο όγκος των προϊόντων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, καθότι τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου των ετών 2017 και 2018 αναδεικνύουν πολύ χαμηλούς όγκους εισαγωγών με δασμολογητέες αξίες χαμηλότερες της ελάχιστης αποδεκτής τιμής[201]. Οι διάδικοι αναγνωρίζουν επίσης ότι οι τελωνειακοί έλεγχοι στο πλαίσιο της εν λόγω επιχείρησης συνίσταντο σε ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνων προ της παράδοσης των εμπορευμάτων, οι οποίοι συνοδεύονταν από λήψη δειγμάτων. Κατά τη γνώμη μου, τα στοιχεία αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της ύπαρξης απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και των μεθόδων τελωνειακού ελέγχου που εφαρμόζει το κράτος μέλος και τούτο συνεπάγεται ότι η επίμαχη μαζική απάτη που συνίστατο στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής, η οποία διαπράχθηκε κατά το διάστημα της παράβασης, δεν ήταν αναπόφευκτη. Εκτιμώ, επομένως, ότι πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα, το οποίο κατέχει κεντρική θέση στην άμυνα του Ηνωμένου Βασιλείου, ότι δεν μπορεί να συναχθεί από την επιτυχία της επιχείρησης Swift Arrow ότι τα μέτρα που ελήφθησαν προηγουμένως ήταν προδήλως ακατάλληλα, δεδομένου ότι τα εμπειρικά στοιχεία που εξετάστηκαν ανωτέρω επιβεβαιώνουν ακριβώς το αντίθετο.

227. Το ως άνω συμπέρασμα σχετικά με τον ανεπαρκή χαρακτήρα των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο, κατά το διάστημα της παράβασης, για την καταπολέμηση της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής δεν αναιρείται από το επιχείρημα που αντλεί το καθού από το γεγονός ότι έλαβε μέρος σε όλες τις επιχειρήσεις που διεξήγαγε η Επιτροπή και δρομολόγησε το ίδιο επιχειρήσεις, καθώς και ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο επιβεβαίωσε ότι εκτέλεσε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες συναφώς[202]. Συγκεκριμένα, όπως ισχυρίστηκε το ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο, απόκειται στα κράτη μέλη να μεριμνούν για την

199 Έκθεση OLAF, σημείο 2.1.4.

200 Κατά τα υπομνήματά της, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει το ως άνω ποσοστό το οποίο προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο.

201 Κατά την Επιτροπή, τα εν λόγω στοιχεία αποδεικνύουν όχι μόνον ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνο για το 74,60 % των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα το 2015, για το 79,15 % των εν λόγω απωλειών το 2016 και για το 66,90 % των ίδιων αυτών απωλειών το 2017, αλλά επίσης ότι, από τη δρομολόγηση της επιχείρησης Swift Arrow και τη σταδιακή επέκτασή της, το εν λόγω ποσοστό μειώθηκε σημαντικά, δεδομένου ότι ήταν, για παράδειγμα, 33,86 % τον Νοέμβριο του 2017 και 4,73 % τον Ιούνιο του 2018 (βάση δεδομένων Surveillance 2 για τις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα). Η Επιτροπή εκθέτει επίσης ότι, παρότι το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε σχετικά περιορισμένα μέτρα (ελέγχοντας μερικούς μόνον οικονομικούς φορείς, βάσει των κατώτατων ορίων χαμηλής αξίας, σε μερικούς μόνον λιμένες), οι εισαγωγές που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής υποχώρησαν με θεαματικό τρόπο και σχεδόν αμέσως (μείωση 90 % σε τρεις μήνες και μείωση 96 % σε ένα έτος).

202 Το Ηνωμένο Βασίλειο παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στις επιχειρήσεις PCA Discount, Snake, Breach και Samurai.

εφαρμογή του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης και τούτο συνεπάγεται ότι τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα να διενεργούν κατάλληλους τελωνειακούς ελέγχους και να προστατεύουν αποτελεσματικά τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Η εκπλήρωση της αποστολής αυτής απαιτεί, εκ μέρους των αρχών, συνεχείς, συνεκτικές και συστηματικές προσπάθειες για την προστασία των τελωνειακών συνόρων της Ένωσης, οι οποίες δεν μπορούν να περιορίζονται στην περιστασιακή συμμετοχή σε τελωνειακές επιχειρήσεις, των οποίων τα αποτελέσματα είναι αναπόφευκτα προσωρινά.

4. Επί της υποχρέωσης των κρατών μελών να καθορίζουν τα ποσά των δασμών και να καταλογίζουν τα αντίστοιχα ποσά

228. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά το διάστημα της παράβασης, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη με συνεχή τρόπο το άρθρο 105, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, καθότι δεν καταλόγισε τις τελωνειακές οφειλές που απομένουν να εισπραχθούν σχετικά με τις επίμαχες εισαγωγές οι οποίες δηλώθηκαν δολίως με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, αφ' ης στιγμής οι τελωνειακές αρχές αντιλήφθηκαν την κατάσταση που οδήγησε στη βεβαίωση των εν λόγω οφειλών.

229. Αντιθέτως, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, δεδομένου ότι δεν υποχρεούται να ελέγχει τις επίμαχες τελωνειακές διασαφήσεις ή να υπολογίζει τους συμπληρωματικούς δασμούς, ουδεμία υπέχει υποχρέωση να εγγράφει στα λογιστικά βιβλία του τις επίμαχες τελωνειακές οφειλές.

230. Κατ' αρχάς, βάσει του άρθρου 104, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 218, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, οι τελωνειακές αρχές προβαίνουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, στον καταλογισμό του καταβλητέου ποσού του εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού. Αφενός, παρότι ο καταλογισμός που προβλέπεται στις ως άνω διατάξεις είναι αποτέλεσμα των υποχρεώσεων βεβαίωσης και απόδοσης στην Ένωση των παραδοσιακών ιδίων πόρων, οι οποίες απορρέουν, μεταξύ άλλων, από τις διατάξεις των κανονισμών 1150/2000 και 609/2014 που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου προσφυγής στις παρούσες προτάσεις[203], αυτός πραγματοποιείται ανεξαρτήτως των εν λόγω υποχρεώσεων[204] και πρέπει, επομένως, να διακρίνεται από αυτές[205]. Αφετέρου, η υποχρέωση καταλογισμού των δασμών βάσει των προμνησθεισών διατάξεων είναι, στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, άμεση και αναπόφευκτη συνέπεια της λήψης των τελωνειακών μέτρων, όπως η χρήση της ανάλυσης κινδύνων και οι έλεγχοι προ της παράδοσης που εξετάσθηκαν ανωτέρω, και, επομένως, η μη λήψη τους συνεπάγεται κατ' ανάγκην τον μη καταλογισμό των σχετικών ποσών. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι η αιτίαση που αφορά την παράβαση της υποχρέωσης καταλογισμού των σχετικών ποσών πρέπει να αναλυθεί από κοινού με τις αιτιάσεις που αφορούν την υποχρέωση λήψης των αναγκαίων τελωνειακών μέτρων, οι οποίες εξετάστηκαν ήδη στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου της προσφυγής.

203 Βλ. σημεία 235 έως 240 των παρουσών προτάσεων.

204 Συγκεκριμένα, καίτοι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να βεβαιώνουν απαίτηση της Ένωσης επί των ιδίων πόρων αφ' ης στιγμής οι τελωνειακές αρχές είναι σε θέση να υπολογίσουν το ποσό των δασμών και να προσδιορίσουν τον οφειλέτη (αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-546/03, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2006:132, σκέψη 29, της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας, C-392/02, EU:C:2005:683, σκέψεις 59 και 61, της 17ης Ιουνίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-423/08, EU:C:2010:347, σκέψη 40, και της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 59), δεν απαιτείται να λάβει πράγματι χώρα ο καταλογισμός (πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας, C-392/02, EU:C:2005:683, σκέψη 58), και τούτο συνεπάγεται ότι πρόκειται για δύο διακριτά νομικά καθεστώτα.

205 Διάταξη της 9ης Ιουλίου 2008 Gerlach & Co. (C-477/07, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2008:390, σκέψη 22).

231. Επί της ουσίας, κατά τη νομολογία, ο καταλογισμός των ποσών των δασμών συνίσταται, ιδίως, στην *εγγραφή* του προς είσπραξη ποσού, από τις τελωνειακές αρχές, στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση τέτοιων βιβλίων, οσάκις οι εν λόγω αρχές είναι σε θέση να υπολογίσουν το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να προσδιορίσουν τον οφειλέτη [206]. Αυτό συνεπάγεται ότι, οσάκις διαπιστώνει παντελή ή μερική μη πληρωμή τελωνειακών οφειλών και είναι σε θέση να υπολογίσει τις απαιτήσεις που γεννώνται από την εν λόγω οφειλή και να προσδιορίσει τον οφειλέτη, η τελωνειακή αρχή οφείλει να καταλογίζει το εν λόγω ποσό σύμφωνα με τις προμνησθείσες διατάξεις. Εν προκειμένω, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, το Ηνωμένο Βασίλειο είχε επίγνωση της απάτης που συνίσταται σε δήλωση δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων χαμηλότερης της πραγματικής και τούτο συνεπάγεται ότι οι αρχές του είχαν όχι μόνον υποχρέωση να καθορίσουν τις ορθές δασμολογητέες αξίες και να ελέγξουν τις τελωνειακές διασαφήσεις, αλλά και να καθορίσουν τα ποσά που αφορούσαν τις επίμαχες εισαγωγές και να τα καταλογίσουν βάσει του άρθρου 105, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [207]. Στο μέτρο που το Ηνωμένο Βασίλειο δεν προέβη στους εν λόγω καθορισμούς και καταλογισμούς, η αιτίαση που αντλείται από τις ως άνω διατάξεις, η οποία δεν έχει, στην πραγματικότητα, αυτοτελές περιεχόμενο, θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί βάσιμη ως άμεση συνέπεια των παραβάσεων που εξετάστηκαν στα προηγούμενα σημεία των παρουσών προτάσεων. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι δεν έλαβε τα προεκτεθέντα αναγκαία μέτρα βάσει των σχετικών διατάξεων του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, ερμηνευόμενων υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο οπωσδήποτε δεν καθόρισε τα σχετικά με τις επίμαχες εισαγωγές ποσά και δεν τα καταλόγισε, κατά το άρθρο 105, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

232. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο πρώτος λόγος της προσφυγής είναι βάσιμος καθόσον αφορά τις υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 325 ΣΛΕΕ, του άρθρου 13 και του άρθρου 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, των άρθρων 3 και 46 και του άρθρου 105, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, του άρθρου 248, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής και του άρθρου 244 του εκτελεστικού κανονισμού.

Γ. Επί της παραβάσεως της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά τους ιδίους πόρους και την εκτίμηση απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων που συνιστούν οι δασμοί

233. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τη νομοθεσία σχετικά με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους και, ιδίως, τα άρθρα 2 και 8 των αποφάσεων 2007/436 και 2014/335, καθώς και τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 11 και 17 του κανονισμού 1150/2000, στα οποία αντιστοιχούν τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 12 και 13 του κανονισμού 609/2014. Κατά την Επιτροπή, κατά το διάστημα της παράβασης, το εν λόγω κράτος δεν διενήργησε τους κατάλληλους τελωνειακούς ελέγχους και, επομένως, τα εμπορεύματα για τα οποία δηλώθηκε δολίως δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής δεν διασαφηνίστηκαν ορθώς. Λαμβανομένης υπόψη της εσφαλμένης αυτής εκτίμησης, οι οφειλόμενοι δασμοί για τα εν λόγω εμπορεύματα δεν υπολογίστηκαν ορθά και τα ποσά ιδίων πόρων που αντιστοιχούν στους δασμούς που έπρεπε να είχαν βεβαιωθεί δεν βεβαιώθηκαν και, επομένως, δεν αποδόθηκαν στον προϋπολογισμό της

206 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2009, Distillerie Smeets Hasselt κ.λπ. (C-126/08, EU:C:2009:470, σκέψη 22), της 8ης Νοεμβρίου 2012, KGH Belgium (C-351/11, EU:C:2012:699, σκέψη 21), και διάταξη της 9ης Ιουλίου 2008, Gerlach & Co. (C-477/07, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2008:390, σκέψη 17) σχετικά με το άρθρο 217, παράγραφος 1, και το άρθρο 220, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

207 Βλ. απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-423/08, EU:C:2010:347, σκέψεις 37 επ.).

Ένωσης κατά τον χρόνο που έπρεπε να αποδοθούν. Η Επιτροπή προσάπτει επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο το γεγονός ότι οι αρχές του βεβαίωσαν και εν συνεχεία ακύρωσαν τελωνειακές οφειλές σχετικές με ορισμένες εισαγωγές εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, υποπίπτοντας τοιουτοτρόπως σε διοικητικό σφάλμα. Εν ολίγοις, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ευθύνεται για τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων που προέκυψαν από το ως άνω σφάλμα.

234. Προτού αναλύσω το βάσιμο του παρόντος λόγου, πρέπει να διευκρινίσω το νομικό καθεστώς που αφορά την απόδοση των παραδοσιακών ιδίων πόρων με σκοπό τον καθορισμό των υποχρεώσεων των κρατών μελών στον συγκεκριμένο τομέα (ενότητα 1). Όσον αφορά την ουσία του υπό κρίση λόγου, κατ' αρχάς, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, μη λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, αφού βεβαίωσαν συμπληρωματική τελωνειακή οφειλή για ορισμένα εμπορεύματα για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής στο διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, και ακυρώνοντας τις εν λόγω βεβαιωθείσες συμπληρωματικές οφειλές, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου υπέπεσαν σε διοικητικό σφάλμα για το οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οικονομικά υπεύθυνο (ενότητα 2). Εν συνεχεία, πρέπει να αναλυθούν το ακανθώδες ζήτημα του καθορισμού των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων που προκύπτουν από την προσαπτόμενη παράβαση (ενότητα 3) και, τέλος, επικουρικώς, τα αμυντικά επιχειρήματα του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τους τόκους υπερημερίας (ενότητα 4).

1. Επί του νομικού καθεστώτος του καταλογισμού των οφειλόμενων ποσών και της απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων

235. Τα έσοδα από τους δασμούς του κοινού δασμολογίου συνιστούν, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, της απόφασης 2007/436 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της απόφασης 2014/335, παραδοσιακούς ιδίους πόρους της Ένωσης [208]. Οι ίδιοι πόροι ορίζονται «ως έσοδα φορολογικού χαρακτήρα που διατίθενται άπαξ διά παντός στην [Ένωση] για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της και που αποδίδονται δικαιωματικά σε αυτή χωρίς να απαιτείται περαιτέρω απόφαση των εθνικών αρχών» [209]. Παρότι είναι υπεύθυνα να εισπράττουν, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, των ως άνω αποφάσεων, τους ιδίους πόρους της Ένωσης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται εντούτοις να τους αποδίδουν στην Ένωση, χωρίς να μπορούν να αντιταχθούν σε αυτό [210].

236. Ο αναγκαστικός χαρακτήρας της απόδοσης στην Ένωση των παραδοσιακών ιδίων πόρων απορρέει από τις διατάξεις του κανονισμού 609/2014 [211], για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης, μεταξύ άλλων, των παραδοσιακών ιδίων πόρων [212]. Συναφώς, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 [213], η απαίτηση της Ένωσης επί των παραδοσιακών ιδίων πόρων θεωρείται *βεβαιωθείσα άπαξ και* πληρούνται οι όροι που προβλέπονται από την

208 Βλ. απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-60/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:219, σκέψη 40). Για επισκόπηση του καθεστώτος των ιδίων πόρων, βλ. Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2019, σ. 132 έως 144· Berlin, D., *Politiques de l'Union européenne*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2016, σ. 53 έως 64· και Aubert, M.-H., «Rapport: Système des ressources propres des Communautés européennes», Assemblée nationale (documents d'information de l'Assemblée nationale. Onzième législature, αριθ. 3436), Παρίσι, 2001.

209 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Τα δημόσια οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 2007, σ. 143.

210 Potteau, A., «Budget de l'Union européenne – Contenu du budget», *JurisClasseur Europe Traité*, τεύχος 198, 4 Νοεμβρίου 2016, σημείο 33.

211 Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000.

212 Βλ. Berlin, D., όπ.π., σημείο 34.

213 Η διάταξη αυτή αντικατέστησε το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000.

τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώριση του ποσού και την κοινοποίησή του στον οφειλέτη [214] και, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού [215], τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα έσοδα να αποδίδονται στην Επιτροπή. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η εν λόγω διάταξη συνιστά ειδικότερη έκφραση των επιταγών καλόπιστης συνεργασίας που απορρέουν από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, κατά τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να θέτουν στην κρίση της Επιτροπής τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης [216].

237. Δεδομένου ότι, αν τα πραγματοποιούμενα έσοδα από ορισμένες κατηγορίες ιδίων πόρων υπολείπονται των προσδοκιών, πρέπει είτε να αντισταθμίζονται από άλλους ιδίους πόρους είτε να οδηγούν σε ανάλογη προσαρμογή των εξόδων, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να βεβαιώνουν τις απαιτήσεις της Ένωσης που αφορούν τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους, διότι ειδάλλως θα μπορούσε να διαταράσσεται η δημοσιονομική ισορροπία της Ένωσης από τη συμπεριφορά ενός κράτους μέλους [217]. Προς απόδοση των ιδίων πόρων, το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος πιστώνει το ποσό των ιδίων πόρων στον λογαριασμό που έχει ανοιχθεί προς τούτο στο όνομα της Επιτροπής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του εν λόγω κανονισμού [218]. Συναφώς, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν λογαριασμούς των ιδίων πόρων στο Δημόσιο Ταμείο ή στον οργανισμό που ορίζουν προς τούτο. Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις βεβαίωσης της τελωνειακής οφειλής, τα κράτη μέλη οφείλουν να την καταχωρίσουν στα λογιστικά βιβλία βάσει των διατάξεων του άρθρου 6, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του ως άνω κανονισμού (λογιστικά βιβλία Α) ή, εάν πληρούνται οι ad hoc προϋποθέσεις, να την καταχωρίσουν δεόντως στα λογιστικά βιβλία που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού (λογιστικά βιβλία Β) [219].

238. Συναφώς, διευκρινίζεται ότι η γενική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης συνιστά αυτοτελή σκοπό ο οποίος εντάσσεται στο έκτο μέρος, τίτλος ΙΙ (δημοσιονομικές διατάξεις), της Συνθήκης ΛΕΕ και διακρίνεται από την τελωνειακή ένωση που προβλέπεται στο τρίτο μέρος, τίτλος ΙΙ, κεφάλαιο 1, ΣΛΕΕ, το οποίο αφορά τις πολιτικές της Ένωσης [220]. Εντούτοις,

214 Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι «ένα έσοδο θεωρείται ότι έχει βεβαιωθεί, μόλις η αντίστοιχη απαίτηση καθοριστεί δεόντως» (απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1989, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 54/87, EU:C:1989:76). Για πιο πρόσφατο παράδειγμα, βλ. απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-60/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:219, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εξάλλου, κατά τη γενική εισαγγελέα E. Sharpston, τα κράτη μέλη δεν έχουν καμία εξουσία εκτιμήσεως συναφώς (προτάσεις στην υπόθεση Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, C-575/18 P, EU:C:2020:205, σημείο 43).

215 Η διάταξη αυτή αντικατέστησε το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000.

216 Πρβλ. απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας C-105/02, EU:C:2006:637, σκέψη 87.

217 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η προϊσχύσασα διάταξη, ήτοι το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση να διαπιστώνουν τις απαιτήσεις, έστω και αν τις αμφισβητούν, άλλως θα υπήρχε κίνδυνος –έστω και προσωρινής– διατάραξης της δημοσιονομικής ισορροπίας της Ένωσης από την συμπεριφορά κράτους μέλους (απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 58). Βλ., επίσης, αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας (C-392/02, EU:C:2005:683, σκέψεις 54 και 60), και της 7ης Απριλίου 2011, Επιτροπή κατά Φινλανδίας (C-405/09, EU:C:2011:220, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

218 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414, σκέψη 67).

219 Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 1150/2000, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καταχωρίζουν στα λογιστικά βιβλία Α τις απαιτήσεις που βεβαιώνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 του ιδίου κανονισμού το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται του μηνός κατά τον οποίο βεβαιώθηκε η απαίτηση, με την επιφύλαξη της δυνατότητας καταχώρισης, εντός της ιδίας προθεσμίας, στα λογιστικά βιβλία Β των απαιτήσεων που έχουν βεβαιωθεί αλλά «δεν έχουν ακόμη εισπραχθεί» και για τις οποίες «δεν έχει συσταθεί καμία ασφάλεια», καθώς και των απαιτήσεων που έχουν βεβαιωθεί και «καλύπτονται από εγγυήσεις, πλην όμως αποτελούν αντικείμενο αμφισβητήσεως και ενδέχεται να υποστούν τροποποιήσεις συνεπεία αντιδικίας» (απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-334/08, EU:C:2010:414, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

220 Βλ. συναφώς, Lyons, T., όπ.π., σ. 52 και 53.

όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας V. Trstenjak [221], υπάρχει, μεταξύ των τελωνειακών διατάξεων και των διατάξεων περί ιδίων πόρων της Ένωσης, σχέση υπό την έννοια ότι οι αρμόδιες εθνικές τελωνειακές αρχές οφείλουν, βάσει των τελωνειακών διατάξεων, να υπολογίζουν, να επιβάλλουν και να εισπράττουν τους δασμούς ως ιδίους πόρους [222]. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι υπάρχει άρρηκτη σχέση μεταξύ της υποχρέωσης βεβαίωσης των ιδίων πόρων της Ένωσης, της υποχρέωσης εμπρόθεσμης πιστωτικής εγγραφής στον λογαριασμό της Επιτροπής και της υποχρέωσης καταβολής τόκων υπερημερίας [223]. Εξάλλου, οι εν λόγω τόκοι υπερημερίας είναι απαιτητοί ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο η εγγραφή των σχετικών πόρων στον λογαριασμό της Επιτροπής έγινε εκπρόθεσμα [224].

239. Το Δικαστήριο επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή κατά την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, υπενθυμίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι οι οικονομικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πρέπει να συγκαταλεχθούν μεταξύ των βασικών κανόνων της ενωσιακής συντεταγμένης έννομης τάξης, της οποίας η ανεπιφύλακτη τήρηση είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η πραγματική λειτουργία της Ένωσης [225]. Δεδομένου ότι η Ένωση πρέπει να διαθέτει τους ιδίους πόρους «υπό τους καλύτερους δυνατούς όρους» [226], το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι διάφοροι κανόνες σχετικοί με την είσπραξη των δασμών αποβλέπουν στην εξασφάλιση της ενιαίας και συνεπούς εφαρμογής των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας, προς τον σκοπό της ταχείας και αποτελεσματικής απόδοσης των ιδίων πόρων της Ένωσης [227]. Επομένως, κατά πάγια νομολογία, σε περίπτωση κατά την οποία σφάλμα των τελωνειακών αρχών κράτους μέλους έχει ως συνέπεια να μην εισπραχθούν οι ίδιοι πόροι της Ένωσης, δεν αίρεται η υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους να καταβάλει τους δασμούς που βεβαιώθηκαν, καθώς και τόκους υπερημερίας [228]. Ενδεικτικά, το Δικαστήριο έχει απορρίψει τους δικαιολογητικούς λόγους που προέβαλαν τα κράτη μέλη, οι οποίοι αντλούνταν από σφάλμα των εθνικών αρχών κατά τη λογιστική καταχώριση [229], από τη διάκριση μεταξύ πραγματικού σφάλματος και νομικού σφάλματος που προέβαλε το καθού κράτος μέλος ή ακόμη από τη φύση της καθυστέρησης της εγγραφής των ποσών για λογαριασμό της Επιτροπής, από την οποία απουσιάζει η πρόθεση [230]. Επομένως, το κράτος μέλος που δεν βεβαιώνει την απαίτηση της Ένωσης επί των ιδίων πόρων και δεν θέτει το αντίστοιχο ποσό στη διάθεση της Επιτροπής χωρίς να πληρούται μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 609/2014 δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης [231].

221 Βλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα V. Trstenjak στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-275/07, EU:C:2008:334, σημείο 82 και υποσημείωση 39).

222 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-68/88, EU:C:1989:339, σκέψη 17), της 16ης Μαΐου 1991, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-96/89, EU:C:1991:213, σκέψη 38), και της 12ης Ιουνίου 2003, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-363/00, EU:C:2003:335, σκέψη 43).

223 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601, σκέψη 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

224 Βλ. νομολογία μνημονευθείσα στην υποσημείωση 222 των παρουσών προτάσεων.

225 Πρβλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα C. O. Lenz στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ελλάδας (70/86, EU:C:1987:250).

226 Αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού 609/2014 και απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1989, Επιτροπή κατά Ιταλίας (54/87, EU:C:1989:76).

227 Πρβλ. αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-275/04, EU:C:2006:641, σκέψη 68), της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-312/04, EU:C:2006:643, σκέψη 54), της 5ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-377/03, EU:C:2006:638, σκέψη 69), και της 19ης Μαρτίου 2009, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-275/07, EU:C:2009:169, σκέψη 84).

228 Βλ. αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601, σκέψη 61).

229 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1989, Επιτροπή κατά Ιταλίας (54/87, EU:C:1989:76).

230 Πρβλ. απόφαση της 12ης Ιουνίου 2003, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-363/00, EU:C:2003:335, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

231 Πρβλ. αποφάσεις της 3ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-60/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:219, σκέψη 50), της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601, σκέψη 61).

240. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω παρατηρήσεων, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι η παράβαση της υποχρέωσης που υπέχει το κράτος μέλος, από το δίκαιο της Ένωσης, να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και να καταπολεμά την απάτη, καθώς και να διενεργεί τελωνειακούς ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνων και να απαιτεί τη σύσταση εγγυήσεων, η οποία διαπιστώθηκε στις παρούσες προτάσεις, συνοδεύεται κατ' ανάγκην από εσφαλμένο υπολογισμό των ποσών των παραδοσιακών πόρων προς απόδοση στον προϋπολογισμό της Ένωσης και από τη μη βεβαίωση και απόδοση των εν λόγω πόρων κατά τον προβλεπόμενο χρόνο.

2. Επί της παραβάσεως από το Ηνωμένο Βασίλειο της υποχρέωσης να αποδώσει στην Επιτροπή τα ποσά που αντιστοιχούν στους βεβαιωθέντες δασμούς στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake

241. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο όφειλε, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, στο οποίο αντιστοιχεί το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014, να βεβαιώσει την ύπαρξη ιδίων πόρων της Ένωσης και να αποδώσει τους εν λόγω πόρους στην Ένωση, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 6, 9 και 10 των δύο ως άνω κανονισμών. Με το δικόγραφο της προσφυγής, με την πρώτη αιτίαση, η Επιτροπή προσάπτει, κατ' ουσίαν, στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ότι ακύρωσαν, στα λογιστικά βιβλία Β, σημαντικά ποσά τελωνειακών οφειλών. Τα εν λόγω ποσά αντιστοιχούσαν στις συμπληρωματικές οφειλές που βεβαιώθηκαν μετά την επιχείρηση Snake που διεξήχθη το 2014 και κοινοποιήθηκαν από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου μέσω της έκδοσης των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, τις οποίες όμως οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ανακάλεσαν στο διάστημα από τον Ιούνιο έως τον Νοέμβριο του 2015[232]. Κατά την Επιτροπή, μη λαμβάνοντας τα κατάλληλα τελωνειακά μέτρα μετά τη βεβαίωση των συμπληρωματικών τελωνειακών οφειλών και ακυρώνοντας τις εν λόγω οφειλές, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου υπέπεσαν σε διοικητικό σφάλμα για το οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να θεωρηθεί οικονομικά υπεύθυνο.

242. Το καθού κράτος αντικρούει την υπό κρίση αιτίαση προβάλλοντας, κατ' ουσίαν, δύο επιχειρήματα. Αφενός, υποστηρίζει ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, δεν υπήρχε καμία μεθοδολογία για τον εκ των υστέρων καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, μετά την παράδοση των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής. Αφετέρου, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι τα επίμαχα ποσά βεβαιώθηκαν ως «μη ανακτήσιμα», κατά τις εν λόγω διατάξεις, για λόγους που δεν καταλογίζονται στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, στο μέτρο που οι εισαγωγείς προς τους οποίους εκδόθηκαν οι 23 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake ήταν αναγεννώμενες εταιρίες, ήτοι εταιρίες που εξαφανίζονται μόλις τα εμπορεύματα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία. Ως εκ τούτου, η είσπραξη των σχετικών απαιτήσεων κατέστη οριστικά αδύνατη για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στο εν λόγω κράτος, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 1150/2000 και το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 609/2014. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι απαλλασσόταν από την υποχρέωση απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης των ποσών που αντιστοιχούν στους βεβαιωθέντες δασμούς.

[232] Όσον αφορά το πλήθος ειδοποιήσεων πληρωμής C18 που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, από τις επεξηγήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με το παράρτημα D.5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως και τις απαντήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο προκύπτει ότι οι αρχές του εξέδωσαν 23 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 για περίπου 201 828 809,62 GBP, ποσό το οποίο αναθεωρήθηκε προς τα κάτω, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, σε 192 568 694,30 GBP, καθότι δεν ενέπιπταν όλα τα σχετικά εμπορεύματα στην επίμαχη παράβαση.

243. Επομένως, στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτίασης, το ζήτημα είναι αν, μη εισπράττοντας τους δασμούς που βεβαιώθηκαν με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, το Ηνωμένο Βασίλειο ενήργησε κατά τρόπο που δεν συνάδει προς τις προμνησθείσες διατάξεις των κανονισμών 1150/2000 και 609/2014.

244. Συναφώς, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 και της αντίστοιχης διάταξης του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα έσοδα να αποδίδονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου θεώρησαν ότι για ορισμένες εισαγωγές που ελέγχθηκαν στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, ότι καταλόγισαν τα επίμαχα ποσά, κοινοποίησαν στους οικονομικούς φορείς τις 23 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake και βεβαίωσαν τις τελωνειακές οφειλές που αντιστοιχούσαν στις εν λόγω ειδοποιήσεις. Τα ποσά που αντιστοιχούσαν στις εν λόγω οφειλές καταχωρίστηκαν αρχικά στα λογιστικά βιβλία Β, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 3, των κανονισμών 1150/2000 και 609/2014, ως βεβαιωθείσες απαιτήσεις, μη εισπραχθείσες και για τις οποίες δεν είχε συσταθεί καμία εγγύηση. Εν συνεχεία, το Ηνωμένο Βασίλειο τις ακύρωσε.

245. Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 609/2014 και το άρθρο 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 1150/2000, τα κράτη μέλη απαλλάσσονται της υποχρέωσης να αποδίδουν στην Επιτροπή τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα έσοδα μόνον αν η είσπραξη δεν στάθηκε δυνατό να πραγματοποιηθεί για λόγους ανωτέρας βίας ή όταν η είσπραξη αποδεικνύεται οριστικά αδύνατη για λόγους που δεν μπορούν να τους καταλογιστούν. Υπενθυμίζεται επίσης ότι το Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει στενά τις έννοιες «λόγοι ανωτέρας βίας» και «άλλοι λόγοι που δεν μπορούν να […] καταλογισθούν» στα κράτη μέλη. Για παράδειγμα, αρνήθηκε να δεχθεί ότι προβλέψιμη απεργιακή κινητοποίηση μπορούσε να συνιστά δικαιολογητικό λόγο καθυστέρησης της εγγραφής των πόρων [233] ή ότι κράτος μέλος μπορούσε να εκτιμήσει τη σκοπιμότητα εκτέλεσης αίτησης επίσπευσης εγγραφής πόρων [234]. Το Δικαστήριο έχει εξάλλου απορρίψει τον δικαιολογητικό λόγο που προέβαλε κράτος μέλος ο οποίος αφορούσε απάτη διαπραχθείσα από τελωνειακούς υπαλλήλους [235].

246. Λαμβανομένης υπόψη της ως άνω νομολογίας, φρονώ ότι, εν προκειμένω, τα επιχειρήματα του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν. Κατά πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι το εν λόγω κράτος δεν επικαλείται ανωτέρα βία για να δικαιολογήσει την ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, αλλά περιορίζεται μάλλον να υποστηρίξει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για την απώλεια των συμπληρωματικών δασμών που απαιτήθηκαν με τις εν λόγω ειδοποιήσεις πληρωμής. Παρότι η αφερεγγυότητα του υποχρέου της τελωνειακής οφειλής συνιστά, εκ πρώτης όψεως, παράγοντα που δεν εξαρτάται από τη βούληση του κράτους μέλους, υπενθυμίζεται ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αποδοθούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης τα ποσά που αντιστοιχούν στις απαιτήσεις της Ένωσης επί των παραδοσιακών ιδίων πόρων. Από τα υπομνήματα των διαδίκων προκύπτει ότι δεν αμφισβητούν ότι οι συμπληρωματικοί τελωνειακοί δασμοί βεβαιώθηκαν, δεδομένου ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου προσδιόρισαν τα εμπορεύματα των οποίων η παράδοση είχε ήδη εγκριθεί, ούτε το γεγονός ότι δεν ζητήθηκαν από τους σχετικούς εισαγωγείς εγγυήσεις για τη διασφάλιση της πλήρους είσπραξης των ποσών των

233 Βλ. απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1987, Επιτροπή κατά Ελλάδας (70/86, EU:C:1987:374).

234 Πρβλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1986, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (93/85, EU:C:1986:499).

235 Πρβλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414). Για σχόλιο, βλ. Potteau, A., «Les finances publiques de l'Union européenne en 2008-2009», *Revue trimestrielle de droit européen*, αριθ. 2, 2010, σ. 380.

απαιτήσεων[236]. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι, στο διάστημα αυτό, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν πλήρη επίγνωση του επίμαχου σχεδίου απάτης, το οποίο συνίστατο, μεταξύ άλλων, στην παύση κάθε δραστηριότητας των ενδιαφερόμενων εταιριών, από την πρώτη αμφισβήτηση της τελωνειακής διασάφησης που υποβλήθηκε για τον σκοπό της εισαγωγής των εμπορευμάτων. Θεωρώ, επομένως, ότι είναι αβάσιμο το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η είσπραξη των συμπληρωματικών τελωνειακών οφειλών που αφορούσαν οι ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake ήταν αδύνατη για τον λόγο ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν μπορούσαν να εκτελεστούν. Συγκεκριμένα, μετά τη βεβαίωση των συμπληρωματικών δασμών, το εν λόγω κράτος όφειλε να είχε ζητήσει, κατά τις ισχύουσες διατάξεις του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, όπως ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ, τη σύσταση επαρκών εγγυήσεων για την κάλυψη του ποσού της απαίτησης[237]. Φρονώ, επομένως, ότι ο δικαιολογητικός λόγος που αντλείται από την αφερεγγυότητα των υπόχρεων των τελωνειακών οφειλών, τον οποίο προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν συνιστά, αυτός καθεαυτόν, λόγο ο οποίος μπορεί να απαλλάξει το κράτος μέλος από την υποχρέωση είσπραξης της εν λόγω τελωνειακής οφειλής κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων.

247. Εξάλλου, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake ήταν αναπόφευκτη, δεδομένου ότι δεν υφίστατο καμία μεθοδολογία για τον ορθό καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων. Ειδικότερα, το εν λόγω κράτος υποστηρίζει ότι οι αρχές του ανακάλεσαν τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake μετά την αμφισβήτησή τους από ορισμένους οικονομικούς φορείς, για τον λόγο ότι η μεθοδολογία OLAF που είχαν χρησιμοποιήσει για τον καθορισμό της ορθής δασμολογητέας αξίας των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, εισαγωγών οι οποίες αμφισβητήθηκαν κατά την επιχείρηση Snake, δεν ήταν κατάλληλη για την «εκ νέου εκτίμηση» των εν λόγω εισαγωγών. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, οι αρχές του υποχρεώθηκαν να ανακαλέσουν τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, δεδομένου ότι βασίζονταν αποκλειστικά και μόνον στη μεθοδολογία OLAF.

248. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός της νομοθεσίας της Ένωσης περί καθορισμού της δασμολογητέας αξίας είναι η διαμόρφωση ενός συστήματος δίκαιου, ομοιόμορφου και ουδέτερου, το οποίο να αποκλείει τη χρησιμοποίηση αυθαιρέτων ή πλασματικών δασμολογικών αξιών[238]. Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι από τα άρθρα 29 έως 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (νυν άρθρα 70 έως 74 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα) προκύπτει ότι οι μέθοδοι καθορισμού της δασμολογητέας αξίας που προβλέπονται στις εν λόγω διατάξεις κατατάσσονται ιεραρχικά και συνδέονται μεταξύ τους με σχέση επικουρικότητας και, επομένως, εάν η δασμολογητέα αξία δεν μπορεί να καθοριστεί κατ' εφαρμογήν συγκεκριμένης διάταξης, χωρεί εφαρμογή της αμέσως επόμενης, κατά την προκαθορισμένη σειρά, διάταξης[239]. Εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη δικογραφία, όπως προκύπτει από την εξέταση του πρώτου λόγου της προσφυγής[240], η μεθοδολογία OLAF επρόκειτο αρχικά να χρησιμοποιηθεί μόνον ως εργαλείο ανάλυσης κινδύνων στις συνήθεις τελωνειακές δραστηριότητες. Επιπλέον, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, η OLAF δεν επισήμανε για πρώτη φορά κατά τη συνάντηση της 20ής Φεβρουαρίου 2015 ότι η

236 Βλ. σημεία 201 έως 216 και 219 των παρουσών προτάσεων.

237 Βλ. σημεία 217 έως 224 των παρουσών προτάσεων.

238 Βλ. απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, Gaston Schul (C-354/09, EU:C:2010:439, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

239 Πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

240 Βλ. σημεία 193 έως 210 των παρουσών προτάσεων.

διορθωμένη μέση τιμή δεν έπρεπε να χρησιμοποιείται για σκοπούς «εκ νέου εκτίμησης», αλλά τα κράτη μέλη ενημερώθηκαν ότι σκοπός της μεθοδολογίας OLAF ήταν ο εντοπισμός των περιπτώσεων απάτης από την αρχή της PCA Discount. Ως εκ τούτου, όταν έκαναν χρήση των διορθωμένων μέσων τιμών που βασίζονται στη μεθοδολογία OLAF για να υπολογίσουν τους τελωνειακούς δασμούς που απαίτησαν με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake [241], οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δεν χρησιμοποίησαν την εν λόγω μεθοδολογία σύμφωνα με τους σκοπούς για τους οποίους σχεδιάστηκε. Επομένως, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής [242] ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου έπρεπε, αφού προσδιόρισαν τα εμπορεύματα για τα οποία δηλώθηκε δολίως δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, να καθορίσουν την ορθή δασμολογητέα αξία τους, σύμφωνα με τις αλληλοδιάδοχες μεθόδους που προσδιορίζονται στον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα και στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, βάσει των προμνησθεισών μεθόδων καθορισμού, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι επρόκειτο για τα εισαγόμενα εμπορεύματα που αφορούσαν οι τελωνειακοί έλεγχοι [243]. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι, μη ακολουθώντας τα στάδια για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, βάσει των εφαρμοστέων τελωνειακών διατάξεων που μνημονεύθηκαν στο προηγούμενο σημείο, όσον αφορά τα εμπορεύματα για τα οποία διαπιστώθηκε ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία ήταν χαμηλότερη της πραγματικής στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, και εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία OLAF αντί των εν λόγω διατάξεων, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν τήρησε την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης και, επομένως, τα ποσά που καθορίστηκαν στις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake δεν αντικατοπτρίζουν τα ποσά που όντως οφείλουν οι οικονομικοί φορείς.

249. Από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει όντως ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου αντιλήφθηκαν τα σφάλματα στα οποία είχαν υποπέσει κατά τον καθορισμό των συμπληρωματικών ποσών [244], πλην όμως, αντί να διορθώσουν τα σφάλματα και να εκδώσουν εκ νέου τις εντολές πληρωμής, επέλεξαν να ακυρώσουν οριστικά τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, ελλείψει αποδεκτής μεθοδολογίας, ήταν προτιμότερο να ακυρωθούν οι οφειλές [245]. Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, το Ηνωμένο Βασίλειο μπορούσε να εκδώσει εκ νέου ειδοποιήσεις πληρωμής, πλην όμως επέλεξε να μην το πράξει.

250. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, εκτιμώ ότι, αφού βεβαίωσε, καταλόγισε και κοινοποίησε στους οφειλέτες τους δασμούς που απαίτησε με τις 23 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 και την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, κατά τις οποίες τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποσά που αντιστοιχούν στα βεβαιωθέντα να αποδίδονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Η ακύρωση των ως άνω ειδοποιήσεων πληρωμής καθώς και οι προηγούμενες σχετικές αποφάσεις πρέπει να θεωρηθούν διοικητικά σφάλματα των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου, τα οποία έχουν ως συνέπεια τη μη είσπραξη των παραδοσιακών ιδίων πόρων της Ένωσης. Επιπλέον, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι το Ηνωμένο Βασίλειο επέλεξε να ακυρώσει τα ποσά που είχε απαιτήσει με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake και εγγράψει στα λογιστικά βιβλία Β αντί να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 13 του κανονισμού 609/2014 και στην αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 17 του κανονισμού 1150/2000, που παρέχει τη δυνατότητα απαλλαγής των κρατών μελών από την

241 Παράρτημα D.5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως.

242 Η Επιτροπή διατύπωσε την άποψη αυτή μετά την επιχείρηση Snake (βλ. έκθεση ελέγχου 16-11-1 στο παράρτημα Α.16 του δικογράφου της προσφυγής, σημείο 3.1.1).

243 Όσον αφορά τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, έπρεπε να καθοριστεί η δασμολογητέα αξία των συγκεκριμένων εισαγωγών και όχι να εκτιμηθούν οι απώλειες για τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους. Βλ., επίσης, σημείο 206 των παρουσών προτάσεων.

244 Βλ. πρακτικά της συνάντησης της 20ής Φεβρουαρίου 2015, παράρτημα Β.2 του υπομνήματος αντικρούσεως.

245 Απάντηση του Ηνωμένου Βασιλείου της 22ας Ιουνίου 2018, σημείο 147.

υποχρέωση απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης των ποσών που αντιστοιχούν στις απαιτήσεις που βεβαιώνονται ως μη ανακτήσιμες. Ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούσε, υπό τις συνθήκες αυτές, να επικαλεστεί την απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 609/2014 και στην αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 1150/2000, στο μέτρο που τα προεκτεθέντα διοικητικά σφάλματα καταλογίζονται στο εν λόγω κράτος. Επομένως, κατά την πάγια νομολογία [246], το κράτος μέλος που, αφού βεβαιώσει απαίτηση της Ένωσης επί των ιδίων πόρων, δεν αποδίδει το αντίστοιχο ποσό στην Επιτροπή, χωρίς να πληρούται οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις προμνησθείσες διατάξεις, δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι, λόγω της ακύρωσης των 23 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake και της μη απόδοσης των σχετικών ποσών, οφείλονται παραδοσιακοί ίδιοι πόροι στον προϋπολογισμό της Ένωσης για το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014.

3. Επί της εκτίμησης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων

251. Προκειμένου να εκτιμήσει την έκταση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης ως αποτέλεσμα της παράβασης του δικαίου της Ένωσης που προσάπτεται στο Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, η Επιτροπή στηρίχθηκε, εν προκειμένω, στη μεθοδολογία OLAF και στα δεδομένα που είχε στη διάθεσή της. Στη βάση αυτή, εκτιμά, όσον αφορά το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τις 11 Οκτωβρίου 2017, ότι έπρεπε να είχαν αποδοθεί στην Επιτροπή, για παραδοσιακούς ιδίους πόρους, 2 679 637 088,86 ευρώ (ακαθάριστο ποσό, από το οποίο πρέπει να αφαιρεθούν τα έξοδα είσπραξης).

252. Αντιθέτως, το Ηνωμένο Βασίλειο αμφισβητεί με τους αμυντικούς ισχυρισμούς του τόσο τη χρησιμοποιηθείσα μεθοδολογία όσο και το ποσό που υπολόγισε η Επιτροπή. Κατά τη δική του εκτίμηση, καθόρισε το ποσό των συμπληρωματικών ιδίων πόρων που συνδέονται με τις εισαγωγές από την Κίνα για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, για το διάστημα της παράβασης, σε 217 646 623 GBP [247], ποσό το οποίο αναθεώρησε προς τα κάτω στο υπόμνημα ανταπαντήσεως και καθόρισε σε 123 819 268 GBP. Τοιουτοτρόπως, παρότι το εν λόγω κράτος εξακολουθεί να αμφισβητεί την παράβαση που του προσάπτεται, φρονώ ότι, στην πραγματικότητα, αναγνωρίζει εμμέσως, σε κάποιο βαθμό, ότι η παράλειψή του να εφαρμόσει αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής είχε ως αποτέλεσμα απώλεια παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης [248]. Επομένως, ο υπό κρίση λόγος της προσφυγής επικεντρώνεται στον τρόπο εξακρίβωσης της έκτασης των επίμαχων απωλειών.

253. Προτού εξετάσω το εν λόγω ζήτημα επί της ουσίας, εκτιμώ ότι πρέπει να διατυπώσω ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τις προκαταρκτικές ενστάσεις που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίες αφορούν, αφενός, την αναρμοδιότητα της Επιτροπής και του Δικαστηρίου να

246 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Ίδιοι πόροι – Ανάκτηση τελωνειακού χρέους) (C-304/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:601).

247 Το ποσό αυτό ενδέχεται να μειωθεί κατά περίπου 25 εκατομμύρια GBP, ήτοι το ποσό που εγγράφηκε στα λογιστικά βιβλία Β και αντιστοιχεί στα ποσά που απαιτήθηκαν με τις ειδοποιήσεις C18 που εκδόθηκαν στο πέρας της επιχείρησης Breach και αφορούν το διάστημα από τον Μάιο του 2015 έως τον Οκτώβριο του 2017.

248 Το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει κάτι τέτοιο μόνο συμπληρωματικά, στο μέτρο που η άμυνά του στηρίζεται στην απόρριψη της ύπαρξης των παραβάσεων που εκτέθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, προτείνοντας, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής, τη δική του μεθοδολογία για τον υπολογισμό της απώλειας των παραδοσιακών ιδίων πόρων.

εκτιμήσουν και να διαπιστώσουν παραδοσιακούς ιδίους πόρους, καθόσον η σχετική αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη μέλη (ενότητα 1), και, αφετέρου, τον χαρακτήρα της υπό κρίση προσφυγής η οποία είναι, στην πραγματικότητα, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, αγωγή αποζημιώσεως με αποτέλεσμα να απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει τον άμεσο αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της συγκεκριμένης παράβασης του κράτους και της προκληθείσας εξ αυτής ζημίας (ενότητα 2).

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1) Επί της αρμοδιότητας της Επιτροπής να εκτιμήσει τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων και της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού

254. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, οσάκις οι άλλες μέθοδοι που παρεμβαίνουν σε προγενέστερο στάδιο στην αλληλουχία των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 70 έως 74 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα[249] δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν[250] για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, το κράτος μέλος διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα να εφαρμόσει, αντί της συνήθους μεθόδου που βασίζεται στη συναλλακτική αξία του εμπορεύματος, επικουρική μέθοδο[251], προβλεπόμενη στο άρθρο 74, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και στο άρθρο 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, και να καθορίσει τοιουτοτρόπως τη δασμολογητέα αξία των σχετικών εμπορευμάτων βάσει των διαθέσιμων στοιχείων και με «εύλογο τρόπο»[252]. Ο εν λόγω καθορισμός συνεπάγεται ορισμένες πολύπλοκες αποφάσεις και δυσχερείς μεθοδολογικές επιλογές εκ μέρους των εθνικών αρχών, οι οποίες διαθέτουν συναφώς ευρεία διακριτική ευχέρεια.

255. Δεν συμμερίζομαι το ως άνω αμυντικό επιχείρημα, που βασίζεται στην εφαρμογή των τελωνειακών διατάξεων, δεδομένου ότι, όπως και η Επιτροπή, εκτιμώ ότι η χρήση της μεθοδολογίας OLAF, ως μέσου για την εκτίμηση των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων, δεν έχει ως στόχο τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, πράξη η οποία εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών[253]. Συγκεκριμένα, βάσει των άρθρων 69 έως 74 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το κράτος μέλος πρέπει να καθορίζει τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων και να εφαρμόζει για τον σκοπό αυτό, εφόσον απαιτείται, τις δευτερεύουσες μεθόδους[254]. Εν προκειμένω, το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν αρμόδιο να καθορίσει τη δασμολογητέα αξία των

249 Πρώην άρθρα 29 έως 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

250 Η φράση «με εύλογο τρόπο» συνεπάγεται, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, ότι πρόκειται για αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει το κράτος μέλος στο πλαίσιο της αποκλειστικής αρμοδιότητάς του και ότι πρέπει να του παρέχεται πολύ ευρεία διακριτική ευχέρεια στις επιλογές του όσον αφορά μεθόδους και εκτιμήσεις. Το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να αποδείξει όχι τον ορθό ή μη χαρακτήρα της εκτίμησής του, αλλά μόνον τον εύλογο χαρακτήρα της. Η Επιτροπή θα πρέπει να φέρει εξ ολοκλήρου το βάρος της απόδειξης ότι η εκτίμηση δεν είναι εύλογη.

251 Παρατηρώ ότι το άρθρο 74 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (πρώην άρθρο 31 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα) προβλέπει ότι, όταν η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων δεν μπορεί να προσδιορισθεί βάσει του άρθρου 70 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, εφαρμόζονται διαδοχικά οι μέθοδοι που προβλέπονται στη συνέχεια, καθεμιά εκ των οποίων μπορεί να εφαρμοστεί μόνον εάν η προηγούμενη, με τη σειρά που εκτίθενται, αποδεικνύεται μη εφαρμόσιμη, με αποτέλεσμα να δημιουργείται μια μεθοδολογική ιεραρχία. Η μέθοδος που προβλέπεται στο άρθρο 74, παράγραφος 3, η οποία καλείται μέθοδος «έσχατης ανάγκης» και στηρίζεται σε «εύλογο τρόπο», εφαρμόζεται όταν δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι μέθοδοι που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους. Βλ., μεταξύ άλλων, Albert, J.-L., «Section 3 – La valeur en douane», *Le droit douanier de l'Union européenne*, Βρυξέλλες, Bruylant, 2019, σ. 255 έως 280.

252 Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί ότι έχει ήδη συμβεί να διαπιστώσει το Δικαστήριο απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για συγκεκριμένο ποσό σε ορισμένες υποθέσεις, αλλά δεν είχε προβληθεί καμία ένσταση κατά των αιτημάτων της προσφυγής ή/και τα επίμαχα ποσά δεν είχαν αμφισβητηθεί: βλ. για παράδειγμα, απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-68/88, EU:C:1989:339). Εν προκειμένω, η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική.

253 Πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455).

254 Φρονώ ότι για τον λόγο αυτό πρέπει επίσης να απορριφθούν τα επιχειρήματα που αντλούνται από την επικουρική μέθοδο που προβλέπεται στο άρθρο 74, παράγραφος 3, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των υποδημάτων από την Κίνα, λαμβάνοντας υπόψη τα σαφή στοιχεία που υποδείκνυαν ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία τους ήταν χαμηλότερη της πραγματικής. Όπως, όμως, προκύπτει από την εξέταση του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, τέτοιοι καθορισμοί δεν πραγματοποιήθηκαν στην προκειμένη περίπτωση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποκαταστήσει τα κράτη μέλη και να προβεί σε τέτοια εκτίμηση όταν το καθού κράτος μέλος δεν το έπραξε σύμφωνα με τις προμνησθείσες μεθόδους. Εν πάση περιπτώσει, ο καθορισμός αυτός δεν είναι πλέον δυνατός. Η περίσταση αυτή είναι εγγενής στον στατιστικό χαρακτήρα της μεθοδολογίας OLAF ως εργαλείου υπολογισμού των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, που έχει ως σκοπό να καθορίσει, βάσει στατιστικών στοιχείων, την έκταση των απωλειών που οφείλονται στην παράβαση, από το Ηνωμένο Βασίλειο, των διατάξεων της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα των παραδοσιακών ιδίων πόρων, στο μέτρο που οι αρχές του δεν διενήργησαν τους κατάλληλους τελωνειακούς ελέγχους όσον αφορά τα επίμαχα εμπορεύματα [255], με αποτέλεσμα οι οφειλόμενοι για αυτά δασμοί να μην υπολογιστούν ορθά.

256. Από την προμνησθείσα πάγια νομολογία [256] προκύπτει ότι υπάρχει, κατά κανόνα, άμεση σχέση μεταξύ της παραβίασης του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης που προσάπτεται στο κράτος μέλος και της απώλειας παραδοσιακών ιδίων πόρων που αυτή συνεπάγεται για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής [257], ότι είναι συμφυής με το σύστημα ιδίων πόρων της Ένωσης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί επί του παρόντος στο δίκαιο της Ένωσης, η δυνατότητα της Επιτροπής να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως, διαφορά μεταξύ αυτής και κράτους μέλους με αντικείμενο την υποχρέωση του κράτους μέλους να θέσει ορισμένο ποσό ιδίων πόρων της Ένωσης στη διάθεση του εν λόγω θεσμικού οργάνου [258].

257. Εν προκειμένω, στο μέτρο που το Ηνωμένο Βασίλειο αποφάσισε να μην αποδώσει στην Επιτροπή, εντός της ταχθείσας στην αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, το επίμαχο ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων, αλλά περιορίστηκε να αμφισβητήσει την άποψη της Επιτροπής όσον αφορά την υποχρέωσή του να αποδώσει το εν λόγω ποσό, εκτιμώ ότι ορθώς το εν λόγω θεσμικό όργανο θεώρησε ότι το καθού κράτος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη ρύθμιση στον τομέα των παραδοσιακών ιδίων πόρων και αποφάσισε να ασκήσει συναφώς προσφυγή λόγω παραβάσεως. Στο πλαίσιο αυτό, απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της προβαλλόμενης παράβασης και να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία εκείνα που είναι αναγκαία για να εξακριβώσει το Δικαστήριο την ύπαρξη της παράβασης, χωρίς να μπορεί συναφώς να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο [259]. Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον το ποσό των απωλειών ιδίων πόρων το οποίο απαιτεί για το διάστημα της παράβασης. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου το οποίο αφορά τη σειρά εξέτασης των μεθοδολογιών, κατά το οποίο το Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει πρώτα την προτεινόμενη από το εν λόγω κράτος εκτίμηση.

255 Βλ. σημεία 193 έως 216 και 225 έως 227 των παρουσών προτάσεων.

256 Βλ. σημείο 177 και υποσημειώσεις 92 και 265 των παρουσών προτάσεων.

257 Απόφαση C-575/18 P (EU:C:2020:530).

258 Βλ. σκέψη 68 της εν λόγω απόφασης.

259 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 27ης Απριλίου 2006, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-441/02, EU:C:2006:253, σκέψη 48), και της 2ας Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Κροατίας (Χώρος απόρριψης Biljane Donje) (C-250/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:343, σκέψη 33).

258. Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, εάν το Δικαστήριο αποφανθεί, κατ' αρχάς, ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι παρέβη την υποχρέωσή του περί καταπολέμησης της απάτης[260], η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει, εν συνεχεία, ότι η μεθοδολογία που πρότεινε το Ηνωμένο Βασίλειο για τον καθορισμό των οφειλόμενων συμπληρωματικών ιδίων πόρων στηρίζεται σε επιλογές και εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων προδήλως μη εύλογες. Ειδικότερα, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, από τη σύνδεση των άρθρων 258 και 260 ΣΛΕΕ προκύπτει ότι, περιλαμβάνοντας στο αντικείμενο της προσφυγής της το ζήτημα της εκτίμησης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, η Επιτροπή υπερβαίνει το πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, το οποίο περιορίζεται στο αν το κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή οφείλει να αποδείξει άλλου είδους παρανομία, ήτοι τον προδήλως μη εύλογο χαρακτήρα της εκτίμησης, εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου, των μη καταβληθέντων δασμών.

259. Συναφώς, παρατηρώ ότι το ως άνω επιχείρημα δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι σκοπός της υπό κρίση προσφυγής είναι να διαπιστώσει το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα των ιδίων πόρων και τούτο συνεπάγεται κατ' ανάγκην την προσκόμιση στοιχείων από την Επιτροπή όσον αφορά την έκταση των απωλειών των εν λόγω πόρων και της παράβασης. Η εκτίμηση αυτή δεν θίγει την ενδεχόμενη χρήση της διαδικασίας του άρθρου 260 ΣΛΕΕ, στην περίπτωση που το κράτος μέλος δεν καταβάλλει το κεφάλαιο ή τους τόκους ύστερα από ενδεχόμενη απόφαση με την οποία διαπιστώνεται ότι παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το καθεστώς των ιδίων πόρων. Εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα του αν το κράτος μέλος ενήργησε εύλογα, «εκτιμώντας εκ νέου» τις εισαγωγές για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, δεν τίθεται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, η νομολογία που επικαλέστηκε το Ηνωμένο Βασίλειο προς στήριξη της άποψής του σχετικά με την «εκ νέου εκτίμηση» των εμπορευμάτων σχετίζεται με τις υποχρεώσεις του κράτους μέλους, όταν καθορίζει, σε περίπτωση αμφιβολιών που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο τελωνειακών ελέγχων, τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων[261]. Όπως υπογραμμίστηκε, όμως, ανωτέρω, σκοπός της Επιτροπής, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου της προσφυγής, δεν είναι ο καθορισμός της δασμολογητέας αξίας των συγκεκριμένων εμπορευμάτων, αλλά η εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων βάσει των στατιστικών στοιχείων.

260. Εξάλλου, στα από 22ας Ιουνίου 2018 και 22ας Μαρτίου 2019 αιτήματά του παροχής πληροφοριών, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε, μεταξύ άλλων, από την Επιτροπή να του παράσχει πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό των απωλειών ιδίων πόρων και της σχετικής απαίτησης ύψους 2 679 637 088,86 ευρώ, προκειμένου να μπορέσει να υπολογίσει εκ νέου το εν λόγω ποσό. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή εξέθεσε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο γνώριζε ανέκαθεν τη μεθοδολογία που εφάρμοσε και τα στοιχεία που χρησιμοποίησε για τον υπολογισμό του ως άνω ποσού, δεδομένου, μεταξύ άλλων, ότι επρόκειτο για πληροφορίες προερχόμενες από το ίδιο αυτό κράτος μέλος μέσω της βάσης δεδομένων Surveillance 2.

[260] Επιπλέον, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, πέραν της απάτης, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει, κατ' αρχάς, και τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της εν λόγω παράβασης και ζημίας, καθώς και το παραδεκτό του αιτήματος καταβολής συγκεκριμένου ποσού στην Ένωση.

[261] Βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, σκέψεις 23 και 36).

2) Επί της ενδεχόμενης υποχρέωσης απόδειξης της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας καθώς και του αντιπαραδείγματος

261. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να βασίσει την προσφυγή της στα πρότυπα διαδικασίας καταλογισμού ευθύνης, δεδομένου ότι ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει το εν λόγω κράτος να καταβάλει αποζημίωση. Εν προκειμένω, όμως, η Επιτροπή δεν κατάφερε να αποδείξει, αφενός, την ύπαρξη συγκεκριμένης και ποσοτικά προσδιορίσιμης ζημίας και, αφετέρου, την ύπαρξη άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράβασης που διέπραξε το Ηνωμένο Βασίλειο και της εν λόγω ζημίας.

262. Συναφώς, υπενθυμίζεται κατ' αρχάς ότι η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, είναι διαδικασία λόγω παραβάσεως και όχι διαδικασία καταλογισμού ευθύνης ή αποκατάστασης ζημίας. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της προσφυγής λόγω παραβάσεως, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης [262]. Δεδομένου ότι με την υπό κρίση προσφυγή η Επιτροπή δεν ζητεί από το Δικαστήριο να διατάξει το καθού κράτος να καταβάλει αποζημίωση, το Δικαστήριο δεν πρέπει να εξετάσει τα στοιχεία που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά την ύπαρξη της ζημίας και τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παράβασης στον τομέα του τελωνειακού δικαίου και της ενδεχόμενης ζημίας. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι απορριπτέο, λαμβανομένης υπόψη της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, από την οποία προκύπτει ότι η προσφυγή λόγω παραβάσεως έχει αντικειμενικό χαρακτήρα [263]. Συγκεκριμένα, η μη τήρηση υποχρέωσης επιβαλλομένης από κανόνα του δικαίου της Ένωσης συνιστά αφ' εαυτής παράβαση και, επομένως, το ενδεχόμενο η εν λόγω παράβαση να μην έχει αρνητικές συνέπειες δεν ασκεί επιρροή [264]. Κατά τη γνώμη μου, επομένως, σκοπός της υπό κρίση προσφυγής δεν είναι, λόγω των χαρακτηριστικών της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, να εξασφαλιστεί ότι το Δικαστήριο θα διατάξει το καθού κράτος μέλος να καταβάλει αποζημίωση.

263. Επισημαίνεται, εντούτοις, ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής, η Επιτροπή δεν ζήτησε, εν πάση περιπτώσει, την αποκατάσταση ζημίας. Συγκεκριμένα, κατά τη γνώμη μου, η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου ότι απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη «ζημίας», η οποία μπορεί να προσδιοριστεί ποσοτικά μόνο μετά τη διαπίστωση της ύπαρξης αιτιώδους συνδέσμου ως αποτέλεσμα της υπαίτιας συμπεριφοράς του κράτους μέλους, βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του δικογράφου της προσφυγής και άλλων υπομνημάτων της παρούσας διαδικασίας. Ειδικότερα, από την τρίτη περίοδο του πρώτου αιτήματος προκύπτει ότι η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν απέδωσε στον προϋπολογισμό της Ένωσης τα ορθά ποσά παραδοσιακών ιδίων πόρων, με αποτέλεσμα να παραβεί τις σχετικές με τους εν λόγω πόρους διατάξεις. Όπως προεκτέθηκε, τα κράτη μέλη οφείλουν, βάσει των άρθρων 9 και 10 του κανονισμού 1150/2000, στα οποία αντιστοιχούν τα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού 609/2014, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 8 των αποφάσεων 2007/436 και 2014/335, να βεβαιώνουν την απαίτηση της Ένωσης επί των παραδοσιακών ιδίων πόρων μόλις πληρούνται οι όροι που προβλέπονται από την τελωνειακή ρύθμιση όσον αφορά τον καταλογισμό του ποσού της απαίτησης και την κοινοποίησή του στον οφειλέτη.

[262] Βλ. σημεία 159 έως 162 των παρουσών προτάσεων και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

[263] Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1993, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-73/92, EU:C:1993:891, σκέψη 19).

[264] Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-392/96, EU:C:1999:431, σκέψεις 60 και 61), της 26ης Ιουνίου 2003, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-233/00, EU:C:2003:371, σκέψη 62), και της 26ης Οκτωβρίου 2006, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-36/05, EU:C:2006:672, σκέψη 38).

264. Ως εκ τούτου, από το δικόγραφο της προσφυγής και ιδίως από τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που μνημονεύονται σε αυτό προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι δεν απέδωσε στην Ένωση τα ορθώς υπολογισμένα ποσά των παραδοσιακών ιδίων πόρων και όχι τη ζημία που υπέστη η Ένωση. Επομένως, η παράβαση που εκτίθεται στο petitum του δικογράφου της προσφυγής (και, ιδίως, το χωρίο «μη καταλογίζοντας τα ορθά ποσά των δασμών και μη αποδίδοντας το ορθό ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων») συνιστά, εκ φύσεως, αίτημα διαπίστωσης αθέτησης υποχρέωσης του κράτους να ενεργήσει, ήτοι της παράλειψής του να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, και όχι ζημίας προκληθείσας από το εν λόγω κράτος.

265. Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου το οποίο αντλείται από την αναγκαιότητα να αποδειχθεί αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συγκεκριμένης παράβασης του κράτους μέλους και των απωλειών ιδίων πόρων, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι υφίσταται «άμεση σχέση» μεταξύ της είσπραξης των εσόδων από δασμούς και της απόδοσης των αντίστοιχων πόρων στον προϋπολογισμό της Ένωσης[265]. Κατά τη γνώμη μου, όμως, από την εν λόγω νομολογία προκύπτει ότι η μη είσπραξη των δασμών, λόγω σφάλματος των τελωνειακών αρχών κράτους μέλους, δεν αναιρεί την υποχρέωση του κράτους μέλους να αποδώσει τα ποσά που θα έπρεπε να έχουν βεβαιωθεί και να καταβάλει τόκους υπερημερίας. Παρότι υφίσταται υποχρεωτική σχέση μεταξύ, αφενός, της παράβασης κράτους μέλους στον τομέα της τελωνειακής ρύθμισης και, αφετέρου, του ποσού των ιδίων πόρων που δεν αποδόθηκε στον προϋπολογισμό της Ένωσης, στην οποία το πρώτο στοιχείο έχει αναπόφευκτα συνέπειες στο δεύτερο, τούτο δεν σημαίνει ότι τα δύο στοιχεία πρέπει να αναλύονται ως προς τη ζημία που προκαλεί η υπαίτια συμπεριφορά του κράτους μέλους. Κράτος μέλος που δεν βεβαιώνει την απαίτηση της Ένωσης επί των ιδίων πόρων και δεν θέτει το αντίστοιχο ποσό στη διάθεση της Επιτροπής, χωρίς να πληρούται μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 1150/2000 ή του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 609/2014, δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης και ιδίως από τα άρθρα 2 και 8 των αποφάσεων 2000/597 και 2007/436[266]. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από τη νομολογία που επικαλέστηκε το Ηνωμένο Βασίλειο στο υπόμνημα αντικρούσεως, από την οποία προκύπτει ότι η εσφαλμένη συμπεριφορά των τελωνειακών αρχών όσον αφορά τον υπολογισμό των οφειλόμενων δασμών συνεπάγεται αναπόφευκτα απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για τις οποίες ευθύνονται τα κράτη μέλη[267]. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 340 ΣΛΕΕ και η σχετική νομολογία που επικαλείται το Ηνωμένο Βασίλειο είναι αλυσιτελή.

265 Πρβλ. απόφαση της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ. (C-612/15, EU:C:2018:392, σκέψεις 51 και 52).

266 Πρβλ. αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Δανίας (C-392/02, EU:C:2005:683, σκέψη 68), της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Δανίας (C-19/05, EU:C:2007:606, σκέψη 32), και της 3ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-60/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:219, σκέψη 50). Βλ., στη θεωρία, Meisse, E., «Application du système des ressources propres des Communautés», *Europe*, αριθ. 346/2006, σ. 9.

267 Κατ' αρχάς, όσον αφορά την απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160), το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι το καθού κράτος ήταν υπεύθυνο για «την επακόλουθη απώλεια εσόδων» και ότι είχε ευθύνη «[ε]άν σφάλμα που διέπραξαν οι τελωνειακές αρχές […] έχει ως αποτέλεσμα τη μη είσπραξη των δασμών» (σκέψεις 57 και 61). Εν συνεχεία, όσον αφορά την απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414), κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, το καθού κράτος θεωρήθηκε υπεύθυνο για την απώλεια παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω της εσφαλμένης συμπεριφοράς των αρχών του, οι οποίες χορήγησαν παρανόμως σε εταιρία άδειες υπαγωγής ορισμένων προϊόντων σε καθεστώς δασμολογικής ατέλειας, μολονότι αυτά υπέκειντο κανονικά σε δασμούς (σκέψη 40). Τέλος, όσον αφορά την απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Δανίας (C-19/05, EU:C:2007:606), το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι κανένα στοιχείο δεν υποδεικνύει ότι, εάν οι δανικές αρχές δεν είχαν υποπέσει σε σφάλμα συνιστάμενο στην απαλλαγή των επίμαχων εμπορευμάτων από δασμούς, ήτοι εάν είχαν ερμηνεύσει ορθώς το περιεχόμενο του καθεστώτος του ειδικού προορισμού, το ποσό των εισπραχθέντων και καταλογισθέντων δασμών θα ήταν το ίδιο.

266. Φρονώ, επιπλέον, ότι δεν μπορεί να αντληθεί διαφορετικό συμπέρασμα από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου[268], την οποία επικαλέστηκαν το Ηνωμένο Βασίλειο και οι παρεμβαίνοντες, δεδομένου ότι η υπόθεση εκείνη αφορούσε κατάσταση διαφορετική από αυτήν από την οποία ανέκυψε η παρούσα δίκη. Στην υπόθεση εκείνη, το ζήτημα ήταν η εξακρίβωση της ευθύνης του Ηνωμένου Βασιλείου λόγω της ενδεχόμενης έκδοσης πιστοποιητικών ΕΧΡ από τις αρχές της Ανγκουίλα, υπερπόντιας χώρας και εδάφους (ΥΧΕ), κατά παράβαση της απόφασης «ΥΧΕ». Η Επιτροπή υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο όφειλε, ως κράτος μέλος, να αναλάβει την ευθύνη των αντίθετων προς την απόφαση ΥΧΕ πράξεων και παραλείψεων των αρχών της Ανγκουίλα, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων σχέσεών του με την ΥΧΕ του, η οποία δεν είναι ανεξάρτητο κράτος. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεώρησε ότι καμία πράξη του δικαίου της Ένωσης δεν επιτρέπει να θεωρηθεί η Ανγκουίλα υπεύθυνη, έναντι της Ένωσης, για τα σφάλματα που διέπραξαν οι δικές της αρχές κατά την εφαρμογή της ως άνω απόφασης και για τη συνακόλουθη απώλεια ιδίων πόρων και, επομένως, ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνο για τέτοια σφάλματα, για τον λόγο και μόνον ότι είναι το κράτος μέλος με το οποίο συνδέεται η Ανγκουίλα[269]. Επομένως, το κεντρικό ζήτημα στην εν λόγω υπόθεση ήταν η ευθύνη κράτους μέλους της Ένωσης σε σχέση με τη συμπεριφορά των αρχών ΥΧΕ με την οποία διατηρεί ειδικούς δεσμούς, συμπεριφορά η οποία συνιστούσε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, με αποτέλεσμα την απώλεια ιδίων πόρων. Κατά συνέπεια, στο μέτρο που η υπό κρίση υπόθεση αφορά την ευθύνη του ίδιου του Ηνωμένου Βασιλείου και όχι άλλης οντότητας, τα συμπεράσματα της ως άνω απόφασης δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην υπό κρίση υπόθεση, εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίζει το εν λόγω κράτος.

267. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο προβάλλει, υπό μορφή ενστάσεως απαραδέκτου, το επιχείρημα ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι τα μέτρα τα οποία επέλεξε το εν λόγω κράτος για την καταπολέμηση της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής είχαν όντως επιφέρει απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης[270]. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η άποψη της Επιτροπής ότι η απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής συνεχίστηκε λόγω έλλειψης αναλύσεων κινδύνου και αποτελεσματικών ελέγχων προ του εκτελωνισμού συνεπάγεται κατ' ανάγκην, όταν υφίστανται τέτοια μέτρα, την εξαφάνιση των εμπορικών συναλλαγών και απώλειες των παραδοσιακών ιδίων πόρων που σχετίζονται με αυτές. Με άλλα λόγια, εάν είχε λάβει τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης που η Επιτροπή θεωρεί κατάλληλα, η εισαγωγή εμπορευμάτων με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής θα είχε παύσει, στοιχείο από το οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει ότι δεν θα οφειλόταν στον προϋπολογισμό της Ένωσης κανένας σημαντικός συμπληρωματικός δασμός. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνο μόνο για τις απώλειες για τον προϋπολογισμό της Ένωσης που αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ, αφενός, των παραδοσιακών ιδίων πόρων που θα ήταν απαιτητοί στο αντιπαράδειγμα που εκθέτει και, αφετέρου, των παραδοσιακών ιδίων πόρων που όντως απέδωσε.

[268] Απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-391/17, EU:C:2019:919), υπόθεση η οποία εκδικάσθηκε συγχρόνως με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-395/17, EU:C:2019:918).

[269] Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-391/17, EU:C:2019:919, σκέψεις 92 έως 102). Επομένως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, για να διαπιστωθεί η ύπαρξη ευθύνης κράτους μέλους για τις πράξεις ΥΧΕ που συνεπάγονταν απώλεια ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, έπρεπε να εξεταστεί αν το εν λόγω κράτος μέλος *ευθυνόταν* έναντι της Ένωσης, βάσει των υποχρεώσεων που υπέχει ως κράτος μέλος από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, και αν όφειλε, βάσει της εν λόγω διάταξης, να αντισταθμίσει το επίμαχο ποσό.

[270] Πρόκειται για την ένσταση απαραδέκτου που προβλήθηκε, επικουρικώς, στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου της προσφυγής.

268. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, είναι άνευ σημασίας αν, σε περίπτωση που οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι υπέστησαν απώλειες λόγω προγενέστερων γεγονότων οφειλόμενων σε διοικητικό σφάλμα των αρχών του κράτους μέλους, τα εν λόγω γεγονότα θα μπορούσαν να λάβουν χώρα χωρίς το εν λόγω σφάλμα και, επομένως, χωρίς απώλειες ιδίων πόρων[271]. Χάριν πληρότητας, παρατηρώ ότι, πέραν των ad hoc ελέγχων[272], το Ηνωμένο Βασίλειο δεν διενήργησε ουσιαστικά κανέναν έλεγχο κατά τη διάρκεια του διαστήματος της παράβασης. Τοιουτοτρόπως, δημιούργησε μια μη αναστρέψιμη κατάσταση η οποία είχε ως αποτέλεσμα σημαντική απώλεια παραδοσιακών ιδίων πόρων, η οποία πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να διαπιστωθεί. Εκτιμώ ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν πρέπει να διερωτηθεί τι θα είχε συμβεί αν το Ηνωμένο Βασίλειο είχε τηρήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης. Συγκεκριμένα, ανάλυση με αντιπαραδείγματα, όπως αυτή που προτείνει το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση το υποστατό της εν λόγω απώλειας, ούτε το γεγονός ότι θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί εάν οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν διενεργήσει κατάλληλους ελέγχους πριν από τη θέση των επίμαχων εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία. Ειδικότερα, το εν λόγω επιχείρημα είναι αβάσιμο δεδομένου ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η πραγματική κατάσταση, ως είχε λόγω των παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης, και όχι ο όγκος των εμπορευμάτων με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής τα οποία θα μπορούσαν να είχαν εισαχθεί αν το κράτος μέλος είχε, υποθετικά, εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του δικαίου της Ένωσης. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι ένα τέτοιο αντιπαράδειγμα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στον τομέα της απώλειας ιδίων πόρων.

β) Επί της ουσίας

1) Επί της επισκόπησης της μεθοδολογίας OLAF και της εφαρμογής της ως εργαλείου υπολογισμού απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων

269. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, για τον καθορισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, είναι αναγκαία η χρήση εκτίμησης βασισμένης σε όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, δεδομένου ότι δεν είναι πλέον δυνατόν να διαπιστωθεί η ορθή αξία των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής εφαρμόζοντας κάποια από τις μεθόδους που προβλέπονται στον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα και στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα. Λαμβανομένης υπόψη της έλλειψης συνεργασίας εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου, κανένα άμεσο αποδεικτικό στοιχείο δεν καθιστά δυνατή την εξακρίβωση της δασμολογητέας αξίας των σχετικών εμπορευμάτων. Επομένως, η Επιτροπή εκτίμησε τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων βάσει της μεθοδολογίας OLAF, η οποία στηρίζεται σε στατιστικά στοιχεία και στον διορθωμένο μέσο όρο των τιμών των επίμαχων εμπορευμάτων που εισήχθησαν στην Ένωση.

270. Ειδικότερα, η χρήση της μεθοδολογίας OLAF, για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, διέρχεται από τα ακόλουθα στάδια. Κατ' αρχάς, θεωρούνται ως δηλωθείσες με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής οι εισαγωγές που βρίσκονται κάτω του κατώτατου ορίου της ελάχιστης αποδεκτής τιμής (lowest acceptable price), η οποία, όπως προεκτέθηκε, υπολογίζεται ως ίση με το 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής στο επίπεδο της Ένωσης (cleaned average price). Λαμβάνονται υπόψη ως εισαγωγές δηλωθείσες με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής οι εισαγωγές κατηγορίας προϊόντων που υπάγονται στα κεφάλαια 61 έως 64 της συνδυασμένης ονοματολογίας (για κάθε οκταψήφιο

271 Πρβλ. απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Δανίας (C-19/05, EU:C:2007:606, σκέψη 34).

272 Μνημονεύθηκαν, μεταξύ άλλων, στο σημείο 197 των παρουσών προτάσεων.

κωδικό προϊόντων της συνδυασμένης ονοματολογίας)[273] των οποίων η ημερήσια συγκεντρωτική αξία (ημερήσιος σταθμισμένος μέσος όρος) είναι χαμηλότερη της ελάχιστης αποδεκτής τιμής του σχετικού κωδικού προϊόντων, βάσει των στοιχείων που προέρχονται από τη βάση δεδομένων Surveillance 2 και χρησιμοποιούνται στη βάση δεδομένων Comext[274]. Στο επόμενο στάδιο, η έκταση των απωλειών ιδίων πόρων για τις ποσότητες εμπορευμάτων που θεωρείται ότι δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής υπολογίζεται ως προς τους οφειλόμενους συμπληρωματικούς δασμούς βάσει της διαφοράς μεταξύ της δηλωθείσας αξίας και της διορθωμένης μέσης τιμής.

271. Επομένως, ελλείψει οποιασδήποτε άμεσης πληροφορίας σχετικά με τον όγκο και τη φύση των εισαγωγών που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, η εκτίμηση του όγκου των εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής στην οποία στηρίζεται η προσφυγή βασίζεται, κατ' αρχήν, στην ελάχιστη αποδεκτή τιμή για τους διάφορους κωδικούς προϊόντων (50 % της διορθωμένης μέσης τιμής)[275], ενώ η εκτίμηση της αξίας των ποσοτήτων για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής υπολογίζεται βάσει της διορθωμένης μέσης τιμής. Παρότι η ως άνω μεθοδολογία στηρίζεται στα σχετικά στοιχεία που παρέχουν στην Επιτροπή τα κράτη μέλη, μέσω των προμνησθεισών βάσεων δεδομένων, τα ποσά που υπολογίζονται τοιουτοτρόπως βάσει της μεθοδολογίας OLAF συνιστούν, κατά συνέπεια, δημοσιονομική εκ των υστέρων εκτίμηση των απωλειών για την Ένωση και όχι άμεση απόδειξη των ποσών που αντιστοιχούν στους βεβαιωθέντες δασμούς τους οποίους το εν λόγω κράτος όφειλε να αποδώσει στον προϋπολογισμό της Ένωσης κατά το διάστημα της παράβασης[276], εάν είχαν διενεργηθεί ορθά οι κατάλληλοι έλεγχοι κατά τους εκτελωνισμούς.

272. Το Ηνωμένο Βασίλειο, υποστηριζόμενο επ' αυτού από τους παρεμβαίνοντες, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τη μεθοδολογία OLAF για τον υπολογισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, υπογραμμίζοντας ότι η εν λόγω μεθοδολογία είναι απλώς εργαλείο ανάλυσης κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι παρεμβαίνοντες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε τη μεθοδολογία OLAF στο δικόγραφο της προσφυγής για να καθορίσει την ορθή δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής.

273. Κατ' εμέ, η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

274. Κατ' αρχάς, αφενός, λαμβανομένης υπόψη της φύσης των εισαγωγών και της παράλειψης των τελωνειακών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου να διενεργήσουν τους επίμαχους τελωνειακούς ελέγχους, δεν χωρεί αμφιβολία ότι, μετά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης κατόπιν της άδειας που χορήγησαν οι εθνικές τελωνειακές αρχές, είναι αντικειμενικά αδύνατη η επιστροφή των εν λόγω εμπορευμάτων για σκοπούς τελωνειακών ελέγχων, ακόμη και αν αποδειχθεί μεταγενέστερα ότι οι τελωνειακοί έλεγχοι δεν διενεργήθηκαν ή ήταν εσφαλμένοι. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν φαίνεται να αμφισβητεί επίσης το συμπέρασμα αυτό[277]. Ως εκ τούτου, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι κανένα άμεσο αποδεικτικό στοιχείο δεν καθιστά

273 Βλ., ιδίως, στοιχεία της βάσης δεδομένων Surveillance 2 τα οποία υποδεικνύουν τις ποσότητες άνω και κάτω της ελάχιστης αποδεκτής τιμής των εισαγωγών από την Κίνα που υπάγονται στα κεφάλαια 61 έως 64 της συνδυασμένης ονοματολογίας από τον Ιανουάριο του 2015 έως τον Αύγουστο του 2018, στον πίνακα με τίτλο «UK [Lowest Acceptable Price] Quantities of imports», στο παράρτημα A.34 του δικογράφου της προσφυγής.

274 Βλ. υποσημείωση 40 των παρουσών προτάσεων.

275 Έκθεση OLAF, σ. 8 και 9.

276 Το ως άνω συμπέρασμα προκύπτει άμεσα από τις παρατηρήσεις της ίδιας της Επιτροπής όπως διατυπώνονται στο δικόγραφο της προσφυγής και στο υπόμνημα απαντήσεως, καθώς και από τις απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο.

277 Στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, το Ηνωμένο Βασίλειο εκθέτει μεθοδολογία η οποία βασίζεται επίσης σε στατιστικά στοιχεία.

δυνατή την εξακρίβωση του όγκου ή της δασμολογητέας αξίας των σχετικών εμπορευμάτων. Αφετέρου, καίτοι είναι αληθές ότι η μεθοδολογία OLAF σχεδιάστηκε αρχικά και εγκρίθηκε ομόφωνα από τα κράτη μέλη ως εργαλείο ανάλυσης κινδύνων για να βοηθηθούν οι εθνικές τελωνειακές αρχές στον εντοπισμό των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώνεται δυνητικώς δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, είναι επίσης αληθές ότι η εν λόγω μεθοδολογία καθιστά δυνατό, πρώτον, να καθοριστούν, βάσει των τελωνειακών στατιστικών στοιχείων που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, οι όγκοι εισαγωγών που δηλώνονται σε αξία χαμηλότερη του κατώτατου ορίου κινδύνου και, δεύτερον, κάνοντας χρήση του κριτηρίου της διορθωμένης μέσης τιμής για τα σχετικά εμπορεύματα στο επίπεδο της Ένωσης, που καταρτίζεται εφαρμόζοντας την ίδια μεθοδολογία, να εκτιμηθεί το ποσό των ιδίων πόρων που θα είχε εισπράξει το κράτος μέλος και αποδώσει στον προϋπολογισμό της Ένωσης εάν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη ρύθμιση σχετικά με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους. Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι οξύμωρο, παρότι σχεδιάστηκε αρχικά ως εργαλείο ανάλυσης των τελωνειακών κινδύνων, να μπορεί η μεθοδολογία OLAF να αποτελέσει επίσης τη βάση για την εκτίμηση της έκτασης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων όταν οι εισαγωγές τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης χωρίς τη διενέργεια κατάλληλων ελέγχων κατά την παράδοση, με αποτέλεσμα απώλεια για τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

2) Επί της εφαρμογής της απόφασης Επιτροπή κατά Πορτογαλίας

275. Κατά την Επιτροπή, προσέγγιση βασισμένη σε στατιστικά στοιχεία και καταρτισθείσα στο πλαίσιο της μεθόδου για τον υπολογισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων επιβεβαιώνεται στην απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας [278].

276. Συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι η εκτίμηση των απωλειών ιδίων πόρων βάσει των στατιστικών στοιχείων δεν είναι, κατ' αρχήν, καινοφανής προσέγγιση για το Δικαστήριο. Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας [279], την οποία επικαλείται η Επιτροπή, αφορούσε τη μεταχείριση της θέσης μπανανών σε ελεύθερη κυκλοφορία από ορισμένα πορτογαλικά τελωνεία. Με την προσφυγή της, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι, λόγω της συστηματικής αποδοχής, από τις πορτογαλικές τελωνειακές αρχές, στο διάστημα από το 1998 έως το 2002, τελωνειακών διασαφήσεων για τη θέση νωπών μπανανών σε κυκλοφορία, ενώ οι εν λόγω αρχές γνώριζαν ή όφειλαν ευλόγως να γνωρίζουν ότι το δηλωθέν βάρος των μπανανών δεν αντιστοιχούσε στο πραγματικό βάρος τους, και λόγω της άρνησης των πορτογαλικών αρχών να αποδώσουν τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους που αντιστοιχούσαν στην απώλεια εσόδων και στους οφειλόμενους τόκους υπερημερίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από το δίκαιο της Ένωσης. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, δεδομένου ότι τα ποσά που οφείλονταν πραγματικά βάσει των απαιτήσεων επί των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων μπορούσαν να είχαν βεβαιωθεί ορθώς ήδη από την πραγματοποίηση των εισαγωγών και του συνακόλουθου εκτελωνισμού, εάν οι εθνικές αρχές είχαν διενεργήσει τους αναγκαίους ελέγχους, η Πορτογαλική Δημοκρατία έπρεπε να αντιμετωπιστεί, όσον αφορά το επίμαχο χρονικό διάστημα, ως εάν είχε βεβαιώσει ορθώς τις απαιτήσεις και τις είχε καταχωρίσει στα λογιστικά βιβλία [280].

278 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160).

279 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160).

280 Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 63).

277. Υπογραμμίζεται ότι το Δικαστήριο απέρριψε ρητώς το αμυντικό επιχείρημα της Πορτογαλικής Δημοκρατίας ότι δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί το ποσό των ιδίων πόρων που δεν είχαν βεβαιωθεί δεόντως κατά τα επίμαχα έτη, επισημαίνοντας ότι η αδυναμία πραγματοποίησης ελέγχων ελλείψει των σχετικών εμπορευμάτων ήταν το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της παράλειψης των πορτογαλικών αρχών. Το Δικαστήριο έκρινε ότι, λόγω της αδυναμίας αυτής, *δεν ήταν μη προσήκον*, στην υπόθεση εκείνη, να καθοριστεί το ποσό των ιδίων πόρων που δεν είχαν βεβαιωθεί δεόντως κατά τα επίμαχα έτη, ήτοι από το 1998 έως το 2002, βάσει των ελέγχων που διενεργήθηκαν μεταγενέστερα, από την 1η Αυγούστου έως την 31η Οκτωβρίου 2003 [281]. Επισημαίνεται, εντούτοις, ότι το Δικαστήριο απέρριψε, τελικώς, το αίτημα της Επιτροπής περί καθορισμού του ποσού των απωλειών ιδίων πόρων που προέκυψαν από την πρακτική του παράνομου τελωνειακού ελέγχου, στο μέτρο που η προτεινόμενη στατιστική μέθοδος περιελάμβανε εσφαλμένο πλαίσιο αναφοράς για τον εν λόγω καθορισμό [282].

278. Επομένως, η λύση που προέκρινε το Δικαστήριο, στην απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας [283], επιβεβαιώνει, αφενός, ότι δεν αποκλείεται η Επιτροπή να μπορεί να στηριχθεί, όσον αφορά τις παραβιάσεις του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης από το κράτος μέλος στο οποίο τα εισαγόμενα εμπορεύματα τέθηκαν ήδη σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, σε ορισμένα στατιστικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την προσαπτόμενη παράβαση, μεταξύ άλλων, για να καθορίσει εκ των υστέρων την έκταση της προκύπτουσας απώλειας των ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Αφετέρου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση αφορούσε σαφώς καθορισμένη τελωνειακή παράβαση, ήτοι την αποδοχή της διαφοράς μεταξύ του δηλωθέντος βάρους των μπανανών και του πραγματικού βάρους ενός χαρτοκιβωτίου, σε σχέση με την οποία ήταν σχετικά ευχερές, βάσει των ακριβών στοιχείων που συλλέχθηκαν κατά τους μεταγενέστερους ελέγχους σχετικά με την ίδια παράβαση, να αντληθούν στατιστικά συμπεράσματα σχετικά με τη διαφορά βάρους που ενδεχομένως δηλώθηκε και την πραγματική διαφορά μεταξύ των εμπορευμάτων που εισήχθησαν κατά το διάστημα της παράβασης. Αντιθέτως, η μεθοδολογία που προκρίθηκε εν προκειμένω για τον υπολογισμό του ποσού των παραδοσιακών ιδίων πόρων χαρακτηρίζεται από το πλήθος των σχετικών δεικτών, όπως ο όγκος των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δολίως δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής επί του συνόλου των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα της παράβασης και η «δίκαιη δασμολογητέα αξία» που έπρεπε να αποδοθεί στις εν λόγω εισαγωγές. Επομένως, οι δείκτες αυτοί χαρακτηρίζουν τον αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της Ένωσης της απάτης που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και, γενικότερα, την έκταση της παράβασης που προσάπτεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρέχοντας στοιχεία σχετικά με τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων με τρόπο πιο έμμεσο από ό,τι τα επίμαχα στατιστικά στοιχεία στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Πορτογαλίας [284].

[281] Ειδικότερα, το Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 66 της εν λόγω απόφασης, ότι, για τον καθορισμό το ποσού των ιδίων πόρων που δεν βεβαιώθηκαν δεόντως κατά τα επίμαχα έτη βάσει των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργήθηκαν μετά το διάστημα της παράβασης, από την 1η Αυγούστου έως την 31η Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή έπρεπε να συγκρίνει το μέσο βεβαιωθέν βάρος ανά χαρτοκιβώτιο μπανανών κατά τους εν λόγω ελέγχους με το μέσο δηλωθέν βάρος κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

[282] Η μέθοδος υπολογισμού του ποσού που έπρεπε να αποδοθεί στον κοινοτικό προϋπολογισμό συνίστατο στον έλεγχο του συνόλου των εισαγωγών νωπών μπανανών από την 1η Αυγούστου έως την 31η Οκτωβρίου 2003, και στον υπολογισμό, βάσει των πορισμάτων του εν λόγω ελέγχου, του μέσου βάρους των μπανανών που εισήχθησαν στο διάστημα από το 1998 έως το 2002 (σκέψη 30 της εν λόγω απόφασης). Κατά την Επιτροπή, το ποσό που έπρεπε να αποδοθεί στον κοινοτικό προϋπολογισμό για τα έτη 1998 έως 2002 ανερχόταν σε 16 087 604,41 ευρώ (σκέψη 29 της εν λόγω απόφασης).

[283] Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160).

[284] Απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160).

3) Επί της κατ' αρχήν αποδοχής της προσέγγισης που προτείνει η Επιτροπή για την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων

279. Από την ως άνω ανάλυση φαίνεται ότι η μεθοδολογία OLAF που προτείνει η Επιτροπή για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης βαίνει πέραν των νομικών ζητημάτων που ανάγονται στον ποσοτικό προσδιορισμό των ιδίων πόρων τα οποία έχει επιλύσει έως τώρα το Δικαστήριο. Επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί αν, και σε ποιο μέτρο, η μεθοδολογική προσέγγιση που προτείνει η Επιτροπή συνάδει προς τα κριτήρια που σχετίζονται με την προσφυγή λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, εκτιμώ ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη, αφενός, τα κριτήρια που αφορούν το βάρος απόδειξης τα οποία έχει διατυπώσει το Δικαστήριο στη νομολογία του και, αφετέρου, τα βασικά χαρακτηριστικά της εν λόγω μεθοδολογικής προσέγγισης.

280. Κατά την κλασική νομολογία, σκοπός της προσφυγής λόγω παραβάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 258 ΣΛΕΕ είναι να καταλήξει στην αποτελεσματική εξάλειψη των παραβάσεων των κρατών μελών και των συνεπειών τους [285]. Όπως υπομνήσθηκε στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων [286], κατά πάγια νομολογία, η διαδικασία βάσει της ως άνω διάταξης στηρίζεται στην αντικειμενική διαπίστωση της μη τήρησης, εκ μέρους κράτους μέλους, των υποχρεώσεων που υπέχει από τη Συνθήκη ΛΕΕ ή οποιαδήποτε πράξη του παράγωγου δικαίου [287]. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η μη λήψη μέτρων στον τομέα των ιδίων πόρων συνιστά επίσης παράβαση κατά την έννοια της ως άνω διάταξης [288]. Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε, απόκειται στην Επιτροπή, η οποία οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη της προσαπτόμενης παράβασης, να προσκομίσει στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, τα στοιχεία που είναι αναγκαία στο Δικαστήριο για να ελέγξει την ύπαρξη της εν λόγω παράβασης, χωρίς η Επιτροπή να μπορεί να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο [289]. Μόνον όταν η Επιτροπή προσκομίζει «επαρκή αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία προκύπτουν ορισμένα πραγματικά περιστατικά» σχετικά με την παράβαση από το καθού κράτος μέλος, «σ' αυτό εναπόκειται να αμφισβητήσει ουσιαστικώς και λεπτομερώς τα προβαλλόμενα στοιχεία και τις εξ αυτών συνέπειες» [290].

281. Κατά τη γνώμη μου, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως στην οποία η Επιτροπή προσάπτει στο κράτος μέλος, μεταξύ άλλων, παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με την είσπραξη των παραδοσιακών ιδίων πόρων και της υποχρέωσής του να αποδώσει στον προϋπολογισμό της Ένωσης ορισμένα ποσά, η Επιτροπή πρέπει να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που του είναι αναγκαία για να ελέγξει την ύπαρξη της αιτίασης που προβάλλεται έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου ότι παρέβη την υποχρέωση που υπέχει να αποδώσει ορισμένο ποσό ιδίων πόρων της Ένωσης σε αυτήν, χωρίς

285 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1973, Επιτροπή κατά Γερμανίας (70/72, EU:C:1973:87, σκέψη 13), και της 16ης Οκτωβρίου 2012, Ουγγαρία κατά Σλοβακίας (C-364/10, EU:C:2012:630, σκέψη 68).

286 Βλ. σημείο 160 των παρουσών προτάσεων.

287 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10) (C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

288 Συναφώς το Δικαστήριο έχει αποφανθεί, συγκεκριμένα, ότι, όταν ένα κράτος μέλος έχει παραλείψει, παρά τις απαιτήσεις της έκτης οδηγίας 77/388, να επιβάλει ΦΠΑ σε μια κατηγορία πράξεων, η παράλειψη αυτή μπορεί επίσης να συνιστά παράβαση της υποχρέωσης του κράτους μέλους αυτού να αποδώσει στην Επιτροπή, ως πόρους από ΦΠΑ, τα ποσά που θα αναλογούσαν στον φόρο που έπρεπε να έχει εισπραχθεί για τις πράξεις αυτές (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-276/97, EU:C:2000:424, σκέψεις 49, 56, 61 και 70, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-358/97, EU:C:2000:425, σκέψεις 58, 65, 69 και 78, και Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-359/97, EU:C:2000:426, σκέψεις 70, 77 και 87).

289 Βλ. σημεία 183 και 257 των παρουσών προτάσεων.

290 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 44), και της 28ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Δίκτυο συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων) (C-427/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:269, σκέψη 39).

η Επιτροπή να μπορεί να στηριχθεί σε εικασίες. Τούτο σημαίνει επίσης ότι, για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών των εν λόγω πόρων, το Δικαστήριο δεν οφείλει να επιλέξει μεταξύ των διαφορετικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων που προτείνουν οι διάδικοι, όπως φαίνεται να υποδηλώνει το Ηνωμένο Βασίλειο στο υπόμνημα αντικρούσεως, αλλά μόνον να εκτιμήσει τη μεθοδολογία OLAF που πρότεινε η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της.

282. Τούτου λεχθέντος, λαμβανομένης υπόψη της φύσης της παραβίασης του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης που προσάπτεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία αποτελεί αντικείμενο του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής λόγω παραβάσεως, το Δικαστήριο δεν μπορεί να αγνοήσει το πραγματικό πλαίσιο της υπόθεσης, όπως εκτέθηκε κατά την εξέταση του συγκεκριμένου λόγου της προσφυγής[291], από το οποίο προκύπτει ότι, παρότι είχε πλήρη επίγνωση της ύπαρξης και της φύσης της απάτης που συνίσταται στη μαζική δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα στα τελωνειακά σύνορα της Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της εν λόγω τελωνειακής απάτης κατά το διάστημα της παράβασης, μεταξύ άλλων μη πραγματοποιώντας αναλύσεις κινδύνων, μη διενεργώντας φυσικούς τελωνειακούς ελέγχους και μη απαιτώντας τη σύσταση εγγυήσεων από τους εισαγωγείς. Τοιουτοτρόπως, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έλαβε δείγματα για να καθορίσει την αξία των εισαγωγών για τις οποίες υπήρχαν υπόνοιες ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία ήταν χαμηλότερη της πραγματικής, όπως προέβλεπαν οι διατάξεις του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα και του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Επομένως, ο καθορισμός του ποσοστού των εμπορευμάτων που αφορά η απάτη που συνίσταται στη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης, καθώς και ο καθορισμός της «ορθής» δασμολογητέας αξίας των εν λόγω εμπορευμάτων θίγονται, κατ' ουσίαν, από την προεκτεθείσα παράβαση.

283. Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή υπογραμμίζει, στα υπομνήματά της, ότι η μη εφαρμογή της αλληλουχίας των τελωνειακών διαδικασιών, κατά τα προβλεπόμενα στον κοινοτικό τελωνειακό κώδικα και στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, συνιστά καθοριστικό παράγοντα, ο οποίος υποδεικνύει την έκταση των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, βάσει εκ των υστέρων στατιστικής ανάλυσης των στοιχείων που τη χαρακτηρίζουν έμμεσα. Επομένως, δεν είναι δυνατή η επαναφορά κατάστασης συμβατής προς το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά τις συγκεκριμένες δόλιες εισαγωγές και, συνεπώς, ούτε οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ούτε η Επιτροπή διαθέτουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να διαπιστώσουν την ορθή δασμολογητέα αξία κατ' εφαρμογήν των κανόνων περί εκτίμησης που προβλέπονται στην τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης. Στο μέτρο που η κατάσταση αυτή είναι, αντικειμενικά, απόρροια της παράβασης των τελωνειακών διατάξεων εκ μέρους του κράτους μέλους, σε περίπτωση διαπίστωσης της εν λόγω παράβασης, το κράτος μέλος πρέπει να αναλάβει τις απώλειες για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, όπως καθορίζονται βάσει «έμμεσης» και μόνον ανάλυσης των στοιχείων και κάνοντας χρήση της μεγαλύτερης πιθανότητας που συνδέεται κατ' ανάγκην με τον εν λόγω καθορισμό. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, η δυνατότητα της Επιτροπής να αποδείξει, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, την έκταση της παράβασης της ρύθμισης για τους ιδίους πόρους της Ένωσης μέσω μεθοδολογίας βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία, όταν η αδυναμία διενέργειας ελέγχων είναι αναπόφευκτη συνέπεια της παράλειψης των τελωνειακών αρχών του κράτους μέλους. Η ως άνω ερμηνεία επιρρωννύεται επίσης από την υποχρέωση των κρατών μελών να προστατεύουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, η οποία απορρέει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 325 ΣΛΕΕ.

[291] Βλ. σημεία 184 έως 227 των παρουσών προτάσεων.

284. Εντούτοις, λόγω της φύσης της βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία μεθοδολογίας OLAF, δεν πρέπει να υποτιμώνται τα προβλήματα που σχετίζονται με την αποδεικτική αξία των εν λόγω στοιχείων [292]. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να παραβλεφθεί το γεγονός ότι, για τη μέτρηση της έκτασης των ενδεχόμενων απωλειών για τον προϋπολογισμό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικές μεθοδολογικές λύσεις, οι οποίες μπορεί να αποδώσουν διαφορετικά αποτελέσματα από απόψεως ποσών. Η υπό κρίση υπόθεση αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα του εν λόγω προβλήματος, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα και το καθού εξέθεσαν έκαστος μια εκ βάθρων διαφορετική προσέγγιση για τον ποσοτικό καθορισμό των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων. Η ίδια η Επιτροπή δεν αρνείται ότι υπάρχουν πλείονες μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση των απωλειών, επισημαίνοντας, με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, ότι, κατ' αρχήν, το αποτέλεσμα της επίμαχης παράβασης θα μπορούσε να βασιστεί και σε άλλες μεθόδους εκτίμησης των εν λόγω απωλειών. Παρότι διατηρώ σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα της μεθοδολογίας OLAF, ήτοι την «ευρωστία» που προέβαλε επανειλημμένως η Επιτροπή στα υπομνήματά της [293], η εν λόγω μεθοδολογία συνιστά το κρίσιμο κριτήριο για την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των στατιστικών μεθόδων και πρέπει να αναγνωριστεί ότι η έκταση της απώλειας για τον προϋπολογισμό που εκτιμάται τοιουτοτρόπως εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τυχαίο παράγοντα της συγκεκριμένης επιλεγείσας μεθόδου.

285. Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι, στο μέτρο που η εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων υπολογίζεται βάσει πληροφοριών που περιέχονται στις βάσεις δεδομένων Surveillance 2 (στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές από την Κίνα προϊόντων που υπάγονται στα κεφάλαια 61 έως 64 της συνδυασμένης ονοματολογίας) και Comext (υπολογισμός των διορθωμένων μέσων τιμών), οι οποίες είναι εκ φύσεως πραγματικά στοιχεία, το τελικό ποσό εξαρτάται επίσης από τις μεθοδολογικές επιλογές, όπως τα κριτήρια που αφορούν τον καθορισμό του όγκου των εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και τον ορισμό της αξίας αναφοράς για την «εκ νέου εκτίμηση» των εν λόγω εμπορευμάτων. Οι εν λόγω μεθοδολογικές επιλογές είναι εκ φύσεως κριτήρια μάλλον κανονιστικά, υπό την έννοια ότι εξαρτώνται από τις επιλογές του θεσμικού οργάνου που κατάρτισε την επίμαχη μέθοδο. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η τεχνική έκθεση στην οποία βασίζεται ο υπολογισμός της OLAF δικαιολογείται μόνον στο πλαίσιο «δίκαιης τιμής» (fair price) προκαθορισμένης στο επίπεδο της ΕΕ-28 [294]. Το πρόβλημα που σχετίζεται με τη διαφοροποίηση των κριτηρίων εκτίμησης και τον αντίκτυπό τους στο αποτέλεσμα του υπολογισμού του ποσού των απωλειών αναδεικνύεται, μεταξύ άλλων, με τη γραπτή απάντηση της Επιτροπής στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, από την οποία προκύπτει ότι το αποτέλεσμα του τελικού υπολογισμού διαφέρει, μεταξύ άλλων, ανάλογα με την ελάχιστη

[292] Το ζήτημα της αποδεικτικής αξίας των στατιστικών στοιχείων δεν είναι άγνωστο στις νομικές συζητήσεις. Συγκεκριμένα, στον τομέα των δασμών αντιντάμπινγκ, προκειμένου να εντοπιστεί η ανάλογη χώρα για τον προσδιορισμό της κανονικής αξίας προϊόντων, το Δικαστήριο αποφάνθηκε, στην απόφαση GLS (C-338/10, EU:C:2012:158, σκέψη 30), ότι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης υποχρεούνται να εξετάζουν με την απαιτούμενη επιμέλεια όλα τα στοιχεία που διαθέτουν, μεταξύ των οποίων καταλέγονται κυρίως τα στοιχεία της Eurostat, προκειμένου να εξακριβώσουν αν μπορούν να εντοπίσουν μια ανάλογη χώρα. Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Bricmate (C-569/13, EU:C:2015:572, σκέψεις 65 και 68), το Δικαστήριο έκρινε ότι «τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν εξέτασαν με την απαιτούμενη επιμέλεια τα στοιχεία που περιέχονταν στις στατιστικές της Eurostat». Το ζήτημα αυτό τίθεται επίσης στον τομέα της έμμεσης δυσμενούς διάκρισης, στον οποίο το Δικαστήριο, παραπέμποντας στις αρχικές οδηγίες στον εν λόγω τομέα, υπενθυμίζει ότι η «έμμεση διάκριση μπορεί να αποδεικνύεται με κάθε αποδεικτικό μέσο, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών στοιχείων» [βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2020, YS (Επαγγελματικές συντάξεις στελεχών επιχειρήσεων) (C-223/19, EU:C:2020:753, σκέψη 50), και της 3ης Οκτωβρίου 2019, Schuch-Ghannadan (C-274/18, EU:C:2019:828, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία)].

[293] Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης τον επιστημονικό χαρακτήρα της επιλεγείσας μεθοδολογίας, χωρίς εντούτοις να διευκρινίζει σε τι συνίσταται αυτός.

[294] Έκθεση εταιρίας συμβούλων προσαρτημένη στο παράρτημα Α.32 του δικογράφου της προσφυγής και παράρτημα Β.5 του υπομνήματος αντικρούσεως, σημείο 2.12.

αποδεκτή τιμή (από 10 % έως 50 % του επιπέδου των μέσων τιμών) [295], η δε Επιτροπή «εξέτασε την προσέγγιση αυτή». Παρότι η Επιτροπή εκτιμά ότι, λόγω της παράβασης που προσάπτεται στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης ανέρχονται συνολικά σε 2 092 703 277,93 ευρώ, στην περίπτωση που η ελάχιστη αποδεκτή τιμή καθοριστεί στο 10 % της διορθωμένης μέσης τιμής, το ως άνω πόσο αντιστοιχεί, παρ' όλα αυτά, στο 78,1 % αυτού που απαιτεί η Επιτροπή στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, βάσει ελάχιστης αποδεκτής τιμής καθορισμένης στο 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής, διαφορά η οποία δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, αμελητέα. Επομένως, αναγνωρίζεται ότι η χρήση μεθοδολογίας βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία συνοδεύεται από τη δυνατότητα καθορισμού διαφορετικών, πλην όμως εξίσου αποδεκτών, σημείων αναφοράς, τα οποία διαφοροποιούν το αποτέλεσμα που προκύπτει από την εν λόγω μεθοδολογία.

286. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, θεωρώ ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, δεν μπορεί να αποκλειστεί η δυνατότητα της Επιτροπής να στηρίζει την προσφυγή της, όσον αφορά την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης λόγω παράβασης των τελωνειακών υποχρεώσεων που υπέχει το καθού κράτος μέλος, ελλείψει άμεσων αποδεικτικών στοιχείων λόγω της παράλειψης του εν λόγω κράτους μέλους, σε μεθοδολογία βασισμένη σε στατιστικά στοιχεία. Εντούτοις, προκειμένου να μην υπάρχει απόκλιση από τους σκοπούς και τον στόχο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, η εφαρμογή της εν λόγω μεθοδολογίας για την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων μπορεί να γίνει δεκτή μόνον στο μέτρο που η επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου δικαιολογείται λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υπό κρίση περίπτωσης, όταν τα βασικά στοιχεία αναφοράς δεν είναι ούτε αυθαίρετα ούτε μεροληπτικά, η δε χρήση της εν λόγω μεθοδολογίας συνιστά συνεκτική ποσοτική ανάλυση βασισμένη στο σύνολο των διαθέσιμων κρίσιμων στοιχείων. Επιπλέον, όσο πιο περιορισμένα είναι τα άμεσα αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν τα σχετικά με την επίμαχη μεθοδολογία βασικά δεδομένα τόσο πιο συνετή πρέπει να είναι η επιλογή κανονιστικών κριτηρίων που χρησιμοποιούνται στην εν λόγω μεθοδολογία. Το ζήτημα αυτό αποκτά αυξημένη σημασία λαμβανομένου υπόψη ότι σκοπός της εκτίμησης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως, βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, είναι να αντιμετωπιστεί το κράτος μέλος, όσον αφορά το επίμαχο χρονικό διάστημα, ως εάν είχε βεβαιώσει ορθώς τις απαιτήσεις και τις είχε καταχωρίσει στα λογιστικά βιβλία [296]. Τέλος, η αξιοπιστία της επιλεγείσας μεθοδολογίας για τον καθορισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω της προσαπτόμενης παράβασης ενισχύεται, εάν η προκριθείσα μεθοδολογική επιλογή συνοδεύεται από διευκρινίσεις όσον αφορά τις ενδεχόμενες εναλλακτικές μεθόδους, τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη χρήση τους καθώς και τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή επέλεξε την επίμαχη μεθοδολογία.

4) Επί της χρήσης εν προκειμένω της βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία μεθοδολογίας

287. Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι από τα υπομνήματα των διαδίκων και τη δικογραφία στο σύνολό της προκύπτει ότι, λόγω της φύσης της παράβασης των διατάξεων του τελωνειακού δικαίου, συγκεντρώθηκαν λιγοστά άμεσα αποδεικτικά στοιχεία για την εκτίμηση της έκτασης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων σε σχέση με τις εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης. Ειδικότερα, τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία περιορίζονται, κατ' ουσίαν, σε δώδεκα είδη τα οποία υποβλήθηκαν σε εργαστηριακή

[295] Βλ. παράρτημα Ε.4 των απαντήσεων της Επιτροπής.

[296] Βλ. απόφαση της 17ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-23/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:160, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

ανάλυση από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου το 2017 [297] και σε πορίσματα ελέγχου από τα κινεζικά τελωνεία [298]. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία δεν είναι, όμως, αντιπροσωπευτικά για να εκτιμηθεί η ορθή δασμολογητέα αξία των επίμαχων εισαγωγών και η έκταση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων που υπέστη ο προϋπολογισμός της Ένωσης λόγω της δόλιας δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για τις επίμαχες εισαγωγές [299]. Όπως επισημάνθηκε επανειλημμένως στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων, η αδυναμία ποσοτικού προσδιορισμού των εν λόγω απωλειών είναι, εν προκειμένω, αποτέλεσμα αντικειμενικών στοιχείων, ήτοι της αδράνειας του Ηνωμένου Βασιλείου απέναντι στον γνωστό κίνδυνο διασαφήσεων με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής. Επομένως, συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι, στο μέτρο που τα εμπορεύματα για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής έχουν ήδη τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, η πραγματική αξία τους δεν μπορεί πλέον να καθοριστεί και, επομένως, το ποσό των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης μπορεί να υπολογιστεί μόνον μέσω εκ των υστέρων εκτίμησης stricto sensu. Φρονώ ότι, στην πραγματικότητα, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αμφισβητεί την αφετηρία αυτή, δεδομένου ότι υποβάλλει, για την περίπτωση που αναγνωριστεί η παράβαση που του προσάπτεται στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, τη δική του στατιστική μέθοδο για τον καθορισμό των ενδεχόμενων απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων.

288. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρώ ότι, βάσει των στοιχείων που έχουν στη διάθεσή τους, οι διάδικοι συμφωνούν ότι διαπράχθηκε τελωνειακή απάτη στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου κατά το διάστημα της παράβασης, λόγω δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για εμπορεύματα εισαγόμενα από την Κίνα, και ότι ο όγκος των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής αυξήθηκε σημαντικά στο διάστημα από το 2012 έως το 2016 [300]. Ομοίως, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η επιχείρηση Swift Arrow [301] είχε ως αποτέλεσμα, εφόσον συγκριθούν τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του 2017 και του πρώτου εξαμήνου του 2018, σημαντική μείωση του όγκου σχετικών προϊόντων εισαγόμενων στο Ηνωμένο Βασίλειο για τα οποία δηλώθηκε δολίως δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, παρότι ο όγκος των νόμιμων εισαγωγών παρέμεινε σε συγκρίσιμο επίπεδο. Παρότι οι διάδικοι διαφωνούν όσον αφορά την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στα ως άνω πραγματικά περιστατικά, δέχονται το συγκεκριμένο πραγματικό περιστατικό ως αληθές. Οι διάδικοι δεν διαφωνούν επίσης όσον αφορά τη σημασία της, κατ' αρχήν, χρήσης μεθοδολογίας βασισμένης σε στατιστικά στοιχεία προκειμένου να εκτιμηθούν οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω τελωνειακής απάτης, η οποία συνεπάγεται, κατ' αρχάς, τον καθορισμό του όγκου των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δολίως δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης και τον καθορισμό της «ορθής» δασμολογητέας αξίας των εν λόγω εμπορευμάτων. Εν συνεχεία, το συμπληρωματικό ποσό δασμών υπολογίζεται βάσει της διαφοράς μεταξύ της δηλωθείσας αξίας και της εν λόγω «ορθής» αξίας.

289. Αντιθέτως, οι διάδικοι ερίζουν όσον αφορά τα βασικά στοιχεία των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων. Κατά πρώτον, όσον αφορά τον καθορισμό του όγκου των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, κατά την Επιτροπή, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο όγκος των

297 Βλ. παράρτημα Β.32 του υπομνήματος αντικρούσεως.

298 Το παράρτημα 6 της έκθεσης OLAF προσαρτάται στο παράρτημα Α.36 του δικογράφου της προσφυγής.

299 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι τα δείγματα εμπορευμάτων που έλαβαν οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, για το διάστημα μετά το 2017, είναι άνευ σημασίας για τους σκοπούς της υπό κρίση υπόθεσης, δεδομένου ότι βρίσκονται εκτός του διαστήματος της παράβασης που αφορά η προσφυγή.

300 Βλ., μεταξύ άλλων, γραπτές απαντήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο.

301 Βλ. σημείο 226 των παρουσών προτάσεων.

εισαγωγών που βρίσκονται κάτω της ελάχιστης αποδεκτής τιμής, που καθορίζεται βάσει μέσης αξίας στο επίπεδο της ΕΕ-28 και των ημερήσιων συγκεντρωτικών στοιχείων που περιέχονται στη βάση δεδομένων Surveillance 2, ενώ, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, για τον καθορισμό του εν λόγω όγκου, πρέπει να χρησιμοποιηθεί «κατώτατο όριο συμμόρφωσης», το οποίο καθορίζεται βάσει των αξιών που δηλώθηκαν κατά την εισαγωγή μόνον στο Ηνωμένο Βασίλειο, κάτω του οποίου οι εισαγωγές των σχετικών προϊόντων ενδέχεται να έχουν δηλωθεί με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής [302]. Κατά δεύτερον, όσον αφορά την αξία αναφοράς για την «εκ νέου εκτίμηση» των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας αξίας και της διορθωμένης μέσης τιμής για την ΕΕ-28, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι τα είδη που βρίσκονται εκτός του «κατώτατου ορίου συμμόρφωσης» μπορούν να «εκτιμηθούν εκ νέου» υπολογίζοντας τη διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας αξίας (ανά είδος) και της αξίας του εν λόγω κατώτατου ορίου. Η διαφορά των μεθοδολογικών προσεγγίσεων συνεπάγεται τεράστια απόκλιση στο αποτέλεσμα της εκτίμησης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων. Βάσει της μεθοδολογίας OLAF, η Επιτροπή εκτιμά ότι έπρεπε να είχε αποδοθεί στην Επιτροπή, ως παραδοσιακοί ίδιοι πόροι, ποσό 2 679 637 088,86 ευρώ (ακαθάριστο ποσό, από το οποίο πρέπει να αφαιρεθούν τα έξοδα είσπραξης). Το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμά το ποσό αυτό, αρχικώς, σε 217 646 623 GBP [303], προ αφαίρεσης των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Breach [304]. Εν συνεχεία αναθεωρεί το ως άνω ποσό προς τα κάτω, σε 143 115 553 GBP, από το οποίο πρέπει να αφαιρεθούν 44 296 285 GBP για τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach. Ανακεφαλαιώνοντας, μια από τις σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των μεθόδων που προτείνουν οι διάδικοι έγκειται στο γεγονός ότι, ενώ η προσέγγιση της Επιτροπής στηρίζεται σε μέσες τιμές στο επίπεδο της Ένωσης στο σύνολό της, η προσέγγιση του Ηνωμένου Βασιλείου βασίζεται στη χρήση μόνον των στοιχείων του Ηνωμένου Βασιλείου.

290. Τούτου λεχθέντος, πρέπει να εξεταστούν διαδοχικά τα δύο στάδια της μεθοδολογίας στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να εκτιμήσει την απώλεια των παραδοσιακών ιδίων πόρων, ήτοι το στάδιο του καθορισμού του όγκου των εισαγωγών με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και το στάδιο της αξίας αναφοράς για την «εκ νέου εκτίμηση» των εν λόγω εισαγωγών.

i) Επί του καθορισμού του όγκου των εισαγωγών με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής

291. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, αφενός, ότι δεν υπάρχει κανένας πειστικός δικαιολογητικός λόγος για τη χρήση της ελάχιστης αποδεκτής τιμής που προκύπτει από τις μέσες τιμές της ΕΕ-28 για τον καθορισμό του όγκου των εισαγωγών με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης. Αφετέρου, το καθού υποστηρίζει ότι από το δικόγραφο της προσφυγής και τα έγγραφα της Επιτροπής κατά το προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο προκύπτει ότι οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων που διαπιστώθηκαν στο διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014 περιορίζονται στους συμπληρωματικούς δασμούς που απαίτησαν οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, οι οποίοι ακυρώθηκαν.

302 Η εν λόγω μέθοδος στηρίζεται στη μελέτη της «κατανομής» διάφορων «πληθυσμών», στο επίπεδο της αξίας του «άκρου της αιχμής» της κύριας ομάδας (από απόψεως όγκου) που αποτελείται από χαμηλές τιμές.

303 Για λεπτομερέστερη ανάλυση του ποσού αυτού, βλ. σημείο 252 των παρουσών προτάσεων.

304 Βλ. υποσημείωση 247 των παρουσών προτάσεων.

292. Λαμβανομένων υπόψη των αμυντικών επιχειρημάτων του Ηνωμένου Βασιλείου, είναι αναγκαίο, προκειμένου να εξεταστεί το ζήτημα του καθορισμού του όγκου των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης, να αναλυθούν, κατ' αρχάς, το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014 και, εν συνεχεία, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017.

– *Επί του διαστήματος από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014*

293. Όσον αφορά το αντικείμενο της προσφυγής για το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, η Επιτροπή διευκρίνισε, ειδικότερα, απαντώντας στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, ότι προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι αθέτησε τις υποχρεώσεις που υπέχει από το καθεστώς παραδοσιακών ιδίων πόρων και ότι απαιτεί, για τον λόγο αυτό, ποσά που σχετίζονται με τις εισαγωγές για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής βάσει της μεθοδολογίας OLAF.

294. Συναφώς από το άρθρο 120 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και από τη σχετική νομολογία είναι σαφές ότι το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να εκθέτει το αντικείμενο της διαφοράς και να περιλαμβάνει συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών επί των οποίων στηρίζεται η προσφυγή κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή προκειμένου ο καθού να μπορεί να προετοιμάσει την άμυνά του και το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής. Επομένως, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται μια προσφυγή πρέπει να προκύπτουν κατά τρόπο εύλογο και κατανοητό από το ίδιο το κείμενο του δικογράφου της προσφυγής, τα δε αιτήματα που περιλαμβάνει το δικόγραφο αυτό πρέπει να είναι διατυπωμένα κατά τρόπο μη διφορούμενο, ούτως ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος είτε να αποφανθεί το Δικαστήριο ultra petita είτε να παραλείψει να αποφανθεί επί κάποιας αιτιάσεως [305]. Ειδικότερα, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να εκθέτει κατά τρόπο συνεκτικό και λεπτομερή τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή σχημάτισε την πεποίθηση ότι το οικείο κράτος μέλος παρέβη κάποια από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις Συνθήκες. Συνεπώς, η κατ' αντιφατικό τρόπο έκθεση ενός ισχυρισμού που προβάλλει η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της λόγω παραβάσεως δεν πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις [306].

295. Εν προκειμένω, παρατηρώ ότι, όσον αφορά την εκτίμηση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων που εκτίθενται στο δικόγραφο της προσφυγής, η Επιτροπή επισήμανε ρητώς ότι το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014 «καλύπτεται λόγω των οφειλών που βεβαίωσε και, εν συνεχεία, ακύρωσε το ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο». Επιπλέον, στο μέρος του δικογράφου της προσφυγής στο οποίο εκθέτει την παράβαση, η Επιτροπή παρέχει εκτενείς πληροφορίες για τον χαρακτηρισμό της παράβασης ως οφειλόμενης σε διοικητικό σφάλμα το οποίο διαπράχθηκε κατά την ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake [307]. Κατά την Επιτροπή, με το εν λόγω διοικητικό σφάλμα, για το οποίο οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου φέρουν οικονομική ευθύνη, το Ηνωμένο Βασίλειο προκάλεσε απώλειες των παραδοσιακών ιδίων πόρων στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Εκτιμώ ότι, τοιουτοτρόπως, το

[305] Πρβλ. αποφάσεις της 14ης Ιανουαρίου 2010, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (C-343/08, EU:C:2010:14, σκέψη 26)· της 15ης Ιουνίου 2010, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-211/08, EU:C:2010:340, σκέψη 32), και της 15ης Νοεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-34/11, EU:C:2012:712, σκέψη 44).

[306] Βλ. αποφάσεις της 2ας Ιουνίου 2016, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-233/14, EU:C:2016:396, σκέψη 35), και της 2ας Απριλίου 2020, Επιτροπή κατά Πολωνίας, Ουγγαρίας και Τσεχικής Δημοκρατίας (Προσωρινός μηχανισμός μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία) (C-715/17, C-718/17 και C-719/17, EU:C:2020:257, σκέψη 116).

[307] Η Επιτροπή υπογραμμίζει, μεταξύ άλλων, ότι, εάν εκτιμούσαν ότι τα ποσά που αντιστοιχούν στις βεβαιωθείσες οφειλές δεν ήταν κατάλληλα, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου όφειλαν να επιφέρουν τις ad hoc διορθώσεις και να εκδώσουν εκ νέου τις ειδοποιήσεις πληρωμής.

δικόγραφο της προσφυγής συνδέει μεταξύ τους, αφενός, το διοικητικό σφάλμα που καταλογίζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και, αφετέρου, τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων που το εν λόγω κράτος οφείλει να αποδώσει στην Επιτροπή. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή επισήμανε επιπλέον ότι η «[υπό κρίση] προσφυγή λόγω παραβάσεως αφορά τις τελωνειακές οφειλές που βεβαίωσε το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της [επιχείρησης] Snake».

296. Εκτιμώ, επομένως, ότι με τις ως άνω επισημάνσεις, όσον αφορά το επίμαχο διάστημα, η ίδια η Επιτροπή περιόρισε το αντικείμενο του δεύτερου λόγου της προσφυγής στις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για τις οποίες ευθύνεται το Ηνωμένο Βασίλειο, λόγω των οφειλών που το ίδιο βεβαίωσε στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, οι οποίες περιλαμβάνουν, ιδίως, τις 23 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, που κοινοποιήθηκαν στους οικονομικούς φορείς και ακυρώθηκαν εν συνεχεία. Κατά τη γνώμη μου, η ως άνω ερμηνεία επιρρωννύεται από τις αιτιάσεις που προέβαλε η Επιτροπή στην προειδοποιητική επιστολή και στην αιτιολογημένη γνώμη. Συγκεκριμένα, από την προειδοποιητική επιστολή προκύπτει ότι, «βάσει των 24 οφειλών που βεβαιώθηκαν και ακυρώθηκαν μεταγενέστερα, τα ποσά ιδίων πόρων για τη σχετική περίοδο (Νοέμβριος 2011-Νοέμβριος 2014) οφείλονται» [308]. Υπογραμμίζεται επίσης ότι η αιτιολογημένη γνώμη περιέχει, κατ' αρχάς, την ίδια διατύπωση με αυτήν που περιέχεται στο δικόγραφο της προσφυγής, με τη σαφή διευκρίνιση, εν συνεχεία, ότι, «στο μέτρο που με το εν λόγω επιχείρημα το Ηνωμένο Βασίλειο αποβλέπει στον περιορισμό της χρονικής διάρκειας της παράβασης, παρατηρείται ότι η απαίτηση της Επιτροπής για το διάστημα από το 2011 έως το πέρας της [επιχείρησης] Snake το 2014 καλύπτει τα ποσά που αφορούν οι εντολές εκ των υστέρων είσπραξης που εξέδωσαν τα τελωνεία του Ηνωμένου Βασιλείου μετά την εν λόγω επιχείρηση, τις οποίες ακύρωσαν εν συνεχεία» [309].

297. Από τις ως άνω παρατηρήσεις προκύπτει ότι, όσον αφορά το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, το αντικείμενο του δεύτερου λόγου της προσφυγής περιορίζεται στη διαπίστωση των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων για τις οποίες ευθύνεται το Ηνωμένο Βασίλειο λόγω των συμπληρωματικών τελωνειακών οφειλών που βεβαιώθηκαν στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake και, ιδίως, των 23 ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake που ακυρώθηκαν κατόπιν διοικητικών σφαλμάτων που καταλογίζονται στο εν λόγω κράτος μέλος [310].

– *Επί του διαστήματος από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017*

298. Όσον αφορά το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, προκειμένου να καθορίσει τα ποσά των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων και, ιδίως, τους όγκους εισαγωγών για τους οποίους η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής, η Επιτροπή χρησιμοποιεί, στο δικόγραφο της προσφυγής, τη μεθοδολογία OLAF. Κατά την προσέγγιση της Επιτροπής, ο όγκος των εισαγωγών που δηλώθηκαν με αξία χαμηλότερη κατώτατου ορίου κινδύνου ίσου με το 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό του ποσού των εν λόγω απωλειών, το οποίο αντιστοιχεί επομένως στο ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων που το Ηνωμένο Βασίλειο θα είχε εισπράξει και αποδώσει στην Ένωση εάν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η ως άνω επιλογή της Επιτροπής είναι αυθαίρετη. Αμφισβητεί, επομένως, την προσέγγιση κατά την οποία κάθε διασάφηση εμπορευμάτων χαμηλότερη του κατώτατου ως άνω ορίου συνιστά

308 Βλ. σημείο 178 της προειδοποιητικής επιστολής.

309 Βλ., μεταξύ άλλων, σημεία 243 και 338 της αιτιολογημένης γνώμης στο παράρτημα Α.31.

310 Βλ. σημεία 241 έως 243 των παρουσών προτάσεων.

αυτομάτως δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής και εκτιμά ότι το γεγονός αυτό είναι απλώς ικανό να δικαιολογήσει την ύπαρξη αμφιβολιών που μπορεί να οδηγήσουν σε συμπληρωματικούς ελέγχους.

299. Συναφώς, παρατηρώ ότι η Επιτροπή συμφωνεί, κατ' αρχήν, με την προσέγγιση κατά την οποία κάθε εισαγόμενο εμπόρευμα του οποίου η δηλωθείσα αξία είναι χαμηλότερη της μέσης τιμής των προϊόντων ίδιας κατηγορίας δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να θεωρηθεί εξ ορισμού εισαγωγή της οποίας η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής, υποστηρίζοντας ότι η μεθοδολογία OLAF δεν εφαρμόστηκε στο σύνολο των εισαγόμενων στο Ηνωμένο Βασίλειο εμπορευμάτων τα οποία δηλώθηκαν με αξία χαμηλότερη του κατώτατου ορίου του 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής, αλλά χρησιμοποιεί ημερήσια συγκεντρωτικά στοιχεία. Η ως άνω χρήση ημερήσιων συγκεντρωτικών στοιχείων έχει ως αποτέλεσμα, εάν ορισμένες παρτίδες εμπορευμάτων έχουν αξία χαμηλότερη του κατώτατου ορίου του 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής και άλλες παρτίδες παρέχουν μέσο όρο υψηλότερο της ημερήσιας ελάχιστης αποδεκτής τιμής στο επίπεδο της ΕΕ-28, να είναι ο μέσος όρος του ημερήσιου συγκεντρωτικού μεγέθους υψηλότερος της ελάχιστης αποδεκτής τιμής και, επομένως, το ημερήσιο συγκεντρωτικό μέγεθος που περιλαμβάνει τις εν λόγω παρτίδες για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής δεν θα περιληφθεί στις υπολογισμένες απώλειες πόρων [311]. Το θεσμικό όργανο υποστηρίζει ότι, παρότι η χρήση ημερήσιων συγκεντρωτικών στοιχείων ενέχει τον κίνδυνο συμπερίληψης ορισμένων νόμιμων εισαγωγών στον όγκο εισαγωγών που δηλώθηκαν με αξία χαμηλότερη της ελάχιστης αποδεκτής τιμής, η μεθοδολογία OLAF αποκλείει, μεταξύ άλλων, κάποιο ποσοστό εμπορευμάτων των οποίων η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής. Φρονώ ότι, με τις γραπτές απαντήσεις στις ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, το Ηνωμένο Βασίλειο παραιτείται από την άποψη που είχε διατυπώσει προηγουμένως και συμφωνεί, στην πραγματικότητα, με το ως άνω επιχείρημα της Επιτροπής, δεδομένου ότι επισημαίνει ότι ο *μόνος* λόγος για τον οποίο το άθροισμα που υπολόγισε η Επιτροπή ως παραδοσιακούς ιδίους πόρους είναι πολύ πιο υψηλό από εκείνο που υπολογίστηκε βάσει της μεθόδου του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ότι η μεθοδολογία OLAF χρησιμοποιεί πολύ υψηλότερες τιμές «εκ νέου εκτίμησης» [312].

300. Συμπερασματικά, η διαφορετική προσέγγιση των διαδίκων όσον αφορά τον όγκο των εμπορευμάτων με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής που εισήχθησαν κατά το διάστημα της παράβασης, τα οποία ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων, εξηγείται, προφανώς, από τα διαφορετικά κατώτατα όρια που επέλεξαν οι διάδικοι. Συγκεκριμένα, ενώ η μεθοδολογία OLAF βασίζεται στην ελάχιστη αποδεκτή τιμή η οποία συνίσταται στο 50 % της διορθωμένης μέσης τιμής για την ΕΕ-28, το Ηνωμένο Βασίλειο προτείνει υπολογισμό βασισμένο σε μεμονωμένες διασαφήσεις εισαγωγής που συνέλεξαν οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου για τον καθορισμό του κατώτατου ορίου δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής [313]. Λαμβανομένων

311 Όπως εκθέτει η Επιτροπή, εάν υποτεθεί ότι, για συγκεκριμένο οκταψήφιο κωδικό της συνδυασμένης ονοματολογίας, η διορθωμένη μέση τιμή για την ΕΕ-28 είναι 15 GBP ανά χιλιόγραμμο, η αξία της ελάχιστης αποδεκτής τιμής θα είναι 7,50 GBP ανά χιλιόγραμμο. Εάν υποτεθεί επίσης ότι, σε συγκεκριμένη ημέρα, πραγματοποιήθηκαν εννέα νόμιμες εισαγωγές χαμηλής αξίας 10 GBP ανά χιλιόγραμμο και μία εισαγωγή για την οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής ίση με 1 GBP ανά χιλιόγραμμο, από τη συγκέντρωση των ημερήσιων στοιχείων προκύπτει μέση τιμή 9,1 GBP ανά χιλιόγραμμο. Δεδομένου ότι η τιμή αυτή είναι υψηλότερη της ελάχιστης αποδεκτής τιμής των 7,50 GBP ανά χιλιόγραμμο, το ημερήσιο συγκεντρωτικό μέγεθος που περιλαμβάνει την αποστολή για την οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής δεν θα περιληφθεί στις υπολογισμένες απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων.

312 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι από το σημείο 1.12 της έκθεσης εταιρίας συμβούλων (παράρτημα Α.32 του δικογράφου της προσφυγής και παράρτημα Β.5 του υπομνήματος αντικρούσεως) προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει ότι οι εισαγωγές με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 35 % του συνόλου των εισαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το διάστημα της παράβασης.

313 Βλ., μεταξύ άλλων, έκθεση εταιρίας συμβούλων στο παράρτημα Α.32 του δικογράφου της προσφυγής και στο παράρτημα Β.5 του υπομνήματος αντικρούσεως, σημείο 3.5.

υπόψη των διαφορών μεταξύ των ως άνω κριτηρίων και του γεγονότος ότι τόσο η μεθοδολογία OLAF όσο και εκείνη που προτείνει το Ηνωμένο Βασίλειο σκοπούν στην εκτίμηση των ίδιων απωλειών, πλην όμως σε διαφορετικό επίπεδο, ήτοι από την άποψη της Ένωσης στο σύνολό της και από την άποψη του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, αντιστοίχως, εκτιμώ ότι η μεθοδολογία που προβάλλει το καθού μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο σημείο σύγκρισης για την κριτική εκτίμηση των όγκων εισαγωγών που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης και υπολογίστηκαν βάσει της μεθοδολογίας OLAF. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου σχετικά με τον ενδεχόμενο αντίκτυπο στο ποσό της απώλειας των ιδίων πόρων εάν η Επιτροπή χρησιμοποιούσε το κατώτατο όριο δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής του Ηνωμένου Βασιλείου, αντί της ελάχιστης αποδεκτής τιμής, ως αξίας αναφοράς για τις εισαγωγές των οποίων η δασμολογητέα αξία ήταν χαμηλότερη της πραγματικής, το Ηνωμένο Βασίλειο παρατήρησε ότι, παρότι δεν είναι σε θέση να επαναλάβει επακριβώς τους υπολογισμούς του θεσμικού οργάνου, το εκτιμώμενο ποσοστό μείωσης των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων θα ήταν 4,4 ή 4,7 %. Επομένως, όπως ορθώς επισήμανε το Ηνωμένο Βασίλειο, θεωρώ ότι η τεράστια διαφορά μεταξύ της εκτίμησης των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων που προέβαλε η Επιτροπή και εκείνης που προτείνει το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης οφείλεται κυρίως στην αξία αναφοράς που χρησιμοποιείται για την «εκ νέου εκτίμηση» των εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής παρά στον όγκο τους [314].

301. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι η μέθοδος της Επιτροπής δεν υπερεκτιμά προδήλως τον όγκο των εμπορευμάτων των οποίων η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης. Λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας του εν λόγω διαστήματος καθώς και της φύσης της επίμαχης απάτης, φρονώ ότι οι απόψεις των διαδίκων όσον αφορά το συγκεκριμένο στοιχείο δεν αποκλίνουν σημαντικά, στο μέτρο που η κάτω του 5 % διαφορά μεταξύ της εκτίμησης της Επιτροπής και αυτής του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει εντός εύλογων ορίων. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνουν δεκτές οι εκτιμήσεις των όγκων εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής ως βάση για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων, όπως προβλήθηκαν από την Επιτροπή στο δικόγραφο της προσφυγής.

ii) Επί της αξίας αναφοράς για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών ιδίων πόρων

302. Όπως επισημάνθηκε στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων, οι απόψεις των διαδίκων αποκλίνουν κυρίως όσον αφορά το επίπεδο τιμής στο οποίο πρέπει να πραγματοποιηθεί η «εκ νέου εκτίμηση» των εμπορευμάτων για τα οποία θεωρείται ότι η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής για τον υπολογισμό των συμπληρωματικών δασμών και για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Κατά την Επιτροπή, η σχετική διόρθωση πρέπει να πραγματοποιηθεί στο επίπεδο των διορθωμένων μέσων τιμών στο μέτρο που, αφενός, η τιμή των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των υποδημάτων δεν διαφοροποιείται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου και που, αφετέρου, ελλείψει φυσικών ελέγχων και λήψης δειγμάτων εκ μέρους των τελωνειακών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου σε στατιστικά αντιπροσωπευτικό επίπεδο, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι τιμές και η ποιότητα των εμπορευμάτων για τα οποία η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής αντιστοιχούν στην κατανομή των τιμών που δεν επηρεάζονται από τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής. Το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμά, αντιθέτως, ότι η μεθοδολογική αυτή επιλογή δεν

[314] Απαντώντας στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου, το Ηνωμένο Βασίλειο μνημόνευσε επίσης τον «κοινό όγκο», ήτοι τον όγκο των εισαγωγών που θεωρείται, βάσει αμφοτέρων των μεθόδων, ότι δηλώθηκε με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής. Κατά την εκτίμησή του, ο «κοινός όγκος» για τα έτη 2015 έως 2017 ανέρχεται σε 992 326 582 χιλιόγραμμα.

δικαιολογείται, καθότι κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν στηρίζει την υπόθεση ότι τα εμπορεύματα για τα οποία η δηλωθείσα δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά τιμής και ποιότητας με τα άλλα εμπορεύματα που εισάγονται από την Κίνα. Αντιθέτως, από τα συλλεχθέντα στοιχεία φαίνεται να προκύπτει ότι οι εισαγωγές για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής αφορούσαν το χαμηλότερης ποιότητας τμήμα της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου.

303. Συναφώς, όπως ήδη υπογράμμισα, η αξία αναφοράς, ως κανονιστικό κριτήριο, δεν μπορεί να είναι αυθαίρετη και έχει ως σκοπό να αντιμετωπιστεί το κράτος μέλος, όσον αφορά το επίμαχο χρονικό διάστημα, ως εάν είχε βεβαιώσει ορθώς τις απαιτήσεις και τις είχε καταχωρίσει στα λογιστικά βιβλία. Συγκεκριμένα, εκτιμώ ότι η αξία αναφοράς πρέπει να συνάδει με το σύνολο των πραγματικών και νομικών περιστάσεων της επίμαχης παράβασης, δεδομένου ότι πρόκειται για βασικό κριτήριο για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων [315].

304. Κατ' αρχάς, από την ανάλυση της Επιτροπής, την οποία δεν αμφισβητεί άλλωστε κατ' ουσίαν το Ηνωμένο Βασίλειο, προκύπτει ότι οι εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής πραγματοποιήθηκαν, ως επί το πλείστον, από απόψεως όγκου, υπό το τελωνειακό καθεστώς 42, ήτοι προορίζονταν για άλλα κράτη μέλη στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Δίκην παραδείγματος, από την έκθεση της OLAF προκύπτει ότι, το 2016, το 87 % των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων χαμηλής αξίας που εισήλθαν μέσω του Ηνωμένου Βασιλείου πραγματοποιήθηκαν υπό το τελωνειακό καθεστώς 42, ενώ, κατά το ίδιο διάστημα, το καθεστώς 40 χρησιμοποιήθηκε μόνον για το 13 % των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα. Φρονώ ότι η διαφορά αυτή επιβεβαιώνει τη μετατόπιση προς το Ηνωμένο Βασίλειο δόλιων πράξεων οι οποίες τελούνταν με προορισμό άλλα κράτη μέλη [316]. Κατά τη γνώμη μου, ορθώς η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι, όσον αφορά την είσπραξη των δασμών, δεν συντρέχει λόγος διάκρισης μεταξύ των εμπορευμάτων που υπάγονται στα δύο ως άνω τελωνειακά καθεστώτα, στο μέτρο που το 13 % των υπόλοιπων εισαγωγών που διασαφηνίζονται υπό το τελωνειακό καθεστώς 40 θα μπορούσε να αποσταλεί σε άλλα κράτη μέλη μετά τον εκτελωνισμό στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ως εκ τούτου, η μεγάλη πλειονότητα των εισαγωγών με δηλωθείσα δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής προορίζονταν άμεσα ή έμμεσα για την αγορά κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων της Ένωσης στο σύνολό της και όχι ειδικά για την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου και, επομένως, δεν συντρέχει κανένας εύλογος λόγος για την «εκ νέου εκτίμησή» τους βάσει αξίας αναφοράς διαφορετικής από εκείνη που χαρακτηρίζει το επίπεδο των τιμών των σχετικών προϊόντων της Ένωσης στο σύνολό τους.

305. Εν συνεχεία, από τα υπομνήματα προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο επικρίνει τη χρήση της αξίας αναφοράς που στηρίζεται στις διορθωμένες μέσες τιμές που βασίζονται στις μέσες τιμές στο επίπεδο της Ένωσης, για τον λόγο ότι δεν λαμβάνει υπόψη την ποιότητα των σχετικών εμπορευμάτων και το κράτος μέλος εισόδου στην Ένωση, κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε απόδειξη της αξίας των επίμαχων εμπορευμάτων. Επομένως, τα στοιχεία που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να προτιμώνται από την εν λόγω διορθωμένη μέση τιμή της Ένωσης. Συναφώς, όπως προεκτέθηκε στο πλαίσιο των παρουσών

315 Όπως προκύπτει από την έκθεση εταιρίας συμβούλων, το 80 % της διαφοράς των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων αποδίδεται στην αξία αναφοράς (κατά τη μεθοδολογία OLAF, κυμαίνεται μεταξύ 2,26 και 141,95 GBP, ενώ, εφαρμόζοντας το «κατώτατο όριο συμμόρφωσης» που επεξεργάστηκε το Ηνωμένο Βασίλειο, κυμαίνεται μεταξύ 0,10 και 8,90 GBP· παράρτημα Β.5 του υπομνήματος αντικρούσεως, σημείο 3.3).

316 Έκθεση OLAF, σημείο 2.1.5.

προτάσεων [317], δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν προσκόμισε τα άμεσα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την αξία των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, στο μέτρο που η παράλειψη αυτή είναι συνέπεια της αδράνειας των τελωνειακών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά τη γνώμη μου, ελλείψει άμεσων αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την αξία των επίμαχων εμπορευμάτων, μπορεί να γίνει δεκτή, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, απόδειξη βασισμένη στα στατιστικά στοιχεία, όπως τα επίμαχα, προκειμένου να καθοριστούν οι απώλειες ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

306. Επιπλέον, όσον αφορά τις ως άνω επικρίσεις, υπενθυμίζεται ότι σκοπός του καθορισμού της έκτασης των απωλειών ιδίων πόρων, εν προκειμένω, είναι να καθοριστεί ποια έπρεπε να είναι η συνεισφορά του καθού κράτους μέλους στον προϋπολογισμό της Ένωσης μετά την είσπραξη των δασμών κατά το διάστημα της παράβασης, ελλείψει των παρατυπιών που εκτέθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής. Τα έσοδα από τους τελωνειακούς δασμούς συνιστούν, όπως ήδη επισημάνθηκε [318], παραδοσιακούς ιδίους πόρους της Ένωσης, τους οποίους τα κράτη μέλη οφείλουν να αποδίδουν στην Ένωση, βάσει των συνδυασμένων διατάξεων των κανονισμών 1150/2000 και 609/2014 [319]. Η είσπραξη των δασμών κατά την εισαγωγή έπεται του καθορισμού της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων και του υπολογισμού των σχετικών δασμών, δύο στοιχείων που συνιστούν τα στάδια που προηγούνται της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που εισάγονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης και της οριστικής ανάλωσής τους. Επομένως, όσον αφορά ειδικότερα τους δασμούς, η εκτίμηση των απωλειών για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, ως αποτέλεσμα της ανυπαρξίας τελωνειακών ελέγχων, δεν μπορεί να βασίζεται στον ενδεχόμενο προορισμό των σχετικών εμπορευμάτων στην επιμέρους αγορά κράτους μέλους και, ιδίως, στα χαμηλότερα ή υψηλότερα τμήματα της εν λόγω αγοράς από απόψεως ποιότητας εμπορευμάτων, στοιχείο το οποίο έχει, ελλείψει άμεσων αποδεικτικών στοιχείων, χαρακτήρα εικασίας, δεδομένου ότι τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων που εισάγονται στην Ένωση καθορίζουν οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές. Ως εκ τούτου, συμφωνώ με το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων αντιστοιχεί στο κόστος κτήσης από τον εισαγωγέα, αξία η οποία καθορίζεται από τη φύση και την ποιότητα των εμπορευμάτων, και όχι από τον προορισμό τους [320]. Ως εκ τούτου, προκειμένου να καθοριστεί η δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων κατά την είσοδο στο έδαφος της Ένωσης, ο προσδιορισμός του κράτους μέλους προορισμού είναι άνευ σημασίας και, επομένως, ορθώς, προκειμένου να καθορίσει την έκταση των ζημιών παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω τελωνειακής απάτης προκληθείσας από τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για τα εμπορεύματα, η Επιτροπή δεν προέβη σε καμία διάκριση ανάλογα με τον προορισμό των σχετικών προϊόντων εντός της Ένωσης [321].

307. Επαλλήλως, όσον αφορά την επιλογή της διορθωμένης μέσης τιμής για την ΕΕ-28, ως αξίας αναφοράς για την εκτίμηση της έκτασης των ζημιών των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, όπως ήδη επισημάνθηκε στις παρούσες προτάσεις [322], αφενός, η

317 Βλ. σημείο 274 των παρουσών προτάσεων.

318 Βλ. σημείο 235 των παρουσών προτάσεων, στο οποίο γίνεται παραπομπή, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, της απόφασης 2007/436 και στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της απόφασης 2014/335.

319 Βλ., μεταξύ άλλων, άρθρα 2, 9 και 10 των εν λόγω κανονισμών και σημεία 236 έως 240 των παρουσών προτάσεων.

320 Βλ. συμπληρωματική έκθεση εταιρίας συμβούλων στο παράρτημα Β.6 του υπομνήματος αντικρούσεως, σημεία 2.25 έως 2.26.

321 Σημασία έχει επίσης ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι, το 2016, το 87 % των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων του Ηνωμένου Βασιλείου πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, στοιχείο το οποίο συνεπάγεται ότι τα εν λόγω εμπορεύματα προορίζονταν για άλλα κράτη μέλη, ενώ, κατά το ίδιο διάστημα, το τελωνειακό καθεστώς 40 χρησιμοποιήθηκε μόνο για το 13 % των εισαγωγών των ως άνω προϊόντων, τα οποία μπορούσαν να παραμείνουν στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ή να μεταφερθούν σε άλλα κράτη μέλη.

322 Βλ. Σημείο 208 των παρουσών προτάσεων.

Ένωση συνιστά ενιαία τελωνειακή ένωση και, επομένως, η θέσπιση της νομοθεσίας στον τελωνειακό τομέα εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Αφετέρου, η είσπραξη των δασμών, οι οποίοι υπολογίζονται επί των εισαγωγών από τρίτες χώρες, καθορίζει το μέγεθος του προϋπολογισμού της Ένωσης. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι, σε περίπτωση όπως η επίμαχη, στην οποία λόγω της αδράνειας των εθνικών αρχών δεν υπάρχουν άμεσα αποδεικτικά στοιχεία για τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών των ιδίων πόρων, πρέπει να γίνει δεκτή η μεθοδολογική προσέγγιση της Επιτροπής η οποία στηρίζεται σε κοινή αξία αναφοράς, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους, όπως το βιοτικό επίπεδο και η αγοραστική δύναμη του πληθυσμού του, που μπορούν να υπαγορεύουν τις τιμές πώλησης των σχετικών προϊόντων σε κάθε επιμέρους κράτος μέλος. Για τους ως άνω λόγους, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να γίνει δεκτή η προσέγγιση της Επιτροπής βάσει της οποίας λαμβάνονται υπόψη ως αξία αναφοράς οι διορθωμένες μέσες τιμές στο επίπεδο της Ένωσης, οι οποίες στηρίζονται στις *αξίες που δηλώνουν* τα κράτη μέλη στην κοινή βάση δεδομένων Surveillance 2 [323]. Επομένως, η εν λόγω αξία αναφοράς είναι αυτή που έπρεπε να εφαρμοστεί για τον υπολογισμό των παραδοσιακών ιδίων πόρων που αποδίδονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εάν το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης είχε εφαρμοστεί ορθά. Στο μέτρο που η μεθοδολογία αυτή βασίζεται στον *μέσο όρο* των δηλωθεισών τιμών, η εν λόγω αξία αντικατοπτρίζει τη φύση και την ποιότητα *όλων* των προϊόντων που εισήχθησαν κατά το διάστημα της παράβασης, χωρίς οποιαδήποτε προτίμηση για τα τμήματα της αγοράς στα οποία ανήκουν τα επίμαχα εμπορεύματα. Δεδομένου ότι οι διάδικοι δεν αμφισβητούν την παραδοχή ότι τα επίμαχα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα από την Κίνα είναι προϊόντα των οποίων οι τιμές είναι αρκετά σταθερές [324], πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να θεωρηθεί ότι οι διορθωμένες μέσες τιμές στο επίπεδο της Ένωσης συνιστούν κατάλληλη, και όχι αυθαίρετη, αξία αναφοράς για την εκτίμηση των απωλειών ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης [325].

5) Σύνοψη σχετικά με την εκτίμηση των παραδοσιακών ιδίων πόρων

308. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που προεκτέθηκαν, εκτιμώ ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή, με το δικόγραφο της προσφυγής, δεν παρέχουν στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να αποφανθεί μετά βεβαιότητας επί της ακριβούς έκτασης των απωλειών των ιδίων πόρων που αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής.

309. Κατά πρώτον, όσον αφορά το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, το αντικείμενο της προσφυγής περιορίζεται, όπως προεκτέθηκε στις παρούσες προτάσεις [326], στις οφειλές που αντιστοιχούν στις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake. Επομένως, οι απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων, των οποίων τη διαπίστωση μπορεί να ζητήσει η Επιτροπή, πρέπει λογικά να είναι εκείνες που προκύπτουν από την ακύρωση των εν λόγω ειδοποιήσεων πληρωμής και δεν μπορούν να είναι υψηλότερες από αυτές. Εντούτοις, με το δικόγραφο της προσφυγής, η Επιτροπή διατύπωσε αίτημα το οποίο αντιστοιχεί σε απώλειες ιδίων πόρων της Ένωσης, για το

323 Βλ. σημείο 126 των παρουσών προτάσεων.

324 Έκθεση OLAF, σημείο 2.1.2.

325 Βλ., τηρουμένων των αναλογιών, μεταξύ άλλων, απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, σκέψη 23). Επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που προέβαλε η Επιτροπή κατά το οποίο η εν λόγω απόφαση επιτρέπει τη χρήση των μέσων τιμών των επίμαχων προϊόντων στο επίπεδο της Ένωσης προκειμένου να αποτελέσουν τη βάση για την «εκ νέου εκτίμηση» των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και για τον επακόλουθο υπολογισμό των ζημιών των παραδοσιακών ιδίων πόρων. Συγκεκριμένα, στην εν λόγω υπόθεση, το Δικαστήριο αποφάνθηκε μόνον ότι, όταν η δηλωθείσα συναλλακτική αξία θεωρείται αδικαιολόγητα χαμηλή σε σύγκριση με τις μέσες τιμές αγοράς που βασίζονται σε στατιστικούς μέσους όρους και εφαρμόζονται κατά την εισαγωγή ομοειδών εμπορευμάτων, πρέπει να θεωρηθεί ότι η εν λόγω διαφορά τιμής αρκεί για να *δικαιολογήσει τις αμφιβολίες της τελωνειακής αρχής* και την εκ μέρους της απόρριψη της δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας των εν λόγω εμπορευμάτων. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί του επιπέδου τιμών των σχετικών προϊόντων που έπρεπε να αποτελέσει την αξία αναφοράς για τον καθορισμό της κατάλληλης δασμολογητέας αξίας.

326 Βλ. σημεία 295 έως 297 των παρουσών προτάσεων.

προμνησθέν διάστημα, ύψους 1 001 511 991,60 ευρώ [327]. Συναφώς, όπως ορθώς, κατά τη γνώμη μου, παρατηρεί το Ηνωμένο Βασίλειο, το ως άνω ποσό δεν αντιστοιχεί στην επιχειρηματολογία της Επιτροπής, από την οποία συνάγεται ότι, για το ως άνω διάστημα, το αίτημά της αφορά τα ποσά των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake που εξέδωσαν οι τελωνειακές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, τα οποία ακυρώθηκαν εν συνεχεία. Υπογραμμίζεται ότι, παρότι οι εν λόγω αρχές καθόρισαν τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων για τα οποία διαπιστώθηκε, στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, εφαρμόζοντας τις διορθωμένες μέσες τιμές στο επίπεδο της Ένωσης, πράξη η οποία συνιστά διοικητικό σφάλμα καταλογιστέο στο Ηνωμένο Βασίλειο [328], η εκτίμηση των απωλειών ιδίων πόρων που σχετίζονται με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει τα 357 εκατομμύρια GBP [329]. Επιπλέον, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, το ποσό που προκύπτει από τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake που κοινοποιήθηκαν στους οικονομικούς φορείς ανέρχεται σε 192 568 694,30 GBP [330]. Η εν λόγω αντίφαση μεταξύ, αφενός, των ποσών που απαιτούνται με τα αιτήματα του δικογράφου της προσφυγής και, αφετέρου, των λόγων του δικογράφου της προσφυγής, ως βάσης για το αίτημα διαπίστωσης των απωλειών ιδίων πόρων για το διάστημα της παράβασης, οφείλεται, κατ' εμέ, στην εσφαλμένη επιλογή της βάσης αναφοράς από την Επιτροπή, με τη συμπερίληψη στον υπολογισμό της, επιπλέον των ποσών που σχετίζονται με την είσπραξη των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, όλων των εισαγωγών για τις οποίες δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά την εν λόγω περίοδο βάσει των στατιστικών στοιχείων. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές αμφιβολίες όσον αφορά την ακρίβεια του ποσού που απαιτεί η Επιτροπή για το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, για απώλειες ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, εκτιμώ ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον το ύψος του εν λόγω ποσού στο σύνολό του.

310. Κατά δεύτερον, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η μεθοδολογία OLAF που εφάρμοσε η Επιτροπή για να εκτιμήσει τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων για το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017 είναι κατάλληλη, και όχι αυθαίρετη, και, επομένως, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό του όγκου των εμπορευμάτων που δηλώθηκαν με δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής κατά το διάστημα της παράβασης και για τον καθορισμό της αξίας αναφοράς με σκοπό την «εκ νέου εκτίμησή» τους.

311. Παρότι το Δικαστήριο μπορεί, κατ' αρχήν, να κάνει δεκτό το αίτημα της Επιτροπής περί ποσοτικού προσδιορισμού των παραδοσιακών ιδίων πόρων όσον αφορά το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, τίθεται εντούτοις το ζήτημα αν, όσον αφορά το διάστημα από την 1η Μαΐου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, που αντιστοιχεί στους συμπληρωματικούς δασμούς που αφορούν οι ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach που εκδόθηκαν, από τον Μάιο του 2018, στο πλαίσιο της επιχείρησης Breach, τα ποσά που αφορούν

327 Το ποσό αυτό αναλύεται ως εξής: 480 098 912,45 ευρώ το 2014, 325 230 822,55 ευρώ το 2013, 173 404 943,81 ευρώ το 2012 και 22 777 312,79 ευρώ το 2011.

328 Βλ. σημεία 241 έως 250 των παρουσών προτάσεων, όσον αφορά την ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake.

329 Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου υπολογίζουν το εν λόγω ποσό σε εσφαλμένη βάση, όπως ήδη επισημάνθηκε (βλ. σημεία 247 έως 249 των παρουσών προτάσεων).

330 Με την απάντησή του στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου, το Ηνωμένο Βασίλειο εκθέτει ότι ο λόγος για τον οποίο με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake απαιτείται ποσό 201 828 809,62 GBP, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο κάνει λόγο, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, για ποσό ελαφρώς υψηλότερο των 192 568 694,30 GBP, είναι ότι το δεύτερο ως άνω ποσό δεν περιλαμβάνει τις εισαγωγές από άλλες χώρες πλην της Κίνας και τις εισαγωγές κωδικών προϊόντων πλην των κλωστοϋφαντουργικών και των υποδημάτων, που δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής. Εξάλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι το ποσό των 192 568 694,30 GBP θα πρέπει να μειωθεί, εν συνεχεία, κατά περίπου 25 εκατομμύρια GBP. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να εφαρμοστούν οι κατώτατες αξίες της μεθοδολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου, αντί των διορθωμένων μέσων τιμών στο επίπεδο της Ένωσης και να αναπροσαρμοστεί, βάσει των ίδιων κατώτατων ορίων, ο όγκος των εμπορευμάτων για τα οποία δηλώθηκε δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής, τα οποία πρέπει να «εκτιμηθούν εκ νέου», δεδομένου ότι ο εν λόγω όγκος είναι χαμηλότερος του όγκου που υπολογίστηκε εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία OLAF (βλ. παραρτήματα D.5 και D.10 του υπομνήματος ανταπαντήσεως).

οι εν λόγω ειδοποιήσεις πληρωμής πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση του ποσού του οποίου τη διαπίστωση ζητεί η Επιτροπή. Συναφώς, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι απαίτησε δασμούς συνολικού ύψους 25 εκατομμυρίων GBP από 27 οικονομικούς φορείς και ενέγραψε τα αντίστοιχα ποσά [331] στα λογιστικά βιβλία Β [332]. Ειδικότερα, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι, παρότι γνώριζε την ύπαρξη οκτώ εκ των ειδοποιήσεων πληρωμής από τον Μάιο του 2018 [333], η Επιτροπή δεν αφαίρεσε τα ποσά που αντιστοιχούσαν στις εν λόγω ειδοποιήσεις πληρωμής από την εκτίμηση των ποσών των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων. Η απόφαση πραγματοποίησης της σχετικής εγγραφής δεν αμφισβητήθηκε ούτε με την αιτιολογημένη γνώμη ούτε με το δικόγραφο της προσφυγής, παρότι για οκτώ από τις εν λόγω ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach οι εγγραφές στα λογιστικά βιβλία Β ανάγονταν στον Μάιο του 2018 και, επομένως, η Επιτροπή είχε γνώση αυτών κατά το προ της ασκήσεως της προσφυγής διάστημα. Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αρνήθηκε, καθ' όλο το προ της ασκήσεως της προσφυγής διάστημα και κατά τη δίκη, να γνωστοποιήσει την ανάλυση των υπολογισμών του (και, ιδίως, να γνωστοποιήσει τις διασαφήσεις, τους όγκους και τις αξίες «εκ νέου εκτίμησης» που χρησιμοποίησε) και, επομένως, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να διαχωρίσει τις εν λόγω εισαγωγές από τον συνολικό όγκο εισαγωγών που καλύπτει η προσέγγιση που βασίζεται στα ημερήσια συγκεντρωτικά στοιχεία της βάσης δεδομένων Surveillance 2.

312. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, προσφυγή λόγω παραβάσεως μπορεί να ασκηθεί βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ μόνο στην περίπτωση που το οικείο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας [334]. Ως εκ τούτου, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται με βάση την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή παρουσιαζόταν κατά το πέρας της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας [335]. Εν προκειμένω, από το υπόμνημα αντικρούσεως προκύπτει, χωρίς το πραγματικό αυτό στοιχείο να αμφισβητηθεί από την Επιτροπή, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εξέδωσε, τον Μάιο του 2018, ήτοι πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη της 24ης Σεπτεμβρίου 2018, οκτώ ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach, οι οποίες κάλυπταν το διάστημα από την 1η Μαΐου 2015. Επομένως, δεδομένου ότι είχε γνώση των εν λόγω ειδοποιήσεων πριν από την κοινοποίηση της αιτιολογημένης γνώμης, η Επιτροπή έπρεπε να είχε περιλάβει τα σχετικά ποσά στην αιτιολογημένη γνώμη που εξέδωσε στις 24 Σεπτεμβρίου 2018. Συνεπώς, για τον υπολογισμό του οριστικού οφειλόμενου ποσού για το διάστημα από την 1η Μαΐου έως την 11η Οκτωβρίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να ζητήσει την αφαίρεση μόνον των οκτώ ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Breach. Προκειμένου να καθοριστεί αν τα ποσά που αντιστοιχούν στις εν λόγω οκτώ ειδοποιήσεις πληρωμής πρέπει να ληφθούν υπόψη, στην υπό κρίση υπόθεση, όπως επισημάνθηκε επανειλημμένως στις παρούσες προτάσεις, πρέπει να ληφθούν υπόψη το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 609/2014 και το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, τα οποία επιβάλλουν στα κράτη μέλη να αποδίδουν

331 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι έχει εκδώσει 27 ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach κατά την ημερομηνία κατάθεσης του εν λόγω υπομνήματος και ότι τα αντίστοιχα ποσά ενεγράφησαν στα λογιστικά βιβλία Β, καθώς και ότι, για οκτώ από τις εν λόγω ειδοποιήσεις, η εγγραφή πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2018. Στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, το Ηνωμένο Βασίλειο επισημαίνει ότι το συνολικό ποσό των δασμών που απαιτούνται με τις εν λόγω ειδοποιήσεις είσπραξης αυξήθηκε στο μεταξύ και ότι ανέρχεται πλέον σε 45 882 997,46 GBP (ποσό το οποίο αναθεωρήθηκε, κατόπιν συμπληρωματικής ανάλυσης, σε 44 296 285,04 GBP).

332 Τούτο σημαίνει ότι δασμοί βεβαιώθηκαν, αλλά δεν ενεγράφησαν στα λογιστικά βιβλία Α, διότι δεν έχουν εισπραχθεί ακόμη και δεν έχει παρασχεθεί καμία εγγύηση (βλ. άρθρο 6, παράγραφος 1, και παράγραφος 3, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 1150/2000).

333 Ημερομηνία η οποία εμπίπτει στο διάστημα της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, μετά την όχληση της 9ης Μαρτίου 2018 και πριν από την ημερομηνία που αντιστοιχεί στη λήξη της δίμηνης προθεσμίας που τάσσεται με την αιτιολογημένη γνώμη της 24ης Σεπτεμβρίου 2018.

334 Η αιτιολογημένη γνώμη εκδόθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2018 και η εν λόγω προθεσμία έληγε δύο μήνες μετά την ημερομηνία αυτή.

335 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2017, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (C-274/15, EU:C:2017:333, σκέψη 47), της 27ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-620/16, EU:C:2019:256, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 2ας Απριλίου 2020, Επιτροπή κατά Πολωνίας, Ουγγαρίας και Τσεχικής Δημοκρατίας (Προσωρινός μηχανισμός μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία) (C-715/17, C-718/17 και C-719/17, EU:C:2020:257, σκέψη 54).

στην Επιτροπή κάθε ποσό που αντιστοιχεί στους βεβαιωθέντες δασμούς [336]. Δεν προκύπτει όμως από τη δικογραφία, ούτε οι διάδικοι υποστήριξαν, ότι τα ποσά των οκτώ επίμαχων ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Breach έχουν καταστεί μη ανακτήσιμα, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 609/2014, ούτε ότι πρόκειται για απαιτήσεις που περιορίστηκαν κατά την έννοια του άρθρου 103 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [337]. Ως εκ τούτου, επί του παρόντος, τα ποσά που αντιστοιχούν στις εν λόγω οκτώ ειδοποιήσεις πληρωμής θα πρέπει, κατ' αρχήν, να αφαιρεθούν από το ποσό της εκτίμησης των παραδοσιακών ιδίων πόρων για το διάστημα από το 2015 έως το 2017, κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι, στη γραπτή απάντησή του στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου, το Ηνωμένο Βασίλειο προσκόμισε στοιχεία για την πραγματοποίηση της εν λόγω αφαίρεσης [338]. Εντούτοις, κατά τη γνώμη μου, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, δεν απόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει την Επιτροπή, υπολογίζοντας το ίδιο τα συγκεκριμένα ποσά που αντιστοιχούν στις εν λόγω οκτώ ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach, ούτε να τα «αφαιρέσει» από το ποσό που απαίτησε η Επιτροπή ως απώλειες ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

313. Βάσει των παρατηρήσεων που προεκτέθηκαν, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός μόνον καθόσον αφορά τη διαπίστωση της παράβασης, εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου, των προμνησθεισών διατάξεων σχετικά με τους ιδίους πόρους, ενώ το αίτημα της Επιτροπής περί ποσοτικού προσδιορισμού των παραδοσιακών ιδίων πόρων πρέπει να απορριφθεί.

314. Προτείνω, επομένως, στο Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι, όσον αφορά το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Νοέμβριο του 2014, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν απέδωσε το ορθό ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων σε σχέση με τις δόλιες εισαγωγές που διαπίστωσε στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake και τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake που ακυρώθηκαν μεταγενέστερα και ότι παρέβη, τοιουτοτρόπως, τα άρθρα 2 και 8 των αποφάσεων 2007/436 και 2014/335, καθώς και τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 11 και 17 του κανονισμού 1150/2000, στα οποία αντιστοιχούν τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 12 και 13 του κανονισμού 609/2014. Εντούτοις, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει στο σύνολό του το αίτημα που περιέχεται στην τρίτη περίοδο του πρώτου αιτήματος του δικογράφου της προσφυγής, καθόσον αφορά το εν λόγω διάστημα, καθότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ορθότητα των ποσών που παρατίθενται σε αυτό.

315. Όσον αφορά το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις προμνησθείσες διατάξεις μη αποδίδοντας τα οφειλόμενα ποσά. Εντούτοις, δεδομένου ότι το ποσό που αντιστοιχεί σε οκτώ ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Breach θα πρέπει να αφαιρεθεί από το ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων και δεν απόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει την Επιτροπή για τον σχετικό καθορισμό, το ποσό των παραδοσιακών ιδίων πόρων για το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017 δεν μπορεί να καθοριστεί στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής.

316. Εάν το Δικαστήριο ακολουθήσει την πρότασή μου όσον αφορά τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, το ζήτημα της συναλλαγματικής ισοτιμίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό του ποσού των απωλειών ιδίων πόρων καθίσταται άνευ αντικειμένου. Επομένως, θα

336 Βλ. σημείο 236 των παρουσών προτάσεων.

337 Βλ. επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο της ανάλυσης της ειδοποίησης πληρωμής C18 Snake.

338 Επισημαίνεται, εντούτοις, ότι, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, η εν λόγω συνεκτίμηση δεν συνεπάγεται ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη για το διάστημα από την 1η Μαΐου 2015 έως την 11η Οκτωβρίου 2017, δεδομένου ότι αφορά μόνον τον καθορισμό της έκτασης των απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων.

εξετάσω εν συνεχεία το βάσιμο του σχετικού επιχειρήματος επικουρικώς, και μόνον για την περίπτωση που το Δικαστήριο αποφασίσει να προσδιορίσει το ποσό που απαίτησε η Επιτροπή για τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων.

4. Επί των τόκων υπερημερίας

317. Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο, κατά την οποία το αίτημα της Επιτροπής που αφορά τους τόκους υπερημερίας, βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού 609/2014, είναι απαράδεκτο, δεδομένου ότι, με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή δεν προέβαλε καμία παράβαση όσον αφορά την καταβολή τόκων υπερημερίας, παρατηρώ ότι στην εν λόγω γνώμη γίνεται ρητή μνεία, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 12 του εν λόγω κανονισμού [339], το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 11 του κανονισμού 1150/2000. Επομένως, το δικόγραφο της προσφυγής δεν διευρύνει το αντικείμενο της διαφοράς που καθορίστηκε στην αιτιολογημένη γνώμη, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει το καθού κράτος και, ως εκ τούτου, η ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί.

318. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, λαμβανομένης υπόψη της ύπαρξης άρρηκτης σχέσης μεταξύ, αφενός, των υποχρεώσεων βεβαίωσης των ιδίων πόρων της Ένωσης και εγγραφής τους στον λογαριασμό της Επιτροπής εντός της τασσόμενης προθεσμίας και, αφετέρου, της υποχρέωσης καταβολής τόκων υπερημερίας [340], το Ηνωμένο Βασίλειο οφείλει να καταβάλει τους εν λόγω τόκους βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού 609/2014. Παραπέμποντας στο γράμμα της ως άνω διάταξης, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό των τόκων θα υπολογιστεί μόνον όταν το Ηνωμένο Βασίλειο θα έχει αποδώσει το ποσό του κεφαλαίου, θέτοντας τοιουτοτρόπως τέλος στην καθυστέρηση εγγραφής των ποσών των επίμαχων παραδοσιακών ιδίων πόρων στον εν λόγω λογαριασμό. Το Ηνωμένο Βασίλειο αντιτάσσει ότι το αίτημα που αφορά τους τόκους υπερημερίας είναι απαράδεκτο, στο μέτρο που προβάλλεται πρόωρα, δεδομένου ότι η υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας θα γεννηθεί αργότερα. Συναφώς, όπως προεκτέθηκε [341], από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι υπάρχει άρρηκτη σχέση μεταξύ, αφενός, της υποχρέωσης βεβαίωσης των ιδίων πόρων της Ένωσης και εγγραφής τους στον λογαριασμό της Επιτροπής εντός της τασσομένης προθεσμίας και, αφετέρου, της υποχρέωσης καταβολής τόκων υπερημερίας. Η υποχρέωση εγγραφής στον λογαριασμό των ιδίων πόρων και η υποχρέωση καταβολής τόκων για καθυστερημένη εγγραφή στον λογαριασμό είναι η μεν μία κύρια υποχρέωση και η άλλη παρεπόμενη υποχρέωση [342]. Συνεπώς, εάν το Δικαστήριο κάνει δεκτό τον δεύτερο λόγο της προσφυγής και κρίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις του όσον αφορά τη βεβαίωση και την εγγραφή των ιδίων πόρων, το καθού κράτος οφείλει να καταβάλει τόκους υπερημερίας. Επαλλήλως, επισημαίνω ότι οι διάδικοι φαίνεται να συμφωνούν ότι, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταβάλει τα επίμαχα ποσά, θα πρέπει να εφαρμοστεί σε αυτά το ανώτατο όριο του 16 % που προβλέπεται στο άρθρο 1, σημείο 6, του κανονισμού 2016/804 [343].

339 Βλ., αιτιολογημένη γνώμη, νομικό πλαίσιο, σημείο 272 και διατακτικό.

340 Βλ. σημείο 338 του δικογράφου της προσφυγής.

341 Βλ. σημείο 238 των παρουσών προτάσεων.

342 Βλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα V. Trstenjak στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-275/07, EU:C:2008:334, σημείο 89).

343 Το άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2016/804 έχει ως εξής: «Το άρθρο 1 σημείο 6 εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των τόκων υπερημερίας των ιδίων πόρων που οφείλονται μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού. Ωστόσο, ο περιορισμός όσον αφορά τη συνολική αύξηση του επιτοκίου κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες […] ισχύ[ει] επίσης για τον υπολογισμό των τόκων υπερημερίας των ιδίων πόρων που οφείλονται πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, *εφόσον οι εν λόγω ίδιοι πόροι κατέστησαν γνωστοί στην Επιτροπή ή στο οικείο κράτος μέλος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού*» (η υπογράμμιση δική μου).

Δ. Επί της παραβιάσεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ

319. Φρονώ ότι η αιτίαση που αφορά παράβαση της υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, πρέπει να εξεταστεί αυτοτελώς, καθόσον αφορά τους ισχυρισμούς της Επιτροπής περί μη κοινοποίησης πληροφοριών[344]. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω αιτίαση, η Επιτροπή προσάπτει στο καθού κράτος ότι αρνήθηκε να της παράσχει, αφενός, αντίγραφο της νομικής αξιολόγησης ή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου σχετικού με το περιεχόμενο της εν λόγω αξιολόγησης που οδήγησε στην ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake και, αφετέρου, κάθε στοιχείο αναγκαίο για τον καθορισμό των επακόλουθων απωλειών παραδοσιακών ιδίων πόρων. Οι ως άνω ισχυρισμοί είναι, όμως, ανεξάρτητοι από το επιχείρημα που προέβαλε η Επιτροπή, στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, κατά το οποίο η μη λήψη μέτρων τελωνειακού ελέγχου συνιστά παράβαση της υποχρέωσης που υπέχουν οι τελωνειακές αρχές να λαμβάνουν μέτρα με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

320. Υπενθυμίζεται εξαρχής ότι από την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, απορρέει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προς εξασφάλιση της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης[345]. Υπογραμμίζεται ότι απόκειται στα κράτη μέλη, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, η οποία συνίσταται ιδίως, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ, στη μέριμνα για την εφαρμογή των διατάξεων των Συνθηκών, καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτών από τα θεσμικά όργανα[346].

321. Εν προκειμένω, κατά πρώτον, όσον αφορά την πρώτη αιτίαση της Επιτροπής[347], από τη δικογραφία προκύπτει ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο είχε ζητήσει από το Ηνωμένο Βασίλειο να παράσχει αντίγραφο της επίμαχης νομικής αξιολόγησης, η οποία δικαιολογούσε την ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake[348]. Με την από 22 Ιουνίου 2018 απάντησή του στην προειδοποιητική επιστολή, το Ηνωμένο Βασίλειο επισήμανε ότι η ακύρωση των οφειλών είχε αποφασιστεί, με πλήρη ανεξαρτησία, από τον ελεγκτή[349], ο οποίος δεν βασίστηκε σε οποιαδήποτε νομική αξιολόγηση, της οποίας την ύπαρξη αμφισβήτησε, εξάλλου, το εν λόγω

344 Παρατηρώ ότι η δεύτερη περίοδος του πρώτου αιτήματος της προσφυγής σχετικά με τις τελωνειακές διατάξεις περιλαμβάνει μνεία στην αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ και ότι ο πρώτος λόγος της προσφυγής περιέχει ένα μέρος σχετικό με την παραβίαση της εν λόγω αρχής (βλ. σημείο 173 των παρουσών προτάσεων). Επισημαίνεται επίσης ότι το δεύτερο αίτημα της προσφυγής παραπέμπει στο άρθρο 2, παράγραφος 2, και παράγραφος 3, στοιχείο δ', του κανονισμού 608/2014, πλην όμως η Επιτροπή δεν εξέθεσε στο δικόγραφο της προσφυγής τον τρόπο με τον οποίο το καθού κράτος παρέβη την εν λόγω διάταξη, και, επομένως, δεν μπορεί να διαπιστωθεί παράβαση των υποχρεώσεων που τυχόν υπείχε το Ηνωμένο Βασίλειο από την εν λόγω διάταξη.

345 Πρβλ. αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας (68/88, EU:C:1989:339, σκέψη 23), και της 31ης Οκτωβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-391/17, EU:C:2019:919, σκέψη 93).

346 Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 25ης Μαΐου 1982, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (96/81, EU:C:1982:192, σκέψη 7), και της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (C-408/97, EU:C:2000:427, σκέψη 16). Συναφώς, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένους τομείς, όπως η επίμαχη φορολογική διαδικασία, η Επιτροπή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από στοιχεία που παρέχει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος (πρβλ. απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-408/97, EU:C:2000:427, σκέψη 17).

347 Βλ. σημείο 319 των παρουσών προτάσεων.

348 Η επίμαχη νομική αξιολόγηση είχε ζητηθεί κατά τους ελέγχους 16-11-1, 17-11-1 και 17-11-2 που διενήργησε η Επιτροπή. Επιπλέον, από την έκθεση ελέγχου 17-11-2 προκύπτει ότι, κατά τον σχετικό έλεγχο, δεν στάθηκε δυνατόν να εντοπισθούν οι οφειλές που αντιστοιχούσαν στις διάφορες διασαφήσεις εισαγωγής, στοιχείο που δικαιολογούσε την ακύρωση των εν λόγω ειδοποιήσεων πληρωμής. Κατά την εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή ζήτησε αντίγραφο της νομικής αξιολόγησης της HMRC που οδήγησε στην ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake, οι δε αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου αρνήθηκαν να παράσχουν το εν λόγω έγγραφο, υποστηρίζοντας ότι είναι εμπιστευτικό και καλύπτεται από το δικηγορικό απόρρητο.

349 Ο ελεγκτής ενήργησε βάσει του άρθρου 33Ε(5) του Finance Act 2003 (νόμου του 2003 περί οικονομικών).

κράτος. Αντ' αυτής, οι εθνικές αρχές περιορίστηκαν να παράσχουν αντίγραφα πλειόνων επιστολών ακύρωσης που εξέδωσαν. Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει ότι η επίμαχη νομική αξιολόγηση αφορούσε τις διαδικασίες εκκαθάρισης που κινήθηκαν έναντι ορισμένων οικονομικών φορέων, πλην όμως δεν είχε οδηγήσει στην ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake.

322. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στο συγκεκριμένο πλαίσιο της γνωστοποίησης τελωνειακών εγγράφων, προκειμένου να συνδράμουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της να μεριμνά για την τήρηση της Συνθήκης, τα κράτη μέλη οφείλουν να της παρέχουν, μεταξύ άλλων, τα εργαλεία για να ελέγχει το νομότυπο της καταβολής των ιδίων πόρων [350]. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι, ακόμη και αν η επίμαχη νομική αξιολόγηση δεν ήταν κρίσιμη προκειμένου να εξεταστεί η νομική βάση της απόφασης ακύρωσης που έλαβε ο ελεγκτής, η Επιτροπή δικαιούνταν να απαιτήσει από το κράτος μέλος να της παράσχει το εν λόγω έγγραφο, δεδομένου ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι το εν λόγω κράτος είχε αναγνωρίσει επανειλημμένως την ύπαρξή του [351]. Υπογραμμίζεται επίσης ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι η νομική αξιολόγηση αποτέλεσε τη βάση για την ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake λόγω των εξηγήσεων που παρέσχε το Ηνωμένο Βασίλειο, διατύπωσε δε το αίτημα προσκόμισης του επίμαχου εγγράφου λόγω της μη είσπραξης των οφειλόμενων δυνάμει των εν λόγω ειδοποιήσεων ποσών, στο μέτρο που αφορούσαν τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους και, επομένως, τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Κατά τη γνώμη μου, το γεγονός ότι εκ των υστέρων έγινε γνωστό ότι η ακύρωση των ειδοποιήσεων πληρωμής C18 Snake οφειλόταν σε άλλους λόγους δεν επηρεάζει το βάσιμο του αιτήματος της Επιτροπής, το οποίο εμπίπτει στην προμνησθείσα αποστολή της.

323. Παρατηρώ ότι οι διάδικοι δεν ερίζουν, κατ' αρχήν, επί της μη προσκόμισης της επίμαχης νομικής αξιολόγησης εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αρνείται τη μη προσκόμιση του εγγράφου, υποστηρίζει όμως ότι, ακόμη και αν οι ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake ακυρώθηκαν βάσει της επίμαχης νομικής αξιολόγησης, και όχι βάσει ανεξάρτητης απόφασης του ελεγκτή, η εν λόγω αξιολόγηση καλύπτεται, εν πάση περιπτώσει, από το επαγγελματικό απόρρητο και ότι δεν επιτρέπεται παρέκκλιση από τη θεμελιώδη προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα του. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η υποχρέωσή του να θέσει χρήσιμα έγγραφα στη διάθεση της Επιτροπής τελεί υπό την προϋπόθεση ότι αυτό γίνεται «κατά τρόπο λογικό» [352] και, επομένως, δεν υποχρεούνταν να γνωστοποιήσει το εν λόγω έγγραφο στην Επιτροπή.

324. Κατά τη γνώμη μου, η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συναφώς, εκτιμώ, όπως ορθώς υπογράμμισε η Επιτροπή, ότι η εν λόγω υποχρέωση απορρέει από εσφαλμένη ερμηνεία της απόφασης Επιτροπή κατά Ιταλίας [353] την οποία επικαλέστηκε το Ηνωμένο Βασίλειο. Συγκεκριμένα, στην εν λόγω υπόθεση, η Επιτροπή είχε ζητήσει από την Ιταλική Δημοκρατία να δικαιολογήσει όλα τα επίμαχα ποσά με αναλυτική κατάσταση, με παραπομπή σε όλα τα υποκείμενα τελωνειακά έγγραφα. Απαντώντας στο επιχείρημα του ως άνω κράτους μέλους ότι η απόκριση στο αίτημα της Επιτροπής απαιτούσε «σημαντική προεργασία», λόγω της οποίας δεν ήταν δυνατόν να ικανοποιηθεί «εντός της ταχθείσας προθεσμίας» [354], το Δικαστήριο επισήμανε ότι, όταν η Επιτροπή ζητεί έγγραφα, πρέπει να το πράττει κατά τρόπο λογικό. Ως εκ τούτου,

350 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Μαρτίου 2002, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-10/00, EU:C:2002:146), και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα D. Ruiz-Jarabo Colomer στις υποθέσεις Επιτροπή κατά Φινλανδίας, Επιτροπή κατά Σουηδίας, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Επιτροπή κατά Δανίας και Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 και C-239/06, EU:C:2009:67, σημείο 168).

351 Βλ. έκθεση ελέγχου 16-11-1, σημείο 3.1.2., και έκθεση ελέγχου 17-11-1, σημείο 3.1.2., στα παραρτήματα Α.16 και Α.15, αντιστοίχως, του δικογράφου της προσφυγής.

352 Βλ. απόφαση της 7ης Μαρτίου 2002, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-10/00, EU:C:2002:146, σκέψη 91).

353 Απόφαση της 7ης Μαρτίου 2002 (C-10/00, EU:C:2002:146, σκέψη 91).

354 Πρβλ. απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-10/00, EU:C:2002:146, σκέψη 44).

φρονώ ότι η εν λόγω απόφαση δεν ασκεί επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση και παρατηρώ ότι δεν σχετίζεται με το ζήτημα της γνωστοποίησης εγγράφων που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο.

325. Όσον αφορά, ιδίως, το αμυντικό επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η επίμαχη νομική αξιολόγηση προστατεύεται από το «επαγγελματικό απόρρητο», που της προσδίδει εμπιστευτικό χαρακτήρα, εκτιμώ ότι το εν λόγω κράτος δεν απέδειξε, εν προκειμένω, τον λόγο για τον οποίο έγγραφο συνταχθέν από τις υπηρεσίες της HMRC, από ελεγκτή, ο οποίος φαίνεται να υπάγεται επίσης στην αρχή αυτή [355], ακόμη και αν καλύπτεται από το επαγγελματικό απόρρητο, δεν μπορεί να γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η επίμαχη νομική αξιολόγηση απευθυνόταν σε υπηρεσία της ίδιας αρχής, φαίνεται ότι εμπίπτει στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις εσωτερικές γνωμοδοτήσεις [356]. Υπενθυμίζεται εξάλλου ότι, κατά πάγια νομολογία, το κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεσθεί διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής του έννομης τάξης για να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης [357]. Ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί, προκειμένου να δικαιολογήσει τη μη εκπλήρωση της προμνησθείσας υποχρέωσης συνεργασίας που υπέχει, να επικαλεσθεί το εν λόγω είδος δυσχερειών για να δικαιολογήσει την απόφασή του να μη γνωστοποιήσει στην Επιτροπή έγγραφα σχετικά με τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake.

326. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση που διατύπωσε η Επιτροπή σχετικά με την παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας [358], κατά την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο δεν παρέσχε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών των ιδίων πόρων που προκύπτουν από τις προειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, παρά τα επανειλημμένα αιτήματα της Επιτροπής, εκτιμώ ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν αμφισβητεί, στην πραγματικότητα, τους ισχυρισμούς αυτούς. Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο απάντησε στους εν λόγω ισχυρισμούς μόλις στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, πρέπει να διαπιστωθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας.

327. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που προεκτέθηκαν, εκτιμώ ότι, μη γνωστοποιώντας στην Επιτροπή την επίμαχη νομική αξιολόγηση και όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών ιδίων πόρων που προκύπτουν από τις ειδοποιήσεις πληρωμής C18 Snake, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.

Ε. Επί της παράβασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ρύθμιση σχετικά με τον ΦΠΑ και τους ιδίους πόρους που προέρχονται από τον ΦΠΑ

328. Με τον τρίτο λόγο της προσφυγής, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, το άρθρο 310, παράγραφος 6, και το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, και από το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και δ′, τα άρθρα 83, 85 έως 87

355 Βλ. σημείο 144 του υπομνήματος αντικρούσεως.

356 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το απόρρητο της γραπτής επικοινωνίας μεταξύ δικηγόρου και εντολέα προστατεύεται βάσει του δικαίου της Ένωσης, εφόσον πρόκειται για επικοινωνία που ανταλλάχθηκε στο πλαίσιο και για τους σκοπούς των δικαιωμάτων άμυνας του εντολέα και προέρχεται από ανεξάρτητο δικηγόρο [πρβλ. αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1982, AM & S Europe κατά Επιτροπής (155/79, EU:C:1982:157, σκέψεις 21 και 27), και της 14ης Σεπτεμβρίου 2010, Akzo Nobel Chemicals και Akcros Chemicals κατά Επιτροπής κ.λπ. (C-550/07 P, EU:C:2010:512, σκέψη 70)].

357 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Αιολικό πάρκο Derrybrien) (C-261/18, EU:C:2019:955, σκέψη 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

358 Βλ. Σημείο 319 των παρουσών προτάσεων.

και το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2006/112. Προς στήριξη του υπό κρίση λόγου, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι ο εσφαλμένος καθορισμός της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων που υπάγονται τόσο στο τελωνειακό καθεστώς 40 όσο και στο τελωνειακό καθεστώς 42 είχε ως συνέπεια τη μείωση της βάσης επιβολής του ΦΠΑ, με αποτέλεσμα να στερηθεί η Ένωση μέρος των ιδίων πόρων της.

329. Όσον αφορά το τελωνειακό καθεστώς 40, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και των άρθρων 85 έως 87 της οδηγίας 2006/112, ο ΦΠΑ πρέπει να εισπράττεται από το κράτος μέλος εισαγωγής, η δε βάση επιβολής του εν λόγω φόρου περιλαμβάνει τη δασμολογητέα αξία καθώς και τους δασμούς και τα παρεπόμενα έξοδα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εφόσον ο ΦΠΑ δεν εισπράχθηκε λαμβάνοντας υπόψη την ορθή δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων, τα αντίστοιχα ποσά δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τον καθορισμό της βάσης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ.

330. Στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, η Επιτροπή επισημαίνει κατ' αρχάς ότι, κατά την έκθεση OLAF, το 2016, το 87 % των εμπορευμάτων εισήχθησαν μέσω του Ηνωμένου Βασιλείου και μεταφέρθηκαν σε άλλα κράτη μέλη. Η Επιτροπή εκθέτει, εν συνεχεία, ότι, για τα εμπορεύματα που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 42, η βάση επιβολής του ΦΠΑ καθορίζεται, κατά το άρθρο 83 της οδηγίας 2006/112, από την τιμή αγοράς των αγαθών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, από το κόστος των αγαθών, όπως προσδιορίζεται κατά τον χρόνο της παράδοσης. Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, εάν η δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν είναι ορθή, ο υπολογισμός του ΦΠΑ που πρέπει να εισπραχθεί επ' αυτών από το κράτος μέλος προορισμού ή μεταφοράς θα είναι, κατά συνέπεια, εσφαλμένος.

331. Από το σύνολο των ως άνω στοιχείων η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, μη λαμβάνοντας μέτρα ικανά να αντιμετωπίσουν τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για τα εισαγόμενα εμπορεύματα, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ καθώς και από το άρθρο 310, παράγραφος 6, και το άρθρο 325 ΣΛΕΕ και, δεδομένου ότι δεν διασφάλισε την πλήρη είσπραξη των εσόδων ΦΠΑ, στέρησε από την Ένωση μέρος των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον εν λόγω φόρο. Ειδικότερα, η Επιτροπή διευκρινίζει επιπλέον ότι το άρθρο 143, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/112, το οποίο καθορίζει τους όρους που εφαρμόζονται στις εισαγωγές που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 42, επιβάλλει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν κάθε κατάλληλο μέτρο προκειμένου να διασφαλίζουν την είσπραξη του ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, μη λαμβάνοντας τέτοια μέτρα, το Ηνωμένο Βασίλειο έθιξε την ικανότητα των άλλων κρατών μελών να εισπράξουν τον ΦΠΑ και πρέπει να θεωρηθεί υπεύθυνο για την κατάσταση αυτή.

332. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι η απαίτηση της Επιτροπής δεν στηρίζεται σε καμία νομική βάση. Συναφώς, εκθέτει ότι ούτε οι διατάξεις της οδηγίας 2006/112 ούτε εκείνες του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ συνεπάγονται ευθύνη κράτους μέλους για τις απώλειες παραδοσιακών ιδίων πόρων ή ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ που επέρχονται σε άλλα κράτη μέλη. Το Ηνωμένο Βασίλειο επισημαίνει επιπλέον ότι η Επιτροπή, η οποία περιορίζεται σε επίκληση των γενικών υποχρεώσεων καλόπιστης συνεργασίας και καταπολέμησης της απάτης, δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει τη νομική βάση κατά την οποία κράτος μέλος είναι υπεύθυνο, εκτός των συνόρων του, για την είσπραξη του ΦΠΑ σε άλλο κράτος της Ένωσης. Παρατηρεί επίσης ότι, εάν γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής, θα είναι αδύνατον να μετρηθεί ο βαθμός ευθύνης κράτους μέλους για την απώλεια ιδίων πόρων που προκύπτει σε άλλο κράτος μέλος λόγω παράβασης των υποχρεώσεων που υπέχει το πρώτο κράτος μέλος.

333. Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει επιπλέον ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 της οδηγίας 2006/112, η βάση επιβολής του ΦΠΑ που καθορίζεται για τα εισαγόμενα εμπορεύματα που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 42 στηρίζεται στην τιμή αγοράς που τιμολογείται στον τελικό αποκτώντα που βρίσκεται στο κράτος μέλος προορισμού. Επισημαίνει ότι απόκειται στο δεύτερο αυτό κράτος να ελέγξει και να διασφαλίσει τη δήλωση του ΦΠΑ επί των εν λόγω αποκτήσεων. Εκ των ανωτέρω, το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει ότι ο ενδεχόμενος αιτιώδης σύνδεσμος που επικαλείται η Επιτροπή δεν αποδεικνύεται. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι από κανένα από τα πραγματικά στοιχεία που εξέθεσε η Επιτροπή δεν προκύπτει ότι εμπόδισε με τη συμπεριφορά του τα άλλα κράτη μέλη να εισπράξουν τον ΦΠΑ.

334. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω επιχειρημάτων, πρέπει, κατ' αρχάς, να παρασχεθούν ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με το νομικό καθεστώς των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ (ενότητα 1) και, εν συνεχεία, πρέπει να αναλυθούν διαδοχικά οι αιτιάσεις που αφορούν το τελωνειακό καθεστώς 40 (ενότητα 2) και το τελωνειακό καθεστώς 42 (ενότητα 3).

1. Επί του νομικού καθεστώτος της απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης των προερχόμενων από τον ΦΠΑ πόρων

335. Προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκαθίδρυση εσωτερικής αγοράς εντός της οποίας δεν υπάρχει νόθευση του ανταγωνισμού και διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, ο νομοθέτης της Ένωσης επιδίωξε την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τους φόρους επί του κύκλου εργασιών μέσω συστήματος ΦΠΑ, ο οποίος είναι φόρος κατανάλωσης που καλύπτει τους περισσότερους τομείς της οικονομίας. Προς τούτο, η οδηγία 2006/112 προβλέπει κοινό κανόνα για τη βάση επιβολής του φόρου. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 73 της εν λόγω οδηγίας, η βάση επιβολής του φόρου στην οποία εφαρμόζεται ο συντελεστής ΦΠΑ περιλαμβάνει «οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο, περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την τιμή των πράξεων αυτών» [359]. Πέραν της αρχής αυτής, η βάση επιβολής διέπεται από ειδικούς κανόνες, ιδίως στην περίπτωση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων [360] αγαθών ή στην περίπτωση εισαγωγών αγαθών [361].

336. Εξάλλου, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', της απόφασης 2007/436 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της απόφασης 2014/335, οι ίδιοι πόροι της Ένωσης περιλαμβάνουν, πέραν των παραδοσιακών ιδίων πόρων, τα έσοδα από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή [362] στην εναρμονισμένη βάση του ΦΠΑ, η οποία καθορίζεται σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες. Ο ως άνω ενιαίος συντελεστής είναι «συντελεστής καταβολής» του εν λόγω πόρου και όχι φορολογικός συντελεστής, δεδομένου ότι δεν δημιουργεί φορολογικές υποχρεώσεις για τους φορολογουμένους, αλλά επιβάλλει μόνον στα κράτη να εισπράττουν το ποσό για το οποίο είναι υπόχρεα έναντι της Ένωσης επί οποιασδήποτε πηγής του προϋπολογισμού τους [363].

359 Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη βάση επιβολής του φόρου, βλ. Berlin, D., «Taxe sur le chiffre d'affaires – Fonctionnement de la taxe – Régimes spéciaux», *JurisClasseur Europe Traité*, τεύχος 1640, Φεβρουάριος 2021, σημεία 16 επ.

360 Άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2006/112.

361 Άρθρα 85 έως 87 της οδηγίας 2006/112.

362 Οι αποφάσεις 2007/436 και 2014/335 καθορίζουν τον ενιαίο συντελεστή σε 0,30 %.

363 Βλ. Potteau, A., «Budget de l'Union européenne – Contenu du budget», *JurisClasseur Europe Traité*, τεύχος 198, 4 Νοεμβρίου 2016, σημείο 21.

337. Όσον αφορά τη βάση υπολογισμού του εν λόγω ιδίου πόρου, η οποία διαφέρει από τη βάση επιβολής του φόρου που προβλέπεται στην οδηγία 2006/112, το άρθρο 3 του κανονισμού 1553/89 ορίζει, κατ' ουσίαν, ότι η βάση των πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ προκύπτει διαιρώντας το συνολικό ποσό των καθαρών εσόδων ΦΠΑ που εισέπραξε το κράτος μέλος κατά τη διάρκεια του έτους είτε διά του συντελεστή είσπραξης του εν λόγω φόρου κατά το ίδιο έτος είτε διά του σταθμισμένου μέσου συντελεστή ΦΠΑ, όταν σε ένα κράτος μέλος εφαρμόζονται πλείονες συντελεστές [364].

338. Επομένως, το συγκεκριμένο σύστημα ιδίων πόρων αποσκοπεί, όσον αφορά τους πόρους που προέρχονται από τον ΦΠΑ, να επιβάλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποδίδουν στην Ένωση, ως ιδίους πόρους, μέρος των ποσών που εισπράττουν λόγω του ΦΠΑ [365].

339. Επομένως, υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ, αφενός, της είσπραξης των εσόδων που προέρχονται από τον ΦΠΑ σύμφωνα με τους κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης και, αφετέρου, της απόδοσης των αναλογούντων πόρων από ΦΠΑ στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εφόσον οποιοδήποτε κενό στην είσπραξη των εν λόγω εσόδων οδηγεί *δυνητικά* σε μείωση των αντίστοιχων πόρων [366]. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την αποτελεσματική είσπραξη των ιδίων πόρων της Ένωσης προβαίνοντας στην είσπραξη των ποσών που αντιστοιχούν στους ιδίους πόρους τα οποία, λόγω απάτης, δεν αποδόθηκαν στον προϋπολογισμό της Ένωσης [367].

340. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τα άρθρα 2 και 273 της οδηγίας 2006/112, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, στον τομέα του ΦΠΑ, τα κράτη μέλη δεν έχουν μόνο τη γενική υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που είναι κατάλληλα να εξασφαλίσουν την είσπραξη ολοκλήρου του ΦΠΑ που οφείλεται στο έδαφός τους, αλλά οφείλουν επιπλέον να καταπολεμούν τη φοροδιαφυγή [368]. Επιπλέον, όπως προεκτέθηκε [369], το άρθρο 325 ΣΛΕΕ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καταπολεμούν, με αποτρεπτικά και αποτελεσματικά μέτρα, τις παράνομες δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και, ειδικότερα, απαιτεί από αυτά να λαμβάνουν, για την καταπολέμηση της απάτης [370] εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης τα ίδια μέτρα όπως και για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των δικών τους οικονομικών συμφερόντων [371].

364 Κατά τον A. Potteau, ο κανονισμός 1553/89 εξάλειψε κάθε άμεση σχέση μεταξύ του προερχόμενου από τον ΦΠΑ πόρου και των φορολογουμένων επιβάλλοντας ως ενιαία μέθοδο τη μέθοδο των εσόδων, η οποία συνίσταται σε απλό στατιστικό υπολογισμό (βλ. υποσημείωση 210 των παρουσών προτάσεων).

365 Βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2011, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-539/09, EU:C:2011:733, σκέψη 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

366 Πρβλ. αποφάσεις της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 31), της 7ης Απριλίου 2016, Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

367 Βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 32).

368 Βλ. νομολογία μνημονευόμενη στα σημεία 172 έως 175 των παρουσών προτάσεων.

369 Βλ. σημεία 172 και 173 των παρουσών προτάσεων.

370 Σχετικά με τον αντίκτυπο της απάτης, βλ. Boerselli F., «Pragmatic Policies to tackle VAT fraud in the European Union», *International VAT monitor*, τόμ. 19, αριθ. 5, 2008, σ. 333.

371 Πρβλ. αποφάσεις της 5ης Δεκεμβρίου 2017, M.A.S. και M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, σκέψη 30), της 20ής Μαρτίου 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 2ας Μαΐου 2018, Scialdone (C-574/15, EU:C:2018:295, σκέψη 27).

341. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω παρατηρήσεων, φρονώ ότι δεν χωρεί αμφιβολία, εν προκειμένω, ότι η ανυπαρξία κατάλληλων μέτρων για την καταπολέμηση του κινδύνου απάτης και τη διασφάλιση ορθής δήλωσης δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων[372] είναι ικανή να συνιστά, από την άποψη των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ, παράβαση του άρθρου 325 ΣΛΕΕ, που εξειδικεύει το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ[373], η οποία μπορεί να έθιξε τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Τούτου λεχθέντος, από την προμνησθείσα νομολογία προκύπτει ότι η σχέση μεταξύ της είσπραξης των εσόδων από τον ΦΠΑ από ένα κράτος και της απόδοσης στον προϋπολογισμό της Ένωσης των πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ είναι μόνο δυνητική. Ως εκ τούτου, θεωρώ ότι πρέπει να εξακριβωθεί, ως προς τους κανόνες καθενός εκ των εφαρμοστέων εν προκειμένω τελωνειακών καθεστώτων, αν η παράλειψη των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου να διενεργήσουν τελωνειακούς ελέγχους, όπως εκτέθηκε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, στέρησε συγκεκριμένα από τον προϋπολογισμό της Ένωσης μέρος των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ.

2. Επί της αιτιάσεως που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 40

342. Το τελωνειακό καθεστώς 40 αφορά την περίπτωση στην οποία τα εισαγόμενα από τρίτη χώρα εμπορεύματα τίθενται άμεσα σε ελεύθερη κυκλοφορία[374]. Βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2006/112, οι εισαγωγές αγαθών περιλαμβάνονται στις πράξεις που υπόκεινται στον ΦΠΑ. Κατά το άρθρο 85 της εν λόγω οδηγίας, «[η] βάση επιβολής του [ΦΠΑ] για τις εισαγωγές αγαθών συνίσταται στο ποσό που καθορίζεται ως δασμολογητέα αξία σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις». Η εν λόγω βάση επιβολής του φόρου αναπροσαρμόζεται βάσει των κανόνων που προβλέπονται στα άρθρα 86 και 87 της οδηγίας 2006/112[375]. Επιπλέον, στο άρθρο 70, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα[376] διευκρινίζεται ο ορισμός της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων, η οποία είναι «η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν αυτά πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης». Εξ αυτού συνάγεται ότι ο σκοπός που επιδιώκεται με το άρθρο 85 της οδηγίας 2006/112, σε συνδυασμό με το άρθρο 70, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, είναι η συμπερίληψη στη βάση επιβολής του φόρου κάθε στοιχείου που συνιστά την αξία του αγαθού για τον τελικό αποκτώντα το αγαθό[377].

343. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η μη εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης εμπόδισε το Ηνωμένο Βασίλειο να εφαρμόσει τους κανόνες καθορισμού της βάσης επιβολής του ΦΠΑ κατά τις εισαγωγές εμπορευμάτων που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 40. Πρέπει, εντούτοις, να εξακριβωθεί αν οι προερχόμενοι από τον εν λόγω φόρο ίδιοι πόροι επηρεάστηκαν συγκεκριμένα από το γεγονός αυτό. Επ' αυτού, η Επιτροπή, στην οποία απόκειται να αποδείξει την ύπαρξη των

372 Βλ. σημείο 225 των παρουσών προτάσεων.

373 Βλ. σημείο 173 των παρουσών προτάσεων.

374 Βλ. υποσημείωση 21 των παρουσών προτάσεων.

375 Κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112, η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει δασμούς, τέλη και δικαιώματα και εισφορές που οφείλονται εκτός του κράτους μέλους εισαγωγής, καθώς και όσα οφείλονται λόγω της εισαγωγής. Περιλαμβάνει επίσης παρεπόμενα έξοδα, όπως συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης μέχρι τον πρώτο τόπο προορισμού των αγαθών στο έδαφος του κράτους μέλους εισαγωγής, καθώς και εκείνα που προκύπτουν από τη μεταφορά σε άλλο τόπο προορισμού που βρίσκεται στο εσωτερικό της Κοινότητας, εφόσον αυτός ο τελευταίος τόπος είναι γνωστός κατά τον χρόνο κατά τον οποίο επέρχεται η γενεσιουργός αιτία του φόρου.

376 Διάταξη η οποία αντιστοιχεί στο άρθρο 29, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

377 Για αναλυτική έκθεση της εκτίμησης των εισαγόμενων αγαθών ή υπηρεσιών, βλ. Bieber, T., «Customs Valuation and Import VAT», Global Trade and Customs Journal, τόμ. 14, αριθ. 2, σ. 73.

παραβάσεων που προβάλλει[378], υποστηρίζει γενικώς ότι η μείωση των προερχόμενων από τον ΦΠΑ ιδίων πόρων προκύπτει ipso facto από τη δήλωση δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για τα εισαγόμενα εμπορεύματα.

344. Εντούτοις, θεωρώ ότι το επιχείρημα αυτό δεν αποδεικνύει επαρκώς την ύπαρξη άμεσης σχέσης μεταξύ της παράλειψης του Ηνωμένου Βασιλείου και ενδεχόμενης μείωσης των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ. Συγκεκριμένα, όπως προεκτέθηκε[379], από το άρθρο 3 του κανονισμού 1553/89 προκύπτει ότι η βάση των πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ προκύπτει διαιρώντας το συνολικό ποσό των καθαρών εσόδων ΦΠΑ που εισέπραξε το κράτος μέλος διά του συντελεστή ΦΠΑ. Όσον αφορά όμως τα εισαγόμενα εμπορεύματα, το σύνολο των καθαρών εσόδων που εισπράττονται εξαρτάται όχι μόνον από τη δασμολογητέα αξία των αγαθών, αλλά και από την τιμή πώλησης που τιμολογείται στον τελικό αποκτώντα. Επομένως, το ποσό των εσόδων από τον ΦΠΑ παραμένει πανομοιότυπο όταν ο τελικός αποκτών κατέβαλε τιμή αγοράς η οποία αντιστοιχεί στην πραγματική δασμολογητέα αξία του αγαθού. Ως εκ τούτου, η διαπίστωση και μόνον της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για τα εισαγόμενα εμπορεύματα δεν συνεπάγεται αυτομάτως μείωση της βάσης επί της οποίας υπολογίζονται οι ίδιοι πόροι που προέρχονται από τον ΦΠΑ.

345. Υπό τις συνθήκες αυτές, εκτιμώ ότι η γενική συλλογιστική στην οποία στηρίζεται η Επιτροπή για να υποστηρίξει ότι, όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθών που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 40, η Ένωση στερήθηκε μέρος των προερχόμενων από τον ΦΠΑ ιδίων πόρων δεν συνιστά, αφ' εαυτής, επαρκή απόδειξη του υποστατού της σχετικής αιτίασης. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

3. Επί της αιτιάσεως που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42

346. Υπενθυμίζεται, κατ' αρχάς, ότι, κατά την έκθεση OLAF, το 87 % του συνολικού όγκου των εμπορευμάτων που εισήχθησαν το 2016 υπαγόταν στο τελωνειακό καθεστώς 42[380].

347. Όπως προεκτέθηκε στο πλαίσιο των παρουσών προτάσεων, το τελωνειακό καθεστώς 42 αφορά την περίπτωση στην οποία, κατά την εισαγωγή, είναι βέβαιο ότι τα εισαγόμενα εμπορεύματα προορίζονται για άλλο κράτος μέλος[381]. Στην περίπτωση αυτή, ο ΦΠΑ οφείλεται στο κράτος μέλος τελικού προορισμού των εμπορευμάτων και όχι στο κράτος μέλος του εισαγωγέα. Ειδικότερα, η απαλλαγή αυτή προκύπτει από το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2006/112, κατά το οποίο τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις εισαγωγές αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τρίτο έδαφος ή από τρίτη χώρα σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, στην περίπτωση που η παράδοση των αγαθών αυτών, εάν διενεργηθεί από τον εισαγωγέα που αναγνωρίζεται ως υπόχρεος του φόρου με βάση το άρθρο 201 της εν λόγω οδηγίας, απαλλάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 138 της ίδιας οδηγίας. Με άλλα λόγια, η προβλεπόμενη στο άρθρο 143 της οδηγίας 2006/112 απαλλαγή από τον ΦΠΑ στηρίζεται στο γεγονός ότι της εισαγωγής έπεται ενδοκοινοτική παράδοση, η οποία επίσης απαλλάσσεται βάσει του άρθρου 138 της εν λόγω οδηγίας.

[378] Πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2020, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Διαφάνεια των οργανώσεων) (C-78/18, EU:C:2020:476, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[379] Βλ. σημείο 337 των παρουσών προτάσεων.

[380] Βλ. υποσημείωση 23 των παρουσών προτάσεων.

[381] Βλ. υποσημείωση 21 των παρουσών προτάσεων.

348. Εξάλλου, από το άρθρο 68 της οδηγίας 2006/112 προκύπτει ότι η γενεσιουργός αιτία του ΦΠΑ επέρχεται κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, ήτοι, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, «κατά το χρόνο που θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παράδοση παρόμοιων αγαθών [εντός της χώρας]». Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο όρος «παράδοση αγαθών» δεν αναφέρεται στη μεταβίβαση της κυριότητας υπό τις μορφές που προβλέπονται στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, αλλά καλύπτει κάθε πράξη μεταβίβασης ενσώματου αγαθού από έναν συμβαλλόμενο, που παρέχει τη δυνατότητα στον αντισυμβαλλόμενό του να διαθέτει στην πράξη το εν λόγω αγαθό ως κύριος [382].

349. Τέλος, για τις ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών, από τα άρθρα 76 και 83 της οδηγίας 2006/112 προκύπτει ότι η βάση επιβολής του ΦΠΑ συνίσταται στην τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, στο κόστος των αγαθών κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της παράδοσης.

350. Εν προκειμένω, εκτιμώ ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι ο εσφαλμένος καθορισμός από το Ηνωμένο Βασίλειο της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων είχε επίπτωση στο ποσό των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ και αποδίδονται στην Ένωση. Λαμβανομένων υπόψη των προμνησθέντων κανόνων που εφαρμόζονται στις πράξεις που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 42, εκτιμώ ότι η άμεση σχέση, την οποία, άλλωστε, η Επιτροπή δεν υποστηρίζει με επιχειρήματα στα υπομνήματά της, δεν αποδεικνύεται, και τούτο για δύο λόγους. Αφενός, η βάση επιβολής του ΦΠΑ που εφαρμόζεται στα εμπορεύματα που υπάγονται στο εν λόγω καθεστώς συσχετίζεται όχι με τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων αγαθών, αλλά με την τιμή αγοράς των αγαθών αυτών στο κράτος μέλος τελικού προορισμού. Αφετέρου, στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, το σύνολο του ΦΠΑ πρέπει να εισπράττεται και να καταβάλλεται στο κράτος μέλος στο οποίο παραδίδονται τελικώς τα εμπορεύματα.

351. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι η συστημική αδυναμία του τελωνειακού καθεστώτος 42 εμποδίζει να θεωρηθεί ένα μόνο κράτος μέλος υπεύθυνο για την απώλεια ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ. Συναφώς, παρατηρώ ότι, στην ειδική έκθεση αριθ. 13/2011 σχετικά με τον έλεγχο στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος 42, το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι η εφαρμογή του τελωνειακού καθεστώτος είχε ως συνέπεια σημαντικές απώλειες, τις οποίες εκτίμησε σε περίπου 2 200 εκατομμύρια ευρώ [383], και εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για την ανεπάρκεια των ελέγχων που διενήργησαν τα επτά κράτη μέλη που επιλέχθηκαν στη μελέτη του [384]. Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνέστησε ιδίως τη βελτίωση της ανταλλαγής των βασικών στοιχείων εντός και μεταξύ των κρατών μελών, την παρότρυνση του αυτόματου ελέγχου των αριθμών φορολογικού μητρώου ΦΠΑ και τη δημιουργία κοινού προφίλ κινδύνου στο επίπεδο της Ένωσης για τις εισαγωγές που πραγματοποιούνται υπό το τελωνειακό καθεστώς 42 [385]. Στην ειδική έκθεση αριθ. 24/2015 σχετικά με την αντιμετώπιση της ενδοκοινοτικής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, το Ελεγκτικό Συνέδριο υπογράμμισε ότι οι δυσχέρειες παραμένουν, επισημαίνοντας ότι «[ο]ι νομοθετικές βελτιώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή σχετικά με το τελωνειακό καθεστώς 42 και η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις της ειδικής έκθεσης αριθ. 13/2011 αποτελούν θετικό βήμα· ωστόσο, η καταπολέμηση της απάτης παρεμποδίζεται από την πλημμελή υλοποίηση και τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που εντοπίστηκαν στα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του παρόν-

382 Βλ. αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Evita-K (C-78/12, EU:C:2013:486, σκέψη 33), και της 21ης Νοεμβρίου 2013, Dixons Retail (C-494/12, EU:C:2013:758, σκέψη 20).

383 Βλ. σημείο VI της σύνοψης της ειδικής έκθεσης 13/2011.

384 Βλ. σημεία 26 επ. της έκθεσης 13/2011.

385 Βλ. έκθεση 13/2011, σημείο 55.

τος ελέγχου» [386]. Συναφώς, το Ελεγκτικό Συνέδριο υπογράμμισε επίσης, αφενός, ότι στα περισσότερα από τα κράτη μέλη δεν γίνονται αποτελεσματικοί έλεγχοι διασταύρωσης μεταξύ τελωνειακών και φορολογικών δεδομένων και, αφετέρου, ότι υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την ακρίβεια, την πληρότητα και τον επίκαιρο χαρακτήρα των πληροφοριών σχετικά με τον ΦΠΑ που ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών [387]. Οι ως άνω διαπιστώσεις με οδηγούν επίσης στην απόρριψη της άποψης της Επιτροπής ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εμπόδισε, με τις παραλείψεις του, τα άλλα κράτη μέλη να εισπράξουν τον ΦΠΑ στο σύνολό του.

352. Υπό τις συνθήκες αυτές και παρά τις παραλείψεις του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των επίμαχων εμπορευμάτων, δεν είναι δυνατόν, ελλείψει άμεσης σχέσης, να καταλογιστεί στο εν λόγω κράτος μείωση των ιδίων πόρων που προέρχονται από τον ΦΠΑ λόγω των πράξεων που υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς 42. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

353. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ως άνω παρατηρήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον τρίτο λόγο της προσφυγής, τόσο ως προς την αιτίαση που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ βάσει του τελωνειακού καθεστώτος 40 όσο και ως προς την αιτίαση που αφορά την απώλεια ιδίων πόρων προερχόμενων από τον ΦΠΑ βάσει του τελωνειακού καθεστώτος 42.

VII. Επί των δικαστικών εξόδων

354. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του. Ωστόσο, αν τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ένας διάδικος φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, και μέρος των εξόδων του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Ηνωμένου Βασιλείου στα δικαστικά έξοδα και το Ηνωμένο Βασίλειο ηττήθηκε ως προς τους κυριότερους ισχυρισμούς του, πρέπει, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, να φέρει, πέραν των δικών του δικαστικών εξόδων, τα τέσσερα πέμπτα των δικαστικών εξόδων της Επιτροπής. Η Επιτροπή φέρει το ένα πέμπτο των δικαστικών εξόδων της.

355. Σύμφωνα με το άρθρο 140, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατά το οποίο τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους, το Βασίλειο του Βελγίου, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία και η Σλοβακική Δημοκρατία φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

386 Ειδική έκθεση αριθ. 24/2015, σημείο 85, σ. 34, προμνησθείσα στην υποσημείωση 111 των παρουσών προτάσεων.

387 Βλ. σύνοψη της εν λόγω έκθεσης, σημείο IV, σ. 9.

VIII. Πρόταση

356. Για τους λόγους που εκτίθενται στις παρούσες προτάσεις, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1) Μη λαμβάνοντας, κατά το διάστημα της παράβασης, μέτρα με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και μη καταλογίζοντας τα ορθά ποσά των δασμών σχετικά με ορισμένες εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και υποδημάτων από την Κίνα, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 325 ΣΛΕΕ, το άρθρο 13 και το άρθρο 220, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 1ης Απριλίου 2005, τα άρθρα 3 και 46 και το άρθρο 105, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το άρθρο 248, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1335/2003 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2003, και το άρθρο 244 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

2) Μη αποδίδοντας στην Ένωση το ορθό ποσό παραδοσιακών ιδίων πόρων σχετικά με τις ως άνω εισαγωγές, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από τα άρθρα 2 και 8 της απόφασης 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και της απόφασης 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 12 και 13 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 609/2014 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών, και τα άρθρα 2, 6, 9, 10, 11 και 17 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728.

3) Μη γνωστοποιώντας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη νομική αξιολόγηση της νομικής υπηρεσίας της Her Majesty's Revenue and Customs (φορολογικής και τελωνειακής αρχής του Ηνωμένου Βασιλείου) και όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον καθορισμό των ποσών των απωλειών ιδίων πόρων που προκύπτουν από τις ειδοποιήσεις πληρωμής που εκδόθηκαν εκ των υστέρων στο πλαίσιο της επιχείρησης Snake, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.

4) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.

5) Το Ηνωμένο Βασίλειο φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, τα τέσσερα πέμπτα των δικαστικών εξόδων της Επιτροπής.

6) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει το ένα πέμπτο των δικαστικών εξόδων της.

7) Το Βασίλειο του Βελγίου, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Ελληνική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λεττονίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία και η Σλοβακική Δημοκρατία φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.